NA SLUŽBU
ISUSU SVEĆENIKU

II.
NAUMI BOŽJI

SARAJEVO

TISKARA BOSANSKA POŠTA JOSIP BRETLER

1937

NA SLUŽBU
ISUSU SVEĆENIKU

Intimne bilješke
izvađene iz spisâ
S. Alojzije Margarete Claret de la Touche

II.
NAUMI BOŽJI

»Bog priprema svoje djelo ljubavi u sabranosti i tišini sviju duhova, i moja duša, združena po čistoj Dobroti s tim božanskim djelom mora, odrekavši se svake druge besjede, slušati samo riječ Ljubavi Beskrajne.«

PREVEO I IZDAO
DR. IVAN DUJMUŠIĆ

SARAJEVO 1937
TISKARA BOSANSKA POŠTA JOSIP BRETLER

Nadbiskupski Ordinarijat Vrhbosanski

Broj 329/37

Sarajevo, 30. siječnja 1937.

NIHIL OBSTAT

J. P. Bock, D. I.
censor.

IMPRIMATUR

Dr. Buljan
vic. gen.

Konačno možemo izdati II. svezak »Na službu Isusu Svećeniku« s podnaslovom »Naumi Božji.«

Tako opet dajemo, kako smo obećali u predgovoru I. svesku, u ruke onima, kojima je na srcu »Svećenička Zajednica«, dokumente, po kojima će ju sve dublje upoznati.

Nj. Preuzvišenost, Mons. Matej Filipello, biskup u Ivrei, koji je toliko doprinio osnutku »Svećeničke Zajednice« i koji joj je Poglavar, blagohotno sâm prikazuje ovaj svezak pismom, što slijedi.

Ivrea, 14. rujna 1924.

Vijeće
Svećeničke Zajednice.

Pismo Nj. Preuzvišenosti, Mons. Mateja Filipello

Srdačnost, kojom su vjernici, a napose biskupi i svećenici, dočekali prvi svezak ovih intimnih bilježaka, živo Nas je obodrila da požurimo sa izdanjem drugoga sveska.

Bili smo uvjereni, da Djelo, kojemu smo po Božjoj Providnosti za ostvarenje i Mi nešto pomogli, ne će doista shvatiti duše svećeničke, sve dok ne uzmognu uz pomoć spisa Časne M. Alojzije Margarete de la Touche prosuđivati njen duh onako priprosto a opet duboko kršćanski.

Taj duh jest duh ljubavi, koji ima da crpe svećenik iz Srca svoga Učitelja, da mu postane sličan, da po njemu živi božanstveno, da upozna veličajnost i uzvišenu dobrotu Boga, koji je sama Ljubav.

Taj duh jest i duh milosrđa, kojim svećenik prianja da širi u dušama milosrdnosti, što silaze od Boga na svijet posredovanjem Srca krotkoga i poniznoga.

Taj duh napokon jest duh jedinstva, koji teži za tim, da teče čitavim zborom svećeničkim ista struja života apostolskoga i bratskoga.

Kroz više godina pratili smo pobožnu redovnicu, čije spise objelodanjujemo u ovom djelu; gledali smo ju sred bezbrojnih teškoća; i danas velimo, što smo pisali iza njezine smrti, da Nam je ona izgledala sred protivnosti sviju vrsti vazda kao uzor poslušnosti i poniznosti redovničke.

Dok pružamo ovu knjigu Časnoj Braći u Episkopatu, i svima članovima katoličkoga klera, želimo da ove stranice donesu u srce svećenika odvažnosti i utjehe, koja mu treba u teškoj misiji, i doprinesu, te se proširi svijetom kraljevstvo božanskoga Srca Isusova.

Ivrea, 1 petak mjeseca rujna 1924.

† *Matej Filipello*
biskup

IZJAVA

Dok dajemo u javnost ove stranice, nipošto nemamo nakane izreći vlastiti sud o naravi mističnih saopćenja, ovdje sadržanih, nego izjavljujemo, da se u ovoj stvari podvrgavamo sudu Svete Crkve.

UVOD[1])

Putovi, kojima Bog u svojoj Providnosti vodi duše, što ih je pozvao na visok stepen savršenstva, mijenjaju se, istina, prema tajanstvenim svrhama, koje u svojoj Mudrosti provodi, i prema različitim naravima, kojima se prilagoduje; ipak zadržavaju općeniti zajednički smjer, u kojem se lako otkriva veliko otkupiteljsko djelovanje Božje u svijetu, vazda jednako, i vječni naumi beskrajnoga Milosrđa. I još tačnije: djelo, što se izvršuje u dušama, koje milost potiče i privlači snažno u visoke predjele mističnoga života, nema jedino tu svrhu, da njih same preobrazi: nijedna duša nije ovdje na zemlji za sebe, ne radi samo za vlastiti račun. Kako je otkupljena od Isusa, tako s njime mora sudjelovati oko spasavanja drugih; i to sudjelovanje bit će življe, što je njezino jedinstvo sa Kristom i sa Bogom savršenije. Sa vrhova kontemplacije, kamo se stiže odricanjem svega stvorenoga — a

[1]) U ovom svesku naći će čitatelj tri vrsti slova: to je učinjeno, da se štivu poda više jasnoće. Dio čisto povjesnički, ili tumačenje, složen je slovima kursivnim; dijelovi uzeti iz vlastitoga životopisa S. A. M. (autobiografije) složeni su sitnim slovima (petitom); bilješke iz spisa pako označene su brojevima i složene slovima običnim.

bolno penjanje na njih kao na kakvu Kalvariju pretpostavlja heroizam, kakav su tek neki dorasli — duša, puna Boga, mora rasipati na čovječanstvo, koje je ostavila, zrake božanske Ljubavi i nebeske Svjetlosti: pod ovu tek cijenu stiče se savršenstvo. Doduše, Bog katkada pripušta, da djelovanje svetaca na svijet ostane svima nevidljivo i nepoznato; tek ćemo na nebu saznati za ono obilje milosti, koje uživamo po uzvišenoj plemenitosti nekih duša u službi Božjoj; no s druge strane ima slučajeva, da Bog traži od svojih odabranika na zemlji, neka vidljivije i više izvana sudjeluju pri božanskom radu oko preporođenja čovječanstva. Terezija od Avile, Katarina od Siene, Anđela od Foligno (da navedemo samo svetice) jesu među takim odabranima i najvišima.

Nije nam nakana, da među ove ubrojimo privilegiranu dušu, čije spise objelodanjujemo; samo Crkvi pripada pravo suditi o svetosti svoje djece. Ali opet, ako je istina, da na putovima, kojima ljudi hodaju do savršenosti, vazda nalazimo istu općenitu crtu, onda, čini se, nije začudno, da je i ova duša, uspevši se do Boga, čula poziv Gospodina, neka dobro poradi za njegovo kraljevstvo, neka se žrtvuje za njegovo djelo prema planu njegovih božanskih nauma.

I.

Naumi Božji! Eto naslova, koji, mislimo, moradosmo dati ovome svesku. On doista bilježi nov smjer u životu S. Alojzije Margarete Claret de la Touche. Prvih dvanaest godina njezina

redovničkog života prikazuju nam ju, kako se trsi, da snažnom voljom i rijetko onako bistrim umom provede svoj program odmah s početka izražen: »Hoću da idem pravo prema Tebi, Gospodine; sve, što me bude zaustavljalo na putu, ja ću slomiti. Ako su to moji prijatelji, ja ih ostavljam; ako su to moja dobra, ja ih poklanjam; ako je to srce moje, ja ga čupam; ako je to tijelo moje, neka bude smrvljeno«.[1])

Bog, prema komu je išla, došao je njoj u susret i snažno ju k sebi privlačeć sveo ju je na put uskog jedinstva i posvemašnje predanosti u njegovu božansku volju. Pri koncu ovoga razdoblja Gospodin, koji ju podučava, daje joj predosjećaj, da će milost dati njezinoj duši jedan nov oblik: »Dä, ja te uzimljem kao svoj posjed. Dušu tvoju činim kanalom Beskrajne Ljubavi, i ona će, makar neznatna i skrovita, izvršiti moje Djelo; štogod izlijem u tebe, ići će u svijet, ali ti ništa ne zadrži za sebe; ne traži nikada svoju korist nego moju. Budi vjerna i zavoli patnju.«[2])

Od sada evo ćemo gledati, kako se provodi ovo obećanje. U ožujku smo godine 1902; S. Alojzija Margareta ima još trinaest godina da proboravi na zemlji, trinaest godina bolnih kušnja; tokom ovih godina Gospodin će sveudilj slijevati u dušu vjerne svoje zaručnice iz preobilja svoje ljubavi i saopćivati joj nova prosvjetljenja o naumima Beskrajnoga Milosrđa. Istina, ovaj svezak dovesti će čitatelja do svibnja 1907,

[1]) Na službu . . . I. svezak 42.

[2]) Ib. 251. sl.

kadno S. Alojzija Margareta postaje glavaricom svoga samostana; ali do tada je postignuto, što je bitno, dat je odlučan smjer, i slijedeće će godine samo razvijati smisao poslanja, povjerenoga ovoj redovnici.

Kroz ovih pet godina, dok je redovnica dušom u dubokoj sabranosti i tiha pod nogama Isusovim, to vanjski događaji donose u život pobožne redovnice svaki čas strahovanjâ i raznolikih poslova. Godine 1902. diže se u Francuskoj progon protiv redova, pa i samostan, kojemu Sestra pripada, ne izmače općenitoj sudbini. Pošto su morale zatvoriti zavod za mladež, padoše redovnice u veliko siromaštvo, pa su se u prvom redu morale brinuti radom za uzdržanje; zatim moradoše naskoro na put u izgnanstvo i skloniti se u Italiji. Kako bolnih uspomena dozivlje u pamet ovo nekoliko redaka o danas već dalekoj prošlosti! To je sve proživjela S. Alojzija Margareta. Premda je još bila mlada, uze ju poglavarica, kojoj je bila i ličnom tajnicom, za pomoćnicu u poslovima samostanskim, i ona se živo zauzela, da doista i pomaže. Lako je shvatiti, da je pri tom našla dosta prilike za samozataju. U njezinim bilješkama češće nalazimo, kako nam govori o navali poslova čisto vremenitih, kroz koja se probija, i koji joj ne dopuštaju, da uvijek odmah zabilježi primljena prosvjetljenja. Da joj nije poslušnost nalagala, neka piše, bez dvojbe ne bi bilo ovih stranica, koje objelodanjujemo. Ali i sred tih neprilika, onaj, koji se saopćuje njenoj duši, ne prestaje joj

govoriti, i daje joj zapovijed da piše, a tu zapovijed naglasuju poglavarica joj i voda duhovni. Kako koji listić bude ispunjen njenim pisanjem, onako sigurnim i jasnim, ona ga odstranjuje od sebe i njime se više ne zanima. Radi one jednostavnosti i poniznosti, kojom su pisani, nije moguće bez čuvstva čitati one priproste papire već požutjele vremenom, u kojima ti se otkriva duša nedvojbeno viša, sva svijetla od istine nebeske, a u isto doba tako ljudska i tako nam blizu po svojim dvojbama, neizvjesnostima i patnjama.

***

Dne 5. lipnja 1902. reče joj nutarnji glas, u kojem je prepoznala Isusa: »Dat ću ti duše svećenika«; *a 7. lipnja:* »Margareta Marija pokazala je moje Srce svijetu; a ti, ti ga pokaži mojim svećenicima; privedi sve k mojemu Srcu«. *Ona se zastraši, ne razumije i pita:* »Moj Spasitelju, kad je naša blažena Sestra pokazala tvoje Božansko Srce svijetu, vidjeli su ga i tvoji svećenici, zar to nije dosta?« *I glas joj odgovori:* »Hoću da im se sada na osobit način objavim.«

U tom je sva njezina misija: otkriti Srce Isusovo svećenicima, prikazati im ga na poseban način. Rado priznajem, da ovaki plan, zamišljen u jednoj jednostavnoj ženskoj glavi, u prvi mah izazivlje u pameti neku sumnju, neku predrasudu. Ali neka se ima pred očima, da te retke piše ona ista redovnica, čiju smo poniznost i veliku ispravnost mišljenja utvrdili u prvom svesku; neka se ne zaboravi također, da je te dvojbe i neizvjesnosti, što bi mogle nastati u či-

tatelju obzirom na njenu misiju, ona sama proživljavala u pravoj duševnoj agoniji kroz puno godina; napokon neka se dobrohotno prouči cio razvoj ovoga ljudskog zvanja, onda će se, dakako konačni sud ostavljajuć Crkvi, valjda doći do zaključka, da treba još jednom zahvaliti ljubavi i milosrdnosti Božjoj, što je tako divno darežljiva prema svojim stvorenjima.

Osim toga valja priznati, da su i drugi prije nas, odmah s početka, morali sebi postaviti ista pitanja i dati im konkretan, praktičan odgovor. Kada Bog naumi voditi koju dušu putovima ne običnim, najčešće joj spremi vođu bistra i mudra u osobi kojega od svojih službenika. Providnost je dala i S. Alojziji Margareti nuždan oslon. Do tada je dva tri puta imala prigodu da dobije savjetâ od redovnika Družbe Isusove, O. Alfreda Charrier-a, i sama kazuje, koja je dobra stekla po njegovoj upravi.[1]) Od 1902. godine odnosi među njom i Ocem bit će češći; iz pisama, koja ćemo iznositi u ovom djelu, s jedne će strane čitatelj opaziti intimnu vezu među ovim dvama dušama, s druge pak odlučnost i oprez, kojom Otac vodi svoju duhovnu kćerku stazama tako mučnim, na kojima se već nalazila.

Koji su imali sreću općiti sa O. Alfredom Charrier, dok je živio, napose oni, koji su iskusili dobročinstva njegovih naputaka, sačuvali su uspomenu na njega kao apostola neograničeno požrtvovna, sa srcem Bogu odanim savršeno. Rodio se u Fontainebleau 19. ožujka 1857; u 18.

[1]) Isp. I. sv. pogl. I.

svojoj godini stupio je u Družbu Isusovu, zareden je za svećenika 20. kolovoza 1888.[1]) Spočetka je apostolski djelovao ponajviše u Grenoble, gdje je boravio od 1893. do 1901., i osnovao društvo za zaštitu šegrta (rue Haxo). U to doba ne samo da je imao silan utjecaj na djecu i mladiće, kojima je bio srca osvojio, nego je stekao i glas odlična propovjednika i vođe dušâ. Istodobno živo djeluje u kleru, da organizira mjesečnu duhovnu sabranost i svećeničku knjižnicu. Zatim bi pozvan u okolicu Lyon-a, da ondje uredi sve za zatvorene duhovne vježbe, i tako osnova Dan Naše Gospe od Barolière, blizu Saint-Chamond. Odatle i iz Lyona, gdje je boravio u vrijeme rata, poput neumorna misionara obilazi cio onaj kraj i propovijeda svojom toplom i oštrom besjedom, sa žarom izvanrednim, s revnošću apostolskom. Pri svemu tomu budno pazi, da ne bi zaboravio na svećenike po župama; oni su mu bili najviše na srcu, za njihovo duhovno dobro najviše se skrbio, uvijek im je išao na ruku pri mjesečnoj duhovnoj sabranosti organiziranoj prema kotarevima, i za svećeničkih duhovnih vježba.

Početkom srpnja 1918. bi pozvan da osnuje i vodi novu kuću zatvorenih duhovnih vježba za muževe u villi Saint-Hugues, u Saint-Egrève, blizu Grenoble-a. Mnogi svećenici, muževi i mladići, koji su ga gledali na poslu, svjedoci su njegove djelatnosti i organizatorne darovitosti,

[1]) Podatke većinom uzimljemo iz članka izašla u Semaine religieuse (Grenoble) iza njegove smrti.

što je tu razvio, premda su ga sile napuštale. Već su mu bile 64 godine, poslovi službe bili ga istrošili, ispijala ga sve to jača »šećerna bolest«, a ipak on sebi u kući duh. vježba pridržaje propovijedi, pouke, pjevanje u kapeli; svima, koji bi mu na vrata pokucali, neograničeno je poklanjao vrijeme i srce; bez obzira na svoje tjelesne sile, na sebe je preuzeo svu materijalnu brigu u ovoj stvari. U siječnju 1922. narede mu liječnici, da mora mirovati, a on ipak od 10. do 14. lipnja daje duhovne vježbe na koncu nauka učenicima izvanjskim u školi Notre-Dame u Grenoble-u. Ali on je svoju zadaću već izvršio, i naskoro će Bog k sebi pozvati svoga slugu. Jedva što je proteklo petnaest dana, Otac 29. lipnja zatraži i primi posljednje sv. Sakramente. U subotu 19. kolovoza, u osmini Velike Gospe u miru predade dušu svoju Bogu.

Dvije su glavne značajne crte u krasnoj ličnosti ovoga svećenika i redovnika: odlučnost, koja ne popušta, kojom se žrtvuje do zadnjih svojih sila, koja ga čini neumornim. Ta je odlučnost izražena u molitvi na njegovoj slici osmrtnici:

»O Isuse, moj ljubljeni Gospodine, da još više zaslužim, radit ću bez odmora, i ne ću si priuštiti drugoga odmora, kad već budem izmoren posvema, do pogleda na tvoj križ, do cjelova tvojih nogu, do uzdaha ljubavi spram tvoga Srca.«

K ovoj jakosti duševnoj valja dodati drugu crtu njegova značaja: gotovo pretjerani osjećaj vlastite nevrijednosti:

»Da, Vi imate pravo, piše on 9. siječnja 1909. S. Alojziji Margareti, kad mislite, da Vas je Gospodin odabrao da budete žrtva za njegove svećenike. Budite to ponajprije za »svoga« svećenika, za jednoga nevoljnika, što Vam piše, e da bi se Gospodin smilovao njegovoj bezdanoj bijedi, te uzmogne raditi oko spasa i savršenstva svoga i drugih.«

S. Alojzija Margareta imala je naći u odlučnosti svoga vođe pravu okrepu duši svojoj; ona je kadra primati njegove pouke i onda, kad nijesu imale obzira na njenu ćutljivost, i ništa joj nije bilo draže nego li slušati, kako ju neprestano potiče na poniznost. Iza takve jedne poduke šalje mu ove retke:

»Pišite mi još koji put, kad se osjetite ponukanim, onako lijep list, kao što je posljednji... Drago mi je, što mislite, da nijesam ni zašto, i kad mi to kažete; molite Isusa, neka učini, te budem njemu manje neslična.«[1])

Sestra se divno prilagodivala odlučnosti vođe, ali je za to silno trpjela od osjećaja vlastite nevrijednosti, koji ju nekako nagonio da izbjegava sve, što je izgledalo kao izvanredan dar. Otac je prema vrhunaravnim saopćenjima, o kojima ga je Sestra izvješćivala, odmah s početka bio vrlo oprezan, da ne bi izrekao svoga mnijenja. I doista, to je tražila razboritost; on se zadovaljao time, što je od duhovne kćeri tražio tačan izvještaj o saopćenjima. Njegov oprez još je porastao, kad mu je Sestra izjavila, da njega zove Gospodin, neka sudjeluje pri Djelu, koje hoće za svoje svećenike, dapače, neka mu bude duša i osnovatelj. I bez obzira na razboritost, on nije mogao vjerovati, da bi njega Bog odabrao za jednu misiju, kojoj je

[1]) Pismo od 2. ožujka 1909. — U ovom svesku Pogl. X.

priznavao uzvišenu i pobožnu svrhu. Kolikih li nutarnjih boli i neizvjesnosti podnese S. Alojzija Margareta radi šutnje, čekanja, oklijevanja od strane svoga Oca! U duši osjeća, kako ju potiče neka vrhunaravna sila, kojoj ne može izmaći. Neprestano strepi, da li nije prevarena, a onaj, koga joj je Bog dao za vodu, ne daje joj tako željenog svijetla. Tek nakon pet godina oklijevanja, 19. travnja 1907., odluči se Otac da se izjasni i umiri svoju kćer izjavivši joj, da u njenim spisima nalazi sve u skladu sa svetom naukom Crkve. Još mu preostade, da prizna svoju ulogu u Djelu što ga nazrijeva; čekao je prosvjetljenje, koje dođe tek koncem travnja 1908., u vrijeme, kad se odlučio, da počne raditi prema naputcima, što su mu bili dani. Kasnije, iza smrti S. Alojzije Margarete, obazirući se na to razdoblje, piše O. Charrier Mons. Filipello, biskupu Ivreje:

»Premda se nijesam htio izjaviti o izvoru osobitih prosvjetljenja, što ih je ova (S. Al. Marg.) imala o najuzvišenijim istinama katoličke dogmatike, ja sam ih u duši pripisivao našem Gospodinu. Pošto sam jednomu dao neka ispita njene spise, ne kazujuć, čiji su, pošto mi je rekao dotični, da je ostao zapanjen, kao što sam ostao i ja, da jednostavan vjernik, nikako ne znajuć bogoslovije, piše čitave stranice tako ispravno o preuzvišenom predmetu, kao što je na pr. Presveto Trojstvo, da umirim ovu dušu, koja je drhtala od straha, da nije valjda prevarena, mislio sam, dovoljno je kazati joj, da u njenim spisima nalazim sve u skladu sa svetom naukom Crkve... Što se mene tiče, Monsignore, ja brižno i ljubomorno čuvam kao prave relikvije sve što je napisala ova djevičanska duša, tako velika u poniznosti i pobožnosti, da ja ne nalazim trenutka, u kojem bi ona bila zastranila od ovih dviju kreposti temeljnih za pravu svetost.«

Ugodno je čuti ovako povoljan sud odličnoga redovnika, koji je, izuzev kratki razmak vremena, bio vođom S. Alojziji Margareti od 1896. do njezine smrti. No ovaj sud je iz godine 1915. Onih pako godina, o kojima sada govorimo, još traži prosvjetljenja, ne će da se izjasni. S. Alojzija Margareta osjeća, kako ju Bog neodoljivo nuka, neka mu reče, da počne raditi, da udari temelj naziranu Djelu, a Otac se opire. Ne vara li se dakle sama, da li sebi što ne utvara?

»Bojim se katkada, piše ona, da varam sebe i svoga Oca, da ga zavodim u bludnju, no u času, kad dobivam onaki poticaj, te mi se čini, da mi, moj Isuse, očituješ volju svoju, onda nemam dvojbe; naprotiv osjećam neku divnu izvjesnost, da ti to doista želiš i hoćeš.«[1])

Koliko puta dolaze na pero take sumnje:

»Isuse, moj božanski Učitelju, zar ne ćeš više ovoga Djela, što si mi pokazao? Onoga, kojeg si mi označio da započne, hoćeš li sada odbiti? Ili, zar nijesi ti govorio duši mojoj? Zar to nije bio glas tvoj, koji me tiho poučavao o Djelu? Katkada, u skrajnoj boli, što mi para dušu, čini mi se, bilo bi mi lakše, kad bih sebi mogla kazati, da sam se varala, da od svega toga ništa nije bilo. Ali to ne mogu reći. Sred svoje

[1]) Pogl. IV. br. 15.

neizrecive boli osjećam nešto, što mi snažno govori, da si to bio baš ti.«[1])

U ovako strašnoj unutarnjoj boli i borbi bila je S. Alojzija Margareta, kad je pisala Ocu Charrier-u ovo dirljivo pisamce:

»Moj Oče, baš malo prije pod sv. Misom mnogo sam se molila; prosila sam Gospodina, da Vas prosvijetli, da Vam očituje svoju božansku volju, jedinu želju duša naših, te Vam dade, da ju ispunite; i evo što hoću da kažem: Ako biste Vi, da osnujete ovo Djelo, da mu se posvetite u onakom obliku, kako je meni pokazano, u čemugod morali odstupiti od duha Vaših pravila redovničkih, ako biste se morali izmaknuti poslušnosti ili ići makar i protiv želja svojih starješina, onda ne činite to, velečasni. Ako bi Vas to navodilo, da učinite kakvu pogrešku, pa i kakvu samo nesavršenost, to sigurno od Vas ne traži Isus; onda sam se ja prevarila, ne slušajte me.

Za ništa na svijetu ne bih htjela dati Vam prigodu padu ili da ne odgovarate dužnostima Vašim redovničkim. Meni nijesu poznata Vaša pravila; ne znam, što misle Vaši poglavari; ne mogu Vam ništa kazati. Ali to znam, da za nas redovnike svijetlo jest u našem vjernom stupanju putem označenim od naših utemeljitelja i u poslušnosti. Ako biste dakle, velečasni, morali saći s ovoga puta, da učinite ono što Vas molim, i zađete u misli, što Vam saopćujem, onda Vas

[1]) Pogl. XV. br. 68.

molim, ne učinite to. Radije me napustite. Bolje da se ja sama izgubim nego li da i Vi propadnete sa mnom. Ostavite me, Oče moj, i ako tako treba da bude, nikad me ne pogledajte. Ako Vas više nikada ne budem vidjela, molite se ipak za mene.«[1])

***

Varao bi se, koji bi mislio, da ovdje prestaju kušnje, kroz koje je Sestra morala proći. Na ove su nadolazile druge ne manje bolne. Zdravlja je bila slaba, bolest ju zaskočila bila već u kolijevci i nije ju puštala nego se na nju povraćala na razne načine. Pratit će ju vjerno do groba, i tijekom redovničkoga života malo će imati od nje mira.

Ne govorimo više o misterioznim bolima, po kojima je bila usko vezana sa Razapetim Isusom; ono nekoliko redaka, što ih je ona ostavila o ovoj stvari, kazuju nam, da ih je često podnosila.

Nego hoćemo da rečemo nešto o drugoj vrsti patnja, koje su bile njezin svagdanji kalež, iz kojega je ona pila sve dane svoga kratkoga života. Mislimo na njezino mučeništvo srca. Jednoga dana za molitve čula je Isusa, kako joj govori: »Ja ću u tvojem srcu usavršiti sposobnost trpjeti i sposobnost ljubiti, da uzmogneš shvatiti i osjećati bolove moga Srca.«[2])

[1]) Pogl. XV. br. 67.

[2]) Prvi svezak, br. 98.

Jedva je kada jedno obećanje bilo savršenije ispunjeno. To je, nažalost, sudbina velikih duša i svetaca, da su ovdje na zemlji osamljeni, neshvaćeni. Mi osrednji ljudi slabo se snalazimo s njihovim odličjem, i u svojoj ispraznoj jadnoj ograničenosti ne smatramo pogreškom, ako im damo priliku te čuju, da su nam dosadni, da ih teško podnosimo. Najčešće zaboravljamo, da ovaka bića, što na oči pripadaju drugačijem i višem svijetu, imaju srce kao i mi, pa i ćutljivije nego što je naše, jer je čišće i punije ljubavi; pa kao djeca, što muče majku a toga nijesu svijesna, mi patimo ono srce, što obiluje nježnošću prema nama. S. Alojzija Margareta posebnim načinom poznavala je ovu bol; nešto o tom naslućujemo čitajuć njezine privatne bilješke, pa ganuta srca slušamo plač tako ljudski ranjenoga srca, srca, što ne zna za mržnju nego što trpi.

Ako to koga iznenađuje i želi znati razlog ovima mnogostrukim patnjama na tijelu, u duši i u srcu, čut će ga od same S. Alojzije Margarete: »Kad me što boli ili kad doživim poniženje, *piše ona,* usprkos naravnog osjećaja, u dnu duše ćutim preslatku radost. Uzrok toj radosti jest pomisao, koja mi odmah dođe, naime: Evo nešto, što mogu darovati Bogu za moje drage svećenike.«[1]) *Evo dubokog razloga i smisla kušnjâ cijeloga joj života: Bog joj je dao duše svećenikâ, i dužnost joj je prva i bitna, za njih se žrtvovati:* »Ljubiti, zavoljeti poniženja, zapo-

[1]) Pogl. XVIII. br. 94.

stavljanja, protuslovlja: to je baš moj dio, za mene; ostalo, milosti Isusove, svijetla, to prolazi kroz mene, ali nije za mene: to je za moga Oca, za duše, za svećenike.«[1]) *Kako joj je milo opetovati riječi:* »moji svećenici«, »moji dragi svećenici«, *jer su njezini po bolima, što ih za njih trpi i što ih njima plemenito poklanja; njezini su, i ona spram njih ima osjećaje čisto majčine ljubavi! Nitko, kao ona sama što je učinila, ne bi mogao tačnije izraziti njenu misiju:* »U svojem srcu, čini mi se, razlikujem naravno čuvstvo, kojim ljubim sve dobre, svoju obitelj, svoje poglavare, svoje Sestre i t. d.; onda vrhunaravna čuvstva, kojima ljubim sve one, koji mi zadaju boli, grešnike i t. d.; ova su mi čuvstva dana po milosti, ali ih rado primam, njih hoću da imam, njih molim, njih zadržajem. Napokon je još jedan posebni osjećaj, koji mi je dan za duše svećenikâ; on je druge vrsti. Nijesam ga željela, ni molila, osobito mi ne koristi, koji put sam ga odbijala; nije mi naravan; nije mi uliven od Boga nego mi je samo povjeren kao polog. Beskrajna Ljubav stavila ga u mene, valja mi ga čuvati. Teret mi je, trpim s njega, ali hoću da ga dobro čuvam, jer mi ga je Isus darovao.«

Svećenstvo u osobi svojih najuglednijih predstavnika već je sa zahvalnošću pozdravilo u ovoj poniznoj redovnici jednu dušu posvema predanu mu na službu. Ne pretjerujemo kad velimo, da će svećenici, kad bolje upoznaju život

[1]) Pogl. II. br. 10.

i spise S. Alojzije Margarete, biti joj zahvalni, što je toliko trpjela za uspjeh u apostolskom im radu, i da će vjerno čuvati pobožnu uspomenu na nju.

II.

Ali misija S. Alojzije Margarete nije samo, trpjeti za svećenike, njezina je misija i poučiti, osvijetliti; i sada treba da izložimo nauku, koju im je ona ostavila. Smatrali smo svakako, da će koristiti čitatelju, ako sastavimo logičkim redom misli, sadržane u bilješkama, misli, koje će naći u ovom svesku razasute, a govore o dostojanstvu svećenika, njegovoj ulogi i o tom, što hoće Bog od svećenika. Svakako je zanimljivo čitati ih, kako su slijedile po vremenu, u času i obliku, kako su bile proživljene, ali je također istina, ako bi netko čitao ovu nauku samo onako, kako se rascvjetava u jednoj duši, mogao bih ne zapaziti uglova i crta građe, dosljedno, ne bih posvema shvatio cio duboki smisao.

Ponajprije, kako smo već istakli, S. Alojzija Margareta ima u misli i na peru, kako Srce Isusovo posebnim načinom sebe daruje svojem Svećenstvu: Sestra je uvjerena, da je pozvana svećenicima taj dar otkriti, pokazati njegovu narav, razviti zaključke, što iz toga slijede. Ona čuje, kako joj Isus govori: »Hoću da kažeš mojim svećenicima, da im ja darivam svoje Srce; to je dokaz moje žarke ljubavi prema njima i zalog milosti, koje ću davati onima, koji mi budu vjerni.«[1]) *O tom predmetu ona piše kasnije:*

[1]) Pogl. VII. br. 28.

»Nadošao je čas, da se svima svećenicima (ne samo nekima, nego svima) iznese posebna objava, koju je dao Božanski Učitelj o svojem Srcu, neka bi shvatili, kakvom ih ljubavlju ljubi, i onda im udijeli utjehu u njihovim mukama, i okrepe u njihovim borbama.«[1])

Kakva je to nova objava, što ju daje Isus svojim svećenicima o svojem Srcu? Da smisao shvatimo, bez ikakve dvojbe treba upoznati pojam, koji ima S. Alojzija Margareta o pobožnosti Presvetomu Srcu. No prije toga izgleda nam nužno, da kratko dozovemo sebi u pamet temeljne istine, na kojima počiva ova pobožnost, nipošto ne misleći o tom pisati dogmatsku raspravu; onda ćemo laglje suditi o orijentaciji Sestre u ovoj tački.

Tjelesno Srce Isusovo, tvarni organ, kao i čitavo tijelo i svi tjelesni organi, sjedinjeno je hipostatički sa Osobom Riječi, Sina Božjega, pripada Osobi Riječi. S toga razloga zaslužuje, kao i svi ostali udi Kristovi, štovanje klanjanja (kult adoracije), ne, kao da bi se štovanje odnosilo jedino na taj organ, nego na božansku Osobu, kojoj pripada. Bitno je naime za štovanje, da preko neposrednih predmeta cilja na samu osobu, kojoj pripadaju. Kad srce uprav kod sviju ljudi ne bi bilo stvarni simbol ljubavi, i kad štujući Srce božanskoga Učitelja ne bismo imali na umu iskazati time poklonstvo žarkoj ljubavi njegovoj prema nama, mi, istina je, ne

[1]) Pogl. XXIII. br. 129.

bismo imali nikakva razloga u našem štovanju posebno se zaustaviti baš kod tjelesnoga Srca prije nego li kod drugoga mu uda. Bilo kako bilo za srcem s fiziološkoga gledišta, ovo je posve sigurno, da ono ima važan udio u pojavama našega čuvstvenoga života: ono svojim bilom mjeri ritam našega čuvstvenoga života, i svaka ljubav u njemu nalazi neposrednu jeku. Srce je stvarni simbol ljubavi, a jer nas je Isus ljubio neizmjerno, onda je opravdano, da iskazujemo štovanje tome vidljivom znaku ljubavi.

Dapače valja nadodati, ne samo ljubav, nego cio naš duševni unutarnji život ima svojih veza sa srcem: naš moralni život, pod uplivom ideala što ga vodi, u srcu ima kanoti sjedište jeke, po kojoj van izbija; kreposti i čuvstva, principi djelovanja kao i pobude što nalaze odjeka u srcu. Pa isti naš umni život, dok služi našim najuzvišenijim nakanama, i dok s ljubavlju teži za istinom, ima isto tako stvarnih veza sa središtem našega fiziološkog života. Uostalom, zar ne mislimo sve ovo kazati, kad o nekom čovjeku velimo, da je on čovjek srca, da je velikoga srca?

U tom je razlog, zašto štujući tjelesno i živo Srce Isusovo hoćemo da iskažemo poklonstvo čitavu njegovu unutarnjem životu. A jer nas taj unutarnji život nekako naravno vodi do osobe samoga Isusa, do onoga što je u osobi najdublje i najprivlačivije, očevidno možemo zaključiti, da je pobožnost Presvetomu Srcu Isusovu prema samomu Isusu pod prilikom njegova tjelesnoga

Srca, pobožnost prema čitavoj njegovoj čuvstvenoj, moralnoj i umnoj osobnosti. Nakon toga bez dvojbe slobodno je zaustaviti se kod stanovitih strana osobe Kristove i njegova života, kod kojih se više ističe njegova ljubav i ljubezljivost, kao što je Muka i Euharistija, i vezati ih tijesno uz štovanje Srca Isusova; to je uprav vrhunac normalnog razvitka jedne pobožnosti dobro shvaćene i oslobođene od onih spona, koje joj može nametnuti uski horizont kakve osjetne nabožnosti.

Ovo nekoliko bogoslovskih pojmova trebalo je dozvati u pamet, da se vidi, s kako ispravnim okom i vjerskim shvaćanjem gleda S. Alojzija Margareta pobožnost prema Presvetomu Srcu. Evo kako ju ona označuje: »Presveto Srce je cio Isus Krist, Bog i Čovjek, utjelovljena Riječ. Nije to samo njegovo tjelesno srce, što bije u njegovim prsima, to ponizno i blago Srce, koje štujemo kao znak ili organ njegove neprispodobive ljubavi; to je čitavo njegovo biće božansko i čovječansko: njegovo božanstvo, njegova duša, njegovo tijelo, svaki njegov sveti ud, njegove sve misli, njegova djela, njegove božanske riječi. Presveto Srce jest Bog postao čovjek; jest Isus Krist Euharistija, neizreciva žrtva ljubavi, Isus žrtvovan na oltaru, Isus utamničen u svetohraništu ... Bog je sav izražen riječju »Charitas« (Ljubav), jer ljubav sve tumači, premda je ona sama neprotumačiva. Isus, on sam, sav je izražen riječju »Presveto Srce«. Njegova uzvišena požrtvovnost, njegova dobrota, njegovo milosrđe, sve

njegove božanske kreposti, njegova žrtva, njegova smrt, sve to tumači njegova ljubav. Presveto Srce je utjelovljena ljubav Božja, jest Beskrajna Ljubav čovjekom postala, jest »Charitas« sv. Ivana prešla u tjelesno srce.«[1])

Jednako S. Alojzija Margareta bez teškoće jednim pogledom razmatra štovanje Euharistije i štovanje Presv. Srca. »Presveto Srce, Euharistija, Ljubav, jedna su ista stvar. U svetohraništvu nalazimo hostiju; u hostiji Isusa i u Isusu njegovo Srce; u njegovu Srcu Ljubav.«[2]) *Na jedan prigovor, koji joj je nadošao, ovako ona piše:* »Oh, bio bi grijeh kazati, da štovanje Srca Isusova može nahuditi štovanju Euharistije. Što? Zar će upoznavanje ljubavi darovatelja učiniti, te manje cijenimo dar? Ne, nego što budemo više ljubili Božansko Srce, što ga budemo usrdnije štovali, što to štovanje bude jače i usrdnije, to će i naše štovanje Božanske Euharistije sve većma razvijati se i jačati.«[3])

Dobro je dakle utvrđen smisao pobožnosti Prema Presvetom Srcu u duši Sestre: ići k Srcu Isusovu znači ići k cijelomu Isusu, jer u Isusu sve je ljubav, ili, sve ravna ljubav. I na ovo štovanje cijeloga Isusa pozivlje ona najprije svećenika.

Razlog ovom pozivu nalazi ona u tijesnoj i intimnoj vezi, što ovdje na zemlji mora biti među Isusom i njegovim svećenikom. Božanski

[1]) Pogl. XVII. br. 83.
[2]) Pogl. II. br. 8.
[3]) Pogl. II. br. 8.

Učitelj uzašao je na nebesa, ali je na zemlji ostavio svećenika mjesto sebe, da nastavi njegovu misiju spasavati i posvećivati: svećenik je doista drugi Krist; on je ovlašteni posrednik između duša i Boga. »Svi se ljudi mogu osobno približavati Bogu s pouzdanjem, jer je Bog Stvoritelj sviju, Otac sviju. On ljubi sve. Utjelovljena Riječ, Krist-Ljubav, dovodi duše pred Oca i po njemu su sigurne, da će dobrohotno biti primljene. Ali je Velikom Bogu drago, drago je i Isusu, ako se u mnogim prigodama njegovo ponizno stvorenje posluži posrednikom, kojeg je on sâm ovlastio da mu privodi duše, žrtve i darove, što hoće da mu prinesu. Taj posrednik od Boga izabran jest svećenik.«[1]) Isus mi je kazao: »Svećenik je više nego moj sluga; jer ima udio u mojem Svećeništvu, i to sudioništvo daje mu neku jednakost sa mnom.«[2]) *Slijedećim retcima označuje Sestra tu vrst jednakosti:* »Isus uskrsnuvši i uzlazeći na nebo htio je da ponovno živi na zemlji na poseban način u svećeniku i da bude po njemu vidljivo i izvanjskim načinom sjedinjen sa pokoljenima redom, što će živjeti kroz vijekove. Iz Srca Isusova, što gori željom biti vazda među ljudima da ih podučava, tješi, čisti, izašlo je Svećenstvo. Jedinstvo među svećenikom i Kristom mora biti slično jedinstvu tijesnu i savršenu među naravi božanskom i naravi čovječanskom utjelovljene Riječi. Isus i svećenik moraju na neki način, dakako ostaje silna

[1]) Pogl. XII. br. 53.
[2]) Pogl. X. br. 44.

razlika, sačinjavati jednu osobu gledom na štovanje i ljubav vjernika kao i na duhovnu vlast nad dušama ... Bog se objavio čovjeku po Kristu; Krist se i nadalje objavljuje čovjeku po svećeniku. Prema tome iza Krista svećenik je neka vidljiva i osjetljiva objava Boga kroz vijekove; to je milosrdno proširenje velikoga otajstva Utjelovljenja.«[1])

Tako je dakle dostojanstvo svećenika, da ga njegovo poslanje dovodi u veliku sličnost sa Isusom, kojega on predstavlja; iz toga jasno slijedi njegova velika dužnost nastojati da nasljeduje kreposti i život svoga božanskoga Učitelja. A jer se u Kristu sve tumači i usredotočuje u ljubavi i u njegovu Srcu, bit će konačno sva dužnost svećenikova proučavati i nasljedovati kreposti i osjećaje Srca Isusova. Zatim u prvom redu ide pobožnost Presvetomu Srcu. »Isus je kazao, da u njegovu Srcu ima neispitanih odjela, koje je pridržao za svoje svećenike; to područje da je za njih sačuvano. Kad se nađe put, mnogi će tamo unići. Taj put pako jest Srce Isusa Svećenika, spoznano i razmatrano; svećenik u sebi ustupi mjesto Isusu i onda djeluje samo po njegovu božanskom poticaju. Srce svećenikovo biva sliveno sa Isusovim spoznanjem i ljubavlju. Čini mi se, Gospodin hoće, da se na taj način poistovjetuje sa sveć enicima, te budu jedno s njime.«[2])

Iz ovako žarke duše izvio se vapaj, u kojem je zbijena sva njena misao bistra i jasna: »Isuse,

[1]) Pogl. XXIV. br. 129.

[2]) Pogl. V. br. 22.

Isuse! Oživi srca svojih svećenika svojim Srcem, raspali ljubav njihovu ljubavlju svojom! Neka čitavi živu od Tebe: tijelo njihovo od tvoga prečistoga tijela; um njihov od tvoga uma božanskog; srce njihovo od tvoga Srca prežarkoga i preslatkoga. Isuse, svijet treba toliko ljubavi! Toliko mu treba svijetla!«[1])

***

Bogoslovci se slažu u tom, da pobožnost Presvetom Srcu ima kao predmet ljubav stvorenu, čovječansku Isusovu, no razilaze se u tom, da li ova siže do nestvorene ljubavi. Ali kako su te dvije ljubavi povezane i u skladu, čini se, mi ne možemo štovati ljubav Isusovu stvorenu, a da se ujedno ne klanjamo barem posredno i ljubavi nestvorenoj. Čovječja volja u Kristu, premda radi slobodno i nije mrtvo oruđe ovisno o volji božanskoj, ipak u svima svojim i najsvojevoljnijim činima uvijek je u savršenom suglasju sa voljom nestvorenom. Nikada od ovih dviju volja ili ovih dviju ljubavi jedna drugoj ne protuslovi; volja stvorena samo je ljudski izričaj volje nestvorene. U nekim slučajevima božanska volja služi se čovječanskom kao kanalom, da po njoj svijetu saopći prave božanske učinke, čudo ili milost.

Pobožnost dakle prema Presvetomu Srcu ne odalečuje se od svoga predmeta, dok štujući stvorenu ljubav Isusovu kuša da se uspne do ljubavi nestvorene, koja je stvorenoj izvor i je-

[1]) Pogl. IX. br. 37.

dino savršenstvo. Tu je ono, što pobožnosti Srcu Isusovom podaje osobitu vrijednost: ona nas doista vodi dalje od same sebe i pozivlje da idemo preko nje. Dok nas upućuje po tjelesnom Srcu Isusovu i stvorenoj mu ljubavi na njegovu ljubav nestvorenu, uvodi nas u samo Trojstvo, jer ljubav Sina jest i ljubav Oca i Duha Svetoga. Tu bez dvojbe, pravo govoreći, ostavljamo štovanje Presvetog Srca, da razmatramo ljubav u samomu Bogu i svim joj pojavama; ali to nije neznatna zasluga jedne pobožnosti u osjetnom obliku, kao što je ova, kad nas dovodi do takih vrhunaca, do vrhova kontemplacije, gdje ima da se dovrši i usavrši naš život s Bogom.

S toga ide zasluga i S. Alojziju Margaretu, poniznu žensku glavu, posve neupućenu u tajne bogoslovlja, što je vidjela i pokazala svećeniku ovaj najviši cilj, kamo ima da ga dovodi pobožnost Presvetomu Srcu, pošto ga je učinila u svetosti sličnim samomu Kristu. »Glasnica Beskrajne ljubavi«, kako se sama voljela nazivati, otkriva savršeno jasno, da se Beskrajnu Ljubav ne može doista spoznati, ako se ne prođe kroz Krista, i u Kristu baš njegovo Srce da treba proučavati, te se dođe do spoznaje Beskrajne Ljubavi. Ovaki nauk neposredno iznijeti pred mnoštvo jednostavnih vjernika znači izložiti ga opasnosti, da će ostati neshvaćen; ali svećenik, od Boga odabran i tolikim milostima obdaren, svećenik, drugi Krist, u kojem Otac prepoznaje svoga preljubljenoga Sina, sposoban je da prodre u te božanske tajne sa obvezom, da onda

prosiplje svijetlo po svijetu na shvatljiv način. No radije poslušajmo riječi same Sestre:

»Tajna Utjelovljenja i Otkupljenja, kao i sve druge božanske tajne, mogu se protumačiti jedino Ljubavlju. Ali mogu li shvatiti, razumjeti Beskrajnu Ljubav bijedni, ograničeni i skučeni stvorovi? Samo je možemo pojmiti u Srcu Isusovu: u ovom Srcu vidimo ljubav čovječju i božansku, i po ovoj čovječjoj, i više no čovječjoj ljubavi dolazimo do spoznaje ljubavi božanske, do samoga Boga.«[1])

»Valja ići k našemu Gospodinu, slušati kucaje njegova Srca, proučavati pokrete njegove ljubavi. Onda se počne ljubiti Isusa na nov način: Duh Sveti izlije ljubav u dušu, u nju dođe Presveto Trojstvo i objavi se Beskrajna Ljubav.«[2])

»Svećenici moraju steći dublju i posve obnovljenu spoznaju Beskrajne Ljubavi. Ovu objavu ljubavi svijet ne može izravno primiti, ni brati s nje plodove milosti i spasa. Za to svećenik, Bogu bliži i već posvećen, dobiva tu pojavu Ljubavi i saopćuje ju svijetu, a svećenik će proučavajući i nasljedujući božanske kreposti Srca Isusova, unići u posvemašnji posjed otajstva Beskrajne Ljubavi . . . Svećenik se ne smije zadovoljiti time, da prigrli i obavlja pobožnost prema Presvetom Srcu sâm i da ju dušama saopćuje. Bez dvojbe, to je dobro, ali nije to bila svrha

[1]) Pogl. IV. br. 19.

[2]) Pogl. IV. br. 18.

Božanskom Učitelju, dok je na osobit način darovao svoje Srce svećenicima. Isus hoće nešto drugo. Svećenik mora po Presvetom Srcu doći do intimne spoznaje Isusa Krista; to su vrata, kroz koja mora proći svećenik da prodre u unutrašnjost Kristovu; i kad bude kanoti nakvašen i prožet njime, postat će kano kristalno ogledalo, u kojem se može odrazivati Beskrajna Ljubav.

Beskrajna Ljubav je sunce; kad bi izravno bacala zrake na svijet, duše bi oslijepile i iznemogle, jer nijesu dovoljno uzdignute i dosta čiste. Valja dakle da se ovo božansko sunce odrazuje u nekom ogledalu ... To ogledalo jest duša Svećenstva.«[1])

Svećenik doista, poradi osobite svoje sličnosti sa Kristom, kao i Isus ima posebne odnose sa Presvetim Trojstvom; s toga on više no itko drugi valja da s njime stoji u tijesnoj vezi.

»Bog Otac gleda u njemu najsavršeniju sliku utjelovljene Riječi, drugoga Isusa, tako slična prvomu, da bi ih gotovo mogao zamijeniti. U njemu vidi prebistro ogledalo, u kojem se odrazuju kreposti preljubljenoga Sina. U glasu svećenikovu sluša glas Isusov.

Riječ gleda u svećeniku brata, prijatelja stvora Srca svoga, drugoga sebe, po kojem nastavlja sva svoja djela, i u kojemu je kao kroz vijekove produljen život njegov kao čovjeka svećenika i žrtve.

[1]) Pogl. XVIII. br. 96.

Duh Sveti u svećeniku pripoznaje svoj osobiti hram, spremište, u koje može preobilno ulijevati svoje darove, pravo oruđe svoga djelovanja u dušama, i tvar posve spremnu za plamene ljubavi.[1])

Svećenik mora ljubiti Boga ne samo kako to čine vjernici, onako općenito; svećenik treba da ima posebni osjećaj ljubavi prema svakoj od triju božanskih Osoba. Treba mu prema Ocu ljubav poklonstvena i sinovskog poštovanja, slična ljubavi Isusovoj prema Ocu; prema Isusu ljubav jedinstva, koja ga drži u neprekidnom odnosu s njime; prema Duhu ljubav poučljivosti, ovisnosti i utočišta.[2])

Kad se čitaju ovi brojni navodi, mora upasti u oči, kako je S. Alojzija Margareta brižljiva, dok hoće da privede svećenika Beskrajnoj Ljubavi, da djeluje ne samo na srce nego i na shvaćanje svećenikovo. Svećenik mora proučavati kreposti Isusove i nasljedovati ih; on treba da dode do spoznaje otajstvâ Ljubavi. Ova crta obzirom na razum jedna je od značajnijih kod Sestre; da se potpuno o tom uvjerimo, dosta je navesti ova dva odlomka:

»Ljubav katkada osjeti srce, ali je um ne spoznaje; odatle toliko sjene u ljudskoj pameti gledom na poznavanje Boga, njegovih tajna i vrhunaravnih istina. Kod čovjeka ljubav ne smije ostati samo neko čuvstvo osjetno: ona mora biti i spoznaja stečena umnim sposobnostima. U ko-

[1]) Pogl. X. br. 41.
[2]) Pogl. I. br. 5.

liko jedna duša upoznaje Beskrajnu Ljubav i umom i srcem, u toliko će steći i saznanje vječnih istina i sviju tajna Božjih. Ljubav Beskrajna, kao vatra božanska, toplina je za srce ljudsko, svijetlo je za pamet ljudsku. Udalji li se čovjek od ognjišta Ljubavi, srce mu postane ledeno, a pamet mu potamni.«[1])

»Duh i srce čovjeka: dva su divna instrumenta od Boga stvorena!... Čitava moralna veličina čovjeka, ta harmonija čovječja, što se mora od njega dizati prema nebu, sastoji se u tom akordu, u toj savršenoj suglasnosti, što ju među umom i srcem čuva i podržava. Samo jedna ruka i samo jedan dah treba da ih zajedno taknu i na zvuk pobude, samo Beskrajna Ljubav je božanstveni umjetnik, koji je sposoban da udara u ove skladne instrumente, jer ih je on i stvorio.«[2])

Ona, koja ovako pozivlje svećenika, neka pusti, da mu Beskrajna Ljubav ovlada najplemenitijim mu moćima, iskusila je sama to božansko osvojenje i bacila pogled u tajanstvene dubine Bića Božjega. Na nekim stranicama zdrave umne nauke, ali koju, sama to osjeća, ne može izraziti onako kako vidi, pjeva ona Vječnoj Ljubavi hvalospjev, u kojem uzvišeno i skladno titraju um joj i srce.

Dođe li svećenik tako proučavanjem i nasljedovanjem Srca Isusova do dublje spoznaje Ljubavi Beskrajne, nije time svršio svoju zadaću. Svećenik je svećenik za druge, a ne za vlastitu

[1]) Pogl. XX. br. 104.
[2]) Pogl. XX. br. 107.

svoju korist. Ako sebe posvećuje, treba da smišlja, kako da plodovi njegove svetosti bace zrake na duše; uniđe li u božanstvene odaje Beskrajne Ljubavi, dužnost mu je, pošto je sâm oživio od te Ljubavi, da ju svijetu priopći.

Bog hoće da vlada Ljubavlju, a svećenikova je zadaća utvrditi ovdje na zemlji to kraljevstvo.

»Riječ je postala čovjekom, da dođe i sama osvoji srca za Ljubav... Isus je ustanovio svoje Svećenstvo, da tijekom vijekova širi ovo kraljevstvo Ljubavi; objavio je svijetu svoje Srce; danas ga dariva svojim svećenicima kao oružje ljubavi. Bog je Ljubav: treba da vlada Ljubavlju.«[1]) »Ja hoću, da moji svećenici budu sijači Ljubavi.«[2])

U kojem će obliku svećenik iznijeti svijetu nauku o Beskrajnoj Ljubavi? Svakako, dozivljući u pamet vjernicima sva otajstva Božje dobrote, ali je za njega važno, da više ističe osobiti oblik Ljubavi, naime Milosrdnost, jer će tu naći, kako se otajstvo Božje najsavršenije prilagođuje dušama.

»Bog je Ljubav. On je Beskrajna Ljubav. Ova Ljubav Beskrajna, ova bitnost Božja u sebi samoj nema oblika; ona je široko more, koje ništa ne zaokružuje, svijetlo, koje ne ometa nikakva zapreka. Ali Ljubav Beskrajna prema vani uzimlje razne oblike, u svrhu, da ju možemo upoznati. Jedan od oblika Ljubavi, najprivlačiviji za naše griješne duše, jest božanski oblik Milosrdnosti. Milosrđe je oblik Ljubavi

[1]) Pogl. I. br. 4.
[2]) Pogl. XIX. br. 99.

prilagođen nama grješnicima, ali to je uistinu Ljubav, Ljubav Beskrajna, vazda ista, nestvorena, vječno živa i djelotvorna.

»Ljubav Beskrajna ima pet izraza, pet svetih svojstava, pet djelovanja; i svi oblici ove Ljubavi, jer su Ljubav, imaju iste izraze, ista svojstva, ista djelovanja. Beskrajna Ljubav je Stvoriteljica, Posrednica, Otkupiteljica, Prosvjetliteljica, Proslaviteljica.

»Milosrdnost je stvoriteljica, jer u raskajanoj duši stvara novu čistoću. Ona je posrednica, jer se stavlja između grijeha i pravednosti Božje i zbližava ljubav, što se kaje, i Ljubav, što oprašta. Ona je otkupiteljica, jer izbavlja dušu od grijeha, oslobađa ju i čisti. Ona je prosvjetliteljica, jer ona, i to ona sama, istodobno otvara oči grješniku, da vidi i svoju nevolju i dobrotu Božju. Napokon ona je proslaviteljica, jer ona daje dušama nebo, i spasenjem duša Bogu slavu.«[1])

Tako upoznavanjem Milosrđa ljudi mogu prodrijeti do otajstva Božjih i naslućivati nešto o beskrajnoj joj veličini. Svećenik dakle valja da propovijeda Milosrđe; a još bolje, on se mora pred svijetom pokazivati kao biće puno ljubavi i milosrđa. No nije dosta, da on u srcu nosi kakavgod osjećaj.

»Svećenik je biće tako Kristom zaogrnuto, te postane kanoti Bog; on je dakako i čovjek, i treba da to bude. Treba da osjeća slabosti, borbe, boli, napasti, bojazni, otpornost čovjeka; treba da je bijedan, te bude milosrdan; treba

[1]) Pogl. XIX. br. 99.

također da je jak, da je čist, da je svet, te onda da posvećuje. Treba (veli Isus), da moj svećenik ima srce široko, nježno, žarko, snažno u ljubavi. Svećenik ima toliko da ljubi! Treba da ljubi mene, svoga Gospodina, svoga brata, svoga prijatelja, svoga tješitelja, kao što sam ja njega ljubio; a ja sam ga dotle ljubio, da sam svoj život stopio s njegovim, dotle, da sam postao poslušan njegovoj riječi. On mora nadalje ljubiti moju a i svoju Zaručnicu, sv. Crkvu, i kakvom ljubavlju! Ljubavlju strastvenom i revnosnom, revnosnom za njezinu slavu, za njezinu čistoću, za njezino jedinstvo, za njezinu plodovitost. Napokon mora ljubiti duše kao svoju djecu.«[1]) »Svećenici su kao majke: oni treba da daju život dušama, da ih hrane, te rastu i postanu velike... Da uzmognu ovako oživljavati duše, moraju u sebi imati bujan život, toplinu ljubavi, vazda obilatu, vazda sve jaču, vazda obnavljanu.«[2])

U tome se ne možemo varati: velika zadaća svećenikova je tu, i nigdje drugdje, u požrtvovnosti za Boga, za Crkvu, za duše; to mu je dužnost, a i njegov križ, jer nema požrtvovnosti bez samozataje, ni samozataje bez žrtve.

»Svećenik ovdje na zemlji ne mora se nipošto odreći bogatstva; slaže li svoj imetak u krilo siromaha ili ga upotrebljava inače na slavu Božju, može ga zakonito posjedovati. Ne mora se odreći ni čiste ljubavi, svetoga prijateljevanja; svećenik, što živi životom Isusovim, može voljeti svoje i srce svoje izlijevati u srca prijatelja. Ne

[1]) Pogl. I. br. 3.
[2]) Pogl. IV. br. 15.

mora se odreći ni časti ni dostojanstva, jer, dok ih ne treba nikada željeti ni tražiti, može se, ako je to volja Božja, ponizno sageti pod njihovo breme i odvažno ga nositi u ime svoga Gospodina. Svećenik se mora odreći sama sebe, i to ne onoga novoga svoga bića, posvećena u Isusu, koje je ponajprije krštenje, onda Euharistija, darovi Duha Svetoga, napokon svećeničko pomazanje u njemu proizvelo, nego onoga svoga bića čisto naravnoga, one čovječje naravi, pale po grijehu istočnomu, naravi grijehom okaljane i oborene; onoga nižega bića, koje uznemiruju tolike neuredne težnje, koje muče tolike strasti, valja da se odreče svećenik... Križ svećenikov jest njegovo žrtvovanje Bogu, jest njegova sličnost sa Isusom, jest njegova vjernost Crkvi, jest njegova briga za duše.«[1])

Sada iskače u duši S. Alojzije Margarete u divnoj sintezi uloga Svećenstva u mističnom tijelu Crkve: Krist je glava tijela; Duh Sveti joj je duša; vjernici su udi; Svećenstvo joj je srce.

»Dà, Svećenstvo je srce živoga tijela, kojemu je Krist glava...

Bez svoje glave, Krista, bez svoje duše, Duha Svetoga, Crkva ne bi opstojala; i bez svoga Svećenstva, koje joj daje toplinu i život, bila bi ona mrtva. Po njemu se božansko gibanje, što proizlazi od njene glave, prenosi na sve ude, po njemu oživljujuća krv milosti kola do krajnjih joj dijelova, po njemu životna toplina ljubavi zagrijava joj ude.

[1]) Pogl. VI. br. 25.

Ono je srce Crkve, i da u njoj obavlja životne zadaće, treba da je j a k o i z d r a v o, treba da je s l o b o d n o i žarko, treba da mu je djelovanje p u n o ž i v o t a, vazda jednako i nikad prekinuto.[1])

A što je sveto Svećenstvo u sebi? Ono je jedan jedini organ, ali složen od mnogo dijelova. Biskupi, svećenici, svi stepeni hijerarhije njegovi su dijelovi, molekili, ako se tako smije kazati, koji zajedno sjedinjeni čine korporaciju Svećenstva.«[2])

I evo sada nove misli: Svećenstvo ne će svoga djela ostvariti, naime svijet po Ljubavi obnoviti, osim u jedinstvu sviju stepenih hijerarhičnih i podlažući se tačnoj stegi.

»Isus mi je pokazao, da želi vidjeti sve svećenike na svijetu u toj tačnoj disciplini, što osigurava pobjedu vojskama; ta disciplina jest ponajprije disciplina duha, tako te čitavo Svećenstvo ima samo jednu istu misao, jednu istu svrhu, jedan isti nauk, jedan isti pokret u borbi i otpornosti protiv zla.«[3])

Konačno evo nas do ideje, koja ima da okruni ovako divne poglede na Svećenstvo i na njegovu ulogu u svijetu. Budući da ništa nije plodovito ni stalno, što nije jedinstveno i složno, ne treba li stvoriti jednu ustanovu, koja bi baš tu svrhu imala, naime, jačati duh jedinstvenosti, poslušnosti, revnosti i požrtvovnosti među članovima katoličkoga klera?

»Ova ustanova (djelo), veli Isus, služit će tomu, da zborom (tijelom) Svećenstva prolazi

[1]) Pogl. XXII. br. 128.
[2]) Ib.
[3]) Pogl. XXII br. 116.

isti duh, da u svima učvrsti savršeno jedinstvo misli, jednoličniji način djelovanja. Po ovoj ustanovi, koja bi bila ovisna izravno od Pape, primala od samoga Pape pokret i život, Svećenstvo bi bilo poput neizmjernoga lanca, što obuhvata svijet kršćanskih duša; ona bi ga čuvala od zabluda, branila od zla, štitila od zloga duha, što ga progoni.«[1])

Neka ovo nikoga ne zbunjuje; ne radi se o pokušaju kakve reforme, ni o tom, da se baci sumnja na današnje stanje Svećenstva, nego samo o tom, da mu se dade nov poticaj.

»Isus ne će da se ovom ustanovom osjeti kakva reforma... On ne će, da se onim, što bude pisano i govoreno, nabace kakve sjene na njegove posvećene, njegove blagoslovljene. On, naš božanski Isus, hoće da se u ovom djelu posvećenja Svećenstva postupa krajnom finoćom. Isusovi pogledi, Isusove želje posve su jednostavne: pridignuti svijet, izvući ga iz skeptične studeni, iz poganskoga duha, koji ga je zahvatio. Njemu u ovom radu treba pomoćnika, i on pozivlje svećenike; no prije nego ih upotrebi za veliko djelo obnove svijeta, on im otvara blago svoje neiscrpive ljubavi.«[2])

Ali da se ostvari taj ideal: »jedno djelo, jedna bratovština, jedno društvo, ako hoćeš, složeno jedino od svećenikâ, ne samo Francuske nego svećenikâ cijeloga svijeta, koje će ih međusobno vezati, stavljati ih pod božanske utjecaje Presvetoga Srca, Ljubavi Beskrajne. Svrha bi

[1]) Pogl. XV. br. 64.
[2]) Pogl. VI. br. 24.

mu bila posvećivati svećenike, sjedinjivati ih, navoditi ih, da svi u istom duhu rade, prožeti ih ljubavlju, učiniti od njih kanoti veliku vojsku, koja će se svuda boriti za dobro, svuda raspaljivati božanstvenu vatru, razviti djelovanje svećeničko jedinstvom: jedinstvom sa Isusom, po proučavanju i nasljedovanju svećeničkih kreposti njegova Srca; bratskim jedinstvom u ljubavi spram Boga i duša; sporazum, jedinstvo i sudjelovanje u radu i t .d...[1])

U Uvodu k I. svesku kao i knjižici »L'alliance Sacerdotale universelle des Amis du Sacré-Coeur«,[2]) nalazi se opširno izložena organizacija ove ustanove, kao i to, kako je najprije zamišljena od S. Alojzije Margarete i konačno ostvarena u »Svjetskoj Svećeničkoj Zajednici Prijatelja Presvetoga Srca«. Na ove pojedinosti ne ćemo da se vraćamo, samo s radošću ističemo, da je Zajednica iza publikacije ovih djela stekla mnogo simpatija i pristaša. Čini se, sve to većim pravom smijemo gledati u budućnost onim istim pouzdanjem, s kojim je 11. prosinca 1905. pisala u svetoj odvažnosti: »Ljubav čini svoje Djelo, već ga je učinila; ja ne znam kako, jer ja ništa ne vidim, ali mi Isus već od nekoliko mjeseci vazda govori, da je Djelo gotovo.«[3])

[1]) Pogl. III. br. 12.
[2]) Hrvatski ovo imamo od O. Leonarda Bajića, izdano od Počasne straže Presv. Srca Isusova (Zagreb, 1930. OO. Trećoreci, Sv. Ksaver): »Svjetska Svećenička Zajednica prijatelja Srca Isusova«.
[3]) Pogl. XX. br. 106.

U »Betaniji Presv. Srca«,[1]*) gdje se vjerno čuva uspomena na časnu Utemeljiteljicu, u kapeli povrh velikoga oltara nalazi se slika naslikana od S. Alojzije Margarete, a predstavlja našega Gospodina. Naslikan je samo gornji dio tijela Isusova: lice mu je dostojanstveno, ali s izrazom punim blagosti; pogled mu je sama dobrota, ali gleda u te i kao da ti hoće prodrijeti u dušu. Lijevom rukom, na kojoj se vidi rana, Gospodin otkriva sulicom probodena svoja prsa; desnu ruku spušta prema nama kao da nas k sebi zove i potiče, neka kroz otvorenu ranu uniđemo do Srca njegova. Usta su mu otvorena, a što govore, kaže nam natpis oko glave Isusove:* »Misericordiam volo« — *Ja hoću Milosrđe.*

O tom ne može biti nikakve dvojbe: čitava duša Sestre Alojzije Margarete izlila se u ovaj rad, sva njezina duboka misao, sva njena žarka ljubav. Jer i opet istu nauku nalazimo izraženu na ovoj slici, što govori našim sjetilima: K Isusu po njegovu Srcu, po Isusu k Beskrajnoj Ljubavi.

Mnogi su već svećenici došli ovamo, razmišljali pred slikom, i za molitve kod nje su osjećali blagotvorni mir, što ističe iz Srca Gospodinova; ganuti su bili u duši sjećajući se one, koja je tako dobro shvaćala njihove potrebe, njihove boli i osamljenost njihovu. Neka stranice što slijede našoj braći po svećeništvu donesu nešto od one utjehe, koja im je tako potrebita u svagdanjoj borbi, i od onoga nesavladivog pouzdanja, koje tako često iziskuju tegobe njihovoga apostolata. *Ch. V. Héris, O. P.*

[1]) Vische Canavese, (Prov. Torino) Italia.

NAUMI BOŽJI

POGLAVLJE I

Posljednje pripravne milosti Naumi Isusovi

»Dat ću ti duše svećenikâ«.

1. — 5. ožujka 1902.

Jutros pod Misom u 6 i pol sati sva sam bila uronjena u razmatranje o ljubavi Isusovoj; malo iza podizanja oštra a ujedno slatka bol mi obuze srce, i potraja do poslije pričesti vjernika.

Imam osjećaj zahvalnosti prema Bogu tako jak, htjela bih mu to posvjedočiti, ali sam nemoćna i drugo ne znam činiti osim izručivati se opet i opet sve to življe našemu Gospodinu. Ovo Srce Isusovo, tako dobro, tako nježno, tako osjećajno privlači me i zanosi; ja hoću da se pustim, neka me zauzme; imam žarku želju, da uđem i izgubim se u njemu i ne mogu vjerovati, da ono to ne čini; velim, ono to čini, jer ja se od svoje strane nudim, ali ono treba da me uzme, da me uroni i da me utopi u sebi.

Čini mi se, kada bude jedinstvo sa mojim Ocem[1]) gotovo i dovršeno, onda će Isus naše duše sliti u svoj vlastiti život.

Dok to nije gotovo, Isus radi posebice u svakoj od naših duša; no kad mine vrijeme otpora, on će djelovati u obadvije kao u jednoj jedinoj! To je vrhunac jedinstva, što ga traži Isus.

Ovo ne znači, da već sada nije jedinstvo stvarno i duboko, ali stapanje mora biti potpuno, jer, ako se ne varam, Isus hoće da sve bude zajedničko. Ah, kolike li ljubavi božanskoga Srca spram moje duše tako bijedne, tako slabe! Hoće da učestvujem u djelima, dobrima, zaslugama, što ih ne bih mogla imati sama po sebi. Moj Bože, kada zađem sama u sebe, ne mogu to vjerovati, ali ljubavi tvojoj sve je moguće.

2. — 30. svibnja 1902.

Ne znam, zašto od nekoliko dana osjećam, da me Beskrajna Ljubav jače privlači nego obično. Katkada mi se čini, kao da mi srce hoće da iskoči iz grudi i ode te se sjedini stom božanskom Ljubavi.

Trpim boli, kakvih odavno nijesam imala, u nogama, u rukama, i na desnoj strani prsa; to je i ugodno i mučno, ali ovo stanje trpljenja i žarke želje, što me tjera prema Ljubavi, dušu moju napunja slašću tako velikom, mirom tako potpunim, te je ovo mali početak neba.

[1]) Vlč. O. Charrier, D. I.

Nebo će biti život u Ljubavi, posvemašnja zasićenost duše, srca, čitavoga bića.

Ne znam, šta kani činiti moj dobri Učitelj, ali ja u sebi osjećam živu želju da dobro prođem ovaj mjesec lipanj.

***

...U lipnju za devetnice Presvetomu Srcu moj božanski Učitelj objavljivao mi se kroz više dana, kako sam to zabilježila. Pojedinosti tih milosti u rukama su moga Oca; kod toga ne ću da se zaustavljam. Poslije sam silno trpjela; osjećala sam, da mora biti saopćeno ono, što mi je bio kazao naš Gospodin, ali komu? Ocu? Valjda ga više nikada neću vidjeti. Težina božanskih saopćenja tištila me i samo od Boga sam očekivala pomoć i svijetlo.[1])

3. — 6. lipnja 1902. *(na blagdan Presvetoga Srca).*

Jučer sam bila pred Presvetim Sakramentom; trpjela sam i bila u onako bolnom i umornom stanju, u kakvom sam već više tjedana, kadgod mi je dao Isus da ga u duši osjetim.

Tiho sam mu se klanjala, utješena njegovom nazočnošću, i molila ga za naš mali novicijat, prosila ga, neka mi dade nekoliko dušâ, koje bih mogla za njega uzgajati. Onda mi je odgovorio: »Dat ću ti duše muževa.« U dno duše potresena tom riječju, kojoj nijesam shvaćala smisla, ostadoh šuteći i tražeći joj smisao. Isus će opet: »Dat ću ti duše svećenikâ.«

Sveudilj, i jače osupnuta rekoh Isusu: »Moj Isuse, kako ćeš to učiniti?« — Odgovorio mi je: »Ti ćeš se žrtvovati za moj kler. Ja ću te

[1]) Autobiografija .

podučavati kroz osam dana, piši sve, što ti budem govorio.«

Ja više nijesam htjela pisati, ali ću se pokoriti Isusu.

Jučer navečer rekao mi je: »Moj svećenik jest drugi moj Ja; ja ga ljubim, ali treba da bude svet. Već je tomu devetnaest vijekova, da je dvanaest muževa preobrazilo svijet; oni nijesu bili samo muževi, oni su bili svećenici; i sad bi moglo dvanaest svećenika promijeniti svijet.«

Jutros. — »Svećenik je biće tako Isusom zagrnuto, te postaje kanoti Bog; ali, on je i čovjek, i treba da to bude. Treba da osjeća slabosti, borbe, boli, napasti, bojazni, otpornost čovjeka; treba da je bijedan, te bude milosrdan; treba također da je jak, da je čvrst, da je svet, te onda da posvećuje.

Moj svećenik treba da ima srce široko, nježno, žarko, snažno za ljubav.

Svećenik ima toliko toga da ljubi. Treba da ljubi mene, svoga Gospodina, svoga brata, svoga prijatelja, svoga tješitelja, kao što sam ja njega ljubio, a ja sam ga dotle ljubio, da sam svoj život stopio s njegovim, dotle, da sam postao poslušan njegovoj riječi. On mora nadalje ljubiti moju, a i svoju Zaručnicu, Svetu Crkvu, i kakvom ljubavlju! Ljubavlju strastvenom i revnosnom, revnosnom za njezinu slavu, za njezinu čistoću, za njezino jedinstvo, za njezinu plodovitost.

Napokon mora ljubiti duše kao svoju djecu. Koji otac ima toliko djece da ljubi kao svećenik!«

7. lipnja. — »Srce moga svećenika mora biti sami plamen, koji ogrijava i čisti. Kad bi moj svećenik znao, koliko je blago ljubavi za njega zadržano u mojem Srcu! Neka pristupi mojem Srcu, neka odatle crpe, neka se napuni ljubavlju, tako te se prelijeva, i njom neka natapa svijet!

Margareta-Marija pokazala je moje Srce svijetu, a ti, ti ga pokaži mojim svećenicima, vodi ih sve k mojem Srcu.«

7. navečer ispovijedila sam se. Velečasni duhovnik govorio mi je o devetnici; rekla sam mu, da sam ju prošla dosta slabo; čini se, to ga je iznenadilo. Ja sam kazala, da je tako bilo uvijek, da sam vazda trpjela; on mi odgovori: »Ako je tako, onda ćete bez dvojbe primiti kakvu milost. Isus će stvar tačno označiti.« Ja mu nijesam ništa odgovorila.

Dà, Isus tačno određuje; nijesam još znala, nijesam shvaćala, bojala sam se.

8. lipnja. — Povukla sam se od razmatranja što sam više mogla;[1]) nijesam obavila dozvoljeno razmatranje od 1 i pol sata, i za Vespera, osjećala sam se povučenom, no otimala sam se i uzela knjigu. Oh! Ja sam se danas Isusu otimala. Ne ću to više činiti, valjda bih time ranila njegovo Srce.

Navečer. — Isus mi je pokazao dostojanstvo svećenika. Svećenik je uzet iz ljudi i uzdiže se do Boga; postavljen je među Bogom i čovje-

[1]) Prema savjetu onih, koji su njom ravnali.

kom, posrednik je kao Isus i sa Isusom. On je, tako reći, pretvoren u Isusa i time ulazi u posjed njegovih božanskih svojstava i njegovih božanskih odličja. On je sa Isusom prinos, naknada, žrtva. Poradi toga osobitog jedinstva sa Isusom svi čini svećenikovi postaju nekako nedokučljivo uzvišeni.

10. lipnja. — Poslije Pričesti rekla sam Isusu: »Moj Spasitelju, kad je naša blažena Sestra pokazala svijetu tvoje božansko Srce, vidjeli su ga i svećenici, zar to nije dosta?« Isus je odgovorio: »Ja hoću da im dadem sada posebnu objavu.« Onda mi je pokazao, da ima obaviti jedno Djelo, naime zagrijati svijet ljubavlju, i u to ime hoće da se posluži svojim svećenicima. S naglasom tako dirljivim i nježnim, da su mi došle suze na oči, kazao mi je: »Ja njih trebam da obavim svoje Djelo.« Da uzmognu širiti Ljubav, treba da su oni sami puni Ljubavi, a valja da idu k Srcu Isusovu te ju odatle crpe. Još mi je kazao: »Moje Srce kalež je krvi moje; ako itko ima pravo i dužnost, da iz njega pije, nije li to moj svećenik, koji svaki dan prinosi svojim ustima kalež oltara; neka pristupi k mojem Srcu i neka pije.«

12. lipnja. — Cio jučerašnji dan činilo mi se da gledam posebnu skupinu svećenika oko Srca Isusova, jedno društvo isključivo za njih; ne znam, varam li se. Oh, kako bih trebala svijetla i pomoći! Ja trpim, no duša mi uživa veliki mir; u meni je sve spokojno, nemam ni napasti ni misli što muče i umaraju. Dno je duše moje milo obuzeo Isus.

Kad hoću da mislim štogod sama sobom o onom, što mi on saopćava, ne mogu, ništa mi ne dolazi tačno i jasno; naprotiv kad on govori ili takne moju dušu svojim božanskim utiscima, sve mi je jasno, svijetlo, pozitivno.

13. lipnja. — Jutros, razmišljajući sama sobom, mislila sam, da bi se valjda dalo stvoriti poseban ogranak, Počasna Straža, za svećenike. Isus mi reče: »Ne.« Dao mi je razumjeti, da on ne će, te bi njegovi svećenici bili samo klanjaoci (adoratores) njegova Srca, nego hoće da stvori četu, što se bori za pobjedu njegove ljubavi.

Koji bi stupili u tu vojsku Božanskoga Srca, između ostaloga oni bi se obvezali, da će propovijedati Beskrajnu Ljubav i Milosrdnost, da će biti međusobno sjedinjeni, da će biti jedno srce i jedna duša za dobro, nikad ne pometajuć jedan drugoga u poslu.

17. lipnja. — Poslije 13. Isus mi o tom ništa više nije kazao; možda mi više ne će ništa ni govoriti.

Jutros za Pričesti molila sam ga, neka sve ostalo kaže drugoj kojoj osobi, jednomu od svojih svećenika; što ja mogu drugo osim trpjeti za njega i prikazati se na žrtvu za njegovu slavu i pobjedu njegove ljubavi?

Oh! Svôm širinom svoga srca prikazujem se Isusu za to pa i za sudjelovanje, ako on ushtjedne, ali mi se čini, da sam sposobnija trpjeti nego li raditi.

Ja osjećam svoje ništavilo i svoju slabost tako, te to ne mogu ni iskazati; sve je u meni, čini mi se, slomljeno i skršeno, samo osjećam veliku odvažnost za patnju. Dà, bol koju naslućujem, ne straši me. Isus hoće da budem vrlo gipka, da se sagibljem bez teškoće i podrhtavanja pod svim vihorima kušnje, kad osjetim, da dolaze. I tako ja hoću da ostanem sve to više bez osobnog rada i bez vlastitog htijenja u njegovim rukama božanskim.

4. — 25. lipnja 1902.

Jučer, na blagdan sv. Ivana Krstitelja, kad sam stupila u kor, u duhu sam se jednostavno bacila pred noge Isusu bez ijedne riječi. Naskoro sam osjetila, kao da mi se duša dijeli od sviju stvari, i u pameti sam vidjela kao jesensko nebo, tužno i hladno; jak vjetar nosio je nebom guste, sive oblake; dolje smeđa zemlja, na kojoj nije bilo nikakva bilja, protezala se u nedogled, kad gle, evo idu ljudi; iz njedara vade sjeme i iz puna pregršta bacaju po zemlji, i glas mi Isusov reče: »Ja hoću, da moji svećenici budu sijači ljubavi.«

Po tom ne vidjeh više ništa, glas me Isusov prenese, jako svijetlo napuni mi dušu; nešto žarko prođe svim mojim bićem.

Na istom listu olovkom su napisani slijedeći retci, bez datuma:

Bol mi propara srce, kad mi Isus reče: »Među svećenicima ima ih, koji ne idu pravim putem, koji se okreću od mene, i koji, pošto su obasuti mojim darovima, izdaše me kao Juda«.

Duša Isusova, vazda sretna u blaženstvu, to govoreći drhtala je, pa je i moja zadrhtala, i moja je duša trpjela agoniju, istina, drugačiju, ali neizmjerno bolniju od agonijâ, što ih snosimo u našim vlastitim mukama.

5. — *(Bez datuma)*

Imala sam više viđenja o ljubavi, koju naš Gospodin očekuje od svojih svećenika; nijesam imala vremena da ih napišem.

Jednom, sasvim povučena i sabrana u sebi, vidjela sam ponajprije slasti ljubavi, koje imaju tri Božanske Osobe Presvetoga Trojstva u svećeniku, najsavršenijoj prilici Utjelovljene Riječi: dopadnost neizrecivu Oca, koji promatra crte svoga Sina; Sina, koji sama sebe prepoznaje; Duha, koji gleda jedno od najljepših svojih remek-djela. Onda sam vidjela uzvrat ljubavi i dopadnosti, koju očekuje Presveto Trojstvo.

Svećenik mora ljubiti Boga, ne samo kako to čine vjernici, onako općenito; svećenik treba da ima posebni osjećaj ljubavi prema svakoj od triju Božanskih Osoba. Treba mu prema Ocu ljubav poklonstva i sinovskog poštovanja, slična ljubavi Isusovoj prema Ocu; prema Isusu ljubav jedinstva, koja ga drži u neprekidnoj vezi s njime; prema Duhu ljubav poučljivosti, ovisnosti i utočišta.

Drugi put mi je bilo rečeno, da svećenik mora umnažati svoju vjeru, jačati ju i učvršćivati

činima ljubavi, i da poradi nedostatka ljubavi slabi i opada vjera.

Ljubav je životni sok; ako je nema, ili nema obilno, sve slabi, a u prvom redu vjera.

Crkva je veliko živo tijelo. Isus Krist joj je glava. On, božanska Mudrost, daje joj znanje, upravlja njom. Njegova Ljubav, Ljubav Beskrajna, njezino je srce, i cio joj život dolazi od srca; s toga treba da u Crkvi ima puno ljubavi.

Svećenstvo je kao krv, što oživljuje to veliko tijelo; ono mora neprestano ići k srcu, k Ljubavi Beskrajnoj, da imade života i da ga onda nosi do krajnjih dijelova; zatim mora isto tako neprekidno ići k glavi, Isusu Kristu, da svemu saopćava gibanje.

Svećenstvo kao životni sok po ljubavi mora kružiti po cijelom tijelu Crkve; ali da njom pronosi zdravlje i život, mora biti čisto, mora biti toplo, mora biti rumeno. Očuvat će ili će opet zadobit ta otajstva jedino time, da se bez prestanka povraća k Srcu, Ljubavi Beskrajnoj.

POGLAVLJE II

Prosvjetljenja o Djelu
Euharistija i pobožnost k Presvetom Srcu

»Ljubiti, zavoljeti poniženja, prezire, protuslovlja, to, to je moj pravi dio; ostalo, milosti Isusove, prosvjetljenja, kroz mene dolazi, ali nije za mene: to je za moga Oca, za duše, za moje svećenike.«

...Koncem srpnja Otac se povrati u Francusku; u rujnu dođe u samostan. Ja mu rekoh sve i dadoh mu sve moje papire. Osjećala sam, kako mi je lako bez toga tereta, koji me je tištio. Isus mi je dao spoznati, da su mi sve te stvari kazane za to, da ih izručim Ocu.[1])

6. — 17. rujna 1902.

Kad sam jučer oko 4 s. bila pred Presvetim Sakramentom, pitala sam Isusa, što ima da bude moj Otac u ovom Djelu. On mi je odgovorio: »Mora mu biti duša.« Dok sam o tom razmišljala, dođe mi ova misao: duša oživljuje čitavo tijelo, a ne vidi ju se, nju se spoznaje po njenu djelovanju, a ne vidi joj se lik. Ne znam, je li ova misao moja, ali me je donekle iznenadila, i kadgod mi se povrati u pamet ona riječ Isusova, odmah mi pane na um i ovo tumačenje.

7. — 3. listopada 1902.

Jučer sam pristupila k Stolu Gospodnjemu s osjećajima duboke sniženosti.

[1]) Autobiografija.

Mislim, to je bilo milo našem Gospodinu, jer čim sam primila sv. Hostiju, odmah sam se obuzetom osjetila od božanske nazočnosti, puno osjetnije nego li obično.

Tako sam osjećala Isusa u sebi; privlačio me k sebi s tako milom dobrotom, da mi je duša bila ushićena od neizrecive ljubavi.

Pitala sam ga, prema želji moga Oca, želi li mi još štogod reči o Djelu. Moj premili Učitelj rekao mi je, barem mi se tako čini, da on želi, neka oni, koji će biti članovi toga Djela, budu potpunoma odani njegovu Srcu i neka prigrle sva sredstva, kako bi razlili njegovu ljubav po dušama, makar trebalo, da sami sebe za to žrtvuju.

Još je kazao: »Ja ću ih zvati preljubljenim sinovima moga Srca«; očitovao mi je, da će im dati veliko obilje svijetla i izvanrednih pomoći, te izvrše njegovo djelo u svijetu.

On hoće svakako da su odani njegovu Srcu.

Rekla sam također mome Spasitelju, kako mi je teško misliti, nakon onoga što mi je bilo pokazano 16. rujna, da moj Otac ne bi bio valjda službenim ravnateljem Djela. Isus mi odvrati: »On će mu biti utemeljitelj.«

Navečer, dok sam za Matutina obavljala Svetu Uru,[1]) molila sam se za Djelo; činilo mi se, da je želja našega Gospodina, neka se dugo ne žavlači sa počimanjem i proširivanjem.

[1]) Kao Sestra Udružena bila je oproštena od recitiranja Oficija.

8. — 16. listopada 1902.

Pobožnost prema Euharistiji i pobožnost Presvetom Srcu dvije su pobožnosti-sestre. Stvarno su jedna ista pobožnost... One se popunjaju i jedna drugu razvija; tako se savršeno slijevaju, da jedna ne ide bez druge, jer su savršeno jedno. Jedna drugu ne samo da ne smeta, nego jedna razvija drugu, jer se popunjuju i usavršavaju.

Imamo li pobožnost k Presvetom Srcu, onda ćemo gledati i naći ga, da mu se poklonimo, da ga ljubimo, da mu prikažemo naše zadovoljštine i hvale; a gdje ćemo ga tražiti, ako ne u Euharistiji, gdje se nalazi vječno živ? Ako ljubimo poklonstva dostojno Srce, onda ćemo htjeti s njime se sjediniti, jer ljubav traži združenje, htjet ćemo zagrijati naše srce na žaru božanskoga ognjišta.

Ali što da činimo te dođemo do Presvetoga Srca, da ga uzmemo i sa svojim sastavimo? Hoćemo li se uspinjati u nebo, gdje Srce Isusovo stoluje u slavi? O ne! Ići ćemo k Euharistiji, ići ćemo k Tabernakulu, uzet ćemo bijelu Hostiju, i kad ju budemo nosili u svojim prsima, osjećat ćemo, kako Božansko Srce doista bije pokraj našega.

Pobožnost prema Božanskom Srcu neprevarljivo vodi duše k Euharistiji, i vjera, pobožnost spram Euharistije nužno će dušama razotkriti Ljubav Beskrajnu, kojoj je Božansko Srce organ i simbol.

Ako vjerujemo u Euharistiju, vjerujemo u ljubav. Euharistija je misterij ljubavi. No ljubav je po sebi nematerijalna, ne možeš ju obuhvatiti. Da naš duh i naše sjetilo na nešto privežemo, tražimo neku formu za ljubav, neku sjetilnu pojavu ljubavi; ta sjetilna pojava jest Božansko Srce.

Presveto Srce, Euharistija, Ljubav: to je sve jedno. U Tabernakulu nalazimo Hostiju; u Hostiji Isusa; u Isusu njegovo Srce; u njegovu Srcu Ljubav, Ljubav Beskrajnu, božansku Ljubav, Boga, princip života, živoga i oživljujućega.

Ali i još više: neizrecivo čudo Euharistije ne može se drugačije protumačiti osim ljubavlju. Ljubavlju Božjom, dä, ali ljubavlju Isusa, Boga i čovjeka. Ljubav pako Isusova jest ljubav njegova Srca: Srce njegovo, da se jednom riječju poslužimo. Dakle Euharistiju tumači jedino Srce Isusovo.

Euharistija je uzvišeni dopunjak ljubavi Isusove prema čovjeku. On je najviši, zadnji izraz, paroksizam, ako se smije tako reći, te neshvatljive ljubavi. No i bez Euharistije mogli bismo vjerovati u ljubav; za to bi nam bilo dovoljno utjelovljenje. Jedna jedina kapljica iz gorke čaše Muke bila bi obilno dovoljna, da nam tu ljubav dokaže. Mi bismo mogli ljubiti Srce Isusovo, mi bismo ga morali ljubiti i vjerovati u njegovu neizmjernu dobrotu, sve da nije došlo do ovoga božanstvenoga previška u Euharistiji. Ali kad je Srce Isusovo iznašlo ovo čudo, kako moramo ljubiti ovo Presveto Srce, tako božanski nježno,

tako neizrecivo darežljivo i ćutljivo, i — smijemo li reći? — tako ludo i strastveno spram svoga stvora? Dä, Euharistijom se umnaža, rasplamsava naša ljubav prema Božanskom Srcu.

Ali kad znamo, da ovo Srce ne ćemo naći drugdje osim u Euharistiji, kad osjećamo čežnju za sjedinjenjem s tim Srcem tako nježnim i žarkim, onda idimo k Euharistiji, panimo ničice pred Presvetim Sakramentom, poklonimo se Hostiji sjajnoj u pokaznici, idimo k svetom Stolu sa gorućom željom, s ljubavlju cjelivajmo posvećenu patenu, na kojoj svaki dan počiva božanstvena Hostija. Čašćenjem, poštivanjem, veličanjem obasipljemo Tabernakul, u kojem je Isus, život i ljubav, sebi stan odabrao.

Oh! Bilo bi griješno kazati da štovanje Srca Isusova može nahuditi štovanju Euharistije![1]) Zar će upoznavanje darovatelja učiniti, te manje cijenimo dar? Ne, nego što budemo više ljubili Božansko Srce, što ga budemo usrdnije štovali, što bude to štovanje jače i prosvjetljenije, to će i naše štovanje Božanske Euharistije sve većma rasti i razvijati se.

9. — 17. listopada 1902.

Jučer me je jako glava boljela; ne, kao koji put ujutro; bila je to izvanja bol, kao da sam imala kapu od trnja. Sva mi je glava bila kao ranjena, i kad bi se je dotakla, osjećala sam kao šiljke, što su me boli i ranjavali.

[1]) Neko je donio Sestri ovaki prigovor, i to je dalo povod ovim krasnim riječima o odnosu Euharistije i Presv. Srca.

Uzela sam križ i rekla našemu Gospodinu: »Moj Isuse, hoćeš li mi dakle još i to dati?« S nekom nježnošću, dostojnom poklona, odgovorio mi je: »Hoću da mi budeš posve slična«.

Još sam rekla: »Mojem Ocu dao si bol rane svoga Božanskog Srca, a druge?« Isus mi je kazao: »Ja sam mistično utisnuo u njegovu dušu moje druge rane po boli.«

I spoznala sam, da je već dosta trpio, i da će jošte trpjeti za Djelo.

10.—18. listopada 1902.

Ova četiri dana duhovne sabranosti prošla su veoma ugodno počivajuć pokraj Isusa; premda nevidljivo i gotovo u posvemašnjoj šutnji, ipak mi je moj poklona dostojni Učitelj dao, te sam osjećala njegovu nazočnost. On je bio tu, posve blizu, u njemu sam otpočinula s potpunim pouzdanjem i s predanošću punom ljubavi.

Osjećala sam se zaogrnutom od vrhunaravne moći, što je izlazila od Isusa; gledam prošlost, i vidim toliku ljubav, što ju je moj Spasitelj bacio na moje bijede, tako te moje srce, pod pritiskom prekomjerne ljubavi božanske, kanoti obustavlja kucaje svoje i ostaje nijemo u klanjanju.

Gledam budućnost, i bez utvaranja o mogućim patnjama i žrtvama, ali i bez straha i sjenke nemira, grlim volju Božju vazda punu ljubavi i milosrdnosti.

Ako pogledam zemlju, obuzme me duboka tuga, jer je zlo veliko, i moj Bog toliko vriježan;

ako pogledam nebo, vidim Boga u slavlju i ljubljena u slavi, i moja duša kipi od radosti. Dä, Bog će imati svoju slavu, svu svoju slavu; zla, što kao da privremeno gospoduje, nestat će, i posljednju će riječ imati Ljubav.

Ja, mi, — što je do toga stalo! — mali atomi, pojave jednoga dana, patnje jedne ure, sve to nije ništa, jer vječnost pripada Bogu i njegova je slava kroz vječnost.

Činilo mi se, da je volja Isusova o meni, da danomice sve više zaboravljam sebe, neka on sâm vlada u meni, i pustim, neka on djeluje mjesto mene u svakoj stvari. I onda poniznost, poniznost duboka, posvemašnja, posve oslonjena na spoznaju moje kukavne prošlosti i sadašnjosti. Ljubiti, prihvaćati ponižavanja, preziranja, protuslovlja; to, to je baš za mene; ostalo, milosti Isusove, prosvjetljenja, to ide kroz mene, ali to nije za mene; to je za moga Oca, to je za duše, za moje svećenike!

Za mene nije drugo osim trpljenje i poniženje!

***

Pismo Oca Charrier-a S. Alojziji Margreti.

16 studenoga 1902.

...Povratit ću, čim uzmognem doći k Vama, listove,[1]) koje mi je Vaša dobra Majka poslala prošloga rujna. Čekajuć, vježbajte se, moja kćerko, u poniznosti

[1]) Ti su papiri sadržavali sve, što je S. Al. Marg. pisala o primljenim milostima i o duševnom životu, od kako je stupila u samostan.

i pouzdanju. Budite sva Isusova u tačnom opsluživanju svojih pravila.

Što budete vjernija i najmanjim propisima Vaših pravila, to ćete više izazivati na sebe blagoslov od dragoga Dobrog Učitelja. Pokazujte mu svoju ljubav tako, da mu ništa ne odbijete, što od Vas traži. Ljubite poniznost dotle, te uzljubite svoje ništavilo. Budite malo ništa Dobroga Boga. Male ništice često stiču pravu vrijednost, dapače znatnu, po onima, komu su pripadale. Tako ćete i Vi puno vrijediti, ako u svemu doista ostanete malo ništa našega Gospodina. O moja kćerko, ako pustite, da Bog radi u Vašemu ništavilu, njegova beskrajna moć i ljubav, koja Vas je pretekla od Vašega djetinjstva, činit će divne stvari u tom bijednom ništavilu.

Pouzdajte se vazda sve to više, ponizno, u Srce Vašega božanskoga Zaručnika. Blagosivam Vas u ime njegovo i čisto očinski.

POGLAVLJE III

Druge potankosti o Djelu

»Prva želja Isusova jest, da se kraljevstvo Beskrajne Ljubavi učvrsti po cijeloj zemlji; druga mu je želja upotrijebiti svećenike za taj veliki posao; njegova treća želja, čini se, jest, jedno Djelo, što okuplja i pripravlja svećenike i posvećuje ih za tu veliku misiju.«

11. — U studenom 1902.

Jučer u nedelju često sam išla da padnem pred izloženim Presvetim Sakramentom; više puta sam pitala Isusa, hoće li mi još dati kakvih stvari za Djelo; ali on nije ništa govorio.

Navečer za Litanija duša mi se nađe slatko obuzeta božanskom nazočnosti i napuni se prosvjetljenjima najslađim i najčišćim.

Bila su tri različita prosvjetljenja:

Prvo je bilo o Beskrajnoj Ljubavi Isusovoj spram duša; Isus u svojoj skrbi za duše stvara svećenika, drugoga Ja. Svećenik, iznašašće ljubavi Srca Isusova za duše. Svećenik, takim postao samo za njih, stvoren je i privilegovan od Isusa, drugi Krist samo poradi duša; odatle nježnost i duboka ljubav, koju mora imati svećenik za duše.

Drugo je prosvjetljenje bilo o Djelu — Zajednici.

Bog vazda misli na duše. Svrha Zajednice: spasenje duša po Ljubavi i Milosrdnosti. Sredstvo akcije u Zajednici: svećenik, ali zato svećenik svet, revan, sam pun ljubavi tako te ju kao naravski širi u duše.

Isus živi u svećeniku i onda djeluje po njemu. Dakle ponajprije: svećenik spremljen, napunjen Isusom, to je prvi dio Djela; zatim svećenik-Isus ide k dušama i privlači ih ljubavlju i milosrdnošću. To je božansko lukavstvo Isusovo.

Treće prosvjetljenje bilo je o pogiblima, koje mogu Djelo snaći, duh mu i cilj, i o sredstvima za to. Jedna je pogibelj, da bi ono postalo više nacionalnim nego katoličkim; da se tomu izbjegne, valja staviti Djelo odmah s početka u vezu sa Svetom Stolicom, da ga Papa blagoslovi, prizna i ohrabri. Ja se zlo izražavam, ne bih htjela

ništa svoga umetnuti; kad bih mogla govoriti, možda bi me se bolje shvatilo. Moj Isuse, ja sam jedna neznalica, reci ti Ocu sve, što treba da se kaže.

12. — U god. 1902.

Velečasni duhovnik tražio je od mene, da mu tačno iskažem misao o Djelu. Da ga poslušam, što mogu tačnije skupit ću što sam rekla, pisala ili mislila o tom predmetu.

Želje Isusove. — Prva je Isusova želja spasiti duše; obnoviti svijet po ljubavi, kraljevstvo Beskrajne Ljubavi učvrstiti po cijelom svijetu. Druga mu je želja upotrebiti svećenike za taj veliki posao, učiniti ih aktivnim pomoćnicima; po njima djelovati na duše i u svijetu. Treća mu je želja, čini se, osnovati jedno Djelo, što okuplja i pripravlja svećenike i posvećuje ih za tu veliku misiju.

Djelo. — Dakle, jedno Djelo, jedna bratovština, ili jedno društvo, složeno isključivo od svećenika; ne samo za svećenike Francuske, nego za svećenike cijeloga svijeta, što će ih međusobno spajati, držati ih pod božanskim utjecajima Presvetoga Srca, Beskrajne Ljubavi.

Svrha. — Svrha bi Djela bila svećenike posvećivati, ujedinjivati, nastojati, da svi djeluju u istom duhu; prožeti ih ljubavlju; od njih učiniti kano veliku vojsku što će se svuda boriti za dobro, posvuda raspaljujuć u dušama vatru božanske ljubavi; razvijati po jedinstvu svećeničku akciju.

Sredstva. — Sredstva, što bi ih rabilo Djelo pri posvećivanju svećenika, bila bi ova:

a) Jedinstvo sa Isusom Kristom po razmišljanju i vršenju svećeničih kreposti njegova Srca; svećenik Djela mora sebe izgrađivati prema Isusu Kristu, unići u njegove misli, uzeti njegove osjećaje, živjeti životom njegovim. Mora nastojati da u sebi proizvede Isusa što savršenije i sravnjivati često svoju moralnu stranu i izvanjsku osobnost sa božanskim Uzorom; takim načinom gledati, da neprekidno u sebi usavršuje božansku sličnost.

b) Bratsko jedinstvo u ljubavi prema Bogu i prama dušama, sloga, jedinstvo i suradnja u djelima i t. d.

Njihove obveze. — Ako su svećenici već članovi kakova svećeničkog društva, kao na pr. društva od Montmartre, oni će vjerno izvršavati te obveze, slušat će upravitelje i t. d.; vazda u duhu društva. Ovo ne će nametati svojim članovima drugo osim jutarnje razmatranje o našem Gospodinu, dužnosti svećeničke i t. d.; navečer tačan ispit savjesti o danu (ispit one vrsti, kako malo niže stoji). Prisutstvovat će sastancima i revno nastojati riječju, perom, djelovanjem, da ljudi spoznaju Beskrajnu Ljubav i Milosrđe.

Organizacija. — Generalno središte, generalni Upravitelj, pun duha Osnovatelja.

Svećenici svake biskupije čine skup pod Upraviteljem dijecezanskim, kojeg imenuje ili priznaje Upravitelj generalni, a Biskup odobri i štiti.

Svećenici jednoga grada ili jednoga dekanata čine skup i sastaju se jednom na mjesec pod predsjedništvom jednoga svećenika, kojeg delegira ili imenuje Upravitelj dijecezanski. Dakle: Upravitelj generalni imenuje ili priznaje Upravitelje biskupijske, a ovi delegiraju predsjednike konferencija u gradu ili u dekaniji.

Konferencije. — Sastanci bi se valjda ovako održavali. Predsjednik će ili sam držati jedan govor o dužnosti svećenika, o krepostima svećeničkim, o sličnosti sa Isusom, i t. d. ili će se pobrinuti, da drugi svećenik (bio on član Zajednice ili stranac) učini to, o čemu će ga dakako unaprijed upozoriti. Ovaki govor treba da bude jednostavan, apostolski, da ide jedino za dobrom duša slušatelja, ne da se ističe učenošću ili stilom.

Onda će se obaviti koja pobožnost na čast Presv. Srcu, koje živi u Euharistiji.

Ovaj prvi dio sastanka dobro bi bilo da se održi u crkvi ili kapeli. Poslije neka se članovi u stanu predsjednika ili posebnoj kojoj sobi familijarno potiču na ljubav prema Isusu i dušama; tu će izmijeniti misli, poglede, iznijeti teškoće i t. d.

Mladi bi svećenici tu dobivali direktive za svoj rad, za nauku, za štivo, i t. d. Svaki bi nastojao, da bude od koristi svojem bratu. Za to bi se naročito skrbio predsjednik; on bi sastankom ravnao, držao bi ga u duhu Društva, pohađao bi međutim članove, pa ako bi našao što neuredno, gledao bi, da se ispravi.

Predsjednici dakako morali bi biti posve ovisni o dijecezanskom Upravitelju, a ovaj bi se lako obraćao na generalnog Upravitelja, tako te bi vladalo veliko jedinstvo u pogledima, u pokretu i djelovanju.

Što se tiče duha Društva, o tom sam bilježila na više mjesta, pa ovdje ne ću ništa o tom reći.

Papir sa ispitivanjem savjesti, o kojem je bilo malo prije govora, nalazi se, bez datuma, pri koncu g. 1902.; radi jasnoće donosimo ga ovdje:

13. — *Ispit savjesti.* — Srcem Isusa, božanskoga Svećenika, sve dane njegova života gospodovala su tri osjećaja: goruća želja za slavom svoga Oca, vruća želja za spasenjem duša svoje braće, sveudiljna neodoljiva potreba dati se i žrtvovati.

Jesu li danas mojim srcem vladala ova tri osjećaja?

Što sam danas učinio, da proslavim moga Oca nebeskoga?

Što sam poduzeo za dobro svoje braće?

Koju sam žrtvu prinio u jedinstvu sa žrtvovanim Isusom?

1. Isus, božanski Svećenik, uzeo je na sebe pogrde i poniženja, da uspostavi slavu svoga Oca.

Jesam li se danas ponizio pred Bogom, priznajuć svoje ništavilo i svoje bijede, i odavao mu čast za dobro, što sam pomoću njegove milosti učinio?

Jesam li rado primao od ljudi prezire i ruganja?

2. Isus, božanski Svećenik, zaboravio je na sama sebe, ostavio je sve i odrekao se svega, da sebe cijeloga posveti spasavanju svoje braće.

Što sam ja danas dao svojoj braći, od svoga vremena, od svoga srca, od svojih dobara, ako ne materijalnih, a ono duhovnih i duševnih?

3. Isus, božanski Svećenik, iza života sprovedena u duhu neprestanoga žrtvovanja, napokon se prikazao na križu prinoseći iz ljubavi vlastiti život.

Jesam li ja u današnje moje poslove ulijevao duh žrtvovanja? Što sam žrtvovao od zadovoljenja svojega srca, svojega duha, svojih sila, svoga odmora, svoga života, iz ljubavi prema Isusu i dušama?

Duboko, bolno kajanje za pomanjkanje ovoga dana. — Prikazanje učinjenog dobra Srcu Isusovu.

Pismo Ocu Charrier-u.

27. prosinca 1902.

...Poslije 15. rujna nije mi manjkalo prigoda za trpljenja, i za to blagosivljem Boga; zar ne, to je jedino sudjelovanje, i to slabašno, koje mogu doprinijeti naumima Isusovim? Svaki put, kad bi me spopala kakva bol, odmah sam pogled srca svoga upravila prema našem Gospodinu i rekla mu: »Moj Isuse, za mojega Oca, za duše, za moje svećenike.« Eto to je sve, ali je dobri Gospodin shvatio.

Uz boli i nemire bilo je i utjehâ. Sutradan po Vašem odlasku došla mi je moja majka, i u sobi za razgovor povjeri mi...; ja sam joj savjetovala, neka se uteče

Srcu Isusovu, da nađe pomoć i olakšicu. Ona je odmah prihvatila tu misao i kazala mi, da želi uz molitvu dati i malu milostinju. Ja sam joj odgovorila, neka jednostavno obeća, da će neku stvar pokloniti, kasnije pošto bude uslišana, za jedno djelo posvećeno samo slavi božanskoga Srca. Poslije šest nedelja, na blagdan Sviju Svetih, posla mi moja majka stotinu franaka s ovim riječima: »Za Srce Isusovo, na nakane Margaretine.«

Moj Oče! Nikad me novčani papir nije veselio, ali ovaj, ovaj prvi dar Isusu na nakane njegova Srca, zanio me. Činilo mi se, da je to novo odobrenje naših želja, naših zajedničkih težnja od strane našega Gospodina.

Pred nekoliko dana napade me majka, da me navede te se sklonem kod nje u slučaju izlaza.[1]) Pred mojom nepomičnom odlukom, da ne ću natrag u svijet, majka je popustila, bila je odveć dobra, odveć majčinski zauzeta za mene; no molila me, da radije odaberem za utočište koju našu kuću u Belgiji, jer kako je moja majka svake godine dolazila u Pariz, vrlo bi me lako mogla posjetiti. Poznajete li, Oče našu kuću u Bruxelles-u ili onu od Abys u Limbourg-u? Ova posljednja, ako se ne varam, spada pod jurisdikciju Mons. Biskupa grada Namur.

Ne vidite li, Oče, u tom daru, u svemu ovomu, poklona dostojni smiješak Isusov nad Djelom njegova Srca?

Za duhovnu sabranost o Prikazanju nijesam znala, trebam li uzeti kakvu knjigu razmatranja, ni koju. Kod prvoga razmatranja, prvi dan, Gospodin mi reče: »Zašto tražiš kakvu drugu stvar osim mene?«; i time mi bi dan cio nacrt mojoj sabranosti: Isus! Isus siromašni, Isus poslušni, Isus prečisti!

Htjela bih, Oče, živjeti od Isusa; sjediniti svoj duh s njegovim, svoje srce s njegovim Srcem, kao što sjedinjujem svoje tijelo slabo i puno grijeha s njegovim tijelom presvetim i prečistim, ali ja sam vazda tako bijedna.

Prošloga mjeseca za razmatranja došlo mi nekoliko misli o Gospodinu, o svećeničkim krepostima njegova

[1]) Predviđalo se, da će morati napustiti Francusku.

Srca; nešto me nukalo, da ih zabilježim, ali bilo mi je teško tražiti dozvolu, opirala sam se četiri dana, prije nego sam za to pošla. Naša Majka mi reče, da zabilježim; to činim; ako to ne bude ništa vrijedilo, ne će biti druge nego baciti u vatru... Već sam dva puta imala napast da to spalim; no to nijesam učinila, bojala sam se ne slušati Vas.

14. — 28. prosinca 1902.

Jučer ujutro pade mi pogled na svešćić o krepostima svećeničkim[1]) i učini mi se skrajnom ohološću, da ja, mali crvić, prezren i pun grijeha, pišem o krepostima svećenika, koji su moji oci, moji učitelji; obuze me skrajna odvratnost nad samom menom, pa sam se bacila u svoje ništavilo pred noge Isusu.

Dok sam tu bila, dođe mi mila misao, koja mi pomože. Činilo mi se, da je moj Otac ribar, koji se sprema da baci udicu u more duša, pa se sageo i dignuo iz blata maloga crva, da ga stavi na svoju udicu.

Taj mali crv — ja sam! Kako je odvratan mali crv! Nešto valja, da primami ribe, a po sebi ne vrijedi ništa.

Dobro! Ova misao, da nijesam drugo osim odvratan crv što se svima gadi (izuzevši moga Oca, koji se ipak dotakne: ribar ne misli, da li mu se gadi crv, dok ga stavlja na udicu), ova misao, velim, napunila mi je dušu mirom, pokojem i milinom.

[1]) Rukopis, koji je poslije unišao kao II. dio u knjigu »Srce Isusovo i Svećenstvo«.

O Isuse, dä, ja nijesam ništa osim ovo, mali crv, mali ružni crv, i s toga sam sretna; ja ne ću da budem drugo. Ja hoću da sam mali crv i da vazda činim, što ti hoćeš.

Pismo Oca Charrier-a.

30. prosinca 1902.

...Iz sve duše molio sam Dobroga Učitelja, malo i milo Djetešce u Jaslicama, našega dragoga Isusa, da obaspe najdragocjenijim blagodatima i Majku i kćerke: neka u svima čuva mir, odvažnost, strpljivost i nepokolebivo pouzdanje u njegovo Srce.

Vi, moje dijete, živite od pouzdanja u Božansko Srce. Budite u rukama Isusovim poučljivo oruđe njegove ljubavi za duše.

Priprosto bilježite svijetla, što Vam ih daruje njegova dobrota, i budite ponizna, da omilite božanskom Srcu.

Kako biste mu mogla omiljeti, ako ne nastojite svom voljom nasljedovati u krotkosti i poniznosti svoga nebeskog Zaručnika?

Drago mi je, što mi velite, da imadete trpjeti nešto poslije zadnjega rujna. Blagosivajte Gospodina, kad se udostoji poslati Vam patnjâ. Danas ću Vam nešto naložiti od strane Božje i u ime njegovo. Vi ćete i nadalje bilježiti ono, o čem mislite da je svijetlo; poslije se hotimice nikako ne zanimajte, od kojeg je duha, to jest, nemojte davati nikakve stvarne važnosti tim prosvjetljenjima. Vi ih gledajte dapače s nekim nepovjerenjem, silno se bojeći, da Vas ne vara zao duh. I ne prosuđujući, da li ono, što držite prosvjetljenjem, dolazi od Boga ili od demona, poslije, pošto ste vjerno zabilježili, ne uznemirujte se više time.

Zašto hoćete da u stvarima koje mi pišete vidim »poklona dostojan osmjeh Isusa nad Djelom njegova Srca«? Još sam daleko od toga te bih držao, da Vaša prosvjetljenja ne sadržaju i tmina. Ja još nijesam vidio volje božanskoga Srca i izgledate mi vrlo afirmativnom, kad govorite o tom Djelu, kao da ga sigurno Bog hoće.

Ja sustežem svoj sud; odveć se bojim nedostojnosti Vaše, pogotovo svoje, te kod Vaših misli zaustavim se sa zebnjom.

Nastojte, draga kćeri, da budete vrlo ponizna, da Gospodin, privučen Vašom poniznošću, dođe u Vašu dušu, u nju baci jasno svijetlo, raspršti moguće tmine i odstrani svaku zabludu. Ostajem, moja kćeri, u Srcu božanskoga Učitelja, Vaš nedostojni ali posve odani duhovni otac.

POGLAVLJE IV

Božanska uvjeravanja

»Ići ću k svojim svećenicima... napunit ću ih ljubavlju i po njima će se razliti u duše Beskrajna Ljubav.«

15. — 18. veljače 1903.

Moj božanski Spasitelju, već puno dana šutiš, i ja sam iz poslušnosti izbacila iz glave ono, što, znaš dobro, ne mogu iz srca odstraniti.

Odmah po sv. Pričesti Ti si se tako tijesno sa mnom sjedinio, te sam nekako izgubila svijest o samoj sebi i nijesam mogla drugo ni vidjeti ni znati osim Tebe.

I dok si Ti bio sav moj i ja sva tvoja, dok se moja misao slijevala s tvojom misli i moja volja s tvojom božanskom voljom, činilo mi se, da ovo Djelo za svećenike doista hoće tvoje Srce.

Činilo mi se, da ljubav, što se prelijeva iz tvoga božanskoga Srca, hoće da teče na mnogo duša prolazeći kroz srca tvojih svećenika.

Činilo mi se, da bi Ti htio vidjeti sve zbijene oko svoga Srca, kako crpu iz toga božanskog vrela i preporađaju se na život i ljubav.

Svećenici su kao majke; treba da daju život, da hrane i brinu se te rastu i jačaju duše, što si im ih darovao; da pak uzmognu tako oživljavati duše, moraju oni sami obilovati životom, bivati u ljubavi vazda sve to žarkiji, vazda sve to vrući, vazda obnavljani.

Riznice ljubavi tvoga Srca neizmjerne su, moj preslatki Isuse, i sada ih hoćeš da otkriješ svojim svećenicima, po svojim svećenicima hoćeš da ih svijetom prospeš.

Varam li se, moj Isuse, gledom na želje tvoga Srca, je li ovo utvaranje? Bojim se katkada, da varam sebe, da varam svoga Oca, da ga zavodim u zabludu, no... u času, kad dobivam onaki poticaj, te mi se čini, da mi kazuješ svoju volju, nemam dvojbâ, naprotiv osjećam neku divnu izvjesnost, da Ti to doista želiš i hoćeš.

Moj Isuse, molim Te, reci sve ovo mojem Ocu, učini, da mu reknu njegovi poglavari, neka to vjeruje; ja, ja sam nevoljna; dosta, da ja reknem, i on o tom sumnja, a i s pravom.

Moj Isuse, ja nijesam drugo osim grijeh, ali čini mi se, da si ipak Ti.

16. — 19 veljače 1903.

U utorak nijesam gotovo ništa rekla svome Ocu. Kad sam bila pred njim, posve sam zaboravila na svoju dušu, i unutarnjim pogledom, u

početku mutno a onda puno bistrije iza njegova odlaska, vidjela sam njegovu.

Vidjela sam novih stvari u duši moga Oca. Ima tu stanovite jasnoće u najdubljoj dubini, koja mu pokazuje volju Božju dosta bistro.

Posjedovanje toga svijetla rasprostire u toj duši nešto veoma milo, što ona osjeća, istina, samo katkad, ali joj podaje mir i neko stanovito stanje čvrsto, spokojno, tiho. Njegove veze s Bogom su više jednostavne; sada ne radi kao rob nego kao sin.

Manje ima straha, a više pouzdanja. Sada ima neku novu bol; došla mu je od pogleda na vlastitu nemoć, na vlastitu slaboću, na svoju nedostojnost.

Katkada se odveć ustavlja pri tom pogledu, i onda trpi više.

17. — 1. svibnja 1903.

Ne znam, kako da napišem ono što sam vidjela, bilo je tako veliko i tako lijepo. Unišla sama u kor da obavim čitanje; Isus, izložen na oltaru, privukao me k sebi; odložila sam knjigu, a da je nijesam bila ni otvorila, i ja sam gledala, ja sam slušala.

Isus nije govorio; dao je da čitam u njegovu Srcu tajne ljubavi.

Bog, Ljubav Beskrajna, stavio je u svaku dušu, stvarajuć ju, počelo besmrtnoga života, malu iskru ljubavi, i ta mala iskra, iskočila iz Neizmjernosti božanske, jest ono, što neprestano privlači Boga k dušama.

U Bogu je kano neka potreba ići k dušama, da tu iskru života, proizašlu od njega, a koja je u njima, opet spoji sa sobom.

Kad je duša čista, onda je privlačenje uzajamno; Bog ide k duši, a i duša se osjeća povučenom da ide. Kad duša nije čista, ne osjeća te privlačivosti, ona je bešćutna.

Bog, koji je neizmjerno čist, taj božanski poticaj sveudilj osjeća. No on ne može da prodre u duše; one su na neki način postale tvarne; grijesi jedan za drugim, vremenite brige, a nadasve zamrznulo srce, učiniše, te su duše otvrdnule, okamenjene; Ljubav Beskrajna ne može u njih unići, da se sjedini s onom malom iskrom njihova vlastitog života.

Onda Riječ, naš vječni i božanski Posrednik dođe pred svoga Oca i reče: »Našao sam sredstvo, kako će prodrijeti Ljubav u svijet, i tako ga očistiti i opet zagrijati. Ići ću k onima, koje sam ustanovio da učestvuju u mojem vječnom Svećeništvu, i koji ga nastavljaju na zemlji; poći ću k mojim svećenicima. Njihove su duše čišće; one su manje opterećene zemaljskim brigama; privući ću ih na svoje Srce; napunit ću ih ljubavlju, pa će se po njima Ljubav Beskrajna izlijevati u duše.« Eto čitava nacrta Isusova: svećenik, pun ljubavi, saopćivat će božanske plamene dušama podvrženim izravno njegovu utjecaju (jer svaki svećenik ima stanovit broj duša pod svojim utjecajem); ove će opet od svoje strane zagrijavati duše, što su oko njih, i tako će malo po malo osvojiti svijet Beskrajna Ljubav.

18. — 2. svibnja 1903.

Jutros poslije sv. Pričesti rekla sam Gospodinu: »Čini mi se, da je tvoje Srce onaj, koji suzbija; među tvojim svećenicima ima ih, koji Te ljube, Tebe, ali ne poznaju tvojega Srca.«

Isus opetova riječi svojeg Evanđelja: »Niko ne dolazi k Ocu osim po meni«, i nadodade: »Niko ne dolazi do spoznanja i posjedovanja Beskrajne Ljubavi osim po mojem Srcu!«

Valja doći k našem Gospodinu, slušati kucaje njegova Srca, proučavati te kucaje ljubavi! Onda se počne ljubiti Isusa na nov način; Duh Sveti izlijeva ljubav u dušu; Presveto Trojstvo dolazi tamo sa svojim neizrecivim sjajem, i otkriva se Ljubav Beskrajna; to kažu riječi Isusove: »Ako netko mene ljubi, ljubit će ga moj Otac, i mi ćemo doći k njemu i nastanit ćemo se u njemu.«

»Ako netko ljubi«: to je srce čovjeka, koji traži Srce Isusovo. — »Ljubit će ga moj Otac«: eto izliva Duha Svetoga. » Mi ćemo doći k njemu«: eto Presvetoga Trojstva, koje ulazi. »I nastanit ćemo se u njemu«: eto Beskrajne Ljubavi, koja se objavila i koja zaposjeda dušu.

19. — 5. svibnja 1903.

Od nekog vremena naš Gospodin vuče me na osobit način u molitvu, da promišljam o njegovu Božanstvu i klanjam mu se.

Ne znam, varam li se, čini mi se, da je naš Gospodin napadan u svojem Božanstvu, da se sprema krivovjerje, koje će valjda učiniti razdor u Svetoj Crkvi.

Jučer navečer bila sam u molitvi pred nogama Isusovim pa sam mu kazala: »Što Te više vrijeđaju, moj Spasitelju, to većma hoću da Te ja ljubim; što je više napadano Tvoje Božanstvo, to mu se dublje hoću da klanjam.« I dana mi bi ova misao: Apostol sv. Toma doista je ljubio našega Gospodina; ljubio ga je i rekao jednoga dana u plemenitom zanosu: »Idimo i umrimo s njime!« Ali on nije vjerovao u njegovo Božanstvo; nije vjerovao u njegovo uskrsnuće, mislio je, da Isus ne može opet sebi dati život, koji je bio žrtvovao za spasenje svijeta, pa je tako dvojio o njegovoj božanskoj moći.

Koje je sredstvo upotrebio Isus, da izliječi nevjeru svoga Apostola? Dao je, neka stavi prst u rane na rukama i nogama njegovim; dao je, neka stavi ruku u otvor na prsima njegovim. I Toma, čim je stavio svoju ruku u ovu ranu ljubavi, čim se dotakao Srca svoga božanskog Učitelja, odmah je povikao: »Gospodin moj i Bog moj!«

Činilo mi se, da mi je naš Gospodin udahnuo ovu misao samo za to te razumijem, da bi samo spoznanje njegova Srca, to jest Beskrajne Ljubavi, bilo snažno da pobije današnje zablude i nad njima slavlje slavi.

Misterij Utjelovljenja, pa onda Otkupljenja i svi božanski misteriji mogu se protumačiti samo Beskrajnom Ljubavlju. Ali Beskrajnu Ljubav mogu li shvatiti, razumjeti bijedna stvorenja omeđena i ograničena?

Samo ju možemo shvatiti u Srcu Isusovu; u tom Srcu vidimo ljubav čovječansku i božansku, i po toj ljubavi čovječanskoj, ali više nego čovječanskoj, dolazimo do spoznaje ljubavi božanske, do samoga Boga.

Srce Isusovo pokazuje nam dobrotu, milosrdnost, žrtvu; onda vjerujemo u Ljubav.

20. — *(Bez datuma)*

Jučer poslije svete Pričesti prođe mi dušom osjećaj boli, i malo kasnije, za propovijedi iza Mise, javi mi se Isus i reče mi: »Zašto nijesi kazala, što sam ti bio pokazao?«[1])

Isus je bio malo strog, i ja mu puna boli odgovorih: »Moj Isuse, misao mi nije došla u pamet posve čista, pa se bojim, da se varam.« A Isus odvrati: »Ti, koju sam odabrao da čini moju volju, zar ju tako ispunjaš?«

Ukor moga božanskog Učitelja napuni mi dušu silnom žalošću, i suze mi navališe na oči, nijesam ih mogla ustaviti.

Onda mi ponovno utisnu svoju volju u moju dušu: Moj Otac (Charrier) predao mu se neograničeno, i neopozivo, ima tomu 17 ili 18 godina; dao se Isusu kao Gospodinu, da se njemu posveti i njemu da služi, i stavivši Isusa na svoje srce izručio mu se kao rob svojem gospodaru.

Ali Isus hoće sada, neka on nanovo daruje sebe Ljubavi, i mjesto da stavlja Isusa na svoje srce, neka sebe metne u Srce Isusovo.

[1]) O. Charrier na proputovanju svratio se bio u samostan.

O, Isus ga je već metnuo u svoje Srce, ali on želi čin dragovoljan, nov, izvršen u zajednici, čin, koji će biti početkom jedinstva još intimnijega, dubljega, a potom i slađega, sa božanskim Učiteljem.

Bog želi svijet očistiti i obnoviti potopom Ljubavi. On to ne može; ne, kao da on ne bi vazda imao moć izvršiti sve što hoće, nego, jer se njegova pravednost opire njegovoj dobroti i treba da dođe njegovo milosrđe i bori se zajedno protiv pravednosti, e da tako Ljubav slavlje slavi.

Dok se Milosrđe bori u nebu za slavlje Ljubavi, na zemlji treba da duše, predane Ljubavi, pomognu Milosrđu. S toga to hoće Bog od ovih duša, jer silno čezne, da pobijedi Milosrđe.

Oh, kako dobro vrši Isus svoje djelo u Srcu izručenu Ljubavi; on djeluje u njemu; on djeluje po njemu; što god izlazi iz takova srca, sve je gotovo božansko, i vrši djelo Isusovo.

Pred nogama moga Spasitelja ponizila sam se gledajuć moju nevjernost; molila sam ga, da mi oprosti, i obećala sam da ću popraviti svoju manu prvom prilikom.

Pismo Oca Charrier-a.

Svibnja 1903.

Kćerko u Gospodinu!

S korišću i sa zanimanjem čitao sam misli, što Vam ih je dao naš Gospodin o svećeničkim krepostima. Bude li volja Božja, ovo bi moglo koristiti.

Ja bih želio, da ga pitate, ako to smatra za dobro, da mi dade kakvih prosvjetljenja o riječima, koje, čini

mi se, sačinjavaju program, što Isus postavlja dušama, koje zove u svećenstvo: »Ako tko hoće da ide za mnom, neka se sebe odreče, neka vazda nosi križ svoj i slijedi mene.« Sve ovo, dakako, podredeno je volji, Gospodina. A za sigurnost, da ne zastranite, pitajte dozvolu od č. Majke.

Ne zaboravite na vježbe poniznosti, koje sam Vam naznačio.

Spustite se u svoje ništavilo i kažite sebi, da ćete posvema omiljeti božanskom Učitelju, da ćete biti pravom učenicom njegova Presvetoga Srca istom onda, kad po njegovoj milosti postignete pravu poniznost. Preporučam se Vašim molitvama; ja sam tako bijedan i toliko trebam pomoći dragoga Učitelja. Jedva se usuđujem, tako se osjećam nedostojnim, da Vas blagoslovim u ime beskrajno svetoga Učitelja; ipak to činim posve svećenički i očinski. Ako Vaša dobra Majka smatra zgodnim, da Vam govori o onom, što na nju upravljam, i ako me u tom ovlasti, želio bih da gledate saznati, odobrava li Srce Vašega božanskog Zaručnika želje, o kojima mu govorim u pismu. Ako Vam ona ništa ne kaže, ne mislite više na to, kao da Vam o tom nijesam ništa ni pisao.

Bilješka pisana rukom Oca Charrier-a.

Dne 16. svibnja 1903. bio sam nekoliko časaka sa Sestrom; tražio sam od nje što je pisala o svećenstvu, i kad mi je napisano dala, molio sam ju, neka pita našega Gospodina da joj saopći, što mi ima predbaciti.

Dne 21. svibnja navečer rekla mi je usmeno, da mi, kako joj se čini, naš Gospodin prigovara tri stvari:

1. Vi nijeste primili prve porive, koje Vam je uputio naš Gospodin, kao da od njega dolaze, kao vrhunaravne; ima puno vremena, da Vam ih je uputio.

2. Vi ste bili nešto malodušni, ili bolje, oslabila Vam je odvažnost, kad ste otišli u izagnanstvo.

3. Ove zime, među siječnjom i ožujkom, dva-tri puta bili ste nešto u strahu, jer nijeste imali pouzdanja.

Ove sam besjede primio ne izustivši ni riječi; dodao sam samo, kako sa hiljadu razloga nijesam se mogao osvjedočiti, da se naš Gospodin može služiti nedostojnim i odveć bijednim oruđem za tako uzvišeno djelo. »Kad biste Vi poznavali moju užasnu bijedu, moja kćerko, Vi biste shvaćali moj prigovor.« Ona se na to nasmiješila rajskim osmjehom i rekla mi: »Bijeda oruđa jasnije pokazuje slavu Radnika.«

»Je li Vam, dodao sam, naš Gospodin govorio o nekoj duši, koja bi mi u svijetu imala pomoći u ovom Djelu?« — »Naš Gospodin nikada o tom ne govori... Radi moje kukavnosti daje mi prosvjetljenja, koja hoće da Vam saopćim, te se njima poslužite za Djelo. Ja sam samo posrednica kod Vas..., a Vi morate biti duša Djelu i dosljedno raditi za nj sa onim, kojega smatrate zgodnim prema svijetlu, što Vam ga davno dala milost.«

Ovu sam bilješku pisao 25. svibnja. A. Charrier.

POGLAVLJE V

Sestra Alojzija Margareta i Svećenstvo

»Isus mi je također kazao, ako se dobro sjećam, da u njegovu Srcu ima dijelova još neistraženih, što ih je sačuvao za svoje svećenike, i da je to područje njima namijenjeno.«

21. — 4 lipnja 1903.

Činilo mi se, da je želja našega Gospodina, neka mali izvadak, koji ima da se učini,[1]) bude posve jednostavan u izrazima, bez kićenosti i zvučnosti riječi. Neka bude sve jednostavno i skromno kao Isus.

Ništa nije tako protivno duhu Božjemu kao uzdizanje i uporaba ljudskih sredstava; djela se Isusova osnivaju samo na jednostavnosti, malen-

[1]) Nacrt izdanja o Djelu.

kosti i poniznosti. Isto tako mi se činilo, da je jedno od sredstava, kojim bi naš Gospodin želio rasprostraniti Djelo, ovo:

Govoriti o Djelu s jednim Biskupom pobožnim, prijateljem Presvetoga Srca, koji Djelo smatra dobrim, koji bi ga preporučio svojim svećenicima ili za duhovnih vježba ili za sinodalnih sastanaka.

I propovjednici za pastoralnih sastanaka mogli bi s dozvolom Biskupa govoriti o Djelu i širiti izvadak. Činilo mi se također, da bi se u ovaj čas Djelo laglje širilo izvan Francuske nego u Francuskoj.

22. — 6. lipnja, 1 sat poslije podne, 1903.
1. svibnja 1903.

Uprav sam proboravila jedan sat milosti pred Presvetim Sakramentom; Isus me je privukao k sebi, svijetlom mi napunio dušu i vidjela sam više stvari vrlo bistro. Ponajprije me je osvjedočio, da je njegova volja, neka se Otac[1]) posveti Zajednici Svećenikâ, i da bi im on imao očitovati brižljivost i ljubav njegova božanskog Srca spram njih.

Isus mi je kazao: »Mojim svećenicima treba požrtvovnosti i ljubavi, oni moraju ljubiti i darovati mnogo; neka dakle dođu k mojemu Srcu.«

Isto tako mi je rekao Isus, ako se dobro sjećam, da u njegovu Srcu ima neistraženih dijelova, što ih je sačuvao za svoje svećenike, i da je to područje njima namijenjeno.

[1]) O. Charrier.

To su stanovi ljubavi, u koje će unići samo svećenici, i gdje će naći sve, što im treba da budu dostojni predstavnici Isusovi. I pošto uniđu, izaći će ogrnuti stanovitom milošću, koja će djelovati na duše.

Mnogi su, a da ni znali nijesu, unišli u te božanske stanove, i bili su pravi nasljednici misije Isusove.

Ali kad se sazna za put u stanove, puno će ih više ulaziti, i to će biti na spas mnogih duša. Taj put jest Srce Isusa-Svećenika, spoznano i razmatrano; svećenik ustupi u sebi mjesto Isusu i onda djeluje samo po poticaju Isusovu. Spoznanjem i ljubavlju svećenik uroni svoje srce u Srce Isusovo.

Čini mi se, naš Gospodin hoće da se tako poistovjeti sa svojim svećenicima, te budu jedno s njime. Tako će se ostvariti ova Isusova riječ njegovu Ocu: »Neka budu jedno, kao što smo mi jedno; neka budu u jedinstvu savršeni!«

To će učiniti Srce Isusovo, koje neizrecivo ljubi svoje svećenike.

Opazila sam u Presvetom Srcu već jedan otvor, na koji je počela izlaziti njegova ljubav nad njegove svećenike.

23. — 6. lipnja 1903.

Velečasni Duhovnik pitao me, kako mi je došla ova misao o svećenicima; ja na to nijesam nikada pomišljala, i nijesam znala što da odgovorim.

Pred našim Gospodinom sam na to mislila, nastojala sam biti na čistu i to sam zapisivala, jedno, da tačnije označim svoje uspomene, drugo, jer bi to moglo poslužiti mojem Ocu.

U mojem djetinjstvu tako sam duboko poštivala svećenike, da sam ih se gotovo bojala i malo ne obožavala.

U godinama moje mladosti malo sam vidjela svećenika; s njima sam malo imala posla; moj čisto svjetski život, moje navike nijesu me dovodile u vezu s njima, k njima sam išla, samo da dobijem odriješenje u sakramentu pokore.

Kad sam bila sigurna za zvanje, osamnaest mjeseci prije nego sam stupila u red, otišla sam k svećeniku, samo da definitivno potvrdi moje zvanje, i da ga upitam za savjet, koju kuću da odaberem.

Kako sam bila puna poštovanja spram svećeničkoga dostojanstva, uvijek mi je bilo muka, kad sam slušala govoriti o svećenicima lakoumno i nepromišljeno, i u takim zgodama vazda sam mûkom mučila.

Za duhovnih vježba pred zavjete 1892. osjetila sam, da naš Gospodin ima posebne naume s mojom dušom, ali ja ih jošte nijesam spoznavala. Vidjela sam, on hoće od mene mnogo vjernosti, i da mi je pripravio velikih patnja.

Poslije zavjeta poče naš Gospodin poklanjati mi mnogo milosti; te naklonosti, spojene sa žestokim napastima i teškim kušnjama, zadavale su mi mnogih muka.

Godine 1895. s dozvolom učinim zavjet posvemašnje predanosti. Sve sam više osjećala, da Isus hoće od mene nešto, a što, nijesam znala.

Malo poslije onoga zavjeta u duši me nešto poticalo, da se molim za svećenike, i da sebe prikažem kao žrtvu za njih. Nekoliko mjeseci kasnije, u lipnju 1896., naš Gospodin u svojem velikom milosrdu i na posve osobit način doveo me u vezu sa vč. O. Charrier-om i rekao mi, neka se njemu sasma povjerim; to sam i učinila.

Iza duhovnih vježba u rujnu 1896. O. Ch. odobri moju sklonost, koja me nuka na molitvu za svećenike, i u tom času mnoge su me izvanjske prilike utvrdile u misli, da je to ono, što Isus želi: mnogo svećenika i jedan biskup preporučiše se mojim molitvama na posve neobičan način i u velikim potrebama, koje su mi onda bile otkrivene.

Više puta u saobraćaju sa O. Ch. jasno sam vidjela, da Isus želi savršeno jedinstvo naših duša, i da on u tom jedinstvu nalazi slavu svoju.

To sam naročito vidjela, ako se dobro sjećam, u veljači ili ožujku 1902. i to sam zapisala; a međutim ja sam tada mislila, da Oca valjda nikada više ne ću vidjeti, jer mi je pri odlasku kazao, da nakon svoje treće godine ima biti poslan na Istok.

U lipnju te iste 1902. godine puno sam kao obično trpjela kroz devetnicu Presvetoga Srca; uoči blagdana, 5. lipnja, naš Gospodin mi se pokazao posve izvanredno i rekao mi, ako se ne varam, da mi hoće da dade duše svećenikâ, i naredio mi, da sve napišem, što mi kroz osminu bude govorio; to sam i učinila.

Gotovo svaki dan za tih osam dana javljao mi se kako on običaje i govorio mi o svećenicima, o svojoj ljubavi prema njima, o krepostima, kojima on hoće da budu ukrašeni, i među inim rekao mi je ovu riječ, ako se ne varam, koja mi je ostala duboko urezana u pamet: »Margareta-Marija pokazala je moje Srce svijetu, a ti, ti ga pokaži mojim svećenicima.«

Pri kraju osmine imala sam viđenje Zajednice, što okuplja sve svećenike oko Božanskoga Srca Isusova, viđenje s početka mutno, a kasnije sve to jasnije.

Slijedećih mjeseci mnogo sam trpjela, tako te o svemu tomu nijesam se usudila s nikim govoriti i mislila sam, da više ne ću vidjeti Oca Charrier-a. U mojoj muci i vazda u strahu, da možda nijesam prevarena, molila sam više puta našega Gospodina, neka mi dade vanjskih dokaza, i svaki put mi ih je davao.

Međutim u mjesecu rujnu dovede naš Gospodin Oca Charirrer-a, njemu sam sve kazala, njemu sam dala sve papire, što sam pisala o tom predmetu.

Od onda misao o Zajednici sve se dublje u moju dušu usađivala; o njoj mi je naš Gospodin više puta govorio; znala sam, da i sam Otac ima iste poticaje, i da mu ih je naš Gospodin dao, ako se dobro sjećam, barem pred 15 godina.

U svemu ovom mogu se varati; mogu si utvarati; s toga sve stavljam u ruke onih, koje mi je dao Gospodin da me vode.

POGLAVLJE VI

Duh Djela — Beskrajna Ljubav

»Isus ne će da se u Djelu osjeća neka reforma, jer on ne dolazi u duhu reforme nego u duhu ljubavi.«

24. — 7. lipnja 1903.

Više puta sam molila našega Gospodina, da bi mi dao štogod o ovoj besjedi: »Ako tko hoće da ide za mnom . . .« Svaki put me je uputio na svoje Srce.

Čini se, sada ne će da dade svojim svećenicima svoj križ nego svoje Srce. Hoće da im ga pokaže, da im ga dade, jer veli: »Kada bolje upoznaju moju ljubav, kada me budu više ljubili, laglje će uzeti i nositi moj križ.«

On ne će, da se u Djelu osjeća kakva reforma, jer on ne dolazi u duhu reforme nego u duhu ljubavi.

On ne će da se onim, što bude pisano ili rečeno, nabace kakve sjene na njegove posvećene, njegove blagoslovljene. On, naš božanski Isus, hoće da se u ovom Djelu posvećenja svećenika postupa s krajnom nježnošću.

Da mi je pokazati njegovo Srce, kako ga vidim, tako božanski milo, nježno spram duša, spram svojih svećenika!

Pogledi Isusovi, Isusove želje, posve su jednostavne: pridignuti svijet, izvući ga iz ove skeptičke studeni, iz duha poganstva, koji ga je zahvatio. Njemu u ovom radu treba pomoćnika, i on pozivlje svoje svećenike; no prije nego ih

upotrijebi za veliko djelo obnove svijeta, otvara im blago neiscrpive ljubavi svoje. On im govori: »Dođite, crpite iz moga Srca Svijetlo, Snagu, Život.«

On hoće da poda svojim svećenicima bujan život, život božanski, vrhunaravni, u svrhu, da onda oni dalje daju život i oživljuju duše.

Isusu nije drago, kad se pod izlikom krivo ispraviti, pogrešku popraviti, govori bez poštivanja i obzira i u svijet iznose slabosti onih, koji imaju biti sol zemlji i svijetlo pameti.

Čini mi se, naš Gospodin želi da ja rečem, da duh Djela mora biti duh ljubavi i milosrdnosti; duh, koji diže duše nad zemlju, koji im odvraća oči od ovoga blata, i baca ih visoko u Beskrajnu Ljubav; duh, koji će pobožanstveniti svećenika, koji će ga ljubavlju učiniti drugim Isusom Kristom.

Ova veza sa Isusom po ljubavi učinit će svećenika svetim, jakim, milosrdnim, moćnim prema dušama.

Ovo Djelo ima pokazati svećeniku pravi cilj njegova života, razlog zašto je tu, i jačajuć mu ljubav dati mu snage, te i bude ono što mora biti, u svrhu, da obavlja djelo Božje pri spasavanju duša.

25. — 24. lipnja 1903.

»Ako tko hoće da ide za mnom, neka se odreče sama sebe i uzme križ svoj svaki dan i slijedi mene.«

Ove riječi suština su, božanstveni program, koji Isus crta svojim apostolima, svojim svećenicima, i koji im mora služiti kao kalup za život.

»Ako tko hoće da ide za mnom.« Eto poziva Isusova njegovim svećenicima.

Život ovakoga odabranika mora biti svet, čist, uzvišen nad zemaljska dobra; s toga Isus nikoga ne sili da ga prihvati. On zove: »Ako tko hoće...« Za to se hoće volja slobodna, prosvijetljena, odvažna da odgovori: »Ja hoću!« Pa kad je to kazano, kada se čovjekova volja slobodna i jaka baci u naručaj Svećenstvu, onda joj više nema natrag, neka ne smalaksava. Svećenik, oslonjen na možnoga Boga, podržavan milošću, koja za njega teče iz sviju rana Kristovih, mora koracati za Isusom ne obaziruć se natrag.

Kad svećenik odgovori na onaj ljubazni poziv Isusov, što mu je činiti? Isus odgovara: »Neka se sebe odreče.«

Ne radi se o bogatstvima, o dobrima na zemlji, kojih da se ima odreći svećenik; može ih on zakonito posjedovati, samo da svoje blago stavlja u krilo siromaha, da ih upotrebljava na slavu Božju.

Ne mora se odreći ni čiste ljubavi, svetoga prijateljevanja; svećenik, što živi životom Isusovim, može voljeti svoje, može izlijevati srce svoje u srca prijateljska. Ne mora se odreći ni časti ni dostojanstva; ne treba ih nikada željeti ni tražiti, ali ako je volja Božja, može se ponizno sageti pod njihovo breme i nositi ga odvažno u ime Gospodinovo.

Sebe samoga treba da se odreče svećenik; i to ne onoga novoga bića, posvećenoga u Kristu, koje je najprije krštenje onda Euharistija, darovi

Duha Svetoga, svećeničko pomazanje u njemu moralo proizvesti, nego onoga čisto naravnoga bića, ove čovječje naravi, pale po istočnom grijehu, grijehom okaljane i oborene.

Onoga nižega bića, koje toliko uzbuđuju požude, koje muče tolike strasti, treba da se odreće svećenik.

Sebe se odreći, kako je to velika stvar! Nije to posao jednoga dana, i s toga dodaje Isus: »Neka uzme križ svoj svaki dan.«

Križ svećenikov jest njegovo žrtvovanje Bogu, jest njegova sličnost sa Isusom, jest njegova vjernost Crkvi, jest njegova skrb za duše.

Svaki dan treba da to uzimlje na sebe iznova. Svako jutro ide svećenik k oltaru, tu opet uzimlje svoj križ, križ svojih svetih dužnosti i ne smije ga odložiti sve do slijedeće zore, ulazeći opet uz stepenice svetišta.

Kroz ono kratko vrijeme Mise ne nosi više svećenik svoga križa; on nosi križ Isusov, on predstavlja Isusa, u kojega tako reći prelazi; uz oltar Božji, koji razveseljuje njegovu mladost, svećenik odlaže svoj osobni križ, jer on sam tada više ne živi, nego Krist živi u njemu!

Svaki dan dakle uzimlje svećenik svoj križ i Isus ga zove na nasljedovanje riječima: »Neka ide za mnom.«

Slijediti Isusa znači ići u slavu, ali i proći kroz njegovu muku; zna to svećenik; zna on, da će stupajuć stopama svoga Učitelja naići koji put na poniženja, često na muke, vazda na žrtvu i potpunu samozataju.

Zna on, da mu je davati znoj, suze, možda i krv, ali on se ne plaši; Isus mu utire put; njegovo je, stavljati stope u trag Isusovih koraka, slijediti božanskoga Poglavicu, koji na čelu svojih suzbija silu bitaka, koji tijelom svojim kao bedemom štiti i osigurava pobjedu onima, koji ga slijede.

26. — *(Bez datuma)*

Što hoćeš da rečeš, moja dušo, i čemu govoriti o onom, što nadilazi tvoju pamet? Ali eto osjećam se prinukanom snažnom a milom silom očitovati Beskrajnu Ljubav, koja je u Bogu i koja je sâm Bog.

Cesto se opirem ovom poticaju; ja u sebi zatvaram ove bujice ljubavi, što odozgor silaze; ja šutim; onda nastojim da se rastresem; puštam, neka me sa sobom vuku izvanjske stvari; ja na neki način stresam sa sebe ovo božanstveno breme, koje po malo biva sve tegotnije.

Govoriti ne mogu, a čemu pisati, kad uvijek kazujem istu stvar; puštam dakle da me satare, da me zatrpa nešto preobilno, nešto jako, nešto životno, nešto vječno, što ja zovem Beskrajna Ljubav.

Ali konačno to preobilje hoće da me uguši, tako te se ne mogu oprijeti i moram pustiti, neka se van izlije nešto od onoga, što se unutra nakupilo.

Osobito poslije sv. Pričesti osjećam, da se nagomilava ta božanska punina, i da mi dolaze prosvjetljenja jasnija i brojnija o tajnama Ljubavi božanske.

Što dakle da sada rečem?

Bog je ljubav! Ova ljubav, koja je njegova bit, istodobno sačinjava Jedinstvo njegove naravi i Trojstvo njegovih osoba. Ova Beskrajna Ljubav, živa i oživljujuća, živa u sebi i po sebi i oživljujuća prema vani, ne teži samo po svojoj vlastitoj naravi za saopćenjem, nego je po intenzivnosti svoga života i po besmrtnoj plodovitosti samo saopćenje.

Beskrajna Ljubav, jer je živa i plodna, jest gibanje[1]). Ovo gibanje zbiva se u Bogu saopćavanjem triju Osoba. Ne znam riječi da izrazim ovo gibanje božanske Ljubavi u samoj sebi. To je kao neprekinuta cirkulacija, što ide od Oca k Sinu i k Duhu. Ovo je tako jedincato životno gibanje, tako stegnuto i snažno, te se na prvi pogled čini da je nepomičnost.

Ovo djelovanje ljubavi ide i izvan. Najdivniji proizvod toga izvanjeg djelovanja ljubavi jest čovječja narav Isusova.

Da mi je protumačiti razliku gibanja Beskrajne Ljubavi u njoj i prema vani!

---

[1]) Redovnica uzimlje ovdje riječ mouvement — gibanje — u smislu aktivnosti a ne promjene. Uostalom ona malo niže precizira divno svoju misao, kad veli, da je ovo gibanje »gibanje mira i uživanja«. Zanimljivo je, da sv. Toma u svojem komentaru o »De Trinitate« od Boecijusa (qu. 3 art. 4. ad 2um.) i u svojoj Summa Theol. (I. p. qu. 9. ad 1um.) tumači, da se per metaphoram može govoriti o gibanju u Bogu, kako to govori Platon, sv. Augustin, Dionizij, pa i Sv. Pismo. Sveti Učitelj bilježi, da se ta metafora o gibanju primjenjuje i na imenentne čine uma i volje u Božanstvu i na stvarateljno proizvođenje stvari.

Unutarnje djelovanje ne teži za nikakvim stvaranjem, za nikakvim izvanjim proizvodom; ovo je gibanje mira i uživanja, gibanje tako savršeno, te se ne može ni umanjiti i promijeniti, ni porasti. To je punina ljubavi, koja ima zadovoljstvo u komunikaciji vječnoj i vazda jednakoj među tri Osobe božanske.

Izvanjsko djelovanje teži za stvaranjem, za neprestanim proizvađanjem. To je gibanje stvaranja, i ono nalazi zadovoljstvo u proizvođenju milosti, darova, duhovnoga života, stvorenja i materijalnoga života. Oba ova gibanja, ili bolje ovo jedincato gibanje jednako je plodovito i u jednom i u drugom obliku: u Bogu je plodovito po vječnom rađanju i vječnom proizlaženju; izvan je plodovito po milosti i stvaranju.

POGLAVLJE VII

Dar Isusov svojim svećenicima

»Hoću da kažeš mojim svećenicima, da im darujem Srce svoje.«

27. — 1903.

Ne znam, varam li se, vazda hoću da pišem što mi je na pameti, naime, o jednom društvu samo za svećenike, što se okupljaju oko Srca Isusova i što nastoje, da sami postanu sveti, da razviju svoju apostolsku revnost, i tako da spasavaju duše uopće.

Svećenici, što uniđu u to društvo, obvezali bi se, za sebe svaki dan obavljati ujutro kroz pola sata razmatranje, a navečer prije počinka

ispitati savjest, na neki način isporediti osjećaje Srca Isusa, božanskoga Svećenika, sa osjećajima vlastitoga srca. — Gledom na duše bi se obvezali propovijedati ljubav i milosrđe Božje; međusobno se pomagati u djelima revnosti, a nipošto jedan drugomu smetati.

Ovo bi Djelo bilo univerzalno, jer ne samo Francuska nego cio svijet treba da bude obnovljen i zagrijan.

Svaka bi biskupija bila posebno središte, vezano sa generalnim središtem.

Ovo bi Djelo moglo obuhvatati udruženja što postoje u gradu, u svakoj dekaniji, i tu bi članovi iznosili svoje teškoće i zagrijavali se u revnosti.

Svaka bi biskupija imala upravitelja, ovisna od generalnog upravitelja, i svaka bi konferencija, ili sastanak, imala predsjednika, izabrana između svećenika najpobožnijih, najozbiljnijih, najpoštovanijih u gradu ili dekaniji.

28. — 13. srpnja 1903.

Jučer prije večere bila sam na adoraciji pred izloženim Presvetim Sakramentom. Obuzelo me duboko čuvstvo božanske nazočnosti; naš Gospodin mi se objavio u svojoj običajnoj dobroti i kazao mi: »Hoću da kažeš mojim svećenicima, da im darujem svoje Srce; to je svjedočanstvo žarke ljubavi, koju imam prema njima, i zalog milosti, što ću ih dati onima, koji mi budu vjerni.« Ja sam odgovorila: »Moj Spasitelju, ja ne vidim tvojih svećenika, pa kako im to mogu reći? Mogu to kazati velečasnom Duhovniku i

Ocu, i to je sve što ja mogu učiniti.« Isus je odgovorio: »To je dosta«, i dodao je: »I reci mu (Ocu), da sam ga ja odabrao, neka nosi mojim svećenicima vijest o novom daru, što im spremam iz moga Srca... Oni treba da pripravljaju kraljevstvo moje ljubavi u svijetu, i s toga hoću da u njih istočim obilan izliv ljubavi.«

Pitala sam našega Gospodina, zašto on to sve ne kaže izravno Ocu; na to mi nije odgovorio. Mislila sam, da je to zato, da se ponizi; rekla sam, da bih baš ja osobito morala biti požena i poništena.

Onda sam vidjela kanoti sliku moje bijede, potpune, neograničene, i naš mi Gospodin reče: »Vidiš, da sam ostavio u tebi ono što treba, te se nikada ne uzneseš radi mojih milosti.«

29. — Srpanj 1903.

Došla mi je na pamet riječ našega Gospodina Petru: »Pasi ovce moje, pasi jaganjce moje«.

Prema općenitom tumačenju, janjci su vjernici, ovce su svećenici. A zar nije i svećenik pastir stada, koje mu je povjereno? U riječi »Pasi ovce moje« zbio je Isus ukratko sve dužnosti svećenikove: dužnosti prema Bogu, prema Rimskomu Biskupu, Namjesniku Isusa Krista, prema braći u Svećeništvu i prema dušama.

Ovca pripada posvema svojem gospodaru, njemu duguje svoj život, svoju plodovitost, on ima pravo njome po volji raspolagati. Svećenik duguje sebe svega Bogu, svojem najvišem Gospodaru. On je cio i potpuno Isusov; njemu on duguje uspjeh u djelovanju, i ako ustreba, i žrtvu vlastitoga života.

Ovca mora poslušno slijediti pastira, koji ju vodi u ime gospodarevo. Mora slušati njegov glas, dati se voditi od njega na pašu, biti mu poslušna i vjerna. Tako i svećenik mora slušati glas Vrhovnoga Biskupa, zaći u njegove naume, hraniti dušu samo naucima od njega odobrenim, ostati vjeran i nepokolebiv u poslušnosti prema Petrovoj Stolici.

Ovca u stadu nema drugih dužnosti prema ostalima osim da bude s njima u ljubavi i jedinstvu. Ne smije se odijeliti od stada i sama ostati, jer se izlaže pogibli da pogine. Isus hoće, da njegovi svećenici podržavaju tijesno jedinstvo, da čuvaju jedinstvo vjere u vezama bratske ljubavi i da, djelujući u istom duhu, daju svijetu mir i slavu Bogu.

Napokon, ovca je majka, majka janjaca. Ona ih nosi u utrobi, ona ih hrani svojim mlijekom, ona ih grije i čuva. Svećenik dušama nije samo otac, on im je i majka. On mora spram njih imati ljubav majke, nježnu i tankoćutnu, odanu sve do žrtve samoga sebe. On mora davati dušama najbolje od svoga bića, bića duše čiste i duhovne, ogrijavati ih plamenom Ljubavi Beskrajne, čuvati ih od zla.

Iza ovih misli, koje skraćujem, duboko sam se poklonila Isusu.

U ovim razmatranjima nalazi se divan biljeg Božanstva Spasiteljeva. Da se čovjeku ulije neka ideja, treba dosta riječi; ali Isus u jednoj jedincatoj riječi sakupi svu silu misli. To susretneš svaki čas u Evanđeljima. Jednom samo

riječju »ovca«, ubačenom kao slučajno u govor, Isus je o svećeniku sve kazao: sve što mora biti, sve što mora činiti, sve što mora od sebe dati Bogu, Crkvi, dušama. Dà, Isus je Riječ, misao Božja, nestvorena besjeda. Jedna riječ s njegovih usta sadržaje misao Božju.

Kako je dobro upoznati Isusa, tako velika u njegovu Božanstvu, tako mila u njegovu čovječanstvu! O da bi nam dao, te ono malo, što o njemu znamo, izrečemo, i druge o tom poučinio, učinimo, da ga ljube, da mu iskazuju štovanje, hvalu, ljubav, slavu i diče ga bez kraja!

30. — *Bez datuma.*

Jučer navečer iza obedijencije povukla sam se u kapelicu našega svetoga Utemeljitelja. Dok sam se klanjala Presvetom Sakramentu, došlo mi je posebno unutarnje viđenje; vidjela sam jedno veliko stablo obasuto mnogim plodovima. Bilo ih je vrlo lijepih zrelih, bez ikakve ljage; drugi, sakriveni lišćem, bili su zdravi, ali ne baš onako lijepi i posve zreli; ostali su bili crnkaste boje, sitni i uveli.

Dok sam to promatrala, bi mi pokazano, da ovo stablo, snažna korijenja, jaka debla, jest katoličko Svećenstvo, i Isus mi reče: »Ne brini se za pokvarene plodove, pasti će sami od sebe, nego odgrni lišće, što baca sjenu na ostale, da na suncu Beskrajne Ljubavi sazriju, zazlate se i budu slični onima, koje vidiš onako lijepe.« Moj Isuse, šta hoćeš dakle da činim? Ja ništa ne znam; ja se predajem Tebi da vršim volju Tvoju, ja sam Tvoja, da Ti služim i da Te ljubim. Ja se Tebi izručam.

Pismo Ocu Charrier-u.

13. kolovoza 1903.

...Blagosivljem Boga, koji mi dopušta da danas dođem k Vama da Vam iznova zasvjedočim, kako iz dna duše učestvujem u preksutrašnjoj Vašoj radosti.[1]) Molila sam našega Gospodina, neka proširi ranu svoga Božanskoga Srca i izlije na Vašu dušu obilje osobitih milosti.

Djevica Marija, koja također taj dan slavlje slavi, i Vaša pobožna majka jednako će Vas ozgor s neba blagosivati.

...Izbor Sv. Oca[2]) silno nas je obradovao; čini mi se, da će biti upravo Papa Presvetoga Srca, jer ima njegove blagosti i poniznosti. Isus sve čini dobro; to je tako sigurno, da nije potrebno opet to kazati, samo mi je drago to istaknuti. Tek valja pustiti neka on djeluje, naš dragi Spasitelj, i sve je dobro. Molim Vas, ne zaboravite na mene 15. kolovoza kod našega Gospodina i dajte mojoj duši koji udio u prikazanju i žrtvi uza svu moju nedostojnost.

31. — 15. kolovoza 1903.

Puno sam se molila za Oca; prosila sam za njega puno svjetlosti, milosti; opet sam se iznova prikazala bez ograničenja, da budem u rukama Isusovim ono, što on hoće da jesam, u jedinstvu sa prikazanjem moga Oca.

Osjećala sam, da naš Gospodin uživa u tom, da sjedini u svojem Srcu Družbu i Pohod po nama.

Božanski Učitelj velikom ljubavlju ljubi ova dva Reda, koji su ustanove njegova Srca.

[1]) Otac je imao položiti svečane zavjete 15. kolovoza.

[2]) Pija X.

On hoće da ih vidi žarke u svojoj ljubavi, i da se posvećuju svaki u posebnom duhu, koji im je on dao.

Ova dva Reda upotpunjuju se međusobno i zajedno obnavljaju život Spasiteljev.

Družba Isusova proživljuje dneve Isusove; vazda klevetana, često proganjana, obilazi poučavajući, prosvjetljujući, liječeći duše; čini dobro u ljubavi, u revnosti, u neograničenoj predanosti, daruje samu sebe djelotvorno i žarko. Poticana Duhom Božjim stupa u borbu proti zlu duhu i razoružava ga; katkada mora se kao Isus učiniti nevidljivom, da izmakne udarcima svojih neprijatelja, ali ne strahuje; ako ustreba, ona bez drhtanja ide iz tamnice u sudnicu i od sudnice do križa.

Pohod proživljuje noć Isusovu; poput njega ona se povlači u gore da moli u samoći, tami i šutnji. Sve je u njoj skrovito i tamno. Ona je primila od Isusa ne križ silovitih proganstva, nego križ prezira i zabacivanja, jer nitko u svijetu ne poznaje savršenost njena duha.

Družba katkada slavlje slavi sa Isusovom, katkada proživljuje njegovu Kalvariju. Red Pohoda pouzdano spava sa Isusom u barki i u mučaljivosti trpi muke gethsemanske.

Pohod na koljenima crpi iz Srca Božjega blago ljubavi; Družba na nogama uzimlje to blago Božje i dijeli svijetu.

S toga, kad nas Isus privlači na svoja sveta prsa, ne misli na nas, bijedna bića stvorena iz ništa, nego hoće da ova dva Reda, draga njegovu Srcu, ujedini u svojoj neprispodobivoj ljubavi.

POGLAVLJE VIII

Milosti i patnje

»Piši, da me tvoje ništavilo privlači i da mi je tvoja slabost mila, i da hoću da preudesim tvoje blato i od njega učinim ljubitelja, koji će privlačiti duše mojoj ljubavi.«

32. — 17. kolovoza 1903.

Ovih dana osjećam vrlo snažan poticaj, koji me goni u moju unutrašnjost; osobito sam ga osjetila jutros poslije sv. Pričesti. Htjela bih sakriti se, iščeznuti. Nešto me sili, da se povučem, da pobjegnem svim očima i tako sve ustupim samo našemu Gospodinu. Čini mi se, on bi svoje Djelo bolje izveo, kad bih ja bila u skrovištu, i ja osjećam potrebu, da uniđem u kakav ponor, gdje me se više ne bi moglo zapaziti.

Dok sam pisala ove posljednje retke, dao se Isus tiho osjetiti mojoj duši; rekao mi je: »Zaogrni se poniznošću i dođi, sakrij se u mojem Srcu.«

On je tu posve blizu; htjela bih pasti na koljena; on mi reče: »Ne, piši, piši, da me

tvoje ništavilo privlači, i da mi je tvoja slabost mila, i da hoću da preudesim svoje blato i od njega učinim ljubitelja, koji će privlačiti duše mojoj ljubavi«. O ljubavi, ljubavi! Ne znam ništa drugo reći, nego ja želim da te ljubim, moj božanski Učitelju! On me kori, što ne pišem: »Ja te ljubim«, i što sam stavila: »Ja želim da te ljubim«.

Ja te ljubim, moj Isuse, moj Bože, moj Spasitelju, moje Milosrđe!

33. — 30. kolovoza 1903.

Oh, kako je Isus dobar! Jutros, dok su sestre pjevale Oficij, bila sam u koru u jednom kutu; Isus je došao k meni i rekao mi: »Dolazim mojoj kćeri, mojoj sestri i mojoj zaručnici«. U isto doba dao mi je razumjeti, zašto mi je dao ta tri imena. Kći, jer kao Stvoritelj stvorio me je i kao Spasitelj preporodio je dušu moju. Sestra, jer hoće da mi dade udio s njime u baštini Oca nebeskoga, i jer po milosrđu hoće da postavi neku jednakost između sebe i mene. Zaručnica, jer sam njegova a on je moj, i jer hoće da me učini drugaricom u svim svojim stanjima, i sada ovdje u patnjama, i gore u slavi.

Zaustavila sam se kod naslova zaručnica i pogledavši na Sestre rekla sam mu: »I ove ovdje tvoje su zaručnice«. Odgovorio mi je: »Jesu, ali ti, ti si slaba i malena i trpiš za mene«. I dao mi je razumjeti, da mu ništa nije bilo draže od ove boli, s ljubavlju prihvaćene za njega.

Našemu Gospodinu mili su čini obavljeni njemu za ljubav i njemu na slavu, ali čin je neka naravna stvar čovjeka. Živjeti znači djelovati. U radu čovjek vazda ima neko osobno zadovoljstvo; to nije zlo; to zadovoljstvo dolazi od naravi čovjekova bivstva. U trpljenju pako narav nema nikakva zadovoljstva; samo je duša zadovoljna, ako ljubi. Ona se dapače katkada ni ne veseli u tom zadovoljstvu. Volja potaknuta ljubavlju hoće trpljenje, jer zna, da time nešto daruje Bogu što mu je milo, ali nema nipošto osobne ugodnosti, dok to dariva, mislim ugodnosti čovječje i naravne. Duša, darujuć Bogu trpljenje, ima pred očima samo da Bogu ugodi, ne gleda na samu sebe; to je puno čišće.

34. — 2. rujna 1903.

Evo provedoh dva sata u skrajnim bolima; nijesam mogla ni moliti ni razmišljati, ništa. Dobro je to, moj Isuse, bilo je to za duše, za Djelo moga Oca, za svećenike; za one svećenike, koje si mi dao, da ih ja tebi dadem.

Kako si dobar, moj preslatki Učitelju, ja ne bih mogla ničim ti pribaviti dušâ, ništa učiniti za posvećenje tvojih svećenika, ja siromašna ženska neznalica, od sviju odijeljena, lišena sviju sredstava za djelovanie, zatvorena u duboku samostansku samoću. S toga mi šalješ patnje.

...Nutarnje patnje u ovo vrijeme dolazile su od opasna stanja u želudcu.

Za duh. vježba u rujnu ništa nijesam radila osim što sam trpjela uz noge Isusove; najveći dio dana imala sam bolove u želudcu tako žestoke, da nijesam bila ni za što sposobna. No izliječio me je moj Učitelj pa mi je i nadalje davao puno unutarnjih prosvjetljenja o svojem Svećenstvu.[1])

35. — 6. rujna 1903.

Što sam uradila za ove sabranosti? Ti to znaš, moj Isuse, ja, ja ne znam. Dao si mi križ; križ tjelesnih boli, nemoć, dragi križ prvoga petka, hvala Ti!

Dao si da vidim svoju bijedu; dao si mi dosta poniženja; još i za to, i osobito za to hoću da Ti zahvalim.

Za sabranosti osjetila sam dva osobita poticaja: jedan, što me nuka, da se sakrijem, napose da u ovom Djelu iščeznem. Željela bih sakriti se u dno tvoga Srca, moj preslatki Učitelju.

Čini mi se, bilo bi dosta, da se malo pojavim, pa da s toga sve propane, tako sam bijedna.

Drugi je poticaj, da se sveudilj to većma predajem Ljubavi, navodeći sva stvorenja, koliko je do mene, da slave Beskrajnu Ljubav, pokušavajući da živim samo od ljubavi u velikoj proširenosti srca. Ti hoćeš, moj Isuse, da se rastegne moje srce i bude veoma široko, te primi bujice ljubavi, što teku iz tvoga Srca.

Moj Otac mi je dao kao odluku, sabranost i poniznost, poništivanje neprekidno same sebe Čini mi se, poniznost, koju tražiš od mene, jest milo i ljubezljivo raspoloženje primati sva poniženja, što mi ih Ti pošalješ ili izravno ili po tvojim stvorenjima sa blagim i poniznim »Am-

[1]) Iz Autobiografije.

plius«[1]) rečenim na uho tvoga Srca. Nadodat ću, moj slatki Isuse, jošte ljubav; ljubav nježna i iskrena spram onih osoba, koje mi uzrokuju da trpim, s kojima služim i koje me sude. Ja im ne samo praštam, nego želim učiniti im sve dobro, što je do mene; a jer je najveće dobro tvoja ljubav, moj Spasitelju, molim Te i prosim Te, nemoj im primati za zlo što učine proti meni, nego naprotiv naplati im ljubavlju svojom sve, što budu činile i rekle, da me ponize ili uvrijede. Pomozi mi, moj Isuse, da primam osjećaje tvoga Srca; daj, da ja budem samo ljubav, jer Ti si me stvorio, Ti si me uzdržavao, samo da budem u službi tvoje presvete Ljubavi.

POGLAVLJE IX

Darovanje Beskrajnoj Ljubavi
Molitva Isusu Vječnom Svećeniku

»O Isuse, Vječni Svećeniče . . . , dodi k nama po svojim svećenicima.«

36. — Rujna 1903.

Jutros poslije sv. Pričesti molila sam Gospodina, da udijeli mojem Ocu svako svijetlo i sve izvjesnosti, koje želi. Malo poslije u blagovaoni nastavila sam unutarnji govor sa Isusom o tom i primila sam ovaj odgovor: »Čega se on boji, dok propovijeda moju ljubav?« I opet malo poslije moljakala sam moga Spasitelja proseć ga, da poda mojem Ocu znak, koji želi; čini mi se, odgovorio mi je: »Već sam mu toliko toga dao.«

[1]) Jošte više!

Odmah zatim, dok sam u vrtu molila i dalje moga Isusa, da pomogne i prosvijetli moga Oca, došlo mi je u dušu, da još nije izvršeno ono darovanje neograničeno Ljubavi, koje, kako mi se činilo, Isus traži od moga Oca i od mene. Znam dakako, da se Otac posvema predao Bogu zavjetima redovničkim, a tako i ja; znam, da se na zaseban način prikazao po svojem zavjetu kao rob, kao i ja po posvemašnjoj predanosti; ali Gospodin mi je pokazao, i ja sam najednom posve jasno vidjela, da on želi posebno darovanje iznova, učinjeno Beskrajnoj Ljubavi, da budemo posvećeni njemu na službu, da se žrtvujemo širenju slave njegove, da konačno budemo oruđe kraljevstva Beskrajne Ljubavi na svijetu. To mi je bilo došlo u svibnju, no čekala sam da o tom govorim, pošto bude Otac položio svoje svečane zavjete.

Ovo međutim ne bi bio zavjet nego više prikazanje, posvemašnja posveta vlastite osobe Ljubavi Beskrajnoj, živoj u Srcu Isusovu.

37. — Studeni 1903.

Nauči me, moj Isuse, da živim po Tebi! Ti si naš život; Ti si nekoliko puta opetovao u Evanđelju: »Ja sam Put, Istina i Život . . .«; i još: »Čovjek ne živi samo od kruha, nego i od svake besjede što izlazi iz usta Božjih.«

Besjeda, što izlazi iz usta Božjih, jest Riječ Božja; to si Ti, utjelovljena božanska Riječ iz

ljubavi, Ti, Isus Krist, Bog i čovjek. Po Tebi, Isuse, moramo mi živjeti, po Tebi, apsolutni živote naših bića; po Tebi, neiscrpivi izvore života. U Tebi čitavo biće naše nalazi svoj život. Ti si po svojoj Istini život naše pameti; po svojoj Beskrajnoj Ljubavi Ti si život naših srdaca, životni pokretač naše volje; po svojoj besmrtnosti život si naših duša; po svojoj Euharistiji Ti si klica vječnoga života našim tijelima, produženje i porast života im vremenitoga. Dà, naše slabo tijelo nalazi u Tebi za ovoga prolaznoga vremenitog stanja ozdravljenje i život. Čini mi se, moj božanski Isuse, bez Pričesti Tvoga presvetoga Tijela ja bih davno već izdahnula. Kršćanski život jest život crpljen iz Tebe, iz Tebe, moj lijepi Isuse-Ljubavi, koji, jer si glava Crkve i Otkupitelj duša, nužno daješ gibanje i život mnoštvu svojih uda još razasutih po zemlji. Ti hoćeš da sve živi od Tebe i po Tebi; a koliko to više hoćeš od svojih svećenika!

Oh, kako moraju živjeti od Tebe oni, koji nastavljaju ovdje dalje Tvoje božansko Svećeništvo! Svako jutro, pošto prikažu Tebe, neizrecivu Hostiju ljubavi, primaju Te u svoja prsa i po Tebi budu oživljeni. Njihov duh, njihov um živi od Tebe učeći Tvoje Istine; ali njihovo srce, srce njihovo ne živi uvijek dosta od Tvoje ljubavi; s toga je u mnogima ohladnjela revnost, i u nekima je zamrla požrtvovnost apostolska. Isuse! Isuse! Oživi srce svojih svećenika Srcem svojim, raspali im ljubav ljubavlju svojom. Neka čitavi žive u Tebi; njihovo tijelo od Tvoga prečistoga Tijela; njihov razum od Tvojega božanskog uma; njihovo srce od Tvoga prežarkoga i preblagoga Srca. Svijetu toliko treba ljubavi! Treba mu toliko svijetla! Ulij mu svijetlo, ulij mu ljubavi po Tvojim svećenicima, i u njima sve to više živi, živi u svojem Svećenstvu; govori, djeluj, misli, ljubi u njemu i po njemu.

38. — Prosinca 1903.

Rekoše mi, da je jedan svećenik, redovnik, zastranio od pravoga puta, učio nauk protivan nauku sv. Crkve i da je nijekao opstanak pakla, navodeći, da je Bog odveć dobar, da ima i odveć ljubavi, a da bi vječno kaznio. Moj Bože! Kako je žalosno gledati one, koji bi morali biti svijetlo svijetu i stupovi Crkve, gdje bacaju u duše tamu i potkapaju temelje vjere! Baš s toga, jer vjerujem u Tvoju Ljubav, moj veliki Bože, moćni i dobri, vjerujem u pakao.

Kad Ti ne bi bio Ljubav; kad bi Ti, sebično zatvoren u svoje blaženstvo, na stvorove niže od Tebe bacao poglede čisto indiferentne, moglo bi valjda biti da nema pakla... Ali... Ti si sve stvorio iz ljubavi; Ti si napravio čovjeka na svoju božansku priliku; Ti si mu ulio život svojim dahom; Ti si ga obasuo svojim darovima i nijesi tražio od toga stvora, tako bogato obdarena, drugo osim nešto pouzdanja, vjernosti i ljubavi. Pa kad Te on prezire i diže se proti Tebi, da ostaneš bešćutan kao biće nesavršeno, bez ljubavi i osjećaja? O moj Bože! Ja vjerujem u strogu pravednost, jer vjerujem u prekomjernu ljubav Tvoga Srca!

Ja Te ljubim, moj Bože, Ljubavi Beskrajna, koji se prigiblješ do svoga stvora, uzdržaješ ga i podižeš. Ali ja Te ljubim također, Ljubavi nespoznata i necijenjena, kad se dižeš i kazniš.

Kad ne bi bilo pakla, ne bih Te toliko ljubila. Da jedan vladar u svojoj državi pušta nekažnjeno sve zločine; da on lopovima i izdajicama jednako poklanja darežljivost svoju kao i svojim vjernim podanicima; da on tako dostojanstvo i veličanstvo kraljevsko ponizuje, morala bih ga omalovažavati i nazivati nepravednim i slabim... Kad ne bi bilo pakla, manjkale bi na kruni Tvojih uzvišenih savršenosti tri dragulja: pravednost, moć i dostojanstvo!

Ja Te ljubim, ja Ti se klanjam, moj Bože, u Tvojoj milosrdnosti prema slabima, u Tvojoj dobroti prema malima, u Tvojoj darežljivosti prema siromašnima. Ja Ti se klanjam u Tvojim opraštanjima bez izuzetka; u toj neizrecivoj ljubavi što silazi iz Tvoga krila nad Tvoja stvorenja; u Tvojem neutrudivom čekanju; napokon u milostima, što ih raskošno izlijevaš na duše, da ih potakneš, da ih natrag dovedeš, da ih prosvijetliš, da ih svladaš.

Ja Ti se također klanjam i ljubim Te najžarkijom ljubavlju, Veliki, Svevišnji, Strašni, koji vječnim ognjem spaljuješ one, što su se opirali zagrljajima Tvoje ljubavi.

A uostalom nijesi Ti, moj Bože, najviše Dobro, koji osuđuješ i kazniš, nego su to sami grješnici, koji se, ne htijući baciti se u oganj

Tvoje vječne ljubavi, strmoglaviše u vatru vječne pravde.

Dä, ja Te ljubim onako kako jesi. Ja se klanjam Tebi, koji si, okrunjen bezbrojnom množinom sviju savršenosti, isto tako pravedan kao i dobar, isto tako velik u moći i svetosti kao i u milosrdnosti; Ti si uvijek Ljubav, Ljubav Beskrajna, Ljubav koja stvara, koja dariva, koja oprašta, koja oživljuje, Ljubav, koja zapovijeda, koja kori i kazni.

39. — *Odgovor na jedan prigovor.*

Bog ne bi bio Bog, kad ne bi bio neizmjerno savršen. On ne bi bio savršen, kad bi bio samo dobar, i ujedno ne bi bio neizmjerno mudar, neizmjerno velik, neizmjerno pravedan, neizmjerno svet. No odgovara njegovu veličanstvu, njegovoj pravednosti, njegovoj svetosti, da ne daje stvorenju posjedovati beskrajno blaženstvo i vječnu slavu, ako nije u kušnjama to zaslužilo. Kušnja ta pako jest sloboda čovječja izabrati dobro ili zlo. Odatle potreba zla za kušnju. Bog nije početnik zla, on zlo pripušta samo za kušnju. A nauka Crkve o milosti, koja nas uči, da Bog daje vazda čovjeku dovoljno milosti da svlada zlo, pokazuje nam Boga kao neizmjerno dobra, jer nudi stvorenju posve jaku pomoć, neka pobijedi u kušnji, koju mu pripušta. Nauka Crkve i njeno učenje osvjetljuje čitavo pitanje. Htjeti ga rješavati samo filozofijom, bez oslona na svijetlo vjere, znači bluditi vječno u tami.

***

...U prosincu 1903. poslala sam Ocu malu molitvu Isusu Svećeniku. Naša mi je Majka bila rekla, da će ona pisati Ocu za novu godinu. Kad sam dovršila pismo, odnijela sam ga njoj, i kad ga je pročitala, rekla sam joj »Hoćete li mi u svojoj dobroti dozvoliti, da listu dodam jednu malu molitvu?« — »Molitvu? Kakvu molitvu?« » Evo je ovdje, Majko«, i izvadim iz odijela mali listić... »Je li od Vas?« reče mi Majka. — »Oh, od mene, to jest.... to je malo oko enciklike Svetoga Oca.« (Molitva je bila sastavljena prije nego sam čula čitati encikliku, ali u njoj sam našla iste misli). »Dajte da vidim«, reče mi Majka. Ja joj dadoh papir. »Ah, Vi valjda mislite, da ja mogu čitati takve packarije!...« Ja se ponudim, da ću joj pročitati. Kad sam pročitala, reče mi Majka: »Šta hoćete da učini Otac s ovom molitvom?« — »Majko, ako mislite da nije zgodno, ne ću ju slati.« — »Ja ne vidim, šta bi on mogao s njom učiniti.« — »Majko, odgovorim joj blago, on bi mogao uvijek od nje učiniti žigicu da upali svoju svjetiljku.« — »Neka bude, odvrati Majka, komu bude ta misao izgledala zgodna; šaljite ju.« To sam učinila.

40. — Molitva Isusu Vječnom Svećeniku.

O Isuse, vječni, Veliki Svećeniče, božanski Prinosniče žrtve, koji si u svojoj neizrecivoj ljubavi prema ljudima, svojoj braći, dao da iz tvojega Presvetoga Srca nikne kršćansko Svećenstvo, udostoj se izlijevati neprekidno oživljujuće bujice Beskrajne Ljubavi u srca svojih svećenika!

Ti živi u njima, ti ih preobrazi u sebe! Svojom milošću učini ih oruđem tvojega milosrđa; ti u njima i po njima djeluj, i daj, te oni vjerno nasljedujuć tvoje božanske kreposti obuku tebe, i onda u ime tvoje i snagom Duha tvoga izvršuju čine, koje si ti sâm na spas svijeta obavljao!

Božanski Otkupitelju duša, gle, kako je velika množina onih, koji spavaju još u tminama

zabludâ; pogledaj broj nevjernih ovčica, što hodaju na rubu ponora; opomeni se gomila siromašnih, gladnih, nepoučenih, slabih, što zapušteni uzdišu!

Dođi opet k nama po svojim svećenicima; ti doista živi u njima, djeluj po njima, u njima hodaj nanovo svijetom i uči, opraštaj, tješi, žrtvuj, opet uspostavljaj veze ljubavi među srcem Božjim i srcem čovječjim! Amen.

Sv. Otac Pijo XI. podijelio je 3. ožujka 1905. onima, koji budu molili ovu molitvu svaki, oprost od 300 dana jednom na dan, a potpun oprost na prvu nedelju ili prvi petak svakoga mjeseca.

Pismo Oca Charrier-a.

Božić 1903.

...izvolite i Vi primiti moje želje, da budete sveta u poniznosti i da ljubite zapostavljanje Vaše.

Da, da, moja kćerko, treba se moliti poniznom Djetešcu u Jaslicama, da Vam dade srce poput njegova. Isporedite nebo i Jaslice, pa ćete dobiti ideju njegove sniženosti, koja mora služiti kao izgled Vašoj poniznosti.

O, da bi Vam kojom srećom bilo dano te dobro shvatite krajnu potrebu da budete ponizna.

Vrlo sam zavolio molitvu, koju mi poslaste.[1]) Ja ću se njome služiti, a prije ću ju valjda promijeniti.[2])

Volio bih znati, je li od Vas same ili Vam ju nadahnuo naš Gospodin.

U svakom slučaju dobro odgovara želji, koju sam imao, naime da ja učinim sličnu.

---

[1]) Isusu, Vječnom Svećeniku.

[2]) Molitva je ostala ista.

...Molim Božansko Djetešce, neka blagoslovi vas sve, Majku, Sestre i Vas. Vas stavljam na posljednje mjesto, jer želim, da nastojite ljubiti to mjesto, koje je još predobro za Vas... Usrdno se preporučam Vašim molitvama i ostajem u Srcu Božanskoga Učitelja

Vaš nedostojni Otac u I. Kr.

POGLAVLJE X

Ljubav Božja prema Svećeniku
Poniznost i Ljubav

»Ja hoću, da ti u svijetu oživiš štovanje dužno Svećenstvu.«

41. — 10 veljače 1904.

Nemam vremena za pisanje, a ipak bih htjela zabilježiti što mi je bilo dano jučer za Pričesti. Naš Gospodin dao mi je vidjeti neizmjerno uživanje ljubavi, koje imaju tri bojanske osobe Presvetoga Trojstva u srcu svećenika revna, požrtvovna, čista i ponizna.

Bog Otac gleda u njemu najsavršeniju sliku utjelovljene Riječi, drugoga Isusa, tako slična prvomu, da bi ih gotovo mogao zamijeniti. U njemu vidi prebistro ogledalo, u kojem se odrazuju kreposti preljubljenoga Sina. U glasu svećenikovu sluša glas Isusov.

Riječ gleda u svećeniku brata, prijatelja, proizvod svoga Srca, sebe drugoga, po kojem nastavlja sva svoja djela, i u kojemu je kroz vijekove kao produljen njegov život čovječanski, njegov život kao svećenika i kao žrtve.

Duh Sveti u njemu pripoznaje svoj posebni hram, spremište, u koje može preobilno ulijevati svoje darove, pravo oruđe svoga djelovanja na duše i posve spremnu stvar za plamene ljubavi.

Naš Gospodin, dok mi je to pokazivao, dao mi neki udio u prekomjernom uživanju, u preslatkom zadovoljstvu Presvetoga Trojstva. Oh, kako ljubi Bog svećenika sveta, svećenika čista; kad bi on to znao, mislim, on te slasti ne bi mogao snositi.

42. — 17 veljače 1904.

Jučer navečer za razmatranja misleć na pismo, što mi ga Otac čitao, pitala sam se, bi li bolje bilo onako činiti; da ne bi on bio time nezadovoljan, pa sam rekla Gospodinu: »Moj Isuse, treba li da tako radim; da se više ispitujem; da pozornije mislim na svoje nesavršenosti?« Moj preslatki Učitelj odgovorio mi je: »Ne, ostani kao malo dijete na mojim rukama, na mojem Srcu, u rukama onoga, kojeg sam ti dao.«

Poslije mi je dao razumjeti, premda je dobro sredstvo za postignuće poniznosti i kajanja, promatrati svoje bijede i slabosti i sve potankosti svojih čina, ipak da je za mene bolje ništa se ne obazirati, ne ustavljati se kod same sebe nego radije kod našega Gospodina. Dublji pogled u mene mogao bi mi ometati čin Ljubavi. Čini mi se, naš Gospodin hoće, da ja ne budem uprav ništa, nego da on radi sve; s toga ne treba gledati na ono, što nije ništa; ne treba se ustavljati

kod onog, što nije drugo osim tako reći neki privjesak bez vrijednosti.

Uostalom, kad bih se i samo malko zaustavljala na sebi, ne bih više nikada imala odvažnosti da činim, da govorim, da pišem što hoće Gospodin, i onda mu ne bih bila vjerna, pa bih bila još nevoljnija.

Pismo Oca Charrier-a.

27. veljače 1904.

... Upotrebljavam prigodu, da Vam napišem nekoliko redaka o jednoj kreposti, za koju bih želio, da ju vršite što je moguće savršenije.

Jeste li dovoljno ponizna? Dovoljno prezrena u vlastitim očima? Kad biste poznavali svoju duboku bijedu, svoje ništa!... Bojim se, da nemate dosta bistra pogleda u to, kako malo vrijedite u očima onoga, koji je beskrajna čistoća, sama svetost.

Molim Vas, drago dijete, zaklinjite našega Gospodina, da Vam udijeli svijetla i snage, svijetla te uvidite, koliko ste dostojna prezira, snage, da se radosno dadete prezirati u svrhu, da stečete poniznost.

Dok ne budete uvjerena, da ste od sviju posljednja, ne ćete biti uistinu ponizna, ne ćete nikada biti uistinu sveta. Ljubav Vaša spram božanskoga Zaručnika mora Vas poticati, da njemu u čast postignete pravu svetost.

Kćeri moja, ja više držim do jednoga stepena poniznosti nego li do deset stepeni ljubavi. Ne, kao da deset stepeni ljubavi po sebi nijesu više od deset stepeni poniznosti. Nego, s vrhova ljubavi može se pasti. Iz dubina poniznosti duša se može samo uzdizati. Koji se ponizi, uzvišen će biti; koji se uzdiže, pastiće. Ova riječ vrijedi dapače i o uzvisinama ljubavi.

Da se izjasnim. Ne ću reći, neka ne nastojite uzdignuti se ljubavlju do samoga Srca Isusova; to Vi možete i to Vi morate; ali da ne spanemo i ne panemo, dok težimo ili smo već na visoku, treba duša istodobno, dok se diže, da se i snizuje do bezdana svoga ništavila i svoje duboke bijede. Što više osjećate poticaj, da se dižete po ljubavi, to Vam treba dublje silaziti po poniznosti.

Poniznost daje savršenu sigurnost, i s toga Vam govorim, da više držim do jednoga stepena poniznosti nego li do deset stepeni ljubavi. Bog daje svoju milost (to jest svoju ljubav) poniznima. Odatle slijedi, da je najsigurniji put do ljubavi uprav poniznost. Moja kćerko, nastojte svim silama za ove korizme vježbate se u ovoj kreposti. Učite ju u Srcu Vašega Isusa i njom se sva ogrnite.

***

Pismo Ocu Charrier-u.

Doista Vas je nadahnuo naš Gospodin, da mi napišete onaj tako lijep, tako svet list. Bio mi je veoma potrebit. Dva dana prije prikorio me Gospodin radi nekih nevjernosti, pa sam se jošte jednom zadivila potpunom skladu, što postoji među dobrim Učiteljem i Vama. Istina je, nikako nemam poniznosti; pod prividnim nekim vrlinama više manje naravnim krijem veliku pozadinu oholosti i mnogo slaboća i bijeda, što ne dolikuje jednoj redovnici. A ja želim tu krepost, koju Isus toliko ljubi; već više godina ju prosim usrdno u molitvi; gledam, da ju vršim, i to je sve. Nikako ne mogu postići, da u ovom pogledu u sebi složim zajedno teoriju i praksu.

U teoriji, ja vidim svoje bijedno stanje; vidim dobro, da sve činim dosta zlo i možda s nakanama, koje pred Bogom nijesu čiste.

Znam, da bi se svaka druga duša, kad bi primala toliko milosti kao ja, njima puno bolje služila, i napokon, da ja ne vrijedim ništa; ali u praksi, radim vazda, kao da sam feniks i jedna osoba vrijedna poštivanja.

Moj Bože, što da činim? Mislim, da mi samo Vaše molitve mogu pomoći, te postignem tu milost; to Vas Oče, molim i prosim.

Kad ste ovamo došli, mogla sam Vam malo više pokazati svoju nevolju. Ne znam zašto, čim sam bila pred Vama, posvema sam izgubila iz pameti svoju dušu

i pogled mi bi odvučen na drugu stranu, gdje sam vidjela nekih novih stvari.[1]) Mogla sam se varati, tako sam bijedna; uostalom bolje bi bilo po me misliti, kako da se ponizim nego da gledam ono, što se mene ne tiče. Vama se čini, da nemam dosta patnje i poniženja. Istina je, osobito od nekoliko mjeseci, tjelesne boli očito su se smanjile, i gdjekoja poniženja, što me stižu, malo su prema onomu što zaslužujem i koliko bi mi ih trebalo. Međutim, ne strahujte previše za svoje dijete, Oče. Doći će dan, kad mi ne će manjkati boli i poniženja. Ja ih očekujem i već unaprijed primam potpunom slobodnom voljom.

Moja troma i neukrođena narav koji put drhće, ali ja se izručim Isusu, njegovu beskrajno ljubećem Srcu, i dobijem snage.

...Pišite mi katkada, kad oćutite poticaj, onako lijepih pisama, kao što je ovo zadnje; puno mi to koristi, uvodi me u samu mene sred nevolja, u kojima sam, i onda mi širi dušu. Drago mi je, što mislite, da ne vrijedim ništa, i što ste mi to rekli; molite Isusa, da me učini malo manje nesličnom njemu.

U njegovu božanskom Srcu ostajem
Vaše bijedno i nevoljno dijete u Gospodinu...

43. — 9. ožujka 1904.

Svaki dan poslije sv. Pričesti molim Gospodina, da mi otkrije svoje Srce, da me nauči njegovu božansku poniznost, da me pouči, što da činim te budem ponizna i upoznam svoju bijedu. Jučer sam mu rekla: »Moj Isuse, kako si Ti, vječna Mudrost, beskrajno Znanje, najviša Svetost i Čistoća, mogao biti ponizan, a kako može biti da ja, najdublja bijeda, grijeh, neznanje i nevolja to nijesam? Protumači mi te dvije tajne!« On mi je odgovorio po prilici ovo, ako se dobro

[1]) U unutrašnjosti duše Oca Ch.; isp. br. 16.

sjećam: »Moja čovječanska narav vidjela je po svjetlosti Božanstva, s kojom je bila sjedinjena, skrajnu udaljenost između stvorenja izvađena iz ništa i Stvoritelja, počelu i izvoru svega bića. Vidjela je podložnost i ovisnost, u kojoj se nalazila kao stvorenje. Razlika između sile, veličanstva, mudrosti Božanstva, i slabosti, nevolje i neznatnosti s njezine strane, bila je tako očita, te je ona poradi toga pogleda bila u neprekidnoj sniženosti i postiđenosti; iz toga nikada nije mogla izaći, jer su božanska i čovječja narav bile nerazdruživo spojene te nikada nije prestajala ni ta blizina ni ta razlika.«

Još sam rekla našem Gospodinu: »Šta da činim, te postanem ponizna?« Odgovorio mi je: »Što bolje budeš sjedinjena sa mnom, bolje ćeš upoznati svoju slabost i niskost u tom, što si proizvedena iz ništa.« — »A kako da se tako usko sjedinim s Tobom?« — »Ljubav rađa jedinstvo.« — Onda sam rekla: »Moj Isuse, Otac mi je kazao, da po poniznosti valja ići do Ljubavi, a Ti, moj božanski Učitelju, Ti mi kažeš, da će me jedinstvo ljubavi dovesti do poniznosti! Što da vjerujem?« Isus mi je odgovorio s beskrajnom blagosti: »Ne boj se, da će ikada biti protuslovlja između onoga, što ja učim vlastitim ustima, i što te učim po mojem bratu. Na divan način jačaju i usavršuju se međusobno ljubav i poniznost. Ljubav Božja, razlivena u duši po Duhu Svetomu, prosvjetljuje ju i pokazuje joj potrebu i opravdanost poniznosti; poniznost proizvodi u duši jačanje ljubavi; a lju-

bav od svoje strane još veće poništivanje i poniženje. Duša u neprekidnom takom gibanju, kojim se spušta poniznošću i uzdiže ljubavi, širi se, raste, uspaljuje i danomice postaje otvorenija Božanstvu.«

44. — 11. ožujka 1904.

Prekjučer sam zabilježila, kako je naš Gospodin i razgovoru o Ocu nazvao ovoga »moj brat«, a ne svojim slugom ni sinom, ili, što najčešće upotrebljava »onaj, kojeg sam ti dao«. Iza sv. Pričesti, kako sam osjećala Isusa posve blizu, upitala sam ga, zašto je upotrebio onu riječ. Kazao mi je: »Tako sam ga nazvao, jer je svećenik. Svećenik je veći puno nego moj sluga. Udio, koji ima u mojem Svećeništvu, daje mu neku jednakost sa mnom, postaje ljubljenim sinom moga Oca i predmet njegovih božanskih dopadnosti.« Tada mi je pokazao naš Gospodin dostojanstvo svećenika tako, da to ne znam iskazati, pa je dodao: »Ja hoću, da ti oživiš u svijetu, poštivanje dužno mojem Svećenstvu.« Kad od mene štogod traži naš Gospodin, odmah se moja volja združuje s njegovom, a da ništa ne istražujem. To sam učinila odmah. Kasnije, iza malog promišljanja, rekla sam našemu Gospodinu: »Moj Isuse, zašto tražiš od mene vazda ono, što, dobro znadeš, da ne mogu izvršiti?«

»Drugi će to učiniti«, odgovorio mi je. Onda sam zatvorila oči nad svime. Poklonila sam se Isusu beskrajno uzvišenomu i dobromu, spustila sam se u ništavilo moga neznanja i mojeg bijednog stanja.

Trebam nešto učiniti za božanskog Učitelja; kako me boli, što ne mogu izvršiti ono što on želi; podajem se poslu, radim koliko mogu ovih dana, da trpim. Katkada sam tjelesno skršena... Oh, kako je to dobro! To je nešto, što mogu darovati Isusu!

POGLAVLJE XI

Patnje i prosvjetljenja

»Dat ću ti da trpiš, lišit ću te potpore i pomoći, ali ja ću biti s tobom.«

...Za Uskrsa zatvoriše nam internat. Da nadoknadimo dohotke, kojih je nestalo s te strane, valjalo se prihvatiti ručnoga rada. Majka mi ga je dala. Preblaga Providnost nam je pomogla.

Jednoga dana, dok sam u Novicijatu promišljala, posve sama, o sredstvima, kako da umnožimo naš rad, dođe mi pod oko jedna poštanska karta, što je stigla dan prije. Bila je to posve obična karta, vrijedna jedva desetak para, na kojoj je u bojama bio otisnut cvijet vrlo ružan, a latice su mu predstavljale sitne komadiće, poštanskih maraka. Odmah mi dođe misao praviti poštanske karte sa osobama naslikanim na takim kartama. Moj Otac zna, da li će ta ideja uspjeti.

Od toga dana Otac me je pratio gotovo dan za danom. Bilo pohodima, koji su bili češći, bilo pismima, bilo po bilješkama, koje sam mu davala, mogao je saznavati, ne samo što se zbiva u mojoj duši, nego i moj život izvanjski. Naša Majka M. E., kojoj sam vazda otvarala svoje srce s potpunim povjerenjem, odavno je mislila, da je volja Božja, da me vodi Otac. Naša Majka, kako je bila vrlo čvrsta u sudu, savršeno pravična duha, bez onih sitničavosti, tako običnih kod nas ženskih, nije nikada htjela sebi samoj pridržati brigu o upravljanju

sa mnom, pa sam spram nje imala to više povjerenja, što sam ju u toj tački upoznavala sve širokogrudnijom. S. Toupin i M. X.... također su, sa savršenom nesebičnošću odobravali i sokolili moje odnose sa Ocem. Sred svakovrsnih patnja posljednjih godina ova jednodušnost u ravnanju bila mi je snagom, utjehom i mirom.[1])

45. — 4. travnja 1904.

Provela sam korizmu u tolikom vanjskom radu i neredu, te sam osjećala želju povući se u samoću; za ove svete Sedmice zatvorila sam se koliko sam mogla u svoju sobicu tražeći Isusa razapetoga i okrećući glavu od svega ostaloga. Trpjela sam tada puno, ne baš tjelesno, nego u duši. Tako sam počela trpjeti na Gluhu nedjelju, i trpljenje je raslo sve do Velike Subote, koju sam provela svu na križu. Toga dana činilo mi se, da će mi satrti dušu užasan teret, i bila sam u neizrecivoj agoniji. Činilo mi se, da na mene padaju svi grijesi svijeta i da me omotavaju smrtonosnom maglom, koja me gušila. Međutim nijesam mogla razmišljati ni o muci Isusovoj ni o grijehu ni o ničem. Nešto se to stišalo samo kratko vrijeme u subotu iza sv. Pričesti. To je bio kao časoviti san, veoma sladak, na prsima Isusovim. I božanski Učitelj reče mi posve tiho: »Dat ću ti da trpiš, lišit ću te potpore i pomoći, osjećat ćeš se osamljenom u teškoćama i mukama, poniženja i boli tištit će te sa sviju strana, ali ja ću biti uza te.« I ja osjetih nešto ugodno i snažno, što mi je dušu oživjelo. Bilo je to kao okrepa uzeta na putu Kalvarije, i ostali dio dana trpjela sam neizrecivo.

[1]) Autobiografija.

Isus vazda naglasuje ovo materinstvo svećenika. Ne znam, kako da to iskažem. On hoće, da svećenik bude prava majka dušama, uvijek spreman da se žrtvuje za njih, a zaboravlja na sama sebe. Već dugo vremena mi Isus to pokazuje. Mislim da govorim vazda isto. Kad on to govori ponovno, onda valja da i ja to opetujem.

***

Pismo Oca Charrier-a.

6. travnja 1904.

...Osobito moli od našega Gospodina duboku spoznaju svoje skrajne bijede, da na tu spoznaju postaviš istinsku i duboku poniznost, duboku kao što je i Vaša bijeda duboka.

Da, dijete moje, ja se molim iz sve duše za Vas, za Vašu dobru Majku i za sve Vaše sestre.

Neka bi Vas naš Gospodin snažno pomagao u ovim teškim prilikama, koje vas čekaju.[1]) I čuvajte potpuno i čvrsto pouzdanje u Presveto Srce i pripravite duše na patnje.

46. — Travanj 1904.

Jučer sam razmišljala o smrti, pa sam mislila, dvije su vrsti smrti, koje bi mi bile drage. Prva bi bila, umrijeti od kojegod bolesti u našem milom samostanu, okružena Sestrama, a pokraj mene moj Otac uči me dobro umrijeti, odrješuje me, blagosivlje i na smrtnom času prikazuje Isusu kao malu žrtvu nedostojnu, istina, ali svu darovanu i prinesenu za moje drage svećenike.

[1]) Iz političkih događaja moglo se zaključiti na patnje samostana.

Druga bi bila (i ova mi je također draga, dapače voljela bih ju), umrijeti pod sjekirom ili od taneta za progonstva, iza duge teške tamnice i sred svjetine, što bi me obasipala pogrdama. Za ovu smrt, sličnu smrti moga božanskog Učitelja, osjećam se potpuno nedostojnom; ali bih ju voljela, želim ju, htjela bih ju, da budem kao Isus. Promislivši sve ove stvari mislila sam, da mi ne će biti dana ni jedna ni druga. Na to sam prikazala Isusu sve te želje, pa sam unaprijed svom svojom voljom i čitavim srcem i željom prihvatila način smrti onaj, koji se Bogu bude svidio da je za mene. Dà, hoću i volim sve što Ti budeš htio za mene, božanski Isuse; ali s pouzdanjem maloga djeteta spram majke, ja Ti kažem, što bih voljela; bilo bi mi milo doći iz ruku moga Oca u ruke Tvoje; bilo bi mi milo doći iz pogrda i zapuštenosti u mukama u veselje, gledati Tebe. A najdraže mi je, za mene je najbolje predati se Beskrajnoj Ljubavi i živjeti samo od ljubavi, da umrem za Ljubav i u Ljubavi!

***

47. — 17. travnja 1904.

Došla mi na pamet riječ sv. Pavla: »Sve je vaše; vi ste Kristovi, a Krist Božji.« Odmah su mi došle druge riječi: »Bog Kristu, Krist svećeniku, a svećenik dušama!« U isto doba odmah sam se udubila da promišljam to, i izišavši iz same sebe unišla sam u preslatko promatranje tajnâ ljubavi, što su sadržane u onim riječima. Kušat ću da štogod zabilježim.

Bog pripada Kristu: Krist je sâm Bog. Iz intimnoga posjedovanja Boga od strane Isusove čovječje naravi i obratno, iz svetoga jedinstva, iz neizreciva zagrljaja dviju naravi u Isusu, božanske i čovječje, nastaju divno privlačiva savršenstva u Kristu: veličina udružena sa dubokom poniznošću, pravednost udružena sa najnježnijom dobrotom, snaga ujedinjena sa neiscrpljivom strpljivošću, najviša svetost spojena sa milosrdnošću najveće sućuti. Sjajno Božanstvo Kristovo, ublaženo prozirnim velom njegove čovječje naravi, pokazuje nam se s tako milim zrakama; i njegova čovječja narav, preobražena sjajem božanskim, čini nam se tako lijepa, te bi svaka duša, njom zanesena, imala da se prikuči toj poklona dostojnoj divoti.

Krist pripada svećeniku! On mu se dragovoljno darovao. U Euharistiji, za svete žrtve, on postaje božanskom svojinom svećenika. Cio Isus: njegov duh, njegovi nauci, njegove riječi, njegova presveta duša, njegovo preljubezljivo Srce, njegovo prečisto tijelo, njegovo Božanstvo: sve to pripada svećeniku, koji time može raspolagati kao sa svojim privatnim vlasništvom. On uzimlje Isusa u svoje ruke; on pije njegovu krv; on se hrani njegovim tijelom; i ne samo da po Isusu. Ne samo da on može uživati posjedujuć Isusa, nego ga može dati i drugim dušama na uživanje.

Krist pripada svećeniku. I svećenik pripada Kristu. Tu treba da vlada uzajamnost. Kad je Isus sebe cijeloga darovao svećeniku, onda tako

isto i svećenik treba da je cio Isusov. Cio i potpun: duh njegov, srce njegovo, tijelo njegovo; to jest cio njegov um i sve misli, sva čuvstva i sve želje, sva njegova djela, svi časovi života.

Svećenik pripada Kristu! Dakle Krist može njime raspolagati isto onako, kako on raspolaže sa Kristom. Da bude u tom jednakost, treba da je svećenik u rukama Isusa Krista onako kao bijela Hostija u rukama svećenika. Razmislimo, koliko ima dubine, koliko ima uzvišenosti u ovom jedinstvu Krista sa svećenikom i svećenika sa Kristom. Nije isto jedinstvo kao što je jedinstvo Riječi i čovječje naravi u Isusu, ali je ipak posve tijesno i intimno.

Svećenik pripada dušama! On je njihova svojina kao što je i svojina Kristova. On je njihov; dakle više nije svoj, ne može više živjeti za sebe. Treba da je cio darovan, cio posvećen dušama. Ne pripada li majka svojem djetetu? Ne duguje li svu sebe njemu, i ono nema li prava na svaku pomoć, koju mu može dati u njegovoj slabosti? I dijete pripada svojoj majci. Ono je njezina svojina; to je polog, koji joj je povjerio dobri Bog; ona s njime postupa kako ona hoće. Ona ga miluje ili kori; ona s njime raspolaže na dobro po svojoj volji i ima pravo na njegov posluh. Tako i duše pripadaju svećeniku, i iz toga međusobnoga, uzajamnoga pripadanja, u duhu i po milosti Isusa, moraju nastati, u svećenika, požrtvovnost bez granica, u dušama, pouzdanje bez kolebanja.

Promislimo: kako na osobit način nježnu ljubav može imati svećenikovo srce prema dušama, koje su postale u Isusu njegovim blagom, njegovim dobrom, njegovim divnim posjedom! Koliko poštovanje, koliko povjerenje ima da bude u dušama prema svećeniku, kojeg im je Bog dao, da ih k njemu dovodi!

Kako je velike stvari Bog učinio! Kakve je čudesne stvari proizvela Ljubav Beskrajna! Ali, kako je oko čovječje slabo i neosvijetljeno! Kako je siromašan um ljudski! Osjećam se nemoćnom izraziti što osjećam, a i što osjećam i shvaćam od tih božanskih tajna, kako je nesavršeno. Morala bih biti zanesena u ekstazu ljubavi, ali je pretežak teret moje bijede!

Pismo Ocu Charrier-u.

2. svibnja 1904.

...Eto Vas još u dragom Annecy! Kad budete išli u Pohod, molim Vas, izručite Č. Majki i svima ostalima osjećaje poštovanja i ljubavi naše drage Majke i sviju nas.

Ali osobito, preporučite nas našim svetim Utemeljiteljima. Naša draga Majka moli Vas, da uzmete njenu dušu i njima ju dadete, neka u njoj djeluju po svojoj volji; što se tiče moje duše, moj Oče, znate dobro, koliko joj treba njihove pomoći. Znam da se molite za mene, ali ja Vas prosim, činite to više nego obično, jer mi veoma treba.

Kad svratim pogled na samu sebe, nalazim samo bijedu i nevolju svake vrsti. Molite naše svete Utemeljitelje, neka mene, neka nas stave u Božansko Srce, da, duboko u taj bezdan ljubavi. Oh, kako bi bilo lijepo boraviti ondje, posve skrovito, ništa više ne vidjeti, ništa drugo ne znati, osim da je Bog Ljubav i da je njegovo milosrđe beskrajno. To će napokon biti u nebu, sada

se valja boriti, udarati lijevo i desno i primati udarce sa sviju strana.

Neka se vrši volja Isusova!

48. — 10. svibnja 1904.

Od nekoliko dana predočuju mi se neprestano dva križa, jednako bolna, jednako strašna. Moja se narav opire; osjećam se tako slabom, i onda, bih li imala dosta snage da nosim križ prošlosti? Moj Isuse, Ti si tu, ja to znam. Ja se izručam Tebi; dà, ja se izručam ali trpim.

Ove godine, 1904., nastupilo je doba mučnih odricanja, bolnih neizvjesnosti, i to se produljilo pune dvije godine.

Družba je bila predmetom progonstvâ, što su zahvatila sve redovničke kuće, i pošto je poduzimala više procesa, da obrani svoja prava, morala je konačno u zatočenje.

U svibnju 1904. bi ponovno birana Majka M. E. Ova dobra Majka bila je već u godinama, a zdravstveno joj stanje često je brige zadavalo. Sestra Alojzija Margareta u mnogim je stvarima pomagala Poglavaricu. Ova joj je stvari sve to više povjeravala, uzela ju za tajnicu i posebnu savjetnicu. Ali za S. Al. Margaretu bilo je to povodom mnogih unutarnjih patnja.

***

Pismo Oca Charrier-a.

13. svibnja 1904.

...ja Vas ne zaboravljam, pogotovo kad sam u svetištu, u kojem počivaju Vaši sveti Utemeljitelji. Da, molio sam od njih iz sve duše za ponosno dijete, još puno sama sebe, veliko obilje poniznosti i blagosti e da

što bolje proizvede u svojoj duši bitne karakteristike Božanskoga Srca. Nijesam se molio, da Vam se bolovi umanje ili ublaže, nego da ih junački podnosite. Znam, srce moje kćerke straši se... Molio sam ih, neka to srce bace u svetu predanost volji Božjoj, u jedinu ljubav te svete volje, sve do mučeništva srca i duše.

Da, moje milo dijete u našem Gospodinu, valja da spremite dušu za kušnje. Gospodin, koji Vas ljubi, radit će na Vama poput neizmjerno vješta radnika, koji hoće da iz grube stijene izradi divno remek-djelo... Vi ćete osjetiti orude što reže i udara tu stijenu... ali Vi ćete pustiti, neka na Vama radi, jer je ruka Isusova, koja ga drži i vodi u radu.

O, moja kćerko, ljubite i štujte tu milu volju Božju nad Vašom dušom, živite od te volje, o kojoj je Isus kazao, da je ona njegovom hranom. Bacite se u nju kao u sigurno zaklonište protiv sviju pogibli. Vaša duša njom vodena može samo napredovati.

Izvan nje Vi se možete samo razbiti i izgubiti ono malo kreposti, što ih stekoste, pošto Vas je naš Gospodin izvadio iz ovog svijeta, koji odveć ljubljaste, i u kojem bi ste propali.

Jest, moje dijete, Vaše će srce biti satrveno; ali Srce Vašeg Božanskoga Zaručnika satrveno je bilo prije Vašega i za Vaše. Jest, Vaša će duša okusiti gorčine i žalosti, ali je Isusova bila žalosna do smrti. A to je ona duša, kojoj Vaša ima da bude slična.

Na taj način ima da se proizvede u Vama djelo svetosti, koje hoće da učini naš Gospodin. Izručite mu se dakle posvema na patnju, na žrtvu, pa i na mučeništvo.

Odvažno! Pouzdajte se u onoga, koji će Vas vazda krijepiti i koji Vas nikada ne će napustiti.

Sestra Alojzija Margareta, nemajuć pri ruci za slikanje drugoga papira, svršivši molitvu, uze običnu bijelu poštansku dopisnicu. Na njoj naslika Gospodina sa Srcem, što je okruženo draguljima; jedan je išao prema Srcu i primao boju u krvi. Okolo ove slike napisala je odjednom,

kao jednim potezom, molitvu, što slijedi malo niže, koju je ona sama proživjela na poseban način. Sliku je namijenila jednoj od svojih drugarica. Molitva je tiskana 1908. pod naslovom »Tu me sequere« — Ti mene slijedi.

49. — O Isuse, žrtvo ljubavi, božanska otkupnino grijeha, klanjam Ti se u Tvojim bezbrojnim patnjama.

Klanjam Ti se u bolima Tvoga svetoga tijela, okupana u krvi za smrtne borbe, bičevima izderana, probodena trnjem i čavlima. Klanjam Ti se u mučeništvu Tvoga Srca, što kipi od ljubavi, ranjena nezahvalnostima, zavistima, mržnjama, nedostojnim zapuštenjima. Klanjam Ti se u neizrecivim mukama duše Tvoje, njenim žalostima, strahovanjima, smrtnim borbama.

Ja Ti se klanjam i ja Te blagosivam.

Blagosivam Te, jer si mi dopustio, da stopim svoje srce sa Tvojim, da sastavim svoje patnje s Tvojim patnjama i sjedinim svoje mučeništvo s Tvojim.

Ja Te blagosivam i ja Te ljubim.

Ljubim Te, jer si mi dopustio, da hodam istim putem boli kao Ti! Katkada, istina, drhćem stavljajuć svoje noge u Tvoje krvave stope, i ruka mi odbija kalež, koji mi Ti pružaš i iz kojeg si Ti sam prije pio. Ali Ti!... Ti si upoznao naše slabosti i naše borbe, i Ti znaš, da onaj instinktivni trzaj ustrašene naravi nije izražaj volje ni slobodne duše, koja njom vlada. Moja volja obadvjema rukama prihvaća Tvoj kalež

gorčine, i ja se predajem Tebi, da podnosim Tvoje smrtne muke i Tvoje mučeništvo.

Samo mi dopusti, da crpem malo snage i života iz čaše Tvoga ranjenoga Srca a onda... vrši u meni Tvoje djelo boli.

50. — 20. svibnja 1904.

Samo Isus zna za jučerašnju moju predanost. Nijesam imala straha ni klonulosti, nego neku unutarnju bol, tako snažnu, te mi se čini, da ne bih mogla dugo snositi što slično, nastupila bi smrt. Kad sam uzlazila u kor, posljednji put, baš prije nego je Otac Duhovnik imenovao našu izabranu Majku, naš mi je Gospodin u duši nju označio i kazao: »Ja ti ju dajem, jer treba da još djeluješ za moje svećenike...« S početka nijesam shvatila, što bi to značilo. Kasnije sam razumjela: Gospodin hoće, da se i dalje još posve predam njegovim svećenicima, njegovu Djelu. Treba da i dalje mojem Ocu isporučujem što hoće Isus. To naša Majka odobrava, a Isus blagosiva. Oh, kako si dobar, moj Spasitelju! Nauči me ljubiti Tebe, vazda ispunjati volju Tvoju i krijepi me za budućnost.

51. — 25. svibnja 1904.

Bila sam slomljena dušom i tijelom, i za razmatranja bila sam ondje, kod nogu našega Gospodina, klanjala mu se, a da ništa nijesam mislila ni govorila. I moja pamet odnese me natrag u ono blagoslovljeno doba, sada već daleko. Bila je to prva godina iza zavjeta. Naša Majka F. M. bila je pravedna i odlučna, ali uistinu Majka. Naša Učiteljica bila je blaga i pobožna.

U Novicijatu živjela sam pod njezinim okom, mirno i sabrano. U pozadini Novicijata bila sam postavila svoj veliki stan za vezivo, i tu bih, osim izvan odmora i sastanka iza Vespera, šuteć stavljala zlato i svilu za lijepi bijeli damas, da odjenem Isusa u njegovim svećenicima. I dok bih vezla misnice i plašteve, zabavljala sam se sa svojim Spasiteljem. Pravila sam stihove Isusu; oni ne vrijede ništa, ali su mi proizašli iz srca, bili su mali izliv moje ljubavi. I kad bi naše sestre otišle na Oficij, i ja ostala sama, ja sam u velikom, tako milom Novicijatu pjevala Isusu moje stihove, tiho, po melodiji, koju bih iznašla ili koja mi je još treptjela u duši kao uspomena na kakve melodije Schubert-a i na pjesme Hermann-a. Kako sam onda bila sretna! Nitko nije mislio da mi zavidi; to je bio pokoj, oaza poslije nemirâ u svijetu, što donose sušu i lomjavinju pri rastajanju ... Dà, bila sam sretna; a sada zar nijesam više? Ja sam u pustinji, kuda prolazi samum i gdje pijesak gori; patnja je istrošila moje sile i dušu mi sagela; ali se osjećam bliža Isusu; ja ga bolje poznajem. Ja poznajem njegove neizrecive boli, osjetila sam, kako mi srcem prolaze plodonosne vode Beskrajne Ljubavi; ja sam nazrijevala sjajnosti nebeske. Dà, slomljena sam radom, potezana na sve strane, srca koji put satrta unutarnjim bolima, duha umorna i skršena, a ipak sam sretna. Sretna, što trpim sa Isusom i za Isusa; sretna, što sudjelujem u božanstvenom djelu otkupljenja duša; sretna najviše, što ljubim i što svoju ljubav mogu zasvjedočiti trpljenjem.

POGLAVLJE XII

Prosvjetljenja o Svećenstvu
Kušnje i utjehe

Isus mi je kazao: »Daruj svu sebe mojim svećenicima, a ja ću sebe svega darovati tebi.«

52. — 24 lipnja 1904.

Jučer mi je Isus kazao: »Daruj svu sebe mojim svećenicima, a ja ću svega sebe darovati tebi.« Ja sam mu rekla: »Ja sam im darovala svoje molitve, svoje patnje, svoje misli, ono malo razuma što imam, svoje srce. Ti znaš, da bih rado žrtvovala i život svoj za njih, što dakle više imam da darujem?« Isus nije ništa odgovorio. Poslije sam tražila, što bih još mogla posvetiti za svećenike Isusove, pa nijesam mogla naći.

Dok sam ove retke pisala, povratio se k meni moj božanski Učitelj; prožeta osjećajem njegove nazočnosti odložila sam pero i sklopljenih ruku slušala što govori mojoj duši. Rekao mi je, da već dva mjeseca nijesam poklanjala sve svoje misli svećenicima; da sam pod izlikom koristi i rada koji put hotimice odvratila svoje misli, da ih svratim na vanjske predmete; da on hoće, neka još neko vrijeme budem sva duhovno posvećena njegovom Svećenstvu. Tada mi je Isus počeo govoriti o svojim svećenicima neizrecivom nježnošću: »Svećenstvo je proizvod moga Srca«; onda: »Uvijek sam ljubio svoje svećenike, ali revnost, koju su mnogi od njih u zadnje vri-

jeme pokazali u širenju pobožnosti prema mojem Srcu, još je umnožala moju ljubav spram njih.« I dodao je: »Reci im, neka dođu k izvoru Ljubavi; kad budu odatle obilno nacrpili, obnovit će svijet. One, koji dolaze k mojemu Srcu, činim čiste, jake, utvrđujem ih u istini, dajem im novu moć nad dušama. Dajem koji put također da trpe, ali trpljenjem i nastaje Djelo Ljubavi.«

24. lipnja 1904.

53. — *Bez datuma.*

Sva ljudska bića mogu osobno s pouzdanjem pristupiti k Bogu, jer je Bog stvoritelj sviju, Otac sviju. On ih sve ljubi. Utjelovljena Riječ, Krist-Ljubav, dovodi duše pred lice Oca, i po njemu su sigurne da će biti dobrohotno primljene. Ali ovaj veliki Bog hoće, i poklona dostojni Isus rado gleda, da se njegov ponizni stvor u mnogo prilika posluži onim posrednikom, te mu se približi, kojeg je on sâm postavio neka mu privodi duše, žrtve i darove, što mu ih one hoće da prinesu. Ovaj od Boga odabrani posrednik jest svećenik.

Bog je u svojoj mudrosti i ljubavi napravio neku vrst ljestava ili, ako tko hoće, lanca, što siže od stvora do Boga: od materijalnoga stvora do čovjeka, do svećenika, do Krista, do Boga. I od Boga, Ljubavi Beskrajne, silaze sva dobra i sve milosti tim istim lancem ljubavi sve do najnižih i najjednostavnijih stvorenja: od Boga do Isusa, od Isusa do svećenika, od svećenika

do mnoštva ljudi, od ljudi do materijalnih stvorova.

Tako Ljubav Beskrajna vječito silazi i uzlazi, ističe i utiče, od Boga stvoru, od stvora Bogu.

***

Pismo Oca Charrier-a.

4. srpnja 1904.

Da, možete dati, neka se molitva Isusu Vječnom Svećeniku prevede na njemački. Bit ću Vam zahvalan. Pokušat ću dati ju prevesti i na engleski.

... Odvažno, moja kćerko. Imajte pouzdanje u božansko Srce, molite ga, neka vrši svoje djelo u dušama svećeničkim. Svojim željama mogli biste pospješiti čas, kad će Gospodin poplaviti ove odabrane duše obilatim prosvjetljenjima svojega Presvetoga Srca.

54. — 5. srpnja 1904.

Preblagi moj Učitelju, nijesam vjerna, mlitava sam i nehajna; evo je dosta dugo vremena, da nijesam ništa zapisala od onoga, što si mi davao. Oprosti mi, moj Isuse, i Ti mi stavljaj u pero ono, što hoćeš da bude zabilježeno. Ponajprije, na blagdan Presvetoga Srca, poslije podne, spopala me bila silna tuga. Isus se naime žalostio mojom dušom; on tako radi, taj božanski Učitelj. On sada ne može trpjeti, navijeke je blažen u svojoj slavi, a kako ipak hoće da za spas duša produlji svoje patnje i svoju muku, pozajmljuje od nekih svojih stvorova najljubljenijih tijelo, srce, dušu i u njima trpi. Moj Bože, kakva li otajstva ljubavi!

Pošto sam neko vrijeme ostala tako sa osjećajem duboke žalosti, Isus mi je pristupio duši

i rekao mi, da ima nekih među njegovim svećenicima, koji mu zadaju neobične boli. Jedni, manje brojni, jesu oni, koji nijesu dosta čisti, i Isus mi je kazao, ako sam dobro shvatila: »Kažu, da ima naravnih potreba, koje Bog ne može čovjeku zabraniti, ali čovjek je dobio moć da gospodari snagom duha nad tjelesnim nagonima, i u tom stoji duhovna prevlast; osim toga, zar svećenik nema obilje mojih milosti, da se svlada, i moje euharistijsko tijelo, da svoje čisti i božansvenim učini?« Drugi, što ranjavaju Srce božanskoga Učitelja, jesu oni, koji nijesu požrtvovni za duše svoje braće ni za Boga. Ovi živu životom čisto osobnim, koji je protivan životu Isusovu, i koji nije život svećenika Isusova.

Ja ovo nijesam napisala, jer me naš Gospodin vazda nuka, da ispred očiju sviju sakrivam slabosti njegovih svećenika. On ne će, da svijet zna za njih; jer svijet ne zna razlikovati pravo i krivo, pa ako vidi jednoga svećenika krivca, odvratno mu je čitavo Svećenstvo. Oh, kako se sudovi svijeta razlikuju od sudova Božjih! Bog vidi, da ljudi griješe, no s toga nijesu svi ljudi u njegovim očima predmetom zgražanja; naprotiv Bog, uvrijeđen od grješnika, ide k vjernicima, njima se priklanja u svojoj ljubavi; traži utjehe u njima; čini se, da su mu još miliji iza grijeha njihove braće.

Ovo sam napisala, da poslušam svoga Oca; to ne bih učinila sama od sebe, jer se katkada bojim, da ovi listići ne dođu na vidjelo, a Isus ne će da se kaže ono, što on oplakuje kod svojih preljubljenih.

55. — 8. srpnja 1904.

Trpim u duši, da ne mogu iskazati; tišti me neki strašan teret, i ne znam, koji je. Nije, da se Isus udaljio; dapače osjećam, da je vrlo blizu i tako dobar! Ali njegova nazočnost ne smeta da trpim. On je tu, da me pomaže, da me suzdrži u muki, koju on hoće da snosim, jer je to nužno, no on je pun nježne sućuti.

56. — 11. srpnja 1904.

Boli duše nadodao je Isus i bol srca. Kako si dobar, moj božanski Učitelju, da me tako s tobom sjedinjuješ. Ja se toj boli nijesam nadala, nijesam mislila, da ću s ove strane naći toliko gorčine.

Ti, moj Isuse, pripuštaš sve, Ti svime ravnaš. S toga se ne ustavljam kod drugotnih uzroka, kod odabranog oruđa, kojim se služiš, da mi razdire srce, već dolazim k Tebi da poljubim ruku, koja me udara. Kako ljubim tvoje ruke, moj Isuse, te ruke božanske i ljudski mile, što iscjeljuju doticajem, što suše naše suze, što zavijaju naše rane, što zarezuju i strgavaju, što katkada lome kao i miluju, ali vazda na naše dobro. Hvala Ti, moj slatki Učitelju, što mi daješ da trpim, jer to meni treba. Treba mi to poradi mene same, da se očisti ova moja narav još puna oholosti, naravne osjetljivosti i mlitavosti. Treba mi to za druge, za one, koje si mi dao. Trebam to i za Tebe, moj Isuse, za Tebe, koji bi htio jošte trpjeti, i koji dopunjaš u nama, tvojim vjernicima, djelo Tvoje gorke muke.

Primi dakle sve, o moj Učitelju: dušu, srce, tijelo; oprosti mi moje slaboće i onaj poriv prvi, koji bi htio odbaciti Tvoj Križ. Ja sam Tvoja. S toga vrši svoju božansku i ljubezljivu volju u meni bez obzira na suze, koje koji put lijem.

57. — 16. srpnja 1904.

Jutros iza sv. Pričesti Isus me je božanstveno tješio, i premda nijesam mogla ništa shvatiti, njegova mila riječ je ojačala i osnažila moju dušu. Kazao mi je: »Ne ću ja tebe ostaviti kao napuštenu, i majku bez djece, nego ću te učiniti plodnom tako, te će brojiti tvoje sinove na hiljade!« Moje sinove! Puno dušâ, da ih darujem Isusu! Ali to je bila valjda samo iluzija moga srca; a ipak je ta riječ ozvanjala u ušima moje duše; i poslije osjećam, da mi je srce tako žarko, tako majčinski nježno spram duša; bi li tako učinio Bog, kad ne bi imao nakanu to jednoga dana ispuniti? Dä, te duše, te nepoznate duše, ja ih sada nosim u sebi u mojoj boli; dajem im krvi moga srca i najbolje od moga života.

Bila bih blažena, kad bih ih mogla svojom smrću na život roditi; život, one ga već imaju, ali na život obilatiji, na život viši, na život ljubavi, požrtvovnosti, revnosti, na puninu života Isusova u njima!

POGLAVLJE XIII

Razgovori sa Isusom

»Stvor je ništa preda mnom, ali ja mogu, kad mi se svidi, dignuti ga do sebe.«

Bilješke, što slijede, pisane su na listovima notesa i kasnije ih je sama istrgla S. Alojzija Margareta. Tada je silne boli trpjela na srcu i u želudcu; u ovo vrijeme bi odlučeno, da ona sa svojom glavaricom putuje u Italiju, da potraže zaklonište svojoj redovničkoj obitelji u slučaju izgona. Premda je i drugih listića međutim bila napisala, ovdje donosimo sve bilješke iz notesa.

58. — 30. srpnja 1904.

Neizreciva utjeha, viđenje o upravljanju Isusovu s nama, s Djelom; alat i ilovača u ruci umjetnika.

31. srpnja 1904. — Ove večeri silna bol, još jedno razočaranje. Silna oluja, tužbe Isusu.

2. kolovoza. — Isus tješi. Ono, što hoće za mene, jest trpljenje, ali on to hoće iz ljubavi, jer to je dio, što ja moram doprinijeti za Djelo. Moj Otac radi, ja trpim. S toga Isus pojačava moju osjetljivost i dopušta, da sve ovo osjećam od strane bližnjega.

4. kolovoza. — Trpim, jer osjećam vazda, da sam tako igračka ljudskih strasti ... Neka trpim, ali ja sam sretna, i Ti to blagoslovi, Isuse!

5. kolovoza. — Moj Bože, ove boli duše, ova ranjavanja srca, sve ti ovo prikazujem za moje svećenike, za Djelo, za moga Oca. Ja trpim loše, moj Isuse, nauči me trpjeti dobro.

Ja ne znam šta je ovo. Evo već dva puta ponovno gledam u duši sliku male kuće, kako se diže, koju sam nekada vidjela. Prvi put je to bilo, mislim, početkom srpnja. Danas evo isto, dok sam bila pred Presvetim Sakramentom. Kuća vrlo čedna, vrlo siromašna. Moj Bože, što je to, je li to utvara? Bez dvojbe, sada kad sve propada, kad je sve raspršeno. Je li to lik, je li to slika neke stvari, kojoj ja smisla ne shvaćam?

8. kolovoza. — Bol jednako traje, ali je blaža; dobro mi je činila ispovijed, i poslije za razmatranja došao mi je Isus. Rekao mi je: »Jer si ti moja Margareta,[1]) dragulj, koji hoću da pohranim u svojem Srcu, za to, da budeš izbrušena i zlatom optočena, treba oruđe vrlo fino i nježno, pa s toga u to ime upotrebljavam djevice, duše posvećene, moje zaručnice.«

15. kolovoza. — Četiri dana bolovanja, u bolnici, tri dana bez Tebe, moj Isuse! Jutros si došao. Oh, slatka Euharistijo! Isuse-Ljubavi, kako je bez Tebe studeno i tužno.

18. kolovoza. — Jučer sam se divila dobroti Isusovoj. Znala sam, da bi mi jedan lijek koristio; kroz osam dana dva puta sam tiho natuknula, neka mi ga dadu. Ali to nije bilo zapaženo. Jučer navečer za molitve, osjećajuć se

[1]) Margarita znači dragulj.

jednako umornom, pomislih, da zatražim opet onaj lijek. Ali međutim, zar nijesam svoju dužnost povjerila razboritosti svojih starijih moleći lijek dva puta? Moram li dakle opet moliti za sebe? Rekla sam Isusu: »Ja ti predajem brigu o meni; daj, neka učine, što ti želiš svojoj siromašnoj zaručnici, ja se predajem u tvoje ruke.«

Četvrt sata kasnije, na početku blagovanja, bolničarka mi reče, kao da je nešto našla: »E, da Vam darujem nešto?« Eto Isus se za mene pobrinuo.

22. kolovoza. — Tvoja volja, moj Isuse, i ništa drugo!

23. kolovoza. — Putovati bez Isusa, kako je to teško! Ipak ću ga nositi sa sobom, toga dobrog Učitelja. Radi njega sam se zatvorila pred petnaest godina; radi njega sada izilazim. Radi njega sam ostavila svjetsko odijelo, radi njega ga opet oblačim. O Učitelju, pa šta je do toga! Tebe ljubiti, Tebe poznavati, Tebi iskazati nešto ljubavi po patnji, žrtvi! Činiti tvoje Djelo.

30. kolovoza. — Hvala, moj mili Učitelju, na pažnjama, što si ih s nama imao sve do sada, hvala na svim dobročinstvima. Dă, s tvojom milošću i pomoću sve je uređeno, bolje nego bi se tko usudio i iščekivati. Malih boli duše i srca nije manjkalo, a i treba da ih vazda ima; uostalom znam, moj Isuse, da ti tako ljubiš bol, te ne bih mogla biti bez nje. Narav moja nje se boji, ali duši mojoj draga je, jer si ju ti volio.

59. — 31. srpnja 1904.

Večeras za razmatranja rekla sam Isusu: »Moj Spasitelju, moj Otac želi, da mi dadeš vidjeti njegovu bijedu; učini što hoćeš.« Čas iza toga bila sam uronjena u duboku sabranost, vidjela sam nešto od duše moga Oca. Vidjela sam mu dušu, i pokraj milosti što ih je u nju ulila Beskrajna Ljubav ima i bijeda. Bilo je tu mlakosti u žrtvi, neodlučnosti pred stanovitim patnjama, opiranja volji Božjoj, koju je mogao upoznati, neke tuge što dolaze iz pomanjkanja pouzdanja i predanosti Ljubavi. Vidjela sam, da nije imao odvažnosti, kad je odilazio u izgon, još manje nego li sam to opazila prvi put; vidjela sam malodušnost, preveliku i odveć naravnu, uslijed napasti, straha.

Dok sam te stvari promatrala, najednom prođe Isusova ruka i ja više nijesam ništa vidjela, a jedan mi glas reče: »Stvor nije ništa pred menom, ali ja mogu, ako mi se svidi, dignuti ga do mene.« Poslije, za daljnjeg razmatranja, ostala je duša moga Oca preda mnom kao malo blago svijetlo, ali u njoj više nijesam ništa razlikovala.

Sve duše, što žive milošću, jače su ili slabije svijetle; imaju u sebi malu zrāku božanske svjetlosti, koja je njihov život.

Stavila sam pitanje Isusu, koje je molio moj Otac[1]); gotovo odmah sam osjetila malu unutarnju bol, neku neodređenu slabost; ne znam, je li mu bilo pitanje neugodno, nije mi ništa odgovorio. Imam u duši osjećaj, da moj Otac treba da radi što više može sâm, makar i uz pomoć. Imala sam isti, i ako slabiji, unutarnji osjećaj i prvi put, kad mi je moj Otac kazao, da bi htio pripustiti, neka neko drugi čini.

[1]) Otac je želio znati, treba li tražiti pomoći za Djelo od jedne osobe, koju je imao na pameti.

60. — 31. srpnja 1904.

Pošto je Otac otišao, neizreciva mi je utjeha dušu napunila. Tokom mjeseca jednom sam spoznala, da Isus radi o svojem Djelu, da u to ime sprema nešto novo, što nijesam znala, i mislim da sam o tom pisala Ocu. Nijesam bistro vidjela, što je to; Otac je htio, da mu o tom govorim, ali mu nijesam mogla reći ništa više od onog, što sam mu bila pisala. I evo jučer ñavečer za razmatranja Isus mi pokaza, kako se on sâm bavi tim Djelom, s kojom brigom, s kojom pozornošću on u to ime raspolaže svim stvarima. Bog čini sve; ni Otac ni ja; Isus sprema sve svojom božanskom mudrošću i neshvatljivom ljubavlju.

Nakon tri godine kušnje Isus napokon razjašnjuje mojem Ocu i daje srce jednoga biskupa, koji ima da služi Djelu.[1])

O Gospodine! Osjećati, spoznati, da Ti sve vodiš, da je sve u Tvojoj ruci, u Tvojem Srcu: kako je to dobro!

Jutros mi je došla na pamet ova prispodoba: naš je Gospodin kao vješt umjetnik, koji se

[1]) Mons. Henri, biskup u Grenoble. On je imao prikazati »Srce Isusovo i Svećenstvo« Svetomu Ocu kao i molitvu Isusu Vječnom Svećeniku.

odlučio da izradi jedan kip. U tu svrhu on ponajprije traži među alatom jedan, koji mu se sviđa; onda ga izrađuje i usavršuje; za tim uzme komad vlažne ilovače i počne raditi. Sa drvetom za modeliranje, najčešće pak samom rukom, on mijesi, stišće, otkida od te mase; onda ju brižno umota u vlažno platno, da ju sunce ne isuši, prije nego dovrši posao. Jednoga dana, djelo je gotovo. Umjetnik odloži alat, uzme kip od krhke zemlje, uzme svoj kalup, i odbacuje komade, što su postali beskorisni.

Mislila sam, Isus je umjetnik, alat je moj Otac, oruđe za rad i akciju, koristan božanskom radniku, ali po sebi stvar mala; mala sprava od šimšira, malo udešena i uglađena, stvorenje izvađeno iz ništa. A ja sam glina, blato s puta, bez oblika i boje. Što mora oruđe činiti? Valja da se poučljivo dade voditi rukom onoga, koji pravi modele, raditi samo pod njom i po njenom kretanju. Glina mora pustiti da s njom rade, da je podatna pod rukom i alatom što njom rade, skrivena pod koprenom. Tako će i božanski Umjetnik izrađivati svoja djela i baciti u mjed.

POGLAVLJE XIV

Put u Italiju

»Za ovoga putovanja ja sam išla posve jednostavno od jedne do druge stvari sa ugodnim i mirnim osjećajem u duši, da sam u jedinstvu sa Isukom.«

Kako je kušnja izgona svakim danom bila to sigurnija, Glavarica odluči poći u Italiju i potražiti zaklonište samostanskoj družbi. Sa sobom je uzela S. Alojziju Margaretu.

***

Pismo Ocu Charrier-u.

14. kolovoza 1904.

...Naša draga Majka misli krenuti na put iza Velike Gospe, ali će opasno stanje sestre X., valjda put odgoditi.

...Naš dobri Učitelj pripustio je u ovo doba dosta boli na srcu i duši Vašem djetetu. Nije manjkalo oluja oko mene, a koji put i u meni, priznajem Vam; ne znam dobro trpjeti.

Jednoga dana potužila sam se našem Gospodinu; rekla sam mu svakakvih stvari, na što ne bih smjela ni misliti.

On, Isus, tako je dobar te mi je to poslije oprostio. Moj Bože, kako je njegovo Srce milostivo! A ja, ja sam zla u dno duše, i bivam, čini mi se, svaki dan gora.

...Kad bude putovala naša Majka, po svôj prilici ja ću ju pratiti, jer je moje neraspoloženje prolazno, kako je rekao i vč. naš Duhovnik.

Pismo Ocu Charrier-u.

19. kolovoza 1904.

...Naša draga Majka sigurno putuje u ponedjeljak ujutro u Italiju; pratit će ju sestra X. i ja, i ostat će na putu oko osam dana.

...Evo naših sestara iz X., a i druge se spremaju u progonstvo. Možda ćemo i mi naskoro. Ako bi ove boli i patnje mogle doprinijeti spasu i podizanju naše jadne Francuske, ne bismo ih žalile.

No patnja svakako koristi nečemu, pošto je Isus htio svijet otkupiti svojim bolima.

Pa i kad čovjek ne trpi dobro, kako je to kod mene vrlo često, opet je dobro, opet time posvećuje sebe i druge.

Ovih dana sam razmišljala o Isusu, kako oprašta, o naklonosti, koja ga je vukla prema grješnicima, o radosti, koju je ćutjelo njegovo Srce, kad je moglo odriješiti i oprostiti jednoj duši. To sam zabilježila, no premda sam tako razmišljala, nijesam napisala ništa o radosti svećenika, kad on odrješuje[1]), to Vama prepuštam, moj Oče. Ako hoćete da to imate, onda samo bilježite ono što je u Vašem srcu, dok kojeg grješnika odrješujete i s Bogom izmirujete.

61. — 4. rujna 1904.

Za ovoga putovanja išla sam posve jednostavno od jedne stvari do druge sa ugodnim i mirnim osjećajem u duši, da sam u jedinstvu sa Isusom. Nemam vremena, da se puno molim; moje običajne pobožnosti gotovo vazda potisnu nužni poslovi ili dužnosti ljubavi i uslužnosti.

U svetištima Konsolate, sv. Plahte, Presv. Tijela, za ono malo časova, što sam ih ondje mogla provesti, predala sam svoje srce Isusu, Mariji, našoj Majci Imakulati, i u nekoliko žarkih izliva preporučila sam im svoje svećenike, Djelo, moga Oca, i njegovo djelovanje, našu redovničku kuću i t. d.... U ostalo vrijeme nije-

[1]) Bilješke je tražio O. Charrier, da posluže pri publikaciji knjige »Srce Isusovo i Svećenstvo«.

sam govorila s Isusom, i on je šutio, ali sam ga tu blizu osjećala, kako prati sve, kako bdije nad svime.

Naša Majka bila mi rekla, da pazim na sve, da se dobro čuvam, da se uzdržajem od svake trapnje za ovoga putovanja. Odrekla sam se želje prikazati koju malu samozataju za moje drage svećenike; na putu nijesam gledala ništa osim neophodno nužno, posve priprosto sam se predala poslušnosti. Slavila sam Boga, što je mojem bijednom, oslabljenom tijelu dao ovu kratkotrajnu okrepu, primila sam ju iz njegove božanske ruke, pa sam se njom koristila s utjehom i sa zahvalnošću.

Ljepote položaja, divna veličajnost alpskih predjela, visoki vrhovi pokriveni snijegom što se svjetluca na zrakama sunčanim mjeseca kolovoza, vodopadi, što su skakali sa stijene na stijenu, tijesni klanci, kojima su žuborili potoci, oni gigantski radovi, što ih je izvršio čovjek pomoću industrije, pa onda široke ravnine u dolini Pada, njive nepregledne, zasijane rižom, na kojima se talasa zrelo klasje: sve je ovo dizalo moje srce k Bogu, božanskom Stvoritelju ovih veličajnosti, i duša mi je pjevala, bez riječi, pjesmu poklonstva i hvale božanskoj Moći i Ljubavi Beskrajnoj.

U Moncestino divni pogled, što se otvorio mojim očima, zanio me. Lanac Alpa okrunjenih bijelim ledom rumenio se na jutarnjem suncu; zeleni brežuljci, sve to niži, gubili se u daljinu i nestade ih lagano na obali rijeke, koja se vukla dolinom poput srebrene vrpce.

U slobodnim časovima išla bih u park posve sama, da rišem staru kulu ili prođem drvoredom, ništa ne radeći, udišući svjež i čist zrak, koji je obilno pirio, i činilo mi se, u mene ulazi nov život, krv mi se obnavlja.

Govorila sam Isusu: »Ovo nekoliko dana slobode primam, kad mi ih daje tvoja dobrota, no oni će mi služiti samo za to, da jače osjećam svagdanje žrtve, koje mi dopuštaš prikazivati ih Tebi.«

Opažalo se na meni, da sam zdravije boje u licu i da hodam hitrije. E, to se zna! Narav ište slobode i čista zraka; tijelo živi od sviju dopuštenih ugodnosti, a mi ih svaki dan prinosimo kao žrtvu odricanja. Naprotiv uskraćivanja, neprestano opiranje porivima i instinktima naravnim, lagano mučeništvo samostanskog života, polako slabe tijelo i privode mu smrt. Ali ništa za to, nije narav ono, što mora u nama živjeti; njoj i onako valja iščeznuti prije ili kasnije. Što je stalo do toga, ako tijelo blijedi i krv osiromašuje, samo neka se duša čisti i podiže, i neka Isus, Božanski Mučenik Kalvarije, nalazi tješitelja na svojem putu, i poniznih duša, što nastavljaju njegovo djelo otkupljenja.

Zaputismo se natrag u našu dragu Francusku, od koje daleko moradosmo ići i tražiti nešto sigurnosti i mira. Imala sam sreću poći i pomoliti se na grobu naših svetih Utemeljitelja; ali s naravnoga gledišta, stajalo me muke unići u ovaj blagoslovljeni samostan. Prije mene, znala sam to, stigao je o meni glas ne baš pohvalan.

...Čim sam stupila u samostan, osjetila sam, da me prožima mir savršen, čuvstvo spokojne sigurnosti, nedvojbenog pokoja, kako sam to koji put osjećala iza sv. Pričesti, ili kad bih vidjela svoga Oca, ili u časovima osobite naklonosti Isusove. Pogled ukočen, dubok, ispitivački, Majke Glavarice u V., koji s mene nije padao, nije me nimalo smeo; preugodno ćuvstvo napunjalo mi dušu; bilo mi je ugodno u ovoj dragoj kući, osjećala sam, kao da očinski blagoslov na me silazi. Pred kovčezima sa sv. Moćima pojačao se taj osjećaj. Preporučila sam svoje svećenike, Djelo; u časne ruke i u onako čista srca naših svetih Utemeljitelja pohranila sam duhovnu vezu tako jaku, tako tijesnu, tako uistinu učinjenu od našega Gospodina, vezu, što sjedinjuje dušu moga Oca i moju bijednu dušu. Jedva sam proboravila deset časaka kod svetih Moći, trebalo je dalje ići[1]), ali, premda ne imadoh sreću gledati toliko svetih uspomena, milih mojem srcu kao sestri od Pohoda, ipak sam bez žalosti otputovala. Ponijela sam u srcu, kao svjedočanstvo dano od naših svetih Utemeljitelja, da se nijesam nimalo udaljila od puta, po njima označenoga, i pobudu na rad za moje svećenike, u vezi posvema svetoj, posvema pouzdanoj i posvema čistoj, sa onim kojeg mi je dao Isus. Osjećala sam zaštitu i blagoslov, i kad mi

[1]) Putnice su bile brzojavno pozvane radi smrti jedne sestre.

je na pragu samostana Majka glavarica zagrlivši me u moje uho uzbuđenim glasom šapnula: »Zar ne, Vi ćete se moliti za nas?« — osjetila sam, da blaže sude o meni.

***

Pismo Ocu Charrier-u.

31. kolovoza 1904.

... Stigle smo u Annercy u ponedeljak navečer i nadale se da ćemo moći tu probaviti čitav utorak, kad nam u dva popodne stiže brzojav, da je umrla naša draga mala sestra M....

Ljetni direktni vlak krenuo je u tri i pol, pa nam ostade vremena tek da se oprostimo od drage Majke i pođemo do stanice.... Jutros je bio pokop naše premile Sestre....

... U Nessy smo imale vrlo malo vremena, da udovoljimo našoj pobožnosti, no mogla sam kod kovčega naših svetih Utemeljitelja položiti čitavo svoje srce sa svojim željama, potrebama i nevoljama.

Svakako možete misliti, moj Oče, da sam se molila za Vas, za Vaš rad, za Vaše djelovanje. Vi vazda sve podnosite, a ja ne radim ništa. Makar, ja sam zadovoljna time, da Vi sve radite, i da bude sve po Vama, a po meni ništa; jer tako će sve ići na bolje po Isusu, po kojemu jedinom može u tom biti štogod dobra.

POGLAVLJE XV

Tjeskobnosti i izvjesnosti o Djelu

»Imaj pouzdanje.«

62. — Srijeda, 12. rujna 1904.

Jutros mi je kazao: »Imaj pouzdanje!« Dà, ja imam pouzdanje; uzdam se u tvoju ljubav, moj Isuse, moj Kriste preljubljeni; ja patim neizrecivo, ali se posvema dajem Tebi, i mirno čekam. Čini mi se, u dnu duše imam osjećaj intiman, dubok, živ, da si Ti; da si mi ga Ti dao za svoje svećenike; da Ti hoćeš ovo Djelo; da moj Otac ima ga osnovati. Moga Oca si Ti odredio za ovo; zar ga Ti moj božanski Učitelju nijesi opredjelio za ovo Djelo, kad si mu u dušu ulio prvi osjećaj požrtvovnosti za tvoje Svećenstvo, kad si mu pokazao, da je to njegov put, kad si mu, kadgod se mogao baviti tvojim svećenicima, Ti dao da osjetim u srcu neizreciva čuvstva radosti, kad je, primajuć moju dušu iz tvoje božanske ruke, mislio, da se to ne zbiva bez tajinstvenih nauma, što mu ju povjeravaš, kad si mu Ti jednoga dana na podnožju Svetohraništa dušu obuzeo neiskazanim čuvstvima dajuć mu, da kao nazire nešto od tvojih božanskih htijenja?

Istina, ja sam se mogla varati, ja, samo blato i grijeh; ja sam mogla biti zavedena, ja samo neznanje i bijeda, ali on!

Dakako i on je čovjek, podvrgnut zabludi, znam ja to; i on se može prevariti i biti zaveden. Ali ipak on i ja, mi Te ljubimo moj slatki Uči-

telju, mi ne želimo drugo osim tvoju slavu. Da bi Ti dakle pripustio, da budemo u bludnji? O božanski Isuse, ako si Ti to pripustio, bez dvojbe, i to je na tvoju slavu!

Pismo Ocu Charrier-u.

15. rujna 1904.

Naša draga Majka, do skrajnosti zaposlena, nalaže mi, da idem k Vama i donekle Vas izvjestim o našim sadanjim prilikama. Premda do sada nijesmo primile nikakva dekreta o ukinuću, odlukom suda dobivamo likvidatora. On u početku nema zadaće da likvidara dobra Družbe, jer ona još nije raspuštena, nego da sastavi inventar, popis, i da bdije nad samim imanjem.

... Prošloga ponedjeljka predstavio se on na našim vratima, a da nas ni čim, a kamo li službeno, nijesu upozorili na njegov dolazak. Našoj Majci pročitao je tekst suda i saopćio svoja opunomoćenja; ali jer su bile u tekstu dvije pogreške, prva, što nas smatraju Kućom-Maticom, drugo, što nas označuju kao Kongregaciju, koja podučava, a ne mješovitu, naša je Majka rekla, da će uložiti pismeni utok, i tako smo dobili nekoliko dana.

Sada imamo preko glave posla, i već to osjećaju naše siromašne sestre, a kasnije će možda i jače. Ali na koncu Isus sve to pripušta! Za našu dobru Majku ovo je vrlo mučno vrijeme, i ona lijepo moli pomoć Vaših molitava. Ona misli, da ne će morati mijenjati datum duhovnih vježba poradi neizvjesnosti, šta će nas stići u listopadu ili studenom.

Molite za nas, moj Oče, za našu dragu Majku, koja ima toliko i tako teških odgovornosti, za naše jadne ekonome, što ih ubija umor, a malo i za Vaše dijete, koje se posve priprosto predaje u ruke Isusu, ali koje sve jednako čini pogrešaka, jer mu često manjka poniznosti i strpljivosti.

63. — 21. rujna 1904.

Žedna sam samoće, šutnje; voljela bih negdje se zatvoriti sa Isusom posve sama i ne gledati osim njega, ne slušati osim njega; ništa mi se drugo ne mili. Borbe, tašte trzavice svijeta, strasti ljudske vazda na djelu, što me progone sve do u samostan, ovo mnoštvo sitnica, što te svega obuzima; oni sitni interesi ništavila, zbog kojih se svak bori; ova nevolja zemaljska, što se drži svega kao prašina i sve okalja; ovo neprestano naprezanje, naročito u naše doba, što nagoni svako biće da se penje povrh drugih makar pogaženih; ovo mnoštvo malih iznašašća, što hoće da sruše, izvrnu, a ne da grade i učvrste: sve me ovo umara i ubija. Izmorena moja duša čezne za Bogom, za Vječnim, za Nepromjenljivim; moje srce zove Isusa, njega jedino Dobroga, jedino Čistoga, jedino Pravednoga.

Jutros pod Misom iskazala sam Isusu svoju izmorenost; molila sam ga, neka me nekuda odvede, u duboku samoću, gdje bih se mogla sama razgovarati s njime samim. Iza sv. Pričesti ne pazeć na moju nedostojnost javio se mojoj duši. Kazao mi je: »Kada moj sluga i ti posvema poklonite sebe ljubavi po posveti, koju sam od tebe tražio, ne ću vas samo privući na svoje Srce, nego ću dati da uniđete u moje Srce. Uvesti ću vas u tajanstvene odaje, koje jošte nikako ne poznajete. Tu ćete biti osvijetljeni živom svjetlošću o ništavilu vašega bića i o vašem vlastitom djelovanju. Vi ćete, uzdignuti nad sjetilne stvari, upoznati tajne ljubavi, kojih ne znate. Vidjet

ćete, da sam ja sve u svakoj stvari i sve u vama. Može vas stići bol, ali ćete u boli uživati puninu mira, kakva jošte nijeste okusili.«

64. — Rujan 1904.

Došlo mi je u pamet, da ovo Djelo ne će možda biti odobreno, da će ga smatrati novotarijom u Crkvi i nečim suvišnim. Premda gdjegdje ima društava, što okupljaju stanovit broj svećenika, ipak mi se činilo, da jošte nije bilo društva sveopćega, koje bi sjedinjivalo sve svećenike, osim što ih vežu redoviti poslovi Svećeništva. I dok sam o tome razgovarala sa Isusom, Isus mi pokaza, da je onaj familijski duh, što zbližava njegove svećenike međusobno, vladao već na osvitu Crkve; on ih je sâm vazda okupljao oko sebe, a nije ih pustio da posebice djeluju, svaki u jednoj pokrajini Judeje; pri Uzašašću naredio im je, neka ostanu na okupu u blagovalištu; po dolasku Duha Svetoga oni su se, istina, razišli, jer je tako tražio apostolat njihov; ali, gdjegod bi se stvorile nove kršćanske općine, svećenici, koji su imali da bdiju nad njima, ostali su tijesno među sobom sjedinjeni. U prvo doba Crkve svećenici su se okupljali oko svoga biskupa; ako se moglo, živjeli su, u istoj kući i sačinjavali jednu obitelj, kojoj je biskup bio otac; ne samo svećenici, nego i drugi stepeni svećeničkoga reda također su živjeli u zajednici.

Duh svijeta, koji neprekidno radi, kako bi raskinuo vezu ljubavi i razdvojio, da laglje ruši, doveo je malo po malo do sve većeg izoliranja; djelomično je iščeznuo duh familije; u zboru svećeničkom više ne postoji kao u prvim vijekovima Crkve. To je ono, što Isus hoće da oživi. Isus želi, da duh jedinstva vlada među svima vjernicima, ali ponajprije hoće da ga vidi u svojem Svećenstvu. Tomu služi ova Zajednica. Po njoj, kaže Isus, ima da u čitavom svećeničkom zboru kola isti duh, da učvrsti što savršenije jedinstvo misli, što jedinstveniji rad i djelovanje.

Po ovoj bi Zajednici, koja bi ovisila direktno od Pape, Svećenstvo bi primalo od samoga Pape gibanje i život, bilo bi kano jedan neizmjeran lanac, koji bi opasivao svijet duša kršćanskih, da ih čuva od bludnja, da ih brani od zla, da ih štiti protiv zloga duha, koji na njih navaljuje.

65. — 28. rujna 1904.

Ne znam šta je to, danas prije podne bol u srcu osjetila sam vrlo živo. Nijesam je ovaku imala više od godinu dana; kô da mi je oštrica probola srce, i svaki pokret, svako disanje zadavalo mi je silnih bolova. Imam to vazda, ali ne ovako strašno; no s toga nijesam potištena ni slabe volje. Osjećam, da mi se duša sve dublje uvlači u sabranost; meni je dobro, a u isto vrijeme trpim jako, da izreći ne mogu.

Nešto veoma ugodno obavija moju dušu, i ja vidim, ne, ja ne vidim ništa, nego imam dubok osjećaj, da Isus čini divnih stvari za svoje svećenike, za moga Oca.

Za razmatranja ne mogoh razmišljati, trpjela sam tiho uz Isusa. Pitala sam ga, čemu me je dao Ocu za svećenike; činilo mi se, da bi Otac mogao sve sâm dobro izvesti.

Isus mi je dao te upoznam, da je svećenik uzvišen na vrlo savršeno stanje, da on u sebi mora imati svako dobro, što ga god ima u drugim stvorovima. S toga treba da ima sve odvažnosti, sve energije muža, svu muževnu radinost i svu intelektualnu snagu, jakost duše, muževnost moralnu, a s time neka spaja sve miline, sve nježnosti, osjetljivosti žene, požrtvovnost bez sebičnosti, ćutljivost srca, privlačivu dobrotu, čistu opreznost. S toga je Isus htio, da u djelu posvećivanja svećenikâ i duša jedne žene skromno sudjeluje.

6. — 8. listopada 1904.

Jučer sam gotovo cio dan provela pred presvetim Sakramentom.[1]) Oh, što sam trpjela! Opet i opet sam molila Isusa sa suzama, neka prosvijetli moga Oca, neka mu raspršì sve sumnje, neka mu jasno očituje svoju volju. Bacila sam se u svoje ništa pred noge svoga božanskog Učitelja. Prostrta licem na zemlji rekla sam mu: »Ja nijesam ništa, ja sam bijeda, grijeh; ponizi me, sijeci me ako hoćeš, ja drugo i ne zaslužujem, ali prosvijetli ga, pomozi ga!«

Jedan časak sam mislila: »Kad Otac kaže, da se ja varam, možda sam se uvijek varala, možda sam mislila, moj Bože, o Tebi ono što nije; ako je tako, ne dopusti, da druge zavodim u bludnju; radije neka me napuste svi stvorovi! Neka me napusti i moj Otac! Ali Ti, moj Bože, Ti, moj Učitelju, moj božanski Isuse, ne ostavi me!

[1]) Bio je dan duhovne sabranosti.

Kakva li mučeništva! A istodobno sam osjećala u dnu duše sve to jače uvjeravanje, da Isus hoće ovu Zajednicu i da ju hoće po mojem Ocu. Ovo unutarnje osvjedočenje, ova impresija jedne volje, koja mi se činila voljom Božjom, podvostručivala mi je bol. Bila sam satrvena pod teretom ove spoznaje i ovog prosvjetljenja osjećajući, da ga sama nosim. Dà, moje je mučeništvo bilo s jedne strane snažna impresija volje našega Gospodina za Zajednicu, s druge strane vlastita nemoć posvemašnja učiniti, da to znade i moj Otac.... Međutim nijesam u duši imala nikakva nemira, ništa osim neizmjernu bol, duboku kao more, smrtnu borbu.

I uvijek nešto čvrsto, nepromjenljivo o Zajednici. Jučer navečer satrvena od boli zaspala sam; probudivši se jutros prije nego sam oči posve rastvorila, osjetih nazočnost Isusovu. On je bio tu i rekao mi: »Što sam blagoslovio, blagoslovit ću još; što sam započeo, ja ću i dovršiti.«

Ništa mi više nije kazao moj dobri Učitelj. Dok sam se oblačila, vidjela sam u dnu svoje duše, kako? ne znam se izraziti, vidjela sam Zajednicu započetu; neki stanoviti broj svećenika već pristaje uz Zajednicu; zatim naskoro kao ulaz ove Zajednice u novu fazu, fazu boli i borbe, ali i razvoja i proširivanja.

Ovo viđenje bilo je za moju dušu kao božanska zraka radosti, pokoja. Poslije sam se izručila patnji; jer moj Otac traži neku izvanrednu viziju, da otpočne, a Isus ne će da ju dade.

O Isuse! Sve prepuštam Tebi; što si započeo, dovrši.

67. — 9. listopada 1904. nedelja.

Moj Oče, za svete Mise mnogo sam se molila. Molila sam našega Gospodina, da Vas prosvijetli, da Vam pokaže svoju božansku volju, jedinu želju duša naših, te nam dade, da ju ispunimo, i evo što hoću da Vam kažem: Ako biste Vi, da osnujete ovo Djelo i njemu se posvetite u onom obliku, kako mi je bilo pokazano, u čemugod morali odstupiti od duha Vaših pravila, ako biste se morali izmaknuti poslušnosti ili ići i makar protiv želja Vaših poglavara, onda to nečinite, moj Oče. Ako bi Vas to navodilo, da učinite kakvu pogrešku, pa i kakvu samo nesavršenost, to od Vas sigurno ne traži Isus. Bit će da sam se ja prevarila, ne slušajte me.

Ne bih htjela za ništa na svijetu biti Vam prigoda padu ili da ne odgovarate dužnostima Vašim redovničkim. Ja ne znam Vaših Pravila; ne znam, što misle Vaši poglavari; ne mogu Vam ništa reći. Ali to znam, da za nas redovnike svijetlo jest u vjernom stupanju putom označenim od naših Utemeljitelja i u poslušnosti.

Ako biste dakle, moj Oče, morali zastraniti od svoga puta u svrhu, da učinite, što Vas molim, i uniđete u misli, koje Vam saopćujem, onda Vas molim, ne činite to. Radije me napustite. Bolje, da se ja sama izgubim, nego da i Vi propadnete sa mnom. Ostavite me, moj Oče, i ako treba, nikad me više ne pogledajte.

Ako Vas više nikad ne vidim, molite se ipak za mene.

68. — Ponedjeljak u 4 s., 10. lipnja 1904. *(Ovaj datum stavio je O. Ch.)*

Isuse, moj božanski Učitelju, znam dobro da nijesam dostojna primati tvojih milosti ni tvojih prosvjetljenja; ako ih molim, molim za moga Oca, za tvoje svećenike, za tvoju slavu. Iz poslušnosti, moj Isuse, da odgovorim želji moga Oca, molim Te jedno viđenje, jedno svijetlo, neka se odluči. Odbit ćeš Ti to svojoj maloj zaručnici, nedostojnoj, istina, ali koja te ipak ljubi; koja ne želi drugo osim raditi da Te ljube, i koja iz svega srca žrtvuje svoju krv i svoj život, ono malo što ima i ono malo što jest, da zadobije tu milost. Ovo Djelo, koje si mi pokazao, zar ne želiš više? Onoga, kojeg si mi označio, da započne, hoćeš li sada odbaciti? Nijesi li baš Ti govorio duši mojoj, zar me uprav tvoj glas tiho nije podučavao o tom Djelu?

Katkada, u skrajnoj boli, što mi dušu kida, čini mi se, bilo bi mi lakše, kad bih mogla reći sebi, da sam se prevarila, da od svega nije bilo ništa. Ali to ne mogu kazati. Sred neizrecive boli nešto mi snažno govori, da si to bio Ti.

O Isuse, moj jedini oslone, moje utočišće, moje svijetlo, pomozi mi!

Na istom listu u 5 i pol sati.

Za molitve sada upitah našega Gospodina, što treba učiniti za darivanje Ljubavi. Odgovorio mi je: »Ono mora biti učinjeno u obliku žrtve, da se prikažete kao paljenice, da izgorite u vatri ljubavi, u svrhu, da se ta ista ljubav svijetom raširi i zahvati duše.«

Čini mi se također, da mi je pokazao, kako moj Otac sastavlja formulu ovog darivanja, kojoj da ja nešto dodadem, i kad se ovako posvema budemo posvetili Ljubavi, da će Beskrajna Ljubav u našim dušama prosuti novih svjetlosti i podučiti nas, kako da provedemo Djelo Ljubavi.

Poslije mi se opet dala duša na razmišljanje darovanja, koje je moj Otac učinio pred dvadeset godina. Iza toga čina Isus je još potpunije uzeo u vlasništvo njegovu dušu. Od tada ga je obvezao na još savršeniju ovisnost o njegovu božanskom poticaju, a ta ovisnost katkada ni iz daleka nije smetala, da moj Otac radi po vlastitom htijenju. Moj će se Otac iznenaditi, što se vazda povraćam na ovaj čin, ali Isus, govori, da je time on uzeo njegovu dušu stalno u svoj posjed.

69. — Utorak, 11. listopada 1904.

O moj preslatki Učitelju, koliko trpim! Ovu žestoku bol prikazujem, da Tvoje Srce bude u radosti; da Tvoja duša, ako je moguće, bude još blaženija u slavi. Isuse, Tvoje svećenike ljubim nježnošću majčinom, posveti ih, napuni ih ljubavlju, a mene ostavi u boli.

POGLAVLJE XVI

Želja iščeznuti
Pouke o Svećenstvu

Isus mi je kazao: »Hoću da utisnem svoje Srce na srce moga Svećenstva, i to ću ja učiniti po tebi.«

70. — 18. listopada 1904.

Pri koncu razmatranja odmah mi duša ču glas Isusa, moga božanskog Učitelja. Rekao mi je: »Hoću da utisnem svoje Srce na srce svoga Svećenstva, i to ću ja učiniti po tebi.« Ova me je riječ duboko sabrala; osjećala sam se sva u sebe povučena sa našim Gospodinom. Kad je počela Prima, morala sam se siliti, da čitam svoje obvezatne molitve, i rekla sam ih znajuć, da kasnije ne ću imati vremena. Baš sam unišla u sobu, da ovo napišem prije Mise.

... Na početku Mise rekla sam svojem Spasitelju: »Isuse, što mogu učiniti da te poslušam? Ja sam nevoljna; a evo onaj, kojeg si mi dao, opire se sada tvojim željama.« Gospodin mi je odgovorio: »Ne boj se ništa njegova opiranja, ja sam Gospodar njegova srca, i ono naginje mojoj volji. Samo ti njemu vjerno izručuj, što ti budem davao. Još ću ti mnogo dati za moje svećenike.« I dodao je: »Budi ponizna, vjerna i umrtvljena, i ti ćeš izvesti moje Djelo.« Dalje pod Misom a i sada osjećam duboku sabranost u dnu duše i ono raspoloženje očekivanja, koje

sam imala od prvih objava Isusovih o njegovu Svećenstvu pred tri ili četiri godine. O slatki Učitelju, nauči me vršiti tvoju volju!

71. — 27. listopada 1904.

Imala sam unutarnje viđenje, ne znam varam li se, o tom, da moj Otac valja da iščezava što više u ovom Djelu, da se ukloni pred jednom drugom osobom.

Pri tom viđenju obratih se k Isusu da vidim, što o tom misli dobri Učitelj. Isus mi je pokazao, čini mi se, da je uistinu njegova volja, neka moj Otac ne bude baš na čelu njegova Djela, nego u temelju, tako te sve moj Otac učini, organizira, upravlja, a ipak da ostane za zavjesom prozirnom, doduše, ali za zavjesom. Vidjela sam nešto, a ne znam to izkazati. To je s toga, što su Božje stvari odveć visoke i odveć čiste, a da bi se mogle svijetu izravno saopćiti. Treba da od Boga postepeno dolaze k stvoru, ovijene božanskim sjenama. Treba da djela Ljubavi Beskrajne tako reći postepeno postanu čovječanska.

I u ovom Djelu vidjela sam, da Bog slično postupa: Posve visoko u dubinama najuzvišenijih misterija, Beskrajna Ljubav izlijeva se iz Srca Božjega za svoje Svećenstvo; onda, narav čovječja Isusova, njegovo Srce neizmjerno dobro i čisto, puno Ljubavi Beskrajne, otvara se, da ju razlije; onda duša moga Oca i moja primaju od Srca Isusova riječ ljubavi, određenu njegovim svećenicima; onda moj Otac priopćuje riječ drugomu ili drugima, a ovi je dalje siju po svijetu.

Ovo viđenje ostavilo mi je sve to življu želju, da se što više moguće sakrijem, da iščeznem. Najvoljela bih, da nitko ništa o meni ne može saznati, osim moga Oca; u duši me silno boli i pati, kad saznam, da osim njega drugi štogod znaju, makar i naša Majka i velečasni Duhovnik; to me muči. Nije to za to, kao da u njih ne bih imala potpuno i savršeno povjerenje, a osim toga je to i korisno, ali eto, muči me.

72. — 3. studenoga 1904.

Molila sam se za duše u čistilištu i veoma sam željela, da molitvama sjedinjenim sa beskrajnim zaslugama Isusovim oslobodim duše, koje su njegovu Srcu najmilije, one, koje on želi što prije vidjeti u svojoj slavi.

Čini mi se, da mi je neki unutarnji glas rekao: »Moli dakle za duše svećenika.« Na to jošte nijesam mislila, na duše svećenika u čistilištu.

Vidjela sam, da ih ima mnogo u tom mjestu trpljenja za grijehe i čišćenja, i saznala sam, da ih je većinom tu za to, što nijesu bili dosta odani Crkvi i ljubili duše. Ovi privilegovani od Isusa borave u čistilištu ne toliko zbog nemara u izravnoj službi Božjoj, koliko radi pomanjkanja revnosti i ljubavi spram Crkve i duša. Naš Gospodin neizmjerno želi vidjeti ih, kako odatle izlaze. Kad sam zapitala, zašto Bog tako često predbacuje svećenicima pomanjkanje revnosti i ljubavi, dobila sam ovo razjašnjenje: Zar nije i te kako krivac onaj muž, što ostavi svoju zaruč-

nicu čistu i vjernu, svojoj djeci uskraćuje hranu? Svećenik je vezan sa Crkvom kao zaručnik sa zaručnicom, zaručnicom najvjernijom i najčišćom; ako ne haje za njezine interese, ako ne mari za njezine boli i radosti, ako ga, makar se ne digao protiv nje, ne zanima ni njezina slava ni njezino održanje ni njezin razvoj, ako napušta duše, kojima je on postao ocem, ne dajuć im duševnu hranu istine i ljubavi, koje trebaju za život, da se razvijaju, da rastu, zar ne počinja veliko zlo?

Sve svoje molitve u ovom mjesecu prikazat ću za duše svećenika.

Oh kako bi mi bilo drago, da Isus na koncu ovoga mjeseca primi u svoje nebo, stisne na svoje Srce velik broj ovih svećeničkih duša, koje toliko ljubi!

73. — 6. studenoga 1904.

Jučer pri koncu sastanka jedna mi od sestara odsječeno reče: »Jeste li Vi, sestro, sastavila ovu molitvu za svećenike?«[1]) To me je silno uzbunilo; mora da sam sva problijedila, samo srećom više nije bilo vidno. Odgovorila sam posve mirno: »Nameću mi toliko čudnih stvari, pa se može i to staviti na moj račun.« Kako je u to zvonilo za Komplet, hitro sam otišla u kor.

Muka mi je, sve se bojim, saznat će se ovo i ostalo. Molila sam Isusa, da to ne pripusti, osobito ne u ovom samostanu. A onda, gle, ovaj

[1]) Molitva Isusu Svećeniku na vijeke; isp. Pogl. IX.

dobri Učitelj tako je snažno zahvatio moju dušu, te mi se činilo, da više nije u mom tijelu nego da je otišla slijepiti se s Bogom, i srce mi je htjelo s njom se sjediniti; kao da je htjelo izletjeti iz grudi i poći sjediniti se sa Presvetim Srcem Isusovim.

Činilo mi se, da ljubim božanskog Spasitelja, željela sam umrijeti od te ljubavi, i da nitko više na zemlji ne pita za mene.

Od jutra nijesam imala ni trenutka da se saberem; tri puta sam bila u sobi za razgovor u stvarima službenim, radi računa i radova; više od sata učila sam talijanski; pisala sam dva pisma radi radova; da učinim uslugu jednoj sestri, tražila sam tri četvrta sata neku stvar u ladici; brže bolje napravila sam dvije poštanske karte, koje se očekivalo. Dala sam pripraviti jednu škrinju i više od jednoga sata potrošila tumačeći mnogim sestrama, kako da učine radove.

Katkada sam sred svega ovoga i mnogih protivština poslala svoje srce Isusu; nastojala sam sve učiniti njemu za ljubav, blago i strpljivo. Eto, Učitelj je sve vidio; njegovu se Srcu svidalo, gledajući me u žurbi i poslu, i ona koji put pomisao na njega sred navale posla bila mu je draža možda nego potpuna sabranost u mirnijem životu. S toga me je navečer privlačio k sebi s toliko ljubavi.

O Isuse, Ljubavi, kako mala stvar gane tvoje žarko i nježno Srce.

***

Pismo Ocu Charrier-u.

14. studenog 1904.

...Naša draga Majka poručila mi,[1]) da Vam, ne čekajuć njen povratak, pišem o engleskom prijevodu Vaše molitve[2]) Isusu Vječnom Svećeniku. Prijevod je gotov i sad je u rukama nadbiskupa Westminster-skog da dade I m p r i m a t u r i oproste; čim ga Preuzvišeni pošalje natrag, Vi ćete ga dobiti.

...S. T. H., Glavarica u X... bila je dobra pa je Vašu molitvu prevela na poljski; prijevod je meni poslala, da ga otpošaljem u Krakov, da ondješnji nadbiskup dade I m p r i m a t u r i oproste.

...Molite se malo za mene, moj Oče, posao me pritisnuo sa sviju strana. Sada moramo napraviti četrnaest duzina poštanskih karata, a ne možemo u svemu dospjeti, pa mi je život kao trka na dvokolici, nemam vremena ni na što misliti; nastojim, da se držim uz Isusa, da se odveć često ne ogriješim o strpljivost i poniznost; moram s toga dobro na sebe paziti; čini mi se, svaki čas u tom pogriješim.

74. — 28. studenog 1904.

Ovog tjedna bila sam zlo raspoložena; dodijalo mi bilo trpjeti; gledala sam, kako dolazi križ za križem, i ustavljajuć se više kod osjećaja boli nego li kod Beskrajne Ljubavi Isusa, koji mi bol šalje, nijesam ju podnosila plemenito ni s vrhunaravnom radošću, kako to traži ovaki dar ljubavi.

Tužila sam se Isusu; nešto sam mu rekla, što ne bi smjela ni pomisliti. Obavljala sam Križni put, i kod druge postaje videć dobroga Učitelja

[1]) Nalazila se tada u Italiji.

[2]) Jer hoće da ona iščezne, piše »V a š a molitva«.

pod teretom križa rekla sam: »Ti si puno trpio, tvoj križ bio je vrlo težak; trpio si trideset i tri godine, ako ne vazda na tijelu, a ono u srcu i duši; dà, trideset i tri godine, a ja trpim evo trideset i šest!«

Oh, poslije sam molila Isusa, neka mi oprosti, što sam se usudila svoje sitne nevolje i patnje isporediti s njegovim bolima; dugo sam plakala kraj njegovih nogu, što sam bila tako zla i slaba; više me je dana ostavio sa žestokim osjećajem neprispodobive boli u duši. Poslije mi je opet dao da osjetim njegovu nazočnost. Pokazao mi je, da ima u meni jošte sebeljublja, i da sam pala u ovu pogrešku, pošto sam počinila puno drugih unutarnjih time, što neke neugodne postupke sa mnom nijesam snosila blago, mirno i s ljubavlju.

Obećala sam dobrom i milostivom Spasitelju, da ću sve ovo primati s više odvažnosti, da ću biti blaga, strpljiva, ponizna u ovakvim prigodama, i da se ne ću više tužiti ni na što.

Pismo Oca Charrier-a.

Prosinac 1904.

...Treba da bude sve gotovo u veljači. Biskup iz Grenoble-a odnijet će Nj. Sv. Piju X. prijevode uvezane u jedan sveščić i izradit će se molba, da dobiju oprost oni, koji budu molili ovu milu molitvu.

...Vi, moja kćerko, budite ponizna i ljubezljiva, kao što je bio naš Gospodin. Razmatrajte katkada pranje nogu i naučit ćete, dokle treba ići u poniznosti i ljubavi duša jedne redovnice.

Zar naš Gospodin nije kazao: »Primjer sam vam dao, da i vi činite, kako sam ja učinio?« Kako bih rado čuti, da doista napredujete, osobito u poniznosti.

Pismo Ocu Charrie-u.

7. prosinca 1904.

...Naša Majka, prije nego je ostavila Turin, mogla je sa zadovoljstvom dovršiti pitanje boravišta. Sada je sve zaključeno, i samo čekamo mirno čas, da onamo krenemo, ako se svidi dobrom Učitelju, da nam dade križ izgona; sve, čini mi se, to naviješta.

...Ovih dana puno sam trpjela u srcu i duši, a koji put dosta nesavršeno, tako sam nevoljna. No ipak bila sam zadovoljna, što trpim, i sve sam prikazala za moje svećenike, za Vas. Uostalom, svuda vlada mir, i na vrhuncima duše neko vrlo sjajno svijetlo, ali kratko, pokazuje mi, kako nastaje Djelo Beskrajne Ljubavi.

Danomice osjećam, da sam sve jače predana Svećenstvu, i premda me pati ova navala poslova i radova, te me ne puštaju ni časak, mislim ipak, da je to dobro s toga, što me otimlje samoj meni i svim stvarima i ne da mi, da se pri čemu ustavim osim kod preslatke volje Isusove.

...Španjolski je prijevod gotov i dobio Imprimatur.

...Izraduje se grčki.

75. — 8 prosinca 1904.

Moj preslatki Učitelj ovih dana mi se više puta javio; nijesam imala vremena zabilježiti viđenja.

Prije pet, šest dana govorio mi o čistoći svećenika; bilo je to, mislim, prvoga petka u mjesecu. Isus mi je rekao, ako se dobro sjećam, da želi vidjeti svećenika okrunjena trostrukom krunom, načinjenom od požrtvovnosti, čistoće i ljubavi. Pokazao mi je, kako ljubi svećenika čista, no on ne može doći do take čistoće osim po ljubavi. Ljubav čisti; što tko više ljubi, to je čišći. Samo Beskrajna Ljubav, što vlada srcem

ljudskim, može uništiti tjelesne nagone i uzdizati po malo iz blata pokvarene i griješne naravi u vedre i djevičanske sjajnosti svećeničke čistoće.

Ako je Beskrajna Ljubav žarka u srcu svećenikovu, onda je kao vatra što pali ranu nečistoće, koju nosi čovjek u svojem tijelu. Isus mi je pokazao, da svećenik mora tražiti izvor požrtvovnosti i čistoće u proučavanju i štovanju njegova božanskog Srca, to jest u što savršenijoj spoznaji Beskrajne Ljubavi. Božanski Učitelj me nekako silio, da otkrijem njegovo Srce svećenicima njegovim i da ih uvodim kroz Presveto Srce u što veći posjed Beskrajne Ljubavi.

Jučer navečer za razmatranja zvala sam Isusa, trebala sam ga, molila sam ga, da mi dođe, i gle, najednom me obuze duboka sabranost; bila sam kao uzdignuta nad samu sebe i sve stvari, i u dnu duše preslatki glas moga Učitelja mi reče: »Ovdje sam, zašto me tražiš vani?« Onda sam prekrižila ruke na prsima i tako ostala bez riječi i misli, klanjajuć se Bogu, kojega sam osjećala u sebi živa. Ne znam, koliko je trajao taj pokoj, to unutarnje uživanje Boga; povraćala sam se sebi pomalo, ali sam sjedinjenje jako osjećala i za večere; u početku blagovanja strašno me je boljela desna ruka, tako da sam njom jedva micala, poslije je bol lagano popuštala.

Kroz svu devetnicu pred ovim blagdanom neprestano sam molila Presvetu Djevicu za či-

stoću i poniznost. Ova premila Majka u djetinjstvu mi je često ozdravljala tijelo, ne će li me sada izliječiti od dva puno opasnija zla nego su bila ona nekadanja?

Danas ću je za to moliti.

76. — 20. prosinca 1904.

Iza sv. Pričesti za čas sam imala bol, a onda najednom sam se našla uronjenom u Beskrajnu Ljubav. Ova ljubav svu me je obuhvatila, tekla je na me, osjećala sam se njom prožeta kao spužva u vodu umočena. Preslatki glas Isusov reče mi: »Napuni se ove Ljubavi i raznosi ju po svijetu«. Oh, kako je ugodno u tom moru Ljubavi Beskrajne! Bez naprezanja, bez razmatranja, bez misli tu sam gledala božanske misterije u divnoj jasnoći. Pokazan mi je misterij ljubavi, koji me je začarao. Kako da to rečem? U Ocu je Ljubav Beskrajna živa i oživljujuća; onda se ista Ljubav očitovala čovjeku po Isusu Kristu učinivši se po Utjelovljenoj Riječi vidljivom pameti i srcu stvora. Napokon, ista ta božanska Ljubav djeluje u čovjeku, prosvjetljuje ga i potiče po Duhu Svetomu.

Spoznaja Beskrajne Ljubavi čini mojoj duši misterij Presvetoga Trojstva svjetlijim i prozirnijim, nego je posve čist kristal suncu izložen. No što me je sasvim zanijelo, to su oni intimni odnosi, što ih Presveto Trojstvo ima i hoće da ima sa čovjekom. Ja ne mogu bolje izreći što tu vidim, što o tom znam, što mi se

pokazalo kao u ogledalu božanske Ljubavi, nego da ovisnost stvora od Presvetoga Trojstva, veze tijesne i nužne, što ih sjedinjuju, isporedim sa vezama, što postoje među majkom i djetetom što je još u njenoj utrobi. O moj Bože! Kakvih li divota ljubavi u Tebi, a kako ih malo dušâ spoznaje!

77. — 22. prosinca 1904.

O Isuse, moj mili Učitelju, hoću da te hvalim i slavim. Tvoja je ruka meni tako darežljiva patnjama i poniženjima, a to mi i treba.

To je božanski kruh, skoro tako spasonosan kao tvoje sveto Tijelo, što treba mojoj duši. Ja mu osjećam gorčinu, istina, moja ga narav odbija; ipak mi ga daj, slatki moj Učitelju; moja ga duša želi; ja ga ne samo primam nego i molim.

Od kako si mi potanje pokazao bogatstva tvoga Božanskoga Srca evo četiri godine, dao si mi, da sam našla nov izvor patnja i poniženja.

Na koljenima morala bih ti ljubiti ruku, moj Učitelju, što mi daješ ove boli; naprotiv moja slaba i ohola narav bolno drhće.

Oprosti mi, moj Isuse, oprosti mi, što sam još tako ćutljiva na ukore i mlaka za boli.

Ja sam Tebi dala sebe, siromašni, mali i nedostojni prinos, da budem žrtvovana po Ljubavi i na slavu tvoje Ljubavi, i kad Ti, Isuse-Ljubavi, moj božanski Svećeniče, obavljaš prikazanje, ja uzdišem pod Tvojom rukom i ku-

šam ju odbiti. Oprosti mi, moj slatki Prinositelju, jači me, prosvijetli me, žrtvuj me svojom rukom božanskom na oltaru Tvoga Presvetoga Srca!

78. — 24. prosinca 1904.

Kako mi preslatki Badnjak daje nešto slobodna vremena, zabilježit ću neka viđenja, koja mi je dao moj božanski Učitelj o slavi njegove Majke Imakulate za ovih zadnjih blagdana.[1])

... Da je naša Majka bila ovdje početkom prosinca, poslala bih Vam jednu od poštanskih karata što sam učinila za Imakulatu, ali kako mi onda to nije bilo zgodno, sve su prodane, i ostala je samo prva, nacrtana za pokus.

Šaljem Vam ju, jer nemam vremena drugu napraviti; ako se ne svidi Vašoj pobožnosti, imate što baciti u vatru.«

Cio dan 8. boljelo me; u noći mi se bolest pogoršala, nijesam imala daha ni zraka u prsima; Isus mi je dao nešto od svoga križa. U jutro su me prenijeli u bolesničku sobu i u bolima sam morala ostati ono nekoliko dana, što su nas dijelili od proslave jubileja, taj isti dan i sutradan. Kad mi zaduha popustila i lijekovi mi bol olakšali, dopustio si mi, moj preslatki Učitelju, da se mišlju uspnem do Tebe,

[1]) S. Alojzija Margareta gojila je djetinju pobožnost spram Presvete Djevice. Na svaki njezin blagdan moglo ju se vidjeti veselu: »Ja sam sva radosna, piše 7. prosinca, danas, jedno radi štovanja i proslave, što se sprema sutra na čast naše svete Majke Imakulate, drugo, radi sretnoga povratka naše časne Majke.«

da doprem nekom vrsti jednostavnoga gledanja do radosti u tvom nebu. Činilo mi se, da gledam slavu tvoje Majke Imakulate, i da joj uvećaš slavlje, sada o pedesetgodišnjici proglašenja dogme o Bezgrješnom Začetku, Ti ju ogrćeš kraljevskim plaštem i nanovo proglasuješ kraljicom tvoga Svećenstva. Ti si mi dao da spoznam, da je ova neprispodobiva Djevica bila svećenik, prvi svećenik iza Tebe. Onda se preda mnom razvi cio život Marijin redom i slijedom jednoga svećeničkog života.

Kad je preblažena Djevica, jošte posve malena, prikazala Ocu nebeskom svoje djevičanstvo, učinila je odlučan korak poddakonata; u prvom cvatu svoje nevinosti ona je prikazala Ljubavi prvu žrtvu, samu sebe. Kad je ostavila hram, obnovivši zavjet čistoće, pošla je, povjerivši se sv. Josipu uz Božji blagoslov, da živi u svijetu, i to je bio novi korak đakonata, koji ju je više približio njenom svećeništvu.

Na dan Utjelovljenja Duh je Sveti sišao nad nju, Ljubav ju je napunila plodnom svojom krepošću, i ona je po božanskoj unkciji primila uzvišeni karakter Majke Božje; tako i svećenika na dan njegova zaređenja Duh ljubavi obilježi karakterom svećeničkim, božanskim, neizbrisivim.

Taj dan je ona, Djevica Imakulata, postala svećenikom; kao i svećenici, primila je vlast prikazivati Isusa, pravo doticati se njegova svetoga tijela, dužnost pokazivati ga svijetu, davati ga dušama. Kao i svećenik, dobila je misiju

naviještati Istinu, opraštati grješnicima, ne sama sobom nego po svojoj moći nad Srcem svoga Sina, tješiti one koji trpe, prikazivati žrtvu Isusa i sebe žrtvovati s njime, napokon biti živa veza i milosrdna ljubav među Srcem Božjim i srcem čovječjim .

Kako svećenik na dan svoga ređenja ne prikazuje žrtvu sâm, nego po rukama i uz pomoć onoga, koji ga zaređuje, tako i Marija u času Utjelovljenja nije radila sama ni po sebi, nego je žrtvu prinijela u taj prvi čas po djelovanju samoga Presvetoga Trojstva.

Na to je devet mjeseci bila u razmatranju tajnâ Ljubavi, pripravljajući se tako na svoju prvu žrtvu.

Isus dolazi na svijet; tada se prvi put njezinim očima pokazao vidljiv; ona ga primi u svoje djevičanske ruke i dignuvši ga prema Ocu nebeskom prikaza prvu svoju žrtvu. Oh, ta prva Misa Marijina u tihoj štalici, za vedre noći, kad su anđeli pjevali G l o r i a! Tko će joj shvatiti najvišu veličajnost i nezrecivu slast! Tko će shvatiti beskrajnu vrijednost ovog prikazivanja, kojemu je prinos slabi i nježni bila sama utjelovljena Riječ, Beskrajna Ljubav, i u kojoj je djevičanski prinositelj imao ruke tako čiste, srce tako žarko, dušu tako visoku i blizu Bogu!

Svaki dan za jutarnjeg žrtvovanja Djevica-svećenik, Imakulata, uzimala bi tako Janje božansko u svoje nevine ruke i dizala prema nebu kao božansku žrtvu. A kad je Isus odrastao i Marija ga više nije mogla tako dizati, onda bi

ga privukla k svojem srcu i uz čisti materinski zagrljaj prikazivala bi Ocu tu hostiju ljubavi, položenu na zlatnu patenu srca svoga Djevičina.

Iza trideset godina ovakog svagdanjeg žrtvovanja Djevica Majka pratila je svoga sina na njegovu apostolskom putu ... *(Nedovršeno).*

79. — *Razne bilješke olovkom na istom listu pisane rukom S. Al. M.*

1. Potreba Kraljevstva Isusa Krista, potreba jedinstvenosti u mislima. Sveopća borba ideja, neizvjesnosti. Sa sviju strana napadaji, teškoće naći pravi put. Sumračje dolazi od konfuznosti ideja. Molba svijetlu. Samo je Isus Krist pravo svijetlo, svijetlo potpuno, koje može osvijetliti sve tačke.

Isus Krist mora kraljevati, jer je on Bog. Božanstvo Isusa Krista. Dva dokaza. Naviješten i kazan unaprijed prije 300 godina. Što je on prorekao i najavio, kasnije se ostvarilo. Još dva dokaza. Slaboća sredstava, veličajnost uspjeha. Djelovanje trajno, živo, oživljujuće. Isus Krist mora kraljevati, jer je on savršen čovjek. Savršenstvo čovječje naravi Isusove. Mudrost, razboritost, moć, blagost, pravednost. Zakonodavac, Učitelj, Otac.

On hoće da kraljuje ljubavlju.

Da učvrsti svoje kraljevstvo, mora raditi on sam i raditi po posredstvima, izravno na svijet duša i neizravno po djelovanju onih, koje je on preodredio za učvršćivanje, očuvanje i proširenje svoga kraljevstva ljubavi: Svećenstvo, vjernike.

Neprekidne borbe oko učvršćivanja ovoga kraljevstva već dvadeset vijekova. Sada pobjede, sada porazi; današnje stanje.

Kakvo je danas bojno polje. Borba žestoka, zdvojna neprijateljâ Isusa Krista, umor, klonulost jednog dijela vojske. Po izbor četa u pričuvi za kritične časove.

Poziv Isusov po izbor četi Svećenstva.

***

Pismo Ocu Charrier-u.

28. prosinca 1904.

...Što se mene tiče, moj Oče, suvišno je govoriti, kako bih bila sretna, kad bi ste mogli doći na nekoliko sati u Romans. Iznemogla sam bila i tijelom i dušom zadnjih dana; po malo mi sada ide na bolje. Naša draga Majka eto me je posve rasteretila, da ne upravljam radovima[1]), ja to ne bih tražila, ali kad je to Isus učinio, slava mu.

U Srce tako dobro našega dragoga Gospodina stavljam s počitanjem djetinje želje za Vas, i mećući u božanske ručice miloga Djetešca u Jaslicama Vaše i svoje sve želje ostajem...

[1]) Svima radovima što su sestre vršile, da se prehrane.

POGLAVLJE XVII

Nova prosvjetljenja o Djelu i Svećenstvu

»O Isuse, milosrdna Dobroto, koliko ih ljubiš, te svoje svećenike!«

O. Charrier, duhovni voda S. Al. Marg., bio joj rekao, neka više ne pravi pjesama. U to joj, dok je bila u ispovjedaonici, ispovjednik dade za pokoru, neka sastavi pjesmu za Božić! Ona je obadvojicu zadovoljila složivši što slijedi.

80. — 1. siječnja 1905.

Večeras dođoh da kleknem pred Jaslicama, božanstveni Isuse, i dok sam Ti se klanjala, zanesena ljubavlju, vidjela sam, kako svjetlucaju suze u tvojim očima. Suze! Ah! Zar treba da tako brzo sudjeluješ u bolima? Nježno Djetešce, zar da već u zoru svoga života osjetiš pritisak patnja? No reci mi, zbog čega gorko plačeš?

Nazrijevaš li već smrtnu borbu u Vrtu ili vješala na Kalvariji? Slatki Prognaniče, snivaš li o nebu? Ono, što Ti mami suze, nije ni nazrijevanje neizrecivih muka ni sjećanje slasti, što si u nebu uživao...

Jaganjče Božji, određeni za žrtvu, bujice opačina ljudskih tebe tište, tebe salijeću, tebe guše, i Ti trpiš, božanstvena mala žrtvo, Ti trpiš u kolijevci gotovo kao što ćeš trpjeti na Križu.

Preslatka Ljubavi, da mogu ja preuzeti na sebe to breme teško, što Te satire. Za mene je bol, za nisko i griješno stvorenje, dà, ali Tebi,

Tebi neizrecivi sjaju Oca, Tebi, Isuse, odabrani cvijete, što si rođen djevičanstvom, što si sami miomiris nevinosti, što si sav prožet zrakama nebeskim, Tebi pripada radost!... Dođi, slatko Djetešce, meni na naručaj, položit ću Te na svoja koljena, uspavat ću Te svojim milovanjem i tako ću Ti dati, da u slatku i mirnu snu zaboraviš na grozote svoje žrtve.

I iz moje se duše izvinu jedna pjesma, jedna od onih naivnih pjesama uspavanki, što ih majke pjevuckaju uz kolijevku svoje novorođenčadi.

Divni Serafini, što treperite od ljubavi, prestanite sa svojim slatkim pjevanjem, neka vam umuknu harfe. Isus, slatka harmonija neba i zemlje, Isus počiva na mojim rukama; kad on sniva, oh, ne budite ga!

Na tamnom nebu, gdje svjetlucaju zvijezde, vi laki oblačići tiho se otiskujte, dok vas niše noćni vjetrić; Isus, božanska zräka, sašla na zemlju, Isus počiva na mojim rukama; kad on sniva, oh, ne budite ga!

Zimska buro, što ledeno biješ na mahove, ne zviždi više prolazeći šumom; neka umukne tvoj plačljivi glas; Isus, dah života, što preporađa zemlju, počiva na mojim rukama; kad on sniva, oh, ne budite ga!

Gorostasna stabla, što krunite vrhunce, ne mašite više po zraku dugim rukama vašim; neka vam se ne miču grane. Isus, Isus božanski cvijet na zemlji procvao, Isus počiva na mojim rukama; kad on sniva, oh, ne budite ga!

Mali potočići s kristalnim vodama, vaš blagi žamor neka je još tiši, po mahovini tecite bez buke. Isus, vrutak milosti što oplođuje zemlju, Isus počiva na mojim rukama; kad on sniva, oh, ne budite ga!

Nježne ptičice, što prkosite zimi, sakrijte, sakrijte svoje glavice pod krila, štedite svoje pjesmice za uranak. Isus divna pjesma što našu zemlju zanosi, Isus počiva na mojim rukama; kad on sniva, oh, ne budite ga!

Krotko stado u torovima na livadama, nemojte da tugaljivi i mukli glas s vaših grubih zvončića raznosi jeka dolinama. Isus, krotko Janje, što spasava zemlju, Isus počiva na mojim rukama; kad on sniva, oh, ne budite ga!

Sitna dječico na krilu majki ne plačite više, Isus bi vas čuo; njegove su suze gorčije nego li vaše. Isus, ovo malo Djetešce, vaš je brat, i kad on počiva na mojim rukama, spavajte i vi, ne budite ga!

I ti, moje srce, valja da šutiš, udarci tvoji probudili bi Isusa. Ali ne, dapače, još življe udaraj! Beskrajna Ljubav, što se objavila zemlji, jest ovo plavokoso Dijete koje počiva na mojim rukama Ljubav ga niše, ne uznemiruj ga.

Predvidajuć skori izgon S. Al. Marg. morala je učiti talijanski; slijedeći listić napisala je u tom jeziku.

81. — Siječanj 1905 (1).

Pada snijeg.

Kad sam se jutros probudila, ugledala sam svu zemlju bijelu. Po noći snijeg je padao i sve

pokrio: zemlju, krovove, golo granje na stablima, terase, sve, što je virilo od zidova.

Gust, mekan, baršunast snijeg prostirao se na daleko, i na horizontu izgledalo, kao da se slijevaju zadnji bijeli krovovi i brda.

Snijeg je sveudilj padao, bijel; pahuljice su mu padajuć lepršale lagano na vjetriću, gibajući se nesigurno, neodlučno, kao da im je žao ostaviti visine nebeske te pasti i zamrljati se blatnom zemljom.

Dok sam se oblačila, o tom sam razmišljala, i duša moja, uzdignuvši se nad okolišnu bijeljinu, uzlazila je po malo do Beskrajne Bijeljine, do Boga.

U krilu Očevu vidjela sam Riječ, svijetlu od sjaja, Beskrajnu Ljubav, svu blistavu od neizrecive čistoće; i ova utjelovljena Ljubav silazi iz Ljubavi na zemlju kao snijeg najčišći. O Isuse moj, preslatka Ljubavi duše moje, siđi k meni, ogrni me svojom božanskom bijeljinom, sakri moje nevolje pod plašt svoje milosti; preljubljeni Isuse, očisti ne samo mene siroticu nego i sve druge duše; pokri svojom božanskom čistoćom sve, što je grijeh okaljao.

O prebijelo čovječanstvo Isusovo, dođi i obijeli tjelesa, srca, duše onih, što su stvoreni Ljubavlju tvojom i za Ljubav.

82. — 29. siječnja 1905.

Jučer popodne osjećala sam se puna nekoga dubokog mira; bila je to smirenost sva slatka, pokoj čitave nutrašnjosti moje, snažan i beskrajno ugodan.

Nastojala sam pronaći tomu uzrok. Istina, kad god je ovdje moj Otac, osjećam neobičan mir; ali jučer je taj utisak bio puno življi i jači nego li obično.

Obratila sam se svojemu božanskom Učitelju i upitala ga, za što su mojom dušom vladale te zrake vedroga mira; Isus me je u duši poučio, da je taj pokoj plod jedinstva naših duša u njemu, uslijed skladnosti naših volja s njegovom, i da nam je (jer i Otac je osjetio taj mir i pokoj) dan s dva razloga: prvo, da nas ojači u patnji, borbi i radu; drugo, da nas uvjeri, kako su mu dragi napori, što ih činimo, te uđemo u njegove božanske želje.

Ovaj put bila je između moga Oca i mene neka stvar osobita. U dnu duše bilo je među nama možda i više povjerenja, odanosti, jedinstva, a međutim ni ja ni on nijesmo htjeli govoriti o onom, što nam je bilo najviše na srcu, o onom, što je tako usko vezalo naše duše; ni ja ni on nijesmo htjeli govoriti o svećenicima, o Svećenstvu, tako dragu našemu božanskom Učitelju.

83. — *Bez datuma.*

Sv. Ivan, htijući pokazati Biće božansko, htijući zbiti u jednu jedinu riječ sve veličajnosti, sve ljepote, sva svojstva Božja, kazao je: Deus est charitas — Bog je Ljubav. I mi ako hoćemo da jednom riječju iskažemo Isusa Krista, Boga i čovjeka; ako hoćemo da u jedan izraz sastavimo

sve, što on jest, sve što čini, sve do razloga njegova bivovanja, možemo reći: Isus Krist jest njegovo Srce, jest Presveto Srce.

Ljubav Božja, Ljubav Beskrajna — to je cio Bog; Bog, i ono, što je on u samomu sebi, i ono, što čini izvan samoga sebe; Bog sa svojom moći, svojom dobrotom, svojom pravednošću, svojom mudrošću, Bog koji jest, Bog koji stvara, Bog koji otkupljuje, Bog bez diobe, bez isključenja, bez pridržaja, sjajno savijen u jednu sjajnu riječ: Deus charitas est!

Presveto Srce je cio Isus Krist, Bog i čovjek, utjelovljena Riječ. To nije samo njegovo tjelesno Srce, što bije u njegovim prsima, ono krotko i ponizno Srce, kojemu se mi klanjamo kao znaku i organu njegove neprispodobive Ljubavi; ono je sve njegovo biće božansko i čovječansko: njegovo božanstvo, njegova duša, njegovo tijelo, svako od njegovih svetih udova, sve njegove misli, njegova djela, njegove božanske riječi.

Presveto Srce jest Bog postao čovjekom, jest Isus Krist ponižen, predan, razapet, izdišući; jest Isus Krist Euharistija, neizreciva hostija ljubavi, Isus žrtvovan na oltaru, Isus utamničenik u Svetohraništu. Da označimo Boga, jednoga u tri Osobe, dosta je jedna riječ sa tri sloga: »Charitas«! Da označimo Isusa Krista sa dvije naravi ujedinjene u jednoj osobi, trebamo jedan izraz sastavljen od dvije riječi, Presveto Srce! Prva kaže njegovo božanstvo, druga njegovo čovječanstvo; one treba da budu zajedno te označe Isusa Krista.

Bog cio izražen je ovom riječju »Charitas«, jer Ljubav tumači sve, premda je ona neistumačiva. Isus je sav istumačen imenom svojim: Presveto Srce. Njegova uzvišena požrtvovnost, njegova dobrota, njegova milosrdnost, sve njegove božanske kreposti, njegova žrtva, smrt njegova, sve ovo tumači njegova ljubav.

Presveto Srce jest utjelovljena Ljubav Božja, Beskrajna Ljubav čovjekom postala; jest »Charitas« sv. Ivana došla u jedno tjelesno srce.

84. — *(Bez datuma).*

Isuse, moja slatka Milosrdnosti, željela bih da mogu napisati što mi bez prestanka stavljaš pred oči duše moje: tvoje svećenike, predmet tvoje neizrecive ljubavi, tvojih božanskih skrbi; oh, koliko ljubiš svoje svećenike! Ti ih k sebi zoveš tako milim riječima, tako dirljivim tužbama. Čini mi se da Te gledam kao nježno janje, ranjeno ljudskom zlobom, što ječi milo, da dozove one, koji bi mu mogli bol ublažiti i izliječiti ga. Ti si žedan ljubavi, Ti si žedan duša i pružaš svoje usne prema onima, koji Ti mogu žeđu ugasiti ... Tvoji svećenici! K njima dolaziš da nađeš utjehe svojem Presvetom Srcu. U njima želiš naći, što Ti svijet uskraćuje: vjernost, požrtvovnost, povjerenje, ljubav! Po njima hoćeš da učiniš sve, što je tvoja božanska nježnost odlučila izvršiti na spasenje čovječanstva. Njihovim glasom hoćeš da svijet k sebi zoveš; njihovim rukama hoćeš da ljude zagrliš i stisneš na svoja prsa; njihovim naporima i znojem hoćeš da zemlju oplodiš; žarom njihove ljubavi

hoćeš da svijet zagriješ. Na njih računaš, da se svlada zlo. Od njih hoćeš da primiš slavu pobjede.

O Isuse, milosrdna Dobroto, koliko ljubiš svoje svećenike! Bujice ljubavi, što za njih izviru iz tvoga Srca, prolazeć poplavljuju moje i pod njihovom nepojmljivom obilatošću ja se gubim.

85. — *(Bez datuma).*

Pitala sam Isusa, hoće li Otac otići u Grenoble. Čini mi se, odgovorio mi je: »Dà.«

I ovo sam još pitala: neka mi Gospodin dade te saznam koju stvar moga Oca, makar i koji od njegovih grijeha,[1]) ako baš hoće. Ako se ne varam, Isus mi je odgovorio:

»Njegovih grijeha se više ne sjećam, ali dobro sjećam, kako se je jednoga dana meni predao za roba utisnuvši sebi u tijelo znak robovanja.«

Malo poslije kazao mi je Isus: »Kad sam tebe njemu darovao, ja sam ga oslobodio, i sada je moj sluga, moj brat, moj sin.«

***

Pismo Ocu Charrier-u.

Veljača 1905.

... Ovih dana puno sam se molila za samostan; ali nijesam drugo tražila od Gospodina, osim da čini ono, što će najviše koristiti našim dušama i biti njemu na veću slavu; izgubiti ili dobiti, ostati ili putovati, biti ovdje ili ondje, šta mi znamo što je bolje? To znade dobri Učitelj, i s toga volim sve staviti u njegovo Srce i ništa ne željeti.

[1]) O. Charrier htio je imati znak, koji bi mu jasno očitovao volju Božju.

86. — Subota, 11. veljače 1905.

Dok sam za Kompletorija molila svoje molitve, osjetila sam, da mi se Isus približuje. Kad ovako dolazi dobri Učitelj, da mi se saopći, najprije mi odvraća dušu od svega, što je oko nje; postepeno ju odvaja od sviju stvari, a ona njega sve više osjeća. Pri koncu Kompletorija rekoh mu: »Moj Bože, jesi li Ti to? Ako si Ti, zašto dolaziš jednom bijednom stvorenju kao što sam ja?« Odgovorio mi je, pošto me je k sebi pridigao; poslije sam u duši čula njegov mili glas; Isus mi je kazao: »Boli me mržnja.« Ova kratka besjeda, kao i sve moga božanskog Učitelja, sadržavala je cio svijet misli, što su u jednom času utisnule u moju dušu, ali ja ih mogu iskazati samo s puno riječi, i opet vrlo nepotpuno. U toj sam besjedi vidjela, da je mržnja bitno oprečna Bogu, da je ona jedini neprijatelj Božji i najveće zlo stvorenju. Mržnja u čovjeku ima dva oblika: mržnju na Boga, mržnju na druge ljude. I jedan i drugi oblik mržnje strašna je uvreda Biću Božanskom, koje je Ljubav.

Mržnja je neko poricanje Boga-Ljubavi; htjela bi nekako uništiti Boga; ili bolje, ona želi, pokušava, napreže se, da uništi Boga, Ljubav Beskrajnu.

Gledajući to nijesam mogla suzdržati suzâ. Onda mi je Isus kazao: »Hoću da mržnju pobijedim Ljubavlju; razaslat ću svoje svećenike, neka ju svuda po zemlji šire. Darovao sam im svoje Srce, da vide blago ljubavi, što je u Bogu, i pošto

budu odatle nacrpli za sebe, crpsti će za svijet. Kaži im, neka idu i razasiplju svuda blago Ljubavi.«

Isus mi je pokazao, kako želi vidjeti svoje svećenike pune ljubavi prema dušama, da se k njima prignu i zagriju ih svojim saobraćajem. Ali me zaboli, kad čujem riječ Isusovu: »Kaži im.« Ja, koja ne mogu ništa kazati. Rekla sam svojem božanskom Učitelju: »Moj Isuse, kako ću ja to kazati?« Evo više mi ništa ne vjeruje ni moj Otac.« Ništa mi na to nije odgovorio. Sjajnost Beskrajne Ljubavi ogrnu me svu; ostala sam do konca molitve klanjajući se, ljubeći, trpeći.

***

87. — Petak, 24. veljače 1905

Odmah osjetih prisutnost Isusovu, i još ju osjećam u ovoj maloj sobici punoj sanduka i nereda. Dobri i mili Učitelj! Potiče me, hoće nešto. Hoće, da mu darujem više, hoće da više radim za njega. Hoće žrtava, kreposti, svetosti. Njemu toga treba. Ja mu toga dovoljno ne dajem. Vidim, da sam do skrajnosti bijedna. Isus hoće više boli, a još više ljubavi. O, ljubavi! Ja ne znam ljubiti Isusa. Puno sam međutim trpjela ovih dana: znala sam, Otac mi je obolio, a ne dobivam vijesti. Svaki dan sam govorila Isusu: Ako hoćeš da ga izgubim, o Učitelju, ja Ti ga poklanjam; čini mi se, meni ga još treba; Djelo tvoje ljubavi treba ga: ali Ti znaš najbolje, Ti.

Ako mi ga uzmeš, Učitelju, da, koliko ću trpjeti; ali ako to učiniš bit će dobro; znam, što god učiniš, sve je dobro!

68. — Subota, 25. veljače 1905.

Kako je dobar Isus! On hoće boli, i šalje mi ju, da mu je darujem. Jutros me glava boljela više no obično; što dalje to žešće; za Kapitula nijesam mogla očiju otvoriti. Za odmora silila sam se, da se ništa ne opazi na meni, neka sve to bude za Isusa, za moje svećenike. Dobro je trpjeti tjelesno, duševno, a da za to niko ne zna.

***

Pismo Ocu Charrier-u.

3. ožujka 1905.

...Ah, taj dobri i mili Učitelj Isus dao je, te sam u veljači obavila čine predanosti!

...Sve sam prikazala našem Gospodinu za njegove svećenike i za njegovo Djelo ljubavi; rekla sam mu, da je sve dobro, što je učinio i što bude učinio, da sve hoću, što on hoće, a ipak me to nije smetalo da trpim. Konačno Vam ide na bolje. Isus se htio zadovoljiti mojim strahovanjem, a znam, da je bol dobra; kada prode, onda se vidi ono dobro u njoj, ono što posvećuje, ono što proizvodi; ali u času, kada prolazi, ne osjeća se da prolazi, nego ono, što je u njoj bolno i što para dušu, srce i čitavo jadno biće.

I Vi ste također trpjeli, Oče, ali ovaj put smo zamijenili uloge; obično sam ja bolesna, a Vi trpite više na drugi način, ovaj put Vi ste bolovali, a ja sam imala... ostalo. Neka je za sve blagoslovljen Isus!

...Što dalje idem to bolje vidim, da valja pustiti Gospodina neka radi, i da je sve dobro, što on učini.

...Vidite, moj Oče, tako čini Gospodin sve, kako za onu molitvu tako za sve ostalo, te nema ništa jednostavnije nego li pustiti ga da djeluje.

Pismo Ocu Charrier-u.

12. ožujka 1905.

...Govorite samo, Oče, o ljubavi Isusovoj, o njegovu milosrdu, o dobroti njegova Srca: samo to spasava. Gospodin hoće da očisti svijet ognjem Ljubavi.

Moj Bože! Blago Vama, kada to možete govoriti dušama; a ja ne mogu ništa kazati, i to me katkada mori. Onda mi nema druge pomoći nego tu muku prikazati Gospodinu, neka se njom služi, ako mu je po volji, na slavu svoje Beskrajne Ljubavi.

...Hvala Vam na lijepom životopisu Oca od Colombière,[1]) odmah sam ga počela čitati. Već prije sam osobito štovala ovoga časnoga Oca, ali priznajem, nijesam mislila, da je tako visok u svetosti. Kako je u duši bio savršen odmah u početku svoga redovničkoga života!

Ne mogu Vam iskazati, u kakvoj nevolji gledam sebe, jedno ništa u kreposti, ispoređujući se sa ovom tako svetom i revnom dušom.

...Velite mi, da još imam dvadeset i tri godine da opišem[2]), evo me u 83., a jer mislim, da ne ćete da opisujem poslije 96., od kada ste i Vi tu, to mi preostaje još trinaest godina. Istina je, tih trinaest godina ružne su dosta. Moj Bože, kako je Isus bio dobar te mi se smilovao! Ako hoćete da skratim, recite mi, pokušat ću to; premda koji put treba više vremena, da se što napiše kratko a jasno, nego li da se stvari prikažu jednostavno kako su dolazile.

***

Pismo Oca Charrier-a.

15. ožujka 1905.

...Okolina, u kojoj propovijedam ove korizme, dosta je nezahvalna, i trebao bih obilno pomoći da učinim što dobra. Usuđujem se računati na Vaše molitve i zasluge; neka Vaše drage sestre mole na ovu nakanu.

---

[1]) Napisao ga sam O. Charrier.

[2]) U vlastitom životopisu.

Oh, da, govorit ću o Beskrajnoj Ljubavi, da je utjelovljeno Milosrđe došlo donijeti ju na zemlju. Da mi je za nju predobiti gdjekoja srca! Želio bih ih mnogo, mnogo, i treba, da mi ih Vi darujete. Svuda sam prosio molitava, ali naš Gospodin hoće da napose računam na Vaše.

Još nemam nikakvih vijesti o molbi, što je poslana u Rim. Čim štogod saznam, javit ću Vam.

...Molite se puno! Oh, da mi je koje duše privesti k Beskrajnoj Ljubavi!... Još ništa nije došlo od biskupije Grenoble. Ne znam, hoćemo li još dugo čekati: Strpljenje i ljubav k Isusu vazda.

Ne, ne treba skraćivati »moju povijest«...[1]), naprotiv valja pisati kako dođe na pero, ne misleći ni na slog ni na pismo. Pouzdanje!

POGLAVLJE XVIII

Beskrajna Ljubav — Marija, Djevica Svećenik

»Isus hoće da ga ljubi svećenik, kako ga je ljubila Djevica Marija.«

Pismo Ocu Charrier-u.

19. svibnja 1905.

...Ovih dana puno sam trpjela u srcu i u duši; to je dao Isus; bila bih presretna, kad bi se preljubljeni Gospodin time htio poslužiti za duše, osobito za one, koje su posebno mile meni i Vama; ali ja ne trpim kako valja. Činilo mi se, prošlih dana nijesam imala nikakve odvažnosti, pa sam veoma zaželjela umrijeti; tu želju sigurno mi je prišapnula mlakost, a ne ljubav. Preporučam se Vašim toplim molitvama; uvjeravam Vas, da ih veoma trebam.

***

---

[1]) To je ime dao Otac Charrier autobiografiji.

Pismo Oca Charrier-a.

21. svibnja 1905.

...Jednako sam pazio, da ne zaboravim potrebe Vaše duše. Samo ako ste doista ponizna, za sada sam zadovoljan.

Sađete li po poniznosti do u dno svoga bića, naš Gospodin, koji je sama Ljubav i neizmjerna Moć, znat će Vas uzdići do prave svetosti. Temelji Vaše svetosti ne mogu biti drugi osim bezdani poniznosti. A poniznost se hrani poniženjima. Za Vas je to jedno veliko poniženje, što ste iz mlakosti željeli umrijeti, kao da naš Gospodin ne bi više trebao duša, što bi se žrtvovale, te pomognu spasiti se tolikim drugima, koje ga ne poznaju, ili koje ga ne pripoznaju, pošto su ga upoznale. Zar Vas nije malo stid, što ste tako popustili u odvažnosti, Vi, kojoj je naš Gospodin iskazao toliko i tako lijepih darova milosrdnosti! Hvala Vam, što ste svoje boli prikazali za duše. Govore mi, da je ovdje dosta dobra učinjeno. Ja doista mislim, da se dobri Učitelj pokazao veoma veledušnim, te je više nego obilato naplatio napore svoga priprostoga i bijednoga oruđa.

Znam, da je Sv. Otac veoma blagohotno primio molitvu Isusu Vječnom Svećeniku, no pojedinosti ne znam, kad ih saznam, izvršit ću dužnost, da Vam ih saopćim.

***

Pismo Oca Charrier-a.

23. svibnja 1905.

...Veoma su me obradovale vijesti, koje sam dobio o tom, kako je Sv. Otac Pijo primio molitvu Isusu Vječnom Svećeniku. Ne ću da se prenaglim, strpljivo čekam opširne potankosti, javit ću Vam ih, čim ih primim.

Neka Vas Srce Neokaljane Marije dovede do Srca Isusova, bezdana poniznosti i peći ljubavi...

Molim se ovoj dobroj Majci, neka Vas uvede u Svetu Ranu Spasiteljevu, da tu izgorite za Beskrajnu Ljubav.... ali to ne može biti, ako u Vama ostane i najmanja čestica hotimične oholosti. Pustite, neka Vas vodi Marija, najponiznija među stvorovima, u Srce »krotko i ponizno«, e da Vam ono dade srce slično svojemu. Ta će sličnost proizvesti sjedinjenje među Srcem Isusovim i Vašim. Trebalo bi više nego sjedinjenje, trebalo bi jedinstvo... To će učiniti Isus, ako mu ne budete stavljali zapreke.

***

Pismo Ocu Charrier-u.

27. svibnja 1905.

...Molim se našemu dobromu i milomu Gospodinu, ako budete naskoro išli u svoje duhovne vježbe, neka Vam dade, te ih obavite u njegovu božansku Srcu. Molim mu se, da Vam dade, te vazda prodirete sve dublje u one božanske odaje, koje je pridržao za svoje preljubljene, i da Vam sve većma otvara tajne svoje Beskrajne Ljubavi. Moj Bože! Kako bi bilo lijepo zatvoriti se u ovo Srce, samu Ljubav, i nikada više odatle ne izaći!

Dakle, moglo bi biti, moj Oče da u meni ima još hotimične oholosti? Ako to vidite, treba ju čupati bez milosrđa, i bez straha, što će me to boliti, jer bi to bilo strašno!

...Još jednom hvala na Vašoj dobroti i molitvama, što ih činite za našu dragu Majku, koja Vam je za to puno zahvalna.

***

Pismo Oca Charrier-a.

30. svibnja 1905.

Hitim da Vam izrazim radost radi molitve Isusu Vječnomu Svećeniku. Nj. Svetost Pijo X. potpisao je 3. ožujka 1905. dozvoljene oproste:

1° 300 dana jednom na dan;

2° Potpuni oprost uz obične uvjete prvoga petka ili prve nedjelje svakoga mjeseca, po volji, onima, koji budu izgovarali tu molitvu jednom na dan prošloga mjeseca;

3° Oprosti se mogu namijeniti dušama u čistilištu. Bit ću Vam zahvalan, ako ovu vijest saopćite Vašoj Majci i Vašim sestrama. Nastojat ću neprestano, da tiskam nove primjerke ove molitve sa oznakom oprostâ. Dat ću se na posao, čim se povratim iz Lyon-a. Mons. u Grenoble[1]) isposlovao je ove povlastice.

...Oprostite, žurim se. Da, budite veoma ponizna po zaštiti Srca krotka i ponizna. U tom Srcu, izvoru Beskrajne Ljubavi, ostajem s Vama sjedinjen i duboko Vam odan.

***

Pismo Ocu Charrier-u.

1. lipnja 1905.

Radujem se s Vama radi darova iskazanih Vašoj maloj miloj molitvi. Neka je dobri Gospodin blagoslovljen i slavljen, i neka što češće čitanje ove molitve privuče Svećenstvu novih milosti; to mi je najvruća želja. Odlučila sam, da dobijem prvi potpuni oprost prvoga petka u srpnju za duše svećenika u čistilištu, neka se mole za svoju braću, što se na zemlji bore. Sestra X. nadodaje riječ, da Vam izrazi radost i čestita Vam na ovom sretnom događaju.[2])

...Molit ću se za Vas, budite sigurni; osobito za ovih deset dana duhovne sabranosti. Mi same bit ćemo u samoći tri dana pred Duhove. Molit ću se dobrom Učitelju, neka Vam pošalje Duha Svetoga, Duha ljubavi, koji prosvjetljuje, zagrijava i oživljuje. Mollte se i Vi za mene, koja sam sâma bijeda.

...Ima kojih osam dana, da osjećam vanrednu želju dobro provesti ovaj mjesec lipanj; ne znam, šta želi učiniti Isus; katkada mi se čini, da mi srce hoće da iskoći te ode, utopi se i iščezne u bezdan Beskrajne Ljubavi, a jer mora ostati gdje jest, kô slijepljeno s mojom bijedom, trpim, da ne mogu iskazati.

---

[1]) Mons. Henri.

[2]) Općenito se držalo, da je molitvu sastavio O. Charrier.

89. — Duhovne vježbe pred Duhove 1905.

Četvrtak. — Već nekoliko dana nešto me nuka na želju, da bih dobro obavila ove kratke duhovne vježbe. Ne znam, odakle to, osjećam, da mi je duša blizu, puno bliže no obično, duši moga Oca, i nešto božansko da me obuzimlje.

Pitala sam se odmah za razmatranja, zašto osjećam dušu moga Oca tako blizu; kao da sam na istom mjestu, premda ga ni ne vidim ni ne čujem. Činilo mi se, ako sam dobro shvatila, to je s toga, što naše duše dobivaju od Boga isti poticaj, ista nadahnuća; one se dakle penju u istom pravcu, pa se sastaju u misli na Boga. Ako se smijem ovako izraziti, Isus ima samo jednu misao za ove dvije duše; Isus obadvjema daje neku istu milost. To sam koji puta osjetila, ali ne ovako kao sada.

Htjela bih pisati o Beskrajnoj Ljubavi; ona me svu opkoljuje, a ne mogu. Nešto božansko me upija, sa mnom gospodari, vuče me unutra. Trpim i na srcu, i ta patnja baca me u neku vrst bolesti mučne i slatke. Možda ću sutra imati više snage. Oh, Isuse, preslatki Učitelju, trpjeti i Tebe ljubiti, to je dobro!

Ali daj mi nešto snage, jer ako se Tebi svidi, da ovo traje cio mjesec, ne znam, hoću li doći do konca.

...Jutros, prije nego sam se digla, mučile su me strašne neke napasti; pod Misom mi došla misao o mojoj bijedi tako duboka, tako silna, da nijesam mogla drugo nego baciti se u ništavilu

svojem pred noge Učiteljeve; i opet mi se činilo, da nijesam dostojna, ni da me zgazi svojim božanskim nogama.

Nijesam propustila sv. Pričest; imala sam silnu želju, da mi je biti veoma čista, veoma čista i da mi je ljubiti Boga iz sviju sila.

Poslije sv. Pričesti rekla sam Isusu: »Zašto dolaziš k ovom tako bijednom stvoru?« Odmah mi nije odgovorio, samo mi je dao da još slađe osjetim njegovu nazočnost; onda mi je u duši kazao, da mi je ova bijeda bila nužna, te shvatim istinu svoga ništavila i dovede me na to da trpim i molim za one, koji se nalaze u vatri napasti, da ne bi pali.

Ponedjeljak. — Od subote neprestano imam taj osjećaj svoje velike bijede. Jutros pod Misom osjećaj je bio neizmjeran, a ipak sam osjećala Boga tako blizu i želju ljubiti ga tako jaku, te je to bilo jedno mučeništvo. Činilo mi se, Isus hoće da učini nešto što ja ne znam, ali da to učini, trebalo je da nađe moju dušu posvema poniženu pred sobom i svega lišenu. Mislila sam prikazati mu sva čuvstva, koja je, čini mi se, on sam ulio u moje srce spram svoga Svećenstva. Rekla sam mu: »Moj Isuse, razumijem, što moj Otac ovako bijednoj ne će više ništa da govori o svojim svećenicima i drži me u tome po strani; ali ako želiš većih žrtava, silit ću se, da više ne mislim na svećenike, koje si mi, kako mi se činilo, dao; silit ću se, da više ne ljubim te svećeničke duše, koje Ti toliko ljubiš.

Ovo sam rekla, vjerujuć, da si mi Ti naredio neka kažem; sada ako hoćeš uzmi drugoga posrednika. Ja nijesam dostojna pomagati tvoga slugu u ovom djelu Ljubavi, nedostojna sam dapače i trpjeti za nj. Ako hoćeš, da moje molitve, da moje patnje ne služe tomu, ako hoćeš dapače, da se odrečem utjehe i radosti biti žrtvom za tvoje Svećenstvo, učini Isuse, moj Gospodine i moj Učitelju, učini i liši me svega. Ti si apsolutni Gospodar svojih darova; ja Ti se klanjam, i kada daješ i kada oduzimaš, i kad budeš od mene povukao sva tvoja dobra, s tvojom milošću, koju mi, vjerujem, vazda daješ, hoću da Ti budem još vjernija, da Te sve više ljubim, sve više spremna na žrtvu.«

Utorak. — Jučer sam učinila ovu žrtvu, čini mi se, sa svom iskrenošću srca svoga. Izgleda, Isusu je to bilo milo. Dao mi je da osjetim, kako je baš to raspoloženje moje želio. Cio dan sam trpjela, bila skršena ali mirna i sretna, da sam učinila, što je Isus htio od mene. Navečer za molitve bacila sam se Gospodinu pred noge, vrlo umorna, da mu se šuteći poklonim; gotovo odmah s početka u duši mi se javio i prenoseći dušu moju u sebe rekao mi je: »Pokazao sam ti ljubav svoju prema mojem Svećenstvu, sada ću ti pokazati ljubav, kakvu svećenik mora imati prema meni.«

Poslije mi se prikazao kao božanski umjetnik, kako on sam izrađuje svećenika na sliku Božju i utiskuje mu najljepše crte: dobrotu, milosrdnost, razboritost i t. d.

Poslije molitve, razmišljajući o toj milosti i prosvjetljenjima, pitala sam sebe, zašto je dan prije naš Gospodin tražio od mene tu žrtvu, kad je on sam sada meni govorio o svojem Svećenstvu. Moj preslatki Učitelj dao mi je razumjeti, da je on želio tu žrtvu, da dovede moju dušu u stanje, u kakvu on hoće da bude. On pak hoće, da moja duša ne bude ni na što vezana, da je gipka i meka u njegovim rukama, da je kao perce, koje vjetar diže i s mjesta na mjesto nosi; on hoće da bude bez straha, bez želje, izuzevši želju ljubiti ga, bez zabrinutosti, bez veza; on hoće, da je posvema prazna i slobodna u svrhu, da ju Ljubav može napuniti i njom se služiti po volji.

Pismo Ocu Charrier-u.

14. lipnaj 1905.

...Neizmjerno sam željela obaviti dobro kratke duhovne vježbe pred Duhove, i eto, nijesam ih učinila bolje nego li i druge; sve obavljam tako nevoljno, a ipak bih željela toliko ljubiti našega Gospodina. Čini mi se, kad ljubimo Boga, da mu olakšavamo, jer od njega uzimljemo malo od preobilja ljubavi, koja je u njemu; na neki ga način rasterećujemo, jer ga ljubimo tek onim, što on od Beskrajne Ljubavi stavlja u nas. Međutim mi ga ljubimo ljubavlju ograničenom i nesavršenom, ljubavlju stvorenja, no, uza sve to, to je poticaj Beskrajne Ljubavi, koji nas nuka na ljubav.

90. — Nedjelja, 25. lipnja 1905.

Bila sam nešto nemarna i mlitava ovih dana, pa nijesam napisala, što mi je Isus očitovao o ljubavi, koju svećenik mora imati prema njemu. Jutros me je dobri božanski Učitelj ukorio i rekao mi, da ona prosvjetljenja nijesu bila nipošto za mene, nego da imaju biti saopćena. Obećala sam mu, da ću tu pogrešku popraviti, i molila sam ga, neka mi dozove u pamet sve što treba da bude zabilježeno; činilo mi se naime, da se ne ću valjda svega više kako treba sjetiti. Moj božanski Učitelj kazao mi je, da ljubav svećenika prema njemu mora biti različita i posebno žarkija od ljubavi drugih ljudi.

Onda mi je kao u ogledalu pokazao sve milosti i darove osobite, kojima je obogatio dušu i srce svoga svećenika, pa mi je zatim kazao ove riječi: »Koji je više primio, više ljubi!« Ne mogu sve potanko zabilježiti, što sam vidjela jednim pogledom od darova božanskih u svećeniku; koji ih je primio i koji ih ima, ni ne sluti o tom, i uza sve to što vjeruje, da je puno primio, ne može shvatiti, kakvih je sve milosti uložila u njega Beskrajna Ljubav. Jedno od blaženstva za svećenika u nebu bit će gledati i upoznati, šta je sve za njega učinila Beskrajna Ljubav, i kakve je povlastice uživao nad ostale ljude. Valjda se ne ću poslužiti pravim izrazom, ali mi se čini, da svećenik prelazi nekako u stanje neke božanstvenosti po jedinstvu, koje ima sa Kristom, i po moći, koju po Kristu ima na duše za njihovo dobro i spasenje njihovo.

Pošto mi je pokazao sve razloge, s kojih je svećenik dužan imati naročito jaku, nježnu i žarku ljubav prema Bogu, našem Gospodinu, kazao mi je Isus: »Jedno je samo stvorenje, koje me je ljubilo i koje me ljubi onako, kako me

mora ljubiti svećenik, samo je jedno srce, što može služiti za uzor njegovu srcu u toj ljubavi: to je Srce moje presvete Majke.« Onda mi je na božanstveni način pokazao, kako ljubav svećenikova mora u svemu biti slična ljubavi Marije prema njezinu božanskomu Sinu. Kao i Marija, svećenik, istina, uzvišen osobitom milošću, ostaje ipak niže stvorenje, podređeno božanskom Učitelju; kao ona, po naravi i on se dotiče ništavila, ali i intimnosti sa Božanstvom po posebnoj ljubavi; kao ona, i on mora biti više prožet istinom o svojoj vlastitoj bijedi i niskosti, i više osvijetljen božanskim zrakama Ljubavi Beskrajne. Kao ona, i on po djelovanju Duha Svetoga prima vlast proizvesti svijetu Utjelovljenu Riječ: Majka ga proizvodi u istini vidljivoga tijela, a svećenik u istini euharistijskog tijela.

Ljubav Marije prema Isusu Ljubav je stvorenja privilegovanoga, ljubav je žarke zahvalnosti i duboke poniznosti, ljubav je, što se snizuje i žrtvuje, koja se posve žrtvuje potrebi što osjeća, naime vratiti sve što može onomu, od kojega je toliko primila. Osim toga ljubav Marije ljubav je majke, ljubav nježna, osjetljiva, revna, ljubav što brani i štiti, što se i žrtvuje, ali drugačije, što se daruje, ne da povrati nego da opet daruje onom, kojemu je već darovala.

Ljubav svećenika prema Isusu, njegovu božanskom Učitelju, mora biti posve ovoj slična. I on mora imati ljubav ponizne zahvalnosti; ljubav ljubljenoga stvorenja, koje se klanja, koje zahvaljuje, ljubav revnu, što čuva budno, što štiti, što

brižno njeguje, koja se žrtvuje do zaboravi na sama sebe.

Marija je prema Isusu gojila ljubav ne samo kao privilegovano stvorenje i ljubeća majka, nego i još više, ona je prema svojem božanskom Sinu imala i ljubav djevice. To je ljubav i ponizna; ljubav vazda mora biti ponizna; ali ljubav pouzdana, vjerna, jedincata, puna čiste familijarnosti, vanredne pažljivosti i smjernoga žara. Takova mora biti prema Isusu i ljubav svećenikova: ljubav čista, neprisiljena, vjerna i povjerljiva. Dakako, svećenik nema idealnih bijeljina Neokaljane; njegovo srce nema one uzvišene čistoće kao Srce Marije Djevice; ali neka crpe iz milosti svoga Svećeništva; tu će naći izvorâ djevičanskih nježnosti i herojskih požrtvovnosti.

Isus hoće, da je ljubljen od svećenika, kako ga je ljubila Djevica Marija; on je u privilegij Svećenstva ulio milosti slične onima, što ih sadržaje božansko materinstvo. Milosti intimnog i posve osobitog sjedinjenja s njegovom božanskom Osobom, s njime Bogom i čovjekom; milosti neizrecive čistoće; milosti požrtvovnosti bez ograničenja.

***

Prvih dana lipnja Poglavarica posla dio autobiografije, koji je S. Alojzija Margareta dovršila. Na to odgovori O. Charrier S. Alojziji Margareti:

1. srpnja, blagdan čudotvorne Gospe.

Čitao sam »moju povijest«, ili bolje, dio, koji mi je poslan. Jedna mi se stvar činila vrlo nepotpuna. To

je djelovanje sotone. Treba o takvoj stvari, koju valja znati potanko, u svrhu, koju imam pred očima, sve to djelovanje iznova izraditi: protumačiti, kako je to počelo; opetovati sve, što je prošlo, sve učinjene prigovore, način, kako je odgovoreno ... Jednom riječju, u ovoj stvari tražim najsitnije pojedinosti. Vi ćete lako razumjeti, da mi to treba, e da isporedim i uzmognem suditi, koji je duh govorio ovih posljednjih godina. Sotona se rado pretvara u anđela svjetlosti. Tražim dakle, da mi na posebnim listićima potanko opišete sve, što je demon činio, govorio ili pokušavao, prije nego ste stupili u samostan, pa i poslije, ako ste štogod opazili.[1]) Odvažno, dijete moje, s milošću našega Gospodina, mi ćemo razotkriti istinu, neka izađe na vidjelo iz magle, koja ju obavija.

Molite se puno ...

najodaniji Vaš Otac u Gospodinu.

91. — Prvi petak srpnja 1905.

Danas je Isus za Presveti Sakramenat tako privezao moju dušu, dok sam bila pred njim, te mi se činilo, da će mi srce iskočiti, kad sam ga morala ostaviti; međutim dobri Učitelj nije ništa govorio i ja mu nijesam mogla ništa kazati. Osjećala sam se obavijenom i povučenom od njegova Božanstva, pa sam gdjekada opetovala ove riječi: Ja Te ljubim, o Isuse, ja bih Te htjela ljubiti, kad bih mogla izgorjeti od ljubavi prema Tebi!

Vazda osjećam, kako me nešto nuka, neka se na nešto pripravljam, a ne znam na šta. Taj

[1]) Taj rukopis bio bi »Sveščić o napastima«, o čemu je O. Charrier pisao 15. prosinca 1915. biskupu Filipello: »Ja puno držim do toga sveščića, osobito ako bi se kasnije otvorio kanonski proces o heroizmu S. Alojzije Margarete, što me ni malo ne bi iznenadilo.«

osjećaj potiče me naprijed, da koracam putem žrtve i ljubavi, a ja sveudilj, vidim, mlaka sam i nevoljna. Nemam poniznosti! Oh, da mi je postati poniznom! Jučer se pružila jedna nesnosna prigoda za narav, koja nešto i ponizuje u očima ljudskim. Mislim, da nijesam ništa rekla; ali mi je unutra bila muka i osjetila sam, da mi krv ide u obraze; međutim ta se prigoda često pruža, dapače ja ju katkada tražim; morala bih se priviknuti na to, i kad znam, da je za mene dobra, volim ju. Moj Bože, daj mi istinsku poniznost!

Da sebe kaznim radi onoga unutrašnjeg uzbuđenja, obećala sam Gospodinu, da ne ću upozoriti Sestru na pomanjkanje, koje čini takom prigodom; upozorila bih ju onda, kad bi to činila prema drugima; ako bih ju upozorila, ona bi se popravila najprije prema meni, i ja bih bila lišena ovoga dobra. Molim Isusa, neka ne dopusti, da to čini s drugima; željela bih, da tako postupa samo sa mnom.

***

Pismo Ocu Charrier-u.

12. srpnja 1905.

...Morali ste vidjeti u novinama novi popis ukinuća; ovaj put nas nijesu zaboravili; daju nam rok samo šest nedjelja. Volja Božja. Svi se izručaju Bogu Dobromu, a naša dobra Majka pokazuje divnu odvažnost.

Molite se puno, moj Oče, dobromu Učitelju, neka ovoj dragoj Majci udijeli i tjelesnih sila onoliko, koliko joj je jak duh i odlučna volja.

Što se mene tiče, uvjerena sam, da naš Gospodin daje i obećaje najbolje svojim zaručnicama, i, budemo li vjerne, da će sve ispasti na korist naših duša.

Naša dobra Majka htjela Vam je sama pisati, ali je evo preopterećena poslovima i brigama. U svojoj dobroti sve više i više računa s Vašim molitvama.

...Naša draga Majka dala mi je prekjučer listić Vašega pisma, koji je meni bio namijenjen: rekla mi je, da odmah izvršim, što želite,[1]) i da za to odredim nešto vremena. Već sam napisala desetak stranica, i mislim, da ću za koji dan svršiti, ako ne nadođe što nepredviđeno.

Dobro shvaćam, Oče, da Vi imate razlog, ali je i istina, da me to puno muke stoji. Nikada ne bih zaželjela, da na moje pero ispanu take strašne stvari, ali eto učinit ću, da Vas poslušam. Kad sam pročitala Vaše pismo, došla mi je jedna rđava pomisao; pomislila sam, time hoćete samo da trpi Vaše dijete. No kod te misli nijesam se ustavila, jer dobro znam, kako ste u dnu duše plemenit i da činite sve samo na moje dobro. Ali, moj Bože, koliko valja trpjeti na tom svijetu.

Međutim ja to hoću, jer to hoće Isus, i ako hoće, da u toj mučnoj neizvjesnosti ostanem još dugo, makar i cio život, i ja to hoću, i prikazujem to mučeništvo duševno za Vas, za svećenike, za duše.

Ne preporučam se Vašim molitvama, Vi i onako vidite, koliko trebam molitve, pa mi je ne ćete uskratiti. Čini mi se, nema tako bijedna stvorenja kao što sam ja; kad reknem, da mi treba molitava, počnu se smijati; ali Vi, moj Oče, znate sve, Vi mi ne ćete pomoći uskratiti.

***

Pismo Oca Charrier-a.

13. srpnja 1905.

Ne, moje dijete, nije mi svrha, da Vam zadajem mukâ. Nego ja samo hoću da jasno vidim stvar važnu nada sve, za svrhu, koju imam pred očima. Kad bih, moje drago dijete, mogao preuzeti na sebe muku, koju Vam namećem, od svega bih to srca učinio. Ali to nije moguće. Treba, da baš Vi prođete tu muku što ponizuje.

[1]) Sveščić o napastima.

Vi ćete ju pokloniti za svećeničke duše, i to će možda više no išto drugo koristiti svrhi, koju smo si preduzeli, ako je u skladu sa voljom Božjom.

Jadno dijete! Kako valja trpjeti, da se postane cio Božji! Ali kako je i dobro biti posve Božji!

U nedjelju od 6 do 6 i pol reći ću sv. Misu na Vašu nakanu. Sjedinite se sa svojim Ocem, koji će Vas prikazati božanskom Srcu.

Traženi posao obavite savjesno i što moguće potanko, da se na to više ne treba povraćati.

Ostajem očinski sjedinjen s Vama u Srcu Isusovu i u Srcu Marijinu.

***

Pismo Ocu Charrier-u.

14. srpnja 1905.

Isus naš Gospodin za nas hoće križ i samo križ. Evo nam je bolesna dobra Majka. Sile joj nijesu dorasle njenoj odvažnosti. Prošle noći dobila je slabost srca, koja je mogla biti opasna, da se na vrijeme nije priskočilo. Jutros joj je bolje. Molite se za nju i za nas.

Jutros je prispjelo Vaše pismo, odnijela sam ga našoj Majci i pročitala. Bila bi vrlo sretna, da Vas vidi.

...Gospodin X..., koga upitasmo za savjet, rekao je, da, prema svima izgledima, ništa ne izlažemo opasnosti do polovice studenoga, kadno će biti rasprava sudska. Po mojem mnijenju imat ćemo miran još listopad. Ali dotle neke će od nas već biti tamo.

Kad sam jutros ugledala našu dragu Majku onako izmorenu, morala sam pobuditi čin predanosti, kojemu dubinu poznaje samo naš Gospodin i Vi možda.

Hvala Vam, moj Oče, na onako dobrom jutrošnjem listu. Ne, doista se nijesam ustavila kod one strašne pomisli, što mi je o Vama nadošla.

Znam dobro, Isus hoće da ja trpim, i ja to hoću od svega srca; presretna bih bila, kad bih se dobri Gospodin udostojao primiti boli ovoga nevoljnoga stvorenja na dobro dušâ, koje on tako žarko ljubi. Svim srcem sjedinit ću se u nedjelju u određeno vrijeme sa Vašom sv. žrtvom.

Mora da Vam izgledam mlitava pred bolima, eh dobro, drago mi je, jer taka i jesam. Valjda bi bilo bolje da Vam nijesam kazala, da će me traženi posao stajati muke. Znam, Ocu se može sve kazati. Ako sam imala krivo, kazat ćete mi.

Po svoj prilici uručit ću Vam ovaj posao, kad dođete za koji dan; sigurno ću ga dovršiti u nedjelju; činim ja sirota što mogu bolje, ali ne znam dobro sve istumačiti, i za novije vrijeme, malo sam datume poboravila.

...U Srcu vazda beskrajno dobrog Isusa ostajem...

***

Pismo Oca Charrier-a.

15. srpnja 1905.

Da, kćeri moja, poimam onaj čin predanosti, koji moradoste pobuditi. Obavljam ga s Vama i u Vaše ime! S Isusom, valja vazda reći: Neka, pa bilo ne znam što ono, što on traži.

Mislim da ću moći otići u... na dva ili tri dana, od danas do 3. kolovoza.

...Međutim svršavajte svoj posao savjesno i posve jednostavno.

Ne plašite se ničega, pripovijedajte stvari onako kako ih vidite. Uostalom bude li potrebito neke stvari razjasniti, učinit ću to uz milost Isusovu. Da, da, Isus hoće, da trpite, jer hoće, da Vi pomažete spasavati duše. Zar Vi to ne želite od svega srca? Da, bez dvojbe. Eh, onda na sve recite: Ecce! Fiat! Alleluja!

...S Vama sam dok podnosite kušnje i tjeskobe.

Najodaniji Vam Otac u Gospodinu...

***

Pismo Ocu Charrier-u.

17. srpnja 1905.

Naša draga Majka htjela Vam je jučer sama pisati i javiti novosti; bila se digla i po običaju dala se odvažno na kućne poslove, ali ove noći opet joj je ozbiljno bilo pozlilo.

...Jučer nam je svima porasla nada, kad smo našu Majku ugledali na nogama, a danas opet valja da se nanovo Bogu izručimo. Neka je volja dobroga Učitelja vazda ljubljena i slavljena! Isusu treba patnjâ, toliko ima zla! Posebno hoće, da ja u ove dane trpim. Od nekoliko vremena čini mi se, da Isus nešto hoće, ja ne znam što, ali za to traži od mene patnje i ljubavi. Molite se puno za nas, za našu dragu Majku, za svoje dijete, moj Oče, koje, uvjeravam Vas, treba molitve. Hvala Vam na Vašem jučerašnjem lijepom pismu.

Da, sretna sam, što me ne smatraju nedostojnom biti progonjenom sa čitavom Crkvom, i to me ni izdaleka ne smućuje i ne žalosti, ali ima drugih boli duše i srca, s kojih trpim posve drugačije.

Međutim ja hoću sve, ja ljubim sve, jer sve dolazi iz ruke Isusove, i iz njegova Presvetoga Srca, puna ljubavi i milosrdnosti.

U tom bezdanu Beskrajne Ljubavi ostajem

Vaše najponiznije dijete.

92. — 17. srpnja 1905.

Moj Bože, hvala Ti, što mi daješ da trpim, blagosivam Te, što mi daješ dio svoga križa! O Gospodine, teško je to!... Ali ne, ja hoću, da mi ta gorčina bude slatka, kad Ti tako hoćeš za me. Hoću da još više ljubim ove duše, koje mi prouzrokuju bol; hoću da se još više žrtvujem za njih, jer mi one daju dobro dragocjenije od sviju dobara, naime, trpjeti s Tobom i za Tebe.

Ona riječ, koju si mi jednoga dana kazao, davno je to bilo, prošle su i godine, dolazi mi na pamet, i sada ju shvaćam. Kazao si mi: »Ja ću usavršiti u tvojem srcu sposobnost ljubiti i sposobnost trpjeti, da uzmogneš shvatiti i osjećati boli moga Srca.«

Dà, moj slatki Učitelju, kad tako trpim, bolje poimam, čini mi se, patnje tvoga božanskoga Srca; ja ih osjećam u sebi, gledam ih vlastitim svojim patnjama, i moje slomljeno srce sjedinjuje se s tvojim po boli i ljubavi.

Čini mi se, ja ne trpim samo od svojih boli, nego i od onih, što ih Ti sam osjećaš u dubini svoga Srca neizmjerno ljubeznoga; od boli u meni samoj i od nevjernosti onih, koji mi zadaju boli.

93. — 30. srpnja 1905.

Jučer navečer za molitve nijesam mogla pravo ni misliti, tako sam bila ubijena i poništena, kao sviju ovih prošlih dana; no duša moja za čas bi višom silom uzdignuta nad nevolje tijela i zaboravi sve ostalo. Našla sam se kao prenesena na obalu neizmjernog oceana, kao nekog dubokog ponora. To je bila Beskrajna Ljubav! Duša mi se osjećala povučenom, bila bi se htjela tu kupati, uroniti, izgubiti se. Poslije sam k sebi došla.

Malo poslije u tišini sobice oblada mojom dušom neko preugodno čuvstvo; činilo mi se, da u duši slušam divan i mio glas, koji mi govori, da ću naskoro uroniti u onaj bezdan Ljubavi, i da u nj upasti ne ću sama; da će moj Otac sa mnom pasti u bezdan, a iza nas će tamo doći mnoštvo duša svojim redom. Kad jedna duša pane u ovaj božanski ocean, onda nastane u vodama ljubavi kao neko brujanje, i to se brujanje

proteže, širi, saopćuje; Presveto Trojstvo[1]) i duhovi nebeski i sva stvorenja primaju učinke.

94. — Kolovoza 1905 .

Vidjela sam, da mi je moj Otac pripisao jednu rđavu misao,[2]) ili barem ispraznu i glupu; bila sam s time zadovoljna. U meni ima toliko zla, koje on možda ne vidi; lako može pretpostaviti u meni rđav osjećaj, kojega nemam. To će biti naknada. Bilo mi je drago, što misli, da mogu jošte imati tako ispraznu stvar. Nešto me je to boljelo, ali to je bilo posve prirodno; međutim ne puno, jer radost, što mi se pružila prigoda za poniženje, uništila je osjećaj naravi.

Kada trpim ili kada sam ponižena, uza sav osjećaj u naravi, u dnu duše ja uživam neku preugodnu slast. Ta unutarnja ugodnost dolazi mi od pomisli, koja mi se odmah pojavi, da evo imam nešto što mogu darovati Bogu za svoje drage svećenike, za duše! Nešto me snažno potiče, da njima darivam, da njima zaslužim milosti, da njima isposlujem darova.

Evo već nekoliko mjeseci, da se nijesam usuđivala reći: »moji svećenici«, »moji dragi svećenici«; ali ja drugačije ne mogu. Osjećam, da su i odveć moji. Znam, da su tako Isusu mili, te se osjećam primorana moliti za njih, žrtvovati se za njih, činiti kao Isus. Čini mi se, naš Go-

[1]) Po vanjskoj slavi, koju tim dobiva.

[2]) O. Charrier, da ju iskuša, ili jer mu je doista došla taka misao, dao joj je razumjeti, da on misli, da joj je donekle drago govoriti mu o primljenim milostima.

spodin neprestance daje, te mojim srcem prolaze osjećaji njegova Srca za njegove svećenike. U svojem srcu, izgleda mi, razlikujem naravna čuvstva, kojima ljubim dobre osobe, svoju obitelj, svoje poglavarice, svoje sestre i t. d.; onda čuvstva vrhunaravna, kojima ljubim one, što mi prouzrokuju boli, grješnike i t. d., čuvstva, koja mi je dala milost, ali koja dragovoljno primam, koja hoću da imam, koja molim, koja zadržajem. Napokon imam čuvstvo osobito, koje mi je dano za duše svećenikâ, a koje je posve druge vrsti. Nijesam ga željela, ni molila, meni osobno ne koristi, koji put sam ga odbijala, nije mi naravno. Bog mi ga je nametnuo; ono je kao u pohranu meni povjereno. U moju dušu stavila ga Beskrajna Ljubav; moram ga čuvati. Ono me tereti, ono mi prouzrokuje boli, ali ja ću ga dobro čuvati, ja ga volim, jer mi ga je Isus darovao.

***

Pismo Ocu Charrier-u.

1. petak, 4. kolovoza 1905.

Moj Oče!

Naša Majka mi nalaže da Vam pišem, jer ona sama nema nikako vremena za to.

...Iza Vašega odlaska ja sam u bolnici, ne mogu nikuda. Kako ništa ne pomogoše lijekovi i mirovanje, počela sam jučer devetnicu sv. Ignaciju, i od onda mi ide na bolje.

Ali Vi vidite, dobri Učitelj ne će, da ja budem bez boli. Konačno sve valja staviti, sve utopiti u bezdan

Beskrajne Ljubavi i tu se i sâm izgubiti. Pomozite me u tom, moj Oče, i sve izručite Isusu.

U božanskom Srcu

Vaše preponizno i nedostojno dijete.

***

Pismo Oca Charrier-a.

Subota, 5. kolovoza 1905.

Kćeri moja!

...Ne, kćeri moja, Vaša otvorenost nije me uvrijedila, a Vi molite da Vam oprostim. Ne samo da me to nije zaboljelo, nego mi dapače jednu stvar razjasniste, i zahvalan sam Vam na djetinjskoj otvorenosti. Kad biste mogli od dobroga Gospodina isprositi duši mojoj jedno prosvjetljenje, koje joj manjka! Prikažite mu na tu nakanu svoja poniženja i boli svoje.

Vaše boli!... Možda su istom započele! Ako doista naš Gospodin hoće po Vama i Ocu Vašemu izvesti ono što mislite, trebat će još puno trpjeti, da se sve okrene na dobro i ostvari želja božanskoga Učitelja. Budem li ja i nadalje odbijao sudjelovanje, jer osobno nijesam dovoljno uvjeren, to odbijanje zadavat će Vam u duši veliku bol, da joj ne smijem tražiti dna, tako mi izgleda neizmjerna.

Znam, sve što ste mi govorili i pisali od strane našega Gospodina, nosi pečat iskrenosti, božanske vrhunaravnosti, koji se gotovo nameće; ali ne mogu prišutjeti, da se i u tom slučaju možda nesvijesno uvuklo nešto čisto osobno, tako te što bi izgledalo da i dolazi od Gospodina, moglo bi od Vas doći. S toga prije no počnem raditi želim više svijetla i osvjedočenja, a to mi Gospodin još nije dao.

S toga odvažno, kćeri moja, odvažno! Kao zaručnica našega Gospodina morate piti iz njegova kaleža. Budete li vjerno pili do taloga, zadobit ćete mi traženi

dokaz; i Vaša odvažnost za boli pospješit će željeni čas, da bacite duše, ili bolje, da ih dovedete do oceana Beskrajne Ljubavi.

Ostajem u Srcu Isusovu

Vaš nedostojni ali odani
Otac u Kristu.

***

Pismo Ocu Charrier-u.

18. kolovoza 1905.

...Ovih dana Isus me drži na križu; katkada duševno trpim doista bolno; on to daje, božanski Učitelj, i ja drugo ne želim; ne govorim ovo, da se tužim.

Naša predobra Majka nalaže mi, da Vam izručim njeno duboko poštovanje i da Vam zahvalim na Vašim molitvama; ona se i dalje preporuča; i samostanske sestre trebaju molitve, premda se možemo nadati, da ćemo ovdje proboraviti još zimu a možda i proljeće.

I ja se toplo preporučam Vašim usrdnim molitvama, veoma ih trebam. Vi to dobro znate. Moj Bože, kako će jednom biti lijepo uz Gospodina! Katkada me spopane neizmjerna želja biti već ondje, ali međutim znam, da je sada bolje trpjeti. Molite se Isusu za mene, prosim Vas, da mi dade malo odvažnosti i prave ljubavi.

Sa poštovanjem u njegovu božanskom Srcu

Vaša preponizna kćerka i služavka.

95. — 26. kolovoza 1905.

Velečasni X. za ispovijedi kazao mi je stvari tako dobrih, tako lijepih, tako istinitih o Bogu, o njegovoj ljubavi, o snazi čina ljubavi, i njegove se riječi tako sjediniše sa onim, što živi u dnu duše moje, da sam bila kao izvan sebe; dva tri puta morala sam velečasnom kazati koju riječ za njegova razlaganja, samo da se malo osvijestim. U isto doba osjećala sam u

prsima žestoku toplinu, kao da mi se najednom tu slila sva krv. Kad sam izašla iz ispovjedaonice, ustavi me jedna sestra i govorila mi je dugo o poslovima i radovima; jedva sam mogla pratiti ono što mi je kazivala. Poslije sam otišla u kor i tu ostala klanjajući se i diveći se Bogu u šutnji. O, taj veliki Bog kako može biti da nije ljubljen? On je tako dobar, tako lijep, tako pravedan, tako svet, tako silan! Koja li milost, koja li dobrota, što nam je dozvolio da ga ljubimo, što nam je dao razum sposoban da ga spoznamo, i srce sposobno da ga ljubi? Meni se čini, ako tko ne ljubi Boga, s toga je to, jer ga ne poznaje. Ako ga netko i malo spoznaje, ne može a da ga ne ljubi. Katkada gorim od želje raditi, da ljudi upoznaju ovoga velikoga Boga; ne dakako kakav doista jest, nego barem, kako ga ja poznajem. Kad bi svi ljudi samo onako kao ja poznavali Boga, sva bi mu srca bila otvorena; ne bi mu se mogla oprijeti.

96. — 27. kolovoza 1905.

Baš sam pročitala, što sam jučer napisala, i duša mi, uzdižući se Bogu reče: »Moj Bože, što treba učiniti da te ljube?« — glas Isusov odjeknu u dnu duše moje i odgovori mi: »Pokaži moje Srce, dobro, milosrdno, puno samilosti i blagosti«. Kada glas Božji dođe da ga čujem, ujedno me obaspe kakvim prosvjetljenjem. U tom svijetlu, ako se ne varam, vidjela sam, da svećenici moraju ući u duboko i posve obnovljeno poznavanje Beskrajne Ljubavi.

Svijet ne može neposredno primiti ovu objavu ljubavi, ni crpsti odatle plodove milosti i spasenja. Svećenik je za to, jer je bliži Bogu i već posvećen, da primi ovu objavu ljubavi i priopći je svijetu; svećenik će pako posve unići u posjed tajne Beskrajne Ljubavi po Srcu Isusovu, ako proučava tajnu njegovih božanskih kreposti i nasljeduje ih. Čini mi se, naš Gospodin hoće da kažem ovo: Svećenik se ne smije zadovoljiti, da ima pobožnost prema Presvetom Srcu, da ju sâm obavlja i duše joj privodi. To svakako, ali božanski Učitelj ne ide za tim, dok svojim svećenicima napose daruje svoje Srce. Isus hoće nešto drugo. Po Presvetom Srcu svećenik mora ući u intimno poznavanje Isusa Krista; ono je ulaz, kojim svećenik mora proći i prodrijeti u unutrašnjost Kristovu, pa kad se njime sav natopi i prožme, ima da postane sjajnim ogledalom, u kojem se može odrazivati Beskrajna Ljubav.

Beskrajna Ljubav je sunce; kad bi izravno na svijet bacala zrake, duše bi oslijepile i izgubile se, jer nijesu dosta visoke ni čiste. Treba da se ovo božansko sunce odrazi u jednom ogledalu, i odraz zraka iz ovoga ogledala osvijetlit će i zagrijati svijet.

To ogledalo jest duša Svećenstva, ali mora biti čista, mora biti prozirna. Ovaka duša svećenička mora biti slična duši Kristovoj. Je li svećenik uistinu drugi Krist, onda je čisto ogledalo, koje odrazuje zrake Beskrajne Ljubavi.

POGLAVLJE XIX

Nove milosti sabranosti i mira

»Hoću da učvrstim kraljevstvo svoga mira u duši tvojoj.«

97. — 28. rujna 1905.

Već više mjeseci žarko želim dobro obaviti ove duhovne vježbe; nešto me u duši potiče, da ih obavim brižljivo i s osobitom revnošću. Jesu li posljednje u mojem životu? Nijesu li prve za nov život svetiji i vjerniji? Ne znam, ali za ovo mi daje naš Gospodin izvanrednih poticaja.

Za nedavne bolesti imala sam više veoma živih prosvjetljenja o želji, koju ima Isus gledom na čistoću i savršenost moje duše. Hoću da energično radim o svojem posvećenju. Moram biti sveta za samu sebe, da vratim Isusu plodove njegovih milosti. Moram biti sveta za svoje svećenike, da im zaslužim milosti i ne budem nedostojna služiti im. Moram biti sveta za Isusa, da utješim njegovo Srce, da mu oči razveselim, da ispunim njegovu volju. To ja moram i to ja hoću; ne mogu ja to sama sobom, istina, jer ja sam sama nevolja, slaboća, nesavršenost, ali sve mogu s milošću, sa Isusom, koji to hoće i može, on Isus!

98. — 29. rujna 1905.

Danas mi se saopćio Isus; na jednom sam se osjetila zaogrnuta njegovom Ljubavlju Beskrajnom; ništa mi nije kazao; preda mnom se

držao kao božanski uzorak, prema kojem se moram udesiti; promatrala sam ga klanjajući mu se; gledala sam ga ponizna, ali ozbiljna i dostojanstvena; blaga, ali silna, bez pogađanja i mlitavosti; vidjela sam ga strpljiva. Oh, strpljiva! — Moj Bože, moj Spasitelju, moj Učitelju, učini me strpljivom; strpljivom u boli, u kušnji, u progonstvu, u prigovaranjima, u teškoćama života, strpljivom sa različitim značajevima, u neprilikama rada, u raznovrsnim zadjevicama. Isuse, učini me strpljivom, kako si Ti bio strpljiv!

99. — 3. listopada 1905.

Jučer navečer za razmatranja Isus mi je napunio dušu mirom posvema nebeskim. Dok mi se saopćio u unutrašnjosti srca, rekao mi je: »Hoću da učvrstim kraljevstvo svoga mira u duši tvojoj.«

Poslije mi je kazao, da mi ne će uznemirivati duše nikakva uzbuđenost, nikakav strah, nikakva uzrujanost; on da hoće ovaku duboku spokojnost u meni za to, te uzmogne u meni djelovati. Još mi je kazao od prilike ove riječi: »Svoju sam ljubav položio u zemlju tvoga srca kao sjeme, ona je nikla sred bijede i pokvarenosti tvoje čovječje naravi, kvašena rosom moje milosti i grijana zrakama moga Srca! Klica joj se pokazala na zemlji. Doći će dan obilne žetve; plodovima će se njenim najprije hraniti svećenici, a iza njih će se hraniti duše.«

Ove je riječi Isus u dnu duše moje govorio lagano, dostojanstveno, ali s dobrotom slatkom,

što u dušu prodire. Malo poslije dodao je: «Djelo je gotovo, otpočini u mojoj ljubavi.«

Za ovih riječi i poslije njih neizreciv je mir vladao dušom mojom i čitavim bićem mojim. Dušom sam iskusila ovaj preslatki pokoj, kako ga osjeća čovjek katkada iza teške bolesti i dugih bolova, pošto napokon usne. Osjećala sam Isusa tako dobroga, ali tako dobroga! Uvidjela sam, dobri Učitelj htio je, da mi dušom vlada dubok unutarnji mir u svrhu, da bude ko počivalište njegove ljubavi jošte malo upoznane. On hoće, da primam bol, kako već dođe, da ju krotko primam, bez naprezanja, da ne bih uznemirila njegovu ljubav u meni uspavanu. S toga on hoće, da se trudim oko blagosti i svladavam svoju naravnu živahnost i nestrpljivost.

100. — Listopad 1905.

Razmišljala sam o rasipnom sinu. O mila li i slatka razmišljanja! Ova je priča odlična slika, crtana rukom samoga Isusa, Beskrajnoga Milosrđa Srca Božjega. Kako je dobro sve joj crte raščiniti, da joj se pokažu božanske divote.

Bog je Ljubav. On je Ljubav Beskrajna. Ova Beskrajna Ljubav, ova bitnost božanska u sebi nema oblika. Ona je široko more, ničim zaokružena, svijetlo nikakvom zaprekom ograničeno; ali izvan same sebe Beskrajna Ljubav uzimlje razne oblike, da ju možemo upoznati. Jedan od tih oblika, našim griješnim dušama najprivlačiviji, jest oblik božanskoga Milosrđa. Milosrđe je oblik Ljubavi udesen prema nama grješnicima,

ali je prava Ljubav, Beskrajna Ljubav vazda ista, nestvorena, vječna, živa, djelatna.

Beskrajna Ljubav ima pet božanskih oblika, pet svetih svojstava, pet djelovanja; svi ovi oblici Ljubavi, jerbo su svi Ljubav, imaju iste granice, ista svojstva, ista djelovanja.

Beskrajna Ljubav jest Stvoriteljica, Posrednica, Otkupiteljica, Prosvjetliteljica, Proslaviteljica.

Milosrdnost je stvoriteljica, u koliko stvara u raskajanoj duši novu čistoću. Ona je posrednica, u koliko se stavlja između grijeha i božanske pravednosti te zbližuje ljubav raskajanu i Ljubav praštajuću. Ona je otkupiteljica, u koliko izbavlja dušu od grijeha, oslobađa ju i čisti. Ona je prosvjetliteljica, u koliko, i to ona sama, istodobno osvjetljuje i pokazuje i bijedu grješnika i dobrotu Božju. Ona je napokon proslaviteljica, jer ona daje nebo dušama i njihovim spasenjem slavu Bogu.

101. — Listopad 1905.

Dovršila sam svoje duhovne vježbe u preslatku miru. Isus, božanski Tješitelj duša, salijevao je u moju dušu preugodnu unkciju svoje nazočnosti. Osjećala sam, kako je dobar, beskrajno dobar prema svojoj maloj i nevoljnoj službenici. Oh, kako ima potrebu dijeliti svoju Ljubav ovaj beskrajno veliki Bog, i tako doći u jedan ništetan stvor s nijednoga drugoga razloga osim iz same Ljubavi. Dà, u dane ovih duhovnih vježba osjećala sam više nego ikada: u Bogu je nepojmljiva punina Ljubavi. Ova preobilata punina ima potrebu da se izlijeva, i Isus, utjelovljeni Bog, koji u svojem Srcu sadržava priticaje te Ljubavi, ide i traži dušâ, koje bi mogle primiti izlive od preobilja.

Riječ je postala čovjekom, da sama dođe i k Ljubavi dovodi srca. Isus je osnovao Crkvu, da od nje učini kraljevstvo svoje Ljubavi; dao je Euharistiju, da bude hranom Ljubavi; osnovao je svoje Svećenstvo, da kroz vijekove širi kraljevstvo Ljubavi; pokazao je svoje Srce svijetu, da raspali Ljubav; danas ga daje svojim svećenicima kao oružje Ljubavi. Bog je Ljubav i mora vladati po ljubavi.

Za ovih duhovnih vježba osjećala sam nešto doista posebno. Do sada je moja duša bila kanal, kojim je Isus davao da teku vode Ljubavi Beskrajne. Katkada bih osjećala Ljubav, kako prolazi kao val i dalje ide, i nijesam ga mogla zadržati. Sada, činilo mi se, hoće naš Gospodin da učini u mojoj duši nešto novo. Htio bi od nje da učini kao neku posudu, koju bi ljubavlju napunio; ali tako visoko, da bi se Beskrajna Ljubav prelijevala i oticala na sve strane. Isus bi htio, da bi srce moje poput njegova Srca neprestano sadržavalo neku puninu ljubavi; mislim, da mi je naš Gospodin udahnuo, neka gledam zadržati svu svoju nutrašnjost u velikoj blagosti, strpljivosti i mirnoće, e da bi se tako upriličila moja duša te bude posudom za ljubav. Odmah s početka to nijesam shvaćala niti sam si mogla protumačiti, zašto me baš na ovo potiče.

102. — Listopad 1905.

Nekoć me je moj Otac tako izružio, što sam počela urezivati mali križ na moje srce, te je tvrdio, da on takova šta nikada nije učinio, i da se ja moram u tome varati.

Ali ne znam za što, vazda imam osjećaj, da on nosi na svojem srcu poklona dostojno ime Isus.

Ako on to sam nije učinio, mora da je to učinio naš Gospodin; ako to ne nosi izvana na prsima, mora da to nosi iznutra na mesu srca. Kadgod sam sa Ocem, čini mi se, kad bi on odgrnuo odijelo, vidjela bih kako ondje sja ovo ime božansko. Ovaj put sam mu htjela reći, što mislim o toj stvari, ali se nijesam usudila. Ne voli, kad mu o njemu govorim, i onda on je odlučio, da na svaku moju reče *ne*. Od kako sam uvidjela njegovu odluku, da mi kaže *ne*, pa i u stvarima istinitim, došlo mi je, da mu više ništa ne govorim. Ne činim to, jer znam, da naš Gospodin hoće da mu sve kažem, a to mi je još teže.

Ne će da mi prizna, da je umoran ili nahlađen; s drugima to priznaje, i dosta je, da ja to rečem, i on će tvrditi, da nije tako. Sigurno naš Gospodin mu udahnjuje da tako čini; i ja ne pišem ovo s toga, da se tužim, nego samo neka on zna, što ja mislim. Volim sve što Isus čini, i sve, što moj Otac čini za mene u ime Isusovo, dobro je, ja to volim i ne ću drugo.

103. — 29. listopada 1905.

Ne znam zašto, iza svetkovine naše blažene Sestre[1]) duša mi je puna slatke utjehe; kao da mi se u Bogu rascvjetala i slatko počiva.

Kad me je jučer č. Majka poslala u bolnicu, što baš redovito nije ugodno mojoj naravi, bila sam posve zadovoljna; tako zadovoljna, te mi je izašlo na usta i ja rekoh jutros sestri, koja mi je došla opet u društvo: »Sestro, jeste li zadovoljna, što imate gripu?« — »Zašto me to pitate?« odgovori mi. — »Eto samo da znam, mislite li Vi kao i ja; meni je ovo drago.« Pogledala me je malo iznenađena i rekla: »Ja sam se predala; ali ne vidim, čime bih bila zadovoljna.« Bila sam u duši tako vesela, da sam se počela smijati najviše njezinoj ravnodušnosti, pa sam joj kazala: »Evo ću Vam kazati, za što sam ja zadovoljna; ima toliko duša, koje valja spasiti, toliko milosti valja zadobiti, da slavlje slavi ljubav; kad mi dobri Bog daje da prikažem jednu žrtvicu i nešto boli, to mi je drago, to će biti za poklon Isusu.« — »Oh, odgovorila mi je, ova gripa ne zadaje baš velikih boli.« — »Bez dvojbe, ali Vi sama kažete, da ste se predala, dakle Vas to ipak nešto stoji; kad nema nikakve boli, nema ni predanosti boli. Eto ovu malu boljeticu, ovu malu dosadnost biti u bolnici, ne smjeti izaći, drago mi je da mogu prikazati dobrom Gospodinu; inače redovito tako malo činim za njega.«

---

[1]) Sada svete Marije Margarete Alacoque.

Nijesam ju mogla dovesti do toga, da i njoj bude drago, ali joj nijesam sve kazala. Mislila sam na svoga Oca, koji je u Monaco propovijedao siromašnim grješnicima, pa sam bila sva sretna što trpim nešto slabosti, neugodnosti, skučenosti, poniženja za moga Oca i za grješnike.

***

Pismo Oca Charrier-a.

9. studenoga 1905.

Ja Vam ponavljam svoju želju, da ove zime radite na onom, znate na čemu.[1]) Više no ikada tražim pomoć Vaših molitava.

Neka se Beskrajna Ljubav iz Srca Isusova izlije na jadne grješnike, a ponajprije na mene, i neka očisti duše po službi svećenika; njihova služba bit će tako plodna u radu oko spasavanja uslijed siromaštva, koje će ih naskoro snaći. Oh, kako će nas ovo progonstvo posvetiti, ako s ljubavlju i u jedinstvu sa Srcem Božanskim primamo sve žrtve, koje će nam nametnuti naskoro famozna, himbena i pakosna rastava, što ju je slobodna zidarija zaključila provesti među Crkvom i državom.

Vi, kćeri moja, dajte naknadu Srcu božanskoga Zaručnika duše Vaše pojačanom ljubavlju i vjernošću. Budite na obilatu utjehu božanskom Srcu svojom dubokom poniznošću, svojim djetinjim povjerenjem i sve to jačom ljubavlju. Isuse! Isuse! Kad ćemo ljubiti njega jedinoga i bez ograničenja!

Ja Vas blagosivam.

[1])Otac je mislio poslužiti se spisima S. Al. Marg. da izda jednu knjigu za svećenike.

Pismo Oca Charrier-a.

11. studenoga 1905.

Kćeri moja..., ne znam, napreduje li onaj moj posao.[1]) Volio bih imati ga čitava, prije nego otputujete. Ali ako ne može biti, hvala Bogu! Više no ikada sjedinjen sam s Vama u božanskom Srcu.

Mislim izraditi malu knjižicu o Svećenstvu. Hoću li to moći? Molite se puno za to. O da, Beskrajna Ljubav Srca Isusova osjeća potrebu izliti beskrajno milosrđe, da opere bezbrojne zločine, kojim ga nemilosrdno napajaju. Kad bi mi Bog dao, da malo bolje upoznam ovu Beskrajnu Ljubav!...

Ali može li to biti? Molite se puno...

Mora da ste primili fotografije lista potpisanoga od Svetoga Oca.[2])

...Kćerko, nastojte da postanete sveticom te utješite Srce Isusovo zbog uvreda, kojima muče njegovo božansko Srce.

U to ime budite ponizna, imajte pouzdanje, ljubite.

Bit će mi drago, ako mi javite, kad saznate, svršetak rasprave od 14. o. mj.

Blagosivljam Vas očinski i prosim, molite se puno za mene.

Pismo Ocu Charrier-u.

15. studenoga 1905.

Velečasni!

Jedva nešto saznadoh o procesu, i evo Vam saopćujem. Ništa još nije odlučeno; osuda je odgođena na osam dana, to jest na slijedeći utorak. Ali kako se je razvijala rasprava, malo ima nade u povoljno riješenje.

Neka se i ovdje kao i u svim stvarima vrši volja Božja, vazda pravedna i ljubezna.

...Naša dobra Majka htjela Vam je sama pisati; Vaše joj je pismo dobro došlo, pa mi je naredila, da Vam kažem, da ona nastoji zadržati smiješak na usnama,

[1]) Autobiografija, koju je Otac od nje tražio.
[2]) Molitva Isusu Svećeniku na vijeke.

kako Vi ono velite, u teškim sada prilikama, ali da unutrašnjost nije uvijek sa smiješkom, premda je vazda predana u volju Božju.

...»Vaša povijest«[1]) je gotova. Mislila sam, da odgovara Vašoj nakani, što sam nadodala nekoliko stranica do danas. Imat ćete dakle jednu potpunu povijest od... stvaranja svijeta do naših dana. Ili ću Vam ju poslati, ili da ju povjerim Vašem bratu, ako ovuda prođe?

Vaša preponizna i nedostojna kći i službenica.

Pismo Oca Charrier-a.

15. studenoga 1905.

...Primio sam Vaše pismo danas, četvrtak, o podne. Sigurno, odgoda proglasa osude za osam dana nije dobar znak. Ali, junački i s pouzdanjem. Sve je u rukama našega Gospodina, i sve što on hoće neizmjerno je dobro: njegovoj volji treba se svim srcem i iz ljubavi prema njemu pokloniti i ljubiti ju.

Ljubav križa prava je oznaka Isusovih učenika.

Za »moju povijest« bit će najbolje, da ju spakujete kao rukopis.

...Samo toliko imam vremena da Vam i opet rečem, kako sam s Vašim Sestrama sjedinjen u Srcu našega Gospodina... Javite mi, što je nova sa Vašom dobrom i časnom Majkom.

U Srcu Isusovu

Vaš ponizni sluga i odani Otac.

Pismo Ocu Charrier-u.

19 .studenoga 1905.

...Mirno očekujemo osudu u utorak. Sve što Isus bude činio ili pripustio, bit će dobro za nas, samo ako to primamo iz njegove ruke.

...Molite se za nas, moj dobri Oče!... Osobito se molite za Vaše dijete, koje je bjednije no ikada.

***

[1]) Tako je Otac nazivao njenu Autobiografiju.

Slijedeći retci, pisani 19. studenoga 1905. svršetak su Autobiografije.

19. studenoga 1905.

...Dovršujući ove strane, pisane gotovo bez promišljanja i reda, i vraćajući se pameću na prošlih ovo trideset i osam godina, ustavljam se kod jedne misli, što na me osobito djeluje. Od strane ovoga sitnoga stvorenja, kojemu su ove godine život tkale, što ima? Pogrešaka bez broja, mlakosti, otpora, nevjernosti. Od strane Božje što sam vidjela? Ljubav, da, ljubav, vazda i ništa drugo nego ljubav! Bog je Ljubav, i Ljubav je u Bogu, i Ljubav se prelijeva iz Boga. Katkada, jedino radi svoga preobilja, Beskrajna se Ljubav otkine od božanskoga Bića, sađe u dušu; ona ju zaogrne, ona ju naspe, ona ju napuni te se izlijeva, a da ju u dušu nije privuklo nikakvo dobro, nikakva prethodna zasluga. To su tajne Ljubavi....

Kao beskrajno nježan otac uzeo me božanski Učitelj od moje kolijevke na svoj naručaj, dugo me vodio sâm, štitio me sred opasnosti svijeta, u duši me poučavao, stvarima upravljao na taj način, da su događaji na oči najsuprotniji konačno služili njegovim božanskim naumima. Poslije, pošto mi je put postao težim, i mučnijim, pošto su napasti i kušnje podrmale dušom mojom, moj božanski Učitelj poslao mi je svoga slugu. U svojoj premudroj brižljivosti odmah od početka moga života Bog je darovao potrebitu uzdu mojoj vatrenoj naravi, i tim neprocjenjivim darom križa, koji je učinio za svoga vlastitoga Sina, privukao me sve do njega i objavio mi je svoju ljubav. Ja to pripoznajem; sve patnje, što se svidjele Bogu da mi ih pošalje, bile su za mene klice milosti. A opet sve milosti, svi neizrecivi znakovi ljubavi Božje prema meni bili su početci boli. Oh, da sam se znala vazda okoristiti križem! Da sam znala prigrliti ga radosno, nositi ga s ljubavlju! Ali, premda sam znala, da je koristan i od Boga da dolazi, koliko sam puta uzdahnula pod njegovim teretom i odbacila ga! Slavim svoga božanskoga Učitelja, što mi je dao neprocjenjiv dar boli; blagosivljem događaje i

stvari, što su pridonosile mojoj boli; blagosivljem i ljubim sve one, koji su u ruci Isusovoj bili oruđe mojih boli. Ako je na ove stranice ispao kakav izraz, koji je nalik tužbi, ja ga opozivljem i htjela bih ga izbrisati.

O Beskrajna Ljubavi, počelo života, izvore milosti, ja te pripoznajem u svakoj stvari! Ja ti se klanjam u neizrecivoj tajni tvoga Bivstva i u pokoju tvoje slave; klanjam ti se u tvojem uzvišenom Jedinstvu, koje ništa ne dijeli, i u Trojstvu tvojih Osoba; klanjam ti se u božanskoj plodovitosti, koju imaš u sebi samom i prema vani; klanjam ti se u tvojima bezbroj savršenostima; klanjam ti se u pojavama tvoje Mudrosti, tvoje Moći, tvoje Pravednosti, tvoje dobrote.

Pred tobom padam u svoje ništa kao atom, i dok mi oči liju suze, jer sam svojim bezbrojnim pogreškama okaljala ogledalo, u kojem si se htio odraziti, iz srca mi se otimlje hvalospjev zahvalnosti i ljubavi za ona dobra, kojima si me obasipao. Ja sebe vraćam Tebi, jer si me stvorio za sebe, ja se prikazujem, da kao žrtva izgorim tvojim plamenima i poslužim tvojoj slavi a mojem uništenju.

***

Pismo Oca Charrier-a.

Utorak navečer, 21 studenoga 1905.

Hvala Vam na vijestima o Vašoj Majci... I nadalje ćemo se moliti, da se posve oporavi. Ali prije svega ćemo se moliti Bogu, neka se ispunja njegova presveta volja. Valja joj zahvaljivati u svima stvarima, jer je samo ona savršena.

Gotov sam sa čitanjem »moje povijesti«; ispunila mi je dušu neizmjernom zahvalnošću na svima milostima, kojima je božansko Srce obasulo moju kćerku!

Shvaćam, da poimate Beskrajnu Ljubav. Gospodin Vas je toliko i na osobit način ljubio! A Vi ste to tako slabo zaslužili! Srce Vaše mora se rastapati od zahvaljivanja i ljubavi!...

Napose zahvaljujem dragom Gospodinu na križevima, što ih je sijao putom Vašega života. Dobri Isus! Kako je htio, da mu budete slična! Ne mogu Vam kazati, kako sada bistro gledam u tu dušu, koju mi je dao, da ju vodim.

Blagosivljam Majku, koja Vam je olakotila te posvema dušu otkrijete, i ja osjećam, da više ništa ne će moći raskinuti djetinju vezu, što spaja dušu Vašu s mojom! Žao mi je, da za Vas nijesam bio svijetlo, koje ste očekivali, a koje bih Vam davao, da sam bolje odgovarao željama našega Gospodina gledom na Vašu dušu.

Molite se, da budem vjerno oruđe u rukama božanskog Učitelja.

Pismo Oca Charrier-a.

Utorak navečer, 21. studenoga 1905.

Kćeri moja!

Mir Kristov!

Hvala Vam na vijestima o stanju Vaše dobre Majke. Molimo se, da joj Gospodin udijeli potpuno zdravlje. To joj treba više no ikada u današnjim prilikama!

...Danas se imala objaviti osuda u vašoj stvari. Kako ste sve u silnoj brizi! Koliko prigoda za zasluge ovih dana imaju sve vaše duše! Neka vas dobri Gospodin i nadalje sve uzdržaje i blagosivlje!

...Volio bih što prije znati, što traži od vas Gospodin. Za sve vas molim se osobito kod sv. Mise. Molim od božanskoga Srca, da sve duše rastu u njegovoj ljubavi, po savršenoj vjernosti i po posvemašnjoj strpljivosti.

Tko zaslužuje više od njega čitavo vaše srce? Pustimo s oka progonitelje. Njihov će uspjeh biti jedino taj, da će nam u nebu dati mjesto bliže prijestolju Isusa, naše jedine ljubavi! Odvažno! Pouzdano i plemenito!... U ljubavi!

Hitim! Sav Vaš u božanskom Srcu.

104. — *(Bez datuma).*

Od kako se i na nas strovaljuju događaji,[1]) sred navale posla i opće uzrujanosti duša mi je kanoti nepomična u osjećaju klanjanja. Ona se klanja posve jednostavnim činom volji božanskoj, uz nju prianja od časa do časa, a ne ustavlja se pri pomisli, trpi li, djeluje li.

Ništa se ne boji, ništa ne želi, ništa ne će; ide onamo, kamo ju nosi volja božanska. Dušu mi osvaja velika misao: Crkva u Francuskoj. I pri tom ja se klanjam. Ali u nižem, osjetnom dijelu duše silno sam žalosna, ćutim veliku bol. Trpim u mojim svećenicima sve, što im prijeti, i sve, što će ih zadesiti, bode me u srce, i duša mi plače od neizmjerne boli, kad pomislim, ne će li među njima biti i nevjernih. Progonstvo će dobre posvetiti i uzdići još više; ali slabići će se uskolebati i mnogi će od njih pasti. Eto trpim zbog slabih i nevjernih.

Beskrajna Ljubav sili me, da trpim za njih i da sjedinim s bolima Isusovim, sa žrtvom Isusa, vlastite svoje boli i vlastite svoje žrtve, ne bih li im isprosila milost jakosti te ostanu vjerni.

[1]) Prijetnje izgona za redovnice.

POGLAVLJE XX

»Bog je Ljubav«

»On hoće da vlada samo ljubavlju«.

Pismo Oca Charrier-a.

25. studenoga 1905.

Kćeri moja!

...Shvaćate, zar ne, da me bole Vaše kušnje, ali i da velim: Fiat! Oh, budite sveta sjedinjujući u ljubavi volju svoju sa voljom Isusovom. Kad ću jednom biti ono, što on želi? Nažalost! Imam dobru nakanu raditi ove zime na onom malom poslu, znate, kojem. Molite se Gospodinu, neka me ojači te svladam svoju tromost i svoje sumnje o milosrdnim nakanama njegovim prema mojoj tako dubokoj nevolji. U svemu, što mi pišete, ima tako izrazit naglasak istine, taki pečat Božjega djelovanja!... Ja sam gotovo uzdrman....

Na svaki način ja ću početi da radim ono, što će biti uvod u Djelo, koje želi Beskrajna Ljubav.

Ali kako je Bog izabrao nedostojno i nečisto orude! Je li to moguće?

Dobro sam razumio oprezne pozive u Vaša dva posljednja pisma. To su me više ganuli i dirnuli, što su prikriveni. Ja sam tako trom, tako zao-... Ah, molite se puno za mene!

...Kako ću zahvaljivati Gospodinu, dadne li mi prigodu da na prolazu budem makar koji sat u Romans! Ići ću 4. veljače u Montèlier. A odatle kamo?... U ruke Božje!

Šaljem Vam očinski blagoslov. Neka se Srce Isusovo udostoji potvrditi blagoslov svoga nedostojnoga i nevoljnoga predstavnika.

Pismo Ocu Charrier-u.

26. studenoga 1905.

...Dolazim k Vama sa sv. Mise, dok je Isus, naš dobri Učitelj, još nazočan u mojem srcu. Navečer uoči

Prikazanja brzojav nam je donio vijest, da smo parnicu izgubile. Naša časna Majka primila je ovu vijest milo se smiješeći križu i obnavljajući djelo pouzdanja i predanosti; više no ikada sada za to ima prigode.

...Hvala Vam, dobri Oče, na molitvama; u ovim teškim časovima dobro nam pomažu; Vaša pisma vazda obraduju i osokole našu dobru Majku i ugodno joj je, kad osjeća potporu i bodrenje u velikoj odgovornosti, što ju tišti.

Nemojte sebe prekoravati poradi mene, moj Oče! Vi ste za mene bili sve ono, što je htio naš Gospodin da budete; svijetlo, snaga, potpora; ako ste katkada hotično ili nehotično na neki način uvećali teret mojih teškoća, i to mi je dobro došlo i bilo novom milošću, pa sam Vam s toga i više zahvalna.

Sretna sam, što u mojoj duši za Vas više nema nikakve tajne, i što u nju tako bistro gledate, koliko je to moguće na zemlji gledati u jednu dušu.

Kad poznajete toliko moje nevolje i nevjernosti, onda će Vas Vaša ljubav poticati, da još više za mene molite, a ja, to znate, neprestance molim za Vas.

Ako je imao naš Gospodin posebne namjere ljubavi prema mojoj duši, još ih je više imao prema Vašoj; uostalom namjere prema mojoj duši mogu se ostvariti samo po namjerama prema Vašoj.

Molim se Isusu, našem božanskom Učitelju, da Vas prosvjetljuje, podržaje, pomaže, da u Vašu dušu izlijeva tako obilato Beskrajnu Ljubav, te bi se po Vama mogla razliti na sve duše.

105. — 30. studenoga 1905.

Jutros sam se osjetila prinukanom još pisati o Beskrajnoj Ljubavi, ali šta ću reći, a da već nijesam kazala?

Vidim u krilu Božjem preobilatu puninu ove Ljubavi, koja je njegova bitnost, njegov život, njegovo gibanje, njegova plodnost.

Ova punina ima neprekidnu potrebu razlijevati se; ona se slijeva u stvorove, napose u čovjeka, naravnom nekom sklonošću. Potreba je to Ljubavi, da ispunja prazninu stvora i oživljava sve stvari. Beskrajnu Ljubav koji put osjeća ljudsko srce, ali ju ne spoznaje um ljudski. Odatle toliko magle u ljudskome umu, osobito gledom na poznavanje Boga, njegovih misterija i istina vrhunaravnih.

Ljubav ne smije biti u čovjeku samo neki osjećaj što ga dobiva sjetilnošću; mora biti spoznaja dobivena duhovnim moćima.

U koliko duša spoznaje Beskrajnu Ljubav umom i srcem, u toliko će steći znanje vječnih istina i sviju misterija Božjih. Beskrajna Ljubav, kao božanski oganj, toplina je srcu i svijetlo umu čovječjem. Odaleči li se čovjek od ognjišta Ljubavi, srce će mu ohladnjeti i um potamnjeti. Vidim u Bogu uzvišeno gibanje, što sad čini da privuče k sebi ljubljenoga stvora; gibanje je to ljubavi i milosrdnosti.

Ponajprije hoće da zahvati svoje Svećenstvo, da ga pritegne k svojemu Srcu i okupa u Ljubavi; onda će po svojim svećenicima obuhvatiti sve duše. Oh, kako je lijepa misija ljubavi, koju Bog hoće da dade svojim svećenicima! Kad mi je bila pokazana, ja sam bila tako ushićena njenom veličinom, njenom ljepotom i beskrajnom dobrotom Božjega Srca, da sam koji put malo ne bila izvan sebe. Znam, da sam najslabije i najbjednije stvorenje, no ipak, čini mi se, spoznaja o Beskrajnoj Ljubavi, koju mi Bog daje,

nadilazi ljudske sile, i povrh milosti, koju mi iskazuje dajuć mi tu spoznaju, mora da mi daje i drugu, koja me čini sposobnom nositi ju.

***

Pismo Ocu Charrier-u.

3. prosinca 1905.

...Vaše tako lijepo pismo pročitala je naša draga Majka pred svima, i svima je u duši puno koristilo. Draga Majka htjela Vam je osobno pisati o svima patnjama, tjeskobama i brigama raznovrsnim. Ali ona nema vremena, pa mi je naložila, da Vam saopćim, što želite saznati.

....Hvalili bismo našega Gospodina, kad ne biste bili odveć zaposleni i kad biste mogli doći makar na jedan dan.

...Što se mene tiče, ja sam sve ovo unaprijed tako reći osjećala, da me ništa ne iznenađuje; **najviše me boli,** što trpe drugi, osobito naša časna Majka, na kojoj leži sav teret odgovornosti, a onda žalosno stanje naše bijedne Francuske i Crkve u njoj, kojom će naskoro uzdrmati strašna oluja....

...Bojim se, da nema kakve oluje kod moje obitelji; naša dobra Majka prošle je godine obećala mojoj majci, da će me pustiti k njoj dva dana prije našega odlaska; jutros mi je majka kazala, da ona s time računa, ali naša dobra časna Majka, jer to ne dopušta drugima sestrama, reče mi, neka pišem svojoj majki, da povlači obećanje.

...Ne tražim, da molite za nas, jer ne dvojim, da to činite, ali uistinu baš trebamo milosti i za vremenito i za vječno.

***

Pismo Oca Charrier-a.

5. prosinca 1905.

Kćeri moja!

Primio sam Vaše pismo. Duboko me je ganulo, i dok trpim misleći na sve što čeka Vaše drage sestre i kćer moju, ne mogu a da Bogu ne zahvaljujem. Ne mogu a da ne vidim svu onu ljubav, koju vaše duše mogu dati Utjelovljenoj Ljubavi u ovim bolnim prilikama, i taj pogled jači me i potiče da rečem: Hvala Ti, božanski Učitelju. Ja apsolutno računam na Vas, predraga kćeri moja, da ćete našemu Gospodinu pružiti utjehu, koju s pravom od Vas očekuje.

On Vas je obasuo tolikim milostima, spram Vas je bio tako neobično nježan!... Oh, da, Vi ćete ljubiti njegovu volju i križeve, što Vam ih šalje.

Molio sam puno na nakanu, koju ste mi preporučili. Ovo će Vam dati prigodu za nove i duboke patnje. Blagoslovljen budi Bog! Moja kćerka bit će dakle srcem sva žrtvovana. I ta je žrtva iz čiste ljubavi! O dijete moje, bacite se, izgubite se s ljubavlju u svima ovim gorčinama i sjedinite se sa gorčinama svoga jedinoga i božanskoga Zaručnika.

Velika mi je utjeha, da ste tako odlično raspoložene, i zahvaljujem na tom Srcu Isusovu.

...Zar se ne treba smiješiti križu? Čini mi se, Bogu ništa nije tako milo kao smiješak, što ljubav izmami od boli. Narav satrvena sva je u suzama, a ljubav ju sili na smiješak pa i u agoniji, i dokazuje istinitost one: ljubav je jaka kao smrt; ništa ju ne može oslabiti, ni najobilnije vode skrajnjih nevolja ne mogu ju ugasiti u srcu, koje ju doista ima.

106. — 11. prosinca 1905.

Jutros, dok je Otac Misu govorio, Isus se objavio mojoj duši i donio joj radost i utjehu. Jučer sam trpjela radi dvije stvari: prvo, gledajuć svoga Oca, kako se, činilo mi se tako, ne će da posvema posveti Beskrajnoj Ljubavi; drugo, gledajuć, kako se vara o mojem izvještaju i ne sudi me istinito. Prije me to nije mučilo, ali od nekog vremena osjećam silnu bol, kad mi izgleda, da moj Otac ili drugi drže, da nijesam tako nevoljna kao što uistinu jesam. Ne mogu

izreći što trpim; čini mi se, to je nešto što oduzimlje slavu Beskrajnoj Ljubavi i Milosrdnosti. Jutros mi je Gospodin oduzeo tu moju bol time, što mi se približio. Zatvorila sam oči za sve, i njemu sam se izručila. Ljubav će učiniti svoje djelo, i već ga čini. Ja ne znam, kako, jer ja ne vidim ništa i ne činim ništa, ali od nekoliko mjeseci Isus mi govori, da je Djelo gotovo.

107. — Prosinac 1905.

Sred navale posla, ovih bezbroj briga, osjetila sam, da me privlači Isus, Utjelovljena Ljubav, preblagi i svemožni ljubitelj duša.

Odveo mi je duh u unutarnju samoću, i odijelivši ga za neko vrijeme od sviju vanjskih stvari, otkrio mi se. Vidjela sam, da je u njemu svaka stvar sadržana. Otac je htio sve po njemu stvoriti; on je dakle Gospodar stvorenja; on mora vladati nad svima stvorovima; on mora vladati nad dušama i srcima. Ipak, premda ima najvišu moć, ne će da vlada silom, još manje strahom i pritiskom vlasti. On hoće da vlada samo Ljubavlju!...

On je Veliki Svećenik, koji spaja nebo i zemlju, koji u svojoj osobi zbližava Božanstvo i čovječanstvo. On sjedinjuje Boga s čovjekom, jer je Beskrajna Ljubav, utjelovljena u mesu čovječjem. Samo Ljubav mogla je sjediniti, što je grijeh bio rastavio.

108. — 20. prosinca 1905.

Bog je Ljubav! Njegovo veliko zanimanje jest ljubiti. On ljubi od vječnosti!

Beskrajna Ljubav, dok u sebi samoj djeluje, nalazi zadovoljstvo u divotnom općenju, što se kreće od Oca do Sina i od Oca i Sina do Duha, u neizrecivom onom saopćivanju, kojim tri Božanske Osobe međusobno sebi darivaju istu Ljubav, koja je njihova bitnost i bivovanje; ali Beskrajna Ljubav djeluje također izvan same sebe; kako je pak vlastiti čin Ljubavi ljubiti, ona ljubi svako stvorenje, svako djelo, što je bilo, što jest i što će biti.

Bog ljubi! Evo čim se Bog bavi u suverenom posjedu svoga Bića i u vedrom pokoju svoje besmrtne slave. On ljubi! To je njegov život, njegov rad, njegova radost, njegova božanstvena hrana, njegov neizrecivo blaženi užitak. On ljubi! On hoće da ljubi, on mora ljubiti! Njegova Ljubav jest on sam, i kad bi prestao ljubiti, odmah bi prestao biti Bogom.

Bog je ljubav! On daje ljubav, a da ne broji. On ju izlijeva u neiscrpivom obilju nad svim stvorenjima. Ništa ne izmače ovom božanskom potopu, koji hoće da sve obuhvati i proguta.

Bog ljubi! Ali on hoće i da bude ljubljen: Ljubav traži ljubav. Ako u krilu istoga Božanstva Otac, Riječ i Duh savršeno si uzvraćaju ljubav, kojom se međusobno ljube, i koja je njihovo biće i bivovanje, onda Beskrajna Ljubav hoće da i izvan sebe nađe uzajamnost, relativnu dakako i primjerenu slabostima stvorenoga bića, ali zbiljsku.

Bog izlijeva bujicu ljubavi na stvorenje: stvorenje od svoje strane mora uzvratiti ljubav. U svako je Bog tim, što ga je stvorio, usadio prin-

cip ljubavi, dakako ne istoga stepena i u istom obliku. Traži pravednost i potreba, da svako stvorenje ljubi prema svojoj naravi i volji svoga Stvoritelja. Stvorenje je sve primilo od Boga: mora mu i sve vratiti; ono što jest, samo je po Bogu: mora sve svoje biće upotrebiti za Boga.

Ova prva ljubav, ova nuždna ljubav stvorenja ima u sebi dva čina. Prvi je vraćanje; stvorenje poklanja neku stvar Bogu, vraća mu je. Drugi je pokoravanje: stvorenje ispunja volju svoga Stvoritelja.

Mi vidimo, kako niža stvorenja na taj način divno ljubav izvršuju. Zemlja je primila plodovitost, i ona ju vazda proizvodi za svoga Stvoritelja. Cvijet je primio sjaj svoje čaške i ugodnost svoga miomirisa: on cvate svako proljeće svome Bogu i vraća mu svoju ljepotu i ugodni miris. Ptica je primila laka krila i prijatno cvrkutanje; i ona leti i pjeva pred licem Boga svoga. Divlje zvijeri, što obitavaju u pustinji, dobile su od svoga Stvoritelja hitrinu trčanja, snagu za obranu, ljepotu svoga krzna; i one rastu pred Bogom prema zakonima svoje naravi, tako vrše njegovu volju i množe se, kako to hoće njihov Gospodar. Ovako vjerno izvršivanje volje Božje, i ovo darivanje iz sebe onoga, što su primila, jest način ljubavi od strane nižih stvorenja.

Ali Bog je stvorio i viših bića. I u njih je položio princip ljubavi; kako su od božanske darežljivosti više primila, moraju i više uzvratiti. Od njih Bog ne očekuje samo onaku ljubav naravi i instinkta, što mu ju daju niža bića. Jer

ih je stvorio razumnima, hoće od njih razumnu ljubav; jer im je dao slobodnu volju, očekuje od njih dragovoljnu ljubav; jer ih je stvorio na svoju sliku, očekuje od njih ljubav sličnu svojoj.

Bog je usadio u čovjeka ne samo onu sposobnost ljubavi, koju je dao nižim bićima, i po kojoj bi već morao nekako instinktivno težiti za Bogom i njemu se podlagati, nego mu je i više dao. On mu je stvorio dušu obdarenu razumom, voljom, i po ovim moćima može čovjek doći do spoznaje svoga Stvoritelja i razviti u svojem srcu višu ljubav, koja je potpunoma razumna i Boga dostojna. I ovakvu umnu ljubav, ovaku slobodnu ljubav čovjek duguje Bogu. A zašto mu je ne poklanja? Velim, ovaku ljubav pravu, ljubav čistu, ljubav vrhunaravnu, od Boga traženu, koja je od njega sašla i mora se k njemu uspeti. Ljubav, ne kako je shvaća pokvareni osjećaj proklete naravi, nego onaku, kakvu očekuje Beskrajna Ljubav od razumnoga bića, ljubav ograničenu i stvorenu, dakako, kako je to i samo biće, ali prosvijetljenu, slobodnu i jaku.

Međutim malo ljudi ovako ljubi Boga, kako on hoće da bude ljubljen. Čovjek duboko uzburkan grijehom izgubio je bistar pojam istine. On bludi, on se vara, hoda stramputicom; nema više lijepoga bistroga shvaćanja, one čvrste i ispravne volje, kako je to sve imao prvih dana iza svoga stvorenja. Preostale su još samo ruševine. S toga eto tako lako sađe s puta istine, izvrće red stvari, okreće dobro u zlo, i često voli zlo nego li dobro. Sud čovjekov nije više onako

ispravan kao u početku što je bio, nesiguran je i često posvema zastrani.

Čovječanstvo je iza prvoga pada ugrezlo u mnoge zablude; no možda ni u jednoj tački nije zapalo u jaču bludnju kao gledom na ljubav. Što se čovjek više udaljivao od Boga, to se većma prislanjao stvorovima; pa da zadovolji svoje srce, koje traži Beskrajnu Ljubav, dao mu je za hranu samo onu kobnu privrženost, i nazva ju »Ljubav«.

Čovjek, zaboravivši na Boga, nije bio više s njime sjedinjen po ljubavi, nije znao više što da vjeruje, nije se više usudio nadati se, i našao se sred svijeta poput jadnoga brodolomca na širokom moru. Posizao je za svime, što mu se nuđalo; prihvaćao je za najmanju travčicu na površini, u zdvojnosti se nje grčevito držao, pritiskao ju na srce i uvjeravao sebe, da ju ljubi.

Ali to nije ljubav... Istinska ljubav, koja jedina zaslužuje ovaj božanstveni naziv, samo je ona, koja se diže do Boga, jedinoga izvora ljubavi. Zemaljska požuda, tjelesne naslade, jesu strasti razuzdane po istočnom grijehu; one su posljedica grijeha. One ne će nikada zadovoljiti čovječjega razuma i srca; nikada ne će one biti ljubav!

Duh i srce čovjeka: dva su divna instrumenta od Boga stvorena! Täknûti božanskim dahom beskrajne Ljubavi morali bi u savršenom skladu i najljepšoj harmoniji odzvanjati i na neki način skupljati sve glasove, što ih niža stvorenja upravljaju prema nebu, u jednu melodioznu himnu hvale, zahvalnosti i poklonstva.

Čitava moralna veličina čovjeka, ta harmonija čovječja, što se mora od njega dizati prema nebu, sastoji se u tom akordu, u toj savršenoj suglasnosti, što ju među umom i srcem čuva i podržava. Samo jedna ruka i samo jedan dah treba da ih zajedno taknu i na zvuk bude, samo Beskrajna Ljubav je božanstveni umjetnik, koji je sposoban da udara u ove skladne instrumente, jer ih je on i stvorio.

Pismo Ocu Charrier-u.

30. prosinca 1905.

Velečasni!

...Primila sam već tri karte, koje ste mi u svojoj dobroti poslali, i još onu sa malim magaretom, koju ću svakako preslikati.[1])

Moram Vam reći, da sam se kod te karte zamislila. Mislila sam, ja sam to neposlušno i tvrdoglavo magare; Gospodin ga vuče svim silama, da ga povede do planine savršenstva i svetosti, što je tamo daleko, kamo tako rado vodi duše. Vi, moj Oče, udarate malo to magare; oh, ne baš jako, sa malim prutićem, neka ide naprijed; ali ne pomaže. Stoji ukočeno na nogama, objesilo uši niz vrat i ne miče se. Molite se puno za mene, moj Oče, da ne ostanem ovako nepomična u svojoj bijedi i da slijedim Isusa, kuda god me htjedne voditi.

...A Vi, Oče, što radite?

Radite li za Isusa? Mislim, da to vazda činite, no razumijete, što hoću da kažem.[2])

***

109. — Nesavršenosti i pogreške, što me mogu držati u duhu poniznosti.

[1]) Za poštanske karte.

[2]) Iz daleka podsjeća ga na Svećeničku Zajednicu.

Izvanjske

Ja sam slabih tjelesnih sila; nijesam zdrava.
Ne mogu obaviti nikakva mučna posla.
Ja sam velika neznalica.
Vrlo loše pišem.
Pravim pogrešaka u pravopisu.
Nijesam glazbena.
Nemam glasa ni za isti Oficij.
Kratkovidna sam.
Slabo hodam.
Imam svoj naglas u govoru.
Katkada sam bojažljiva do smiješnosti, a katkada neumjesno odvažna.
Kroz dvanaest godina nijesu me mogli naučiti da obavljam najjednostavniji posao: oplesti čarape.
Nikada ne izvršim posve uspjela posla.
Ništa ne učinim savršeno.
Slikam vrlo loše vodenim bojama, a posve srednje uljenim.
Nemam pamćenja.

Unutarnje

Učinila sam velikih pogrešaka.[1])
Ja sam sablažnjavala bližnjega.
Drugima sam davala zao primjer.
Dugo sam se opirala milosti.
Imala sam i još koji put imam strašnih napasti.

[1]) Sjetimo se: jedna od pogrešaka, koju je sebi najviše predbacivala, bila je u tom, što je neko vrijeme mislila tražiti oprost od zavjeta čistoće, koji je bila učinila u svojoj 12. godini. Vidi I. sv. Životopisne bilješke.

Uza svu dobrotu našega Gospodina ja sam mlitava u njegovoj službi.
Još osjećam u sebi puno naravnoga života; vrlo sam sklona na nestrpljivost; nemam poniznosti radi naravne oholosti, osobito radi živahnosti i silovitosti.
U svojem ponašanju imam nešto muškoga, što ne stoji dobro ženskoj.

***

Pismo Oca Charrier-a.

4. siječnja 1906.

Draga moja kćeri u Gospodinu!

Bit će mi doista žao, ne budem li vam pri ruci na dan izgona... Ali ja sam redovnik i bez dozvole ne smijem ništa učiniti; osim toga gotovo će biti nemoguće saznati dan, koji budu odredili vaši progonitelji, da izvrše osudu mržnje, kojom udaraju našega Gospodina u vašim osobama.

Bolit će me, da ćete otići, a da vam prije nijesam dao posljednji dokaz moje duboke i očinske odanosti.

Svakako treba da se predam volji Božjoj, ako tako ushtjedne naš Gospodin. U ime Isusa Krista smijem računati na herojsku odvažnost svoje kćeri i njenih sestara. Molite se puno za to, od moje strane ja ću prositi božanskoga Učitelja, neka vam svima udijeli, te budete njega dostojne.

Posvetite se u ove dane kušnje sva ljubavi i strpljivosti. Budite svima izgled blagosti i požrtvovnosti.

Kako sam sretan na pomisao, da ćete vi biti od onih, što će se oprijeti i podnijeti silu svjetovne ruke, ako se na to odluče.

Već mi se čini da sam ponosan radi svojih kćeri, osobito radi svoje kćerke. Oh, budite veledušna za dragoga Gospodina.

Pismo Ocu Charrier-u.

15. siječnja 1906.

Velečasni Oče!

Evo me opet k Vama; doći će Vam misao, Vaše dijete postaje dosadno. No možda ćete reći: ne postaje, tako je vazda bilo. To je posve moguće. Kako vidite, Oče, mi smo ovdje lišene savjeta, pomoći; razni nam razno svjetuju, slabo smo upućene, nesposobne smo da prosudimo stvari. Kad stigne kakva neprilika, naša dobra Majka i ja odmah se na Vas obraćamo, jer smo uvjerene, da ćemo kod Vas naći mnijenje nesebično, jednostavno, ispravno, savjet u duhu Isusovu.

...Žalosna vremena, tužan svijet, sve nekako ide naopako; uvijek valja imati mač u ruci na borbu i udarati desno i lijevo, a i dobivati udarce, drugo se ne može. Ama ništa za to, dobri je Gospodin tu, on sokoli, makar često i nevidljivo. Isus hoće da smo u duši vesele za žrtava i borbe; često mi je u zadnje doba pokazao, kako voli naći duše bez nemira, bojazni, žalosti. Voli duše prozirne poput bistre vode, i ništa mu draže nego utapati i kupati zrake svoje Beskrajne Ljubavi u njihovoj bistrini, kako sunce utapa svoje zrake u jezeru bistru i prozirnu.

...Nemam puno vremena za molitvu, ali kad okrenem srce svoje prema Isusu, svaki put mu preporučim svoga dobroga Oca.

110. — 23. siječnja 1906.

Često se osjećam nukanom, da razmatram veliku i neshvatljivu tajnu Presvetoga Trojstva. Beskrajna Ljubav na te tajanstvene dubine baca tako svijetle zrake, te tu izgleda sve u divnoj jasnoći. Jučer za večernjeg razmatranja gotovo čitavo vrijeme imala sam viđenja vrlo jednostavna, vrlo mila i vrlo čista o božanskome tom Jedinstvu i Trojstvu.

***

Pismo Ocu Charrier-u.

25. siječnja 1906. u 9 s. ujutro.

Velečasni!

Naša draga Majka ne da mi čekati 31. da Vam javim gdje smo.

...Hvala na posljednjem pismu i savjetima.

...Prikazujem od srca za sv. Crkvu, za svećenike, za Vas, sve bolne nestalnosti ovoga vremena. Naša dobra majka moli Vas, da kažete našem Gospodinu sve, što bi mu ona htjela reći, i da njemu sve povjerite.

111. — 27. siječnja 1906.

Danas cio dan dušom mi je vladalo viđenje Beskrajne Milosrdnosti. Vidjela sam ju božanski stvoriteljnu. U dane stvaranja, dok još nije bilo prašine svijeta, Bog, Beskrajna Ljubav, stvori sve po svojoj Riječi. Bog reče i sve postade.

Sveto Pismo predočuje nam božansko Trojstvo, kako obavlja svoje djelo ljubavi.

Otac govori stvarajuću riječ. Riječ uređuje sve stvari i, kao beskrajna Mudrost, uživa u stvaranju; Duh božanskom toplinom priprema vode zemaljske na plodnost. Riječ, u taj prvi čas u koliko je božanska Mudrost, stvori dakle iz ništa s beskrajnom milosti mnoštvo bića, sa Ocem i Duhom Svetim učini, da je niknuo život, i svako stvorenje primi svoje bivovanje i svoj oblik pod dahom Ljubavi.

U dane otkupljenja Bog na neki način proizvodi novo stvaranje, ne tvarno nego čisto duhovno, i opet hoće da djeluje i proizvodi po svojoj Riječi. No Riječ je sada Stvoritelj pod oblikom ne božanske Mudrosti nego božanske Milosrdnosti.

Beskrajna Milosrdnost, utjelovljena u Isusu, stvara, ne više iz ništa nego iz griješnosti, bića pravednosti, putove svetosti, nove čistoće i djecu Božju. Oh, ta stvaranja Milosrdnosti još su dostojnija Mudrosti i Ljubavi Božje nego li ona u početku vremena.

Božansko Milosrđe naslađuje se u njima, i kao što je božanska Mudrost uživala u svojem djelu, tako je i Milosrđu Božjem milo među dušama, koje čisti i spasava.

***

Pismo ocu Charrier-u.

17. veljače 1906.

Velečasni!

... Sveudilj ovdje ništa nova, osim što je više veselja, mira i odvažnosti nakon Vašeg pohoda u četvrtak; misao, da ćemo Vas naskoro, valjda sutra[1]), opet vidjeti, prava je utjeha za našu časnu Majku a i za nas. Kad ste ovdje, kao da je Isus bliže nama.

... Što da rečem o svojoj duši, Oče, ona se slijeva s voljom Božjom i tu se gubi; ne znam, kako da Vam ovo izrazim: u ovoj mješavini patnja, radosti, nemira, mira, rada i pokoja unutarnjega ja ništa ne razlikujem. Vi u ovome gledate možda bistrije nego ja. Katkada osjećam Gospodina tako blizu, a onda kojiput tako daleko, ali vazda gore, kako okom božanskim svojim sve prati.

***

[1]) O. Ch. držao je misije u Montélier, nekoliko kilometara daleko.

Pismo Ocu Charrier-u.

21. veljače 1906.

Velečasni!

... Prekjučer nijesam Vam ništa znala kazati; a imala sam u duši toliko stvari, i tako različitih stvari! Nijesam ništa kazala, jer sam trpjela, a kad trpim, ja sve u sebi zatvorim i ugušim. Danas mi se čini, da ste ovdje, znala bih Vam otvoriti svoju dušu; ali valjda je bolje, da ništa ne kažem; tako će bol biti veća; odatle imaju korist duše i svećenici. Osjećam Božju ruku na duši; katkada je teška i težina joj tišti; ali, to je ruka Isusova.

Pošto sam ovako trpjela, onda osjećam želju ljubiti Boga, tako velikoga, tako žarko te izgorim, a ipak ništa ne znam učiniti, da posvjedočim svoju ljubav, i trpim loše. Željela bih trpjeti i ljubiti neizmjerno, e da tako stvorim veliku zalihu boli i ljubavi, iz koje bi Bog mogao vaditi za duše, osobito za svećeničke duše.

Kad imadnete čas slobodan, budite dobar pa mi napišite, što treba činiti, da ljubim našega Gospodina kako treba, to jest do smrti iz ljubavi prema njemu.

***

Pismo Oca Charrier-a.

23. veljače 1906.

Što valja činiti, da ljubimo našega Gospodina? Jednostavno ljubiti ga. Nemaju dva načina ljubiti. Ljubiti znači davati...; ljubiti znači trpjeti; ljubiti znači umrijeti; darovati Vaše vrijeme, Vaše poslove, svu sebe; trpjeti u srcu, u duši, na tijelu za »Jedinoga«, a napokon umrijeti samoj sebi, svojim željama, svemu što je ljudsko, i onda umrijeti, da omilite Gospodinu, da ispunite njegovu volju! Eto ukratko prave ljubavi, jedine, koja odgovara Bogu.

112. — 24. veljače 1906.

Ima časova, kad u duši sve valja da šuti; ne smije se čuti nikakvu buku riječi. To je vri-

jeme, kad Bog vrši svoja velika djela, a kako je sve što on čini djelo besjede njegove, Riječi što vječno stvara, to sve stvorene riječi treba da šute, dok se čuje nestvorena Riječ. Tako je sada u mojoj duši.

Osjećam jedno veliko djelo Božje u svijetu; mnoštvo toga nije svijesno; pričinja se, da ne zna za Boga, da ga se otreslo. A Bog pušta neka tako radi; pušta, neka svijet ide svojom nizbrdicom... Sve na gore.

Ali on, naš veliki Bog, u sebi raspoređuje građu za djelovanje, u uzvišenim predjelima on izgovara neizrecivu besjedu, Riječ, što vrši besjeda Ljubavi. Katkada, često, već od nekoliko mjeseci nalazim se u nekoj unutarnjoj dubokoj šutnji. Isus mi ne govori kao prije; ne čujem više da mi njegov glas razgovijetno dopire do uha duše moje. Pitala sam se, za što šuti; pitala sam njega samoga; ispitivala sam, da ga nijesu od mene odvratile moja nevjernost, moje bijede; ali ne, bijede ga uprav privlače, a uostalom u toj grobnoj tišini, što me obavija, spoznala sam, Bog boravi.

Bog sprema svoje djelo ljubavi u sabranosti i šutnji sviju duhova; i moja duša, iz čiste Dobrote sjedinjena sa tim dijelom Božjim, lišena svake druge riječi, ne smije čuti drugo osim riječi Beskrajne Ljubavi.

POGLAVLJE XXI

Put u progonstvo

Pismo Ocu Charrier-u.

4. ožujka 1906.

Velečasni!

...Da, Oče, mi smo vazda na istoj tački. Danas smo vazdan imale Isusa nazočnoga u Presvetom Sakramentu; mogle smo mu se klanjati, primiti njegov blagoslov i zahvaliti mu što je dao zdravlje našoj dragoj Majci. Ponovni napad srca sve nas je bio zastrašio.

...Ona Vam, Oče, izruča usrdnu zahvalnost i svu svoju dušu, da ju prikažete Bogu.

...Dobri Gospodin ovih dana slao mi je dosta boli, ali pri tom nijesam zaostala, i sada mi je bolje. Valjda Isus treba nešto za jednu dušu, i on je to primio. Kako je božanski Spasitelj dobar, te hoće da mu treba neka stvar baš od mene, koja sam tako nevoljna! To je kao ono, kad je rekao svojim učenicima, da mu treba malo magare u Betfagi, da može slavno ući u Jerusalem. Voli ovisiti od svojih najmanjih stvorova, a to u svrhu, te nama učini veselje time, da smo donekle korisni. Međutim mi smo jedno ništa, i posve beskorisni našemu velikomu Bogu, osim u koliko mu dademo prigodu, da izvrši svoju ljubav.

Ako se još malo odgodi naš odlazak, mogle bismo valjda imati sreću vidjeti našega novoga Biskupa.[1])

Moj Oče, ne mogu Vam iskazati, kako mi je duša bila radosna gledajuć francusku Crkvu onako sjedinjenu sa Petrovom Stolicom divnim lancem onih novih četrnaest biskupa, koje je Pijo X. srcem odabrao i svojom rukom posvetio. Molite se puno za nas, dobri moj Oče, s mnogo razloga trebalo bi već da vidimo odluku o našem položaju u ovom ili u onom smislu.

---

[1]) Mons. Chesnelong-a.

113. — 3. ožujka 1906.

Ne znam, kako da izrečem, što sam danas saznala. Osjećala sam, da sam »stvar« Beskrajne Ljubavi. Ja pripadam Beskrajnoj Ljubavi na nevjerojatan način kao predmet samo na njenu uporabu, kao oruđe, da obavlja njezin posao. Koji posao, i što valja činiti? To ja ne znam, a osjećam, da sam upotrebljena. Osjećam, da sam uvučena u rad rukom božanskoga Radnika.

Kad bi bešćutna kovina mogla osjećati, čini mi se, imala bi slične utiske kao i ja, dok ju zlatar kuje i reže.

(na istom listu)

Revigliasco, 15. ožujka 1906.

Ovaj listić počela sam pisati u Romans, i nastavljam u zemlji progonstva. Jadna draga Francuska! Sada nas dijeli gorostasna pregrada Alpa; nestalo je poznatog obzorja, ljubljenih bića; više ne zvuči oko nas slatki jezik francuski, i glasovi, što od sela sižu k nama, nepoznate donose naglaske.

Nema više tihog Klaustra sa bijelim stupovljem; nema onih dugih hodnika, gdje bi, susrećući svoje sestre, naklonile glavu jedna drugoj u počast naslova »zaručnica Kristova«. Nema rešetaka, što su nas podsjećale, da smo odijeljene od svijeta i da više ne smijemo slijediti njegova načela. Na oči, ništa više od našega samostanskog života... Ali unutra, u dnu duša naših, vazda je s nama Krist.... vazda naš, jer smo mi vazda njegove.

Isus je vazda moj, jer ga ništa ne može istrgnuti iz moga srca. Ja vazda Isusova, štogod nadošlo, jer znam dobro, da me od njegova Srca ne će otrgnuti.

***

Pismo ocu Charrier-u.

8. ožujka 1906.

Već znate za naš izgon[1]) po našem brzojavu; htjele smo, da odmah s nama dijelite vrhunaravnu radost, što smo osjećale podnoseći ovo nasilje poradi imena Isusova. Počela sam jednu riječ za Vas u Chambéry, ali nijesam mogla svršiti. Sutra, kad se vratimo u Revigliasco, pisat ću Vam opširnije. Našu dragu Majku Bog je očevidno podržavao. Sjedinite, Oče, svoju zahvalu s našom.

...Molite se za nas, moj Oče, za svoje dijete, koje se neizrecivo raduje u patnji i blagosivlje Isusa za sve.

114. — V. + I.

Revigliasco Torinese, 10. ožujka 1906.

Šutjela sam, Gospodine, jer si Ti to učinio. Nijesi Ti, o Isuse, božanski Prijatelju, milosrdna dobrota, počinio zlo, s kojega trpimo; Ti si samo pripustio, da nas je ono stiglo. I to si Ti pripustio, da se izvrše vječne odluke ljubavi i milosrđa, na veću korist naših duša i za veću slavu tvoju. Voljela bih, da mi je duša kao posuda od alabastra Marije Magdalene, da se razbije pa da širi miomiris oko Tebe, božanski Isuse, i oko sviju što su uza me: miomiris ljubavi i hvale, miomiris poklonstva i mira.

[1]) Zbio se 6. ožujka između 2 i 4 sata poslije podne.

11. ožujka. — Želim sačuvati uspomenu na posljednje dane u kolijevci mojega zavjetovanja, i pred tvojim nogama, preslatki moj Spasitelju, ponovno gledati pojedinosti lagane agonije, kojom si me htio sjediniti sa sobom. Ah! kako mi je pucalo srce, kad sam gledala, kako žurno po snijegu i ledu zimskom idu moje siromašne drage sestre! Dakle to je doista bio svršetak!

Već četiri godine neki mi je unutarnji glas govorio neprestano, da ćemo putovati; ja sam o tom bila uvjerena, i puno me je boljelo, kad sam gledala, da oko mene to niko ne vjeruje; u takom utvaranju, u tom krivom mnijenju nije se poduzimalo što je potrebito, ili poduzimalo onako na pola. Kad sam vidjela, da je blizu posljednji čas, pa kako naše sestre idu plačne našoj Majci po blagoslov, i onda nju, moralno odvažnu i jaku, ali godinama opterećenu i uzbuđenu, navriješe mi suze na oči, i morala sam se snažno boriti, da ne počnu teći. Tu se valjalo pokazati vedrim, podržavati odvažnost i pomoći našu dobru Majku, da se uspne na svoju kalvariju. Onda je nadošao preteški posao kroz nekoliko dana; kuća bila puna radnika, i mojih sedam siromašnih drugarica ne mogavši zadovoljiti potrebama morale su i po noći raditi. Kako sam željela, da bih im mogla pomoći! To je jedna od prigodâ, koje mi zadaju pravo mučeništvo. Međutim mi je Isus dao posebnu milost, pa sam mogla obaviti posao, kojega redovito ne bih mogla izdržati. Boljelo me, gledajući, kako opada zdravlje naših sestara. A onda, razboli se č. Majka.... Svagdanje iščekivanje izgona na silu

baci ju na postelju, bacit će ju na ulicu! Pa ona grozna riječ liječnika: »Uzrujanje može ju ubiti u par časaka.« Onda moljakanje, da otputuje Majka, moljakanja, koja nije shvaćala i koja je zlo tumačila, jadna dobra Majka! I da se spasi život Majke, evo mi neizmjerne žrtve: valjalo bi mi s njome otputovati, napustiti borbu. Isus je, istina, u one bolne dane uputio nam moga Oca, da nas tješi, ali ja sam toliko trpjela i radi toliko stvari, da nijesam mogla ništa progovoriti; ova posvemašnja nemoć otvoriti dušu, proširiti srce, istom svojem Ocu, bila je za mene muka i bol veća no inače. Što više trpim, to mi se duša više zaključava, više mi se srce zatvara; sva se bol usredotoči unutra, i jer nema kuda bi izašla, prouzrokuje muke, kakvih nije moguće zamisliti.

Napokon iza mjesec dana te agonije evo odlučna časa. U 1 sat čujem bubanj, prati marširanje iz kasarne. To kažem sestri ekonomi, koja to ne vjeruje i koja međutim na moju molbu ide u sobu za razgovor, da se propita. Sestra vratarica veli joj, to nije ništa, i ona vjeruje. Ja sam u duši osjećala, krenula je vojska zbog nas. U 2 sata evo k nami sestre, sve blijede. Baš je javljeno, telefonom, da je izgon u 2 sata. »Dobro, rekoh, a jeste li to kazali našoj Majci?« »Oh, ne, odgovori, idite Vi, molim Vas.« I ja odmah gore. Dobra draga Majka! Pisala je mirno u svojoj sobi ništa ne sluteći. Kako će na nju djelovati ova vijest? Hoću li je vidjeti, kako tetura i pada od udarca? Tiho sam joj prišla i mirnim glasom rekoh joj, kao da joj saopćujem što sluti. »Majko, ja mislim, da ćemo danas nešto

novo doživjeti; evo već čitav sat bubnjaju u kasarni, i iz V. telefoniraju, da bi to imalo biti danas.« Majka se odmah diže, Spasitelj nas pomože: »Ali ako je tako, odgovori ona, valja da se spremimo, da ekonomu upozorimo.« — »Ona to zna, dobra Majko, ako hoćete, ja ću zatvoriti Vaš putnički kovčeg, jer vele, to će biti odmah, u 2 i pol sata.« Majka je bila hrabra. »Žurimo se«, reče mi. Pomogoh joj sabrati njezine papire, zaključala sam joj kovčeg, s njom razgovarajući milo i veselo. — »Nemojte se ništa uznemirivati; sve je gotovo; ako hoćete saći u svoju sobu, čekat ćete ondje čitajuć svoj prosvjed«.

Malo za tim navali mnoštvo naših prijatelja u trijem; Majka je bila uzbuđena ali odvažna. Hoće li odoljeti do kraja?, upitah samu sebe plašljivo. O Isuse, ti znaš svu moju tegobu duše u onom času, i kako mi je srce, ne umijuć reći nijednu riječ, k Tebi upravljalo nijeme molitve. Bile smo sve u koru, u onom koru, u kojem me je Isus obasipao tolikim milostima: gdje sam se s njime svezala nerazrješivim vezama zavjeta; gdje sam tako često pod njegovim nogama izlijevala svoje srce i suze; gdje me je naš sveti Utemeljitelj blagoslovio polažuć svoje blažene ruke na moju glavu.

Kakve su se uspomene mojom dušom nagonile kroz onaj sat, dok su mi usne krunicu molile! Oko mene mnoštvo prijatelja molilo je i pjevalo, a vani radnici probijali su naša vrata očajno sjekirama i ljutili se, što se ne daju provaliti.

Napokon padoše i zadnja. Malo časaka zatim likvidator, činovnici i oružnici provališe u kor. Bio je to čas neopisive buke; oružnici hoće da istjeraju van osobe što su oko nas; ove se silom opiru; bilo je oštrih prepiraka.

Oko mi pratilo Majku, ona je mirno stajala; ja joj se približim i upitam, može li čitati: »Dà, odgovori mi, mogu.«

I doista, kad se sve nešto stišalo, ona pročita prosvjed glasom sigurnim, odlučnim, naglasujuć lagano riječi, ni malo se nije smela od pogleda svjetine.

Isuse, ti si ju očito pomogao. Oh, božanski Prijatelju! Kako si jak i dobar!

I onda je valjalo izaći iz miloga boravišta preko gomile ruševina od provaljenih vrata, i, poput Tebe, božanski Učitelju, bez zakloništa i ognjišta uteći će pod krov ljubavi. Išla sam cestom kroz poklike mnoštva, oslonjena na ruku jedne sestre, a duša mi je plivala u moru mira. U ovom lišavanju sviju stvari Bog, to božansko blago, dao mi se puno darežljivije.

***

Pismo ocu Charrier-u.

Revigliasco, 11. ožujka 1906.

Velečasni!

Jučer u 4 i pol popodne stigosmo u novo boravište. Poimate, Oče, radost ponovnog susretaja[1]) a i duboku bol naših srdaca, kad nas je misao nosila preko

[1]) Velik dio osoblja samostanskog već je nekoliko tjedana bio u Revigliasco.

Alpa u dragu Francusku, u dragu obeščašćenu kuću, k svima onima, koje smo ostavili i možda više nikada vidjeti ne ćemo. Neka se vrši preslatka volja Isusova!

... Da, dobro je prinositi žrtve Isusu; što ih se više prinosi, to su slađe. Ovdje nam ih ne će manjkati. Kako je dobar Isus!

... Evo nas u zakloništu, u kojem je htio Isus.

... Pokraj kušnjâ ima ovdje i utjehâ. Dobila sam jedan kutić, iz kojega ne mogu izaći, a da ne prođem ispred Presvetoga Sakramenta.

115. — 20. ožujka 1906.

Moj Bože, ja se tebi izručam u nemiru i bolu. Ako se tebi tako svidi, pošto si me istrgnuo iz moje domovine i ranio mi srce, da mi raniš i dušu oduzimajuć mi i posljednju potporu, što primam na zemlji, ja Te ljubim i klanjam Ti se, ljubim i klanjam se svemu što Ti hoćeš i što Ti činiš.[1])

[1]) Već nekoliko tjedana nije bilo nikakvih vijesti od Oca Charrier-a.

POGLAVLJE XXII

Svećenstvo, mistično srce Crkve

»Crkva je mistično tijelo Kristovo, vjernici su mu udi, a Svećenstvo mu je Srce.«

Pismo Oca Charrier-a.

29. ožujka 1906.

Predraga moja kćeri u Gospodinu!

Iz razloga, što ih navodim Vašoj dobroj Majci, razumjet ćete, za što sam u zaostatku na sve strane.

... Uprav sam zahvalan našem Gospodinu na kutiću, iz kojega ne možete van a da ne prođete ispred Presvetoga Sakramenta. Ja sam nekad imao tu radost, da sam stanovao u sobi, što je gledala u kor jedne kapelice, gdje je boravio naš Gospodin. Trebalo mi je samo otvoriti jedan prozorčić, i bio sam kod njega. To je bila jedna od najslađih radosti u Borgo.

... Osobito mi je bilo milo čuti, da se Gospođa ... tako dobrom pokazala spram vas i da ste znali ocijeniti tu dušu. Da, da, naš Gospodin hoće da bude sveta i on to čini kalupom za svece. Čini mi se, među vašim dušama postoji zajednička veza ljubavi prama Presvetomu Srcu, i požrtvovnosti za njegove interese i za slavu Božju! Vi ćete joj poslati, zar ne, što Vas je molila[1]) na spomen vašega jedinstva u Isusu.

... Kad Vam Gospodin daje da nazrijevate toliko žrtava, neka Vas to veseli, jer ćete mu tako bolje posvjedočiti svoju ljubav. Zar ne biste rado biti žrtvom njegovoj ljubavi? Pa kad se žrtva nudi, zar da ju prinosnik ne žrtvuje? Nadam se, da će žrtva znati podati se bez velikog jaukanja. Mjesto da jauče, neka šalje Isusu uzdahe ljubavi: neka primi svaku ranu na srcu, svaku patnju na tijelu, svaku bol u duši kao strjelice ljubavi, što joj odapinje Preljubljeni žrtvovatelj male žrtve.

[1]) Ova duša molila je S. Al. Marg., da joj napiše i pošalje kitu duhovnoga cvijeća.

...Svaki dan spominjem se Vas kod oltara. Molite mi od našega Gospodina svetost. Molite ga, da što bolje odgovaram nakanama njegova Presvetoga Srca. O kad bih mogao ostvariti odvažno i doista veledušno, što očekuje od svoga nevoljnoga službenika! Vi, moja draga kćeri, nastojte biti sve poniznijom, da postanete sve to svetijom. Ja računam na Vas, da po Vama vlada u kući dobroga Boga jedinstvo srdaca, mila ljubav, ljubav urednoga života i radosno primanje sviju muka izgnanstva.

Kao otac blagosivljem Vas, odani i u Srcu našega Gospodina s Vašom dušom sjedinjeni...

***

Pismo ocu Charrier-u.

Revigliasco Torinese, 11. travnja 1906.

Velečasni!

Vaše nas je pismo od konca ožujka oslobodilo nemira. Naša časna Majka i ja bojale smo se već, ne da ste bolestan, nego već mrtav.

...Istina je, dobri Gospodin ostavio me u neizvjesnosti, da me tako navede na predanost i veledušne žrtve. Prikoravala sam se, što sam jednoga dana bila više žalosna na pomisao, da nije smio pripustiti posvemašnju napuštenost. To sam ispovjedila. Uostalom trpim dobro, prikazala sam Isusu sve za duše i za svećenike, a uz to i sve tjelesne boli, kroz koje je htio da prođem. Od kako sam u Piemontu, bila sam gotovo uvijek bolesna, ali ne u postelji, Bogu hvala. Isus me je obdario vrlo žestokim bolovima, kakvih nikada nijesam imala; od blagdana sv. Josipa neka slabost u grlu tjera me na kašalj dan i noć, ama to nije ništa... Poslije Uskrsa bit će bolje... Ja volim tu nemoć u grlu.... Kako je Spasitelj dobar!

Baš sam pisala Gospođi X.; molila me, da joj pošaljem duhovnu kiticu. Nijesam ništa obećala, i premda joj želim ugoditi (ona je tako dobra), mislim, ne bih joj ništa poslala, da mi Vi nijeste rekli, neka joj udovoljim. Ja sam tako osvjedočena, da ne pišem drugo osim glu-

posti, da mi nije drago davati moje papire, osobito ako ih Vi nijeste prije vidjeli. A onda, moj Oče, ja ni ne znam, šta je to duhovna kita ni kako ju valja skititi. Da udovoljim želji Gospođe X., i da Vas poslušam, molila sam Gospodina, neka mi dade štogod u pamet, i pisala sam, što mi je došlo. Ovo ni najmanje ne naliči na duhovnu kitu, nema valjda ni repa ni glave, ali drugo što nijesam mogla napisati. Ljutila sam se, što ne mogu učiniti po želji Gospođe X., ali Vas uvjeravam, to dolazi samo od moje nesposobnosti.

...Kada dođete u rujnu, dat ću Vam mali ukor; na papiru nema više mjesta.

...Ne zaboravite izvršiti sve, što od Vas očekuje božansko Srce; ovih dana imala sam puno misli o Svećenstvu, ali sam tako mlitava, da ništa ne bilježim.

***

Pismo S. Al. Marg. gospođi X....

...Što ću Vam reći, a da Vi već ne znate? Opetovat ću Vam riječ vječno staru i vječno novu, riječ spasa, riječ mira, riječ radosti, koju je izgovarao neumorno, ima tomu već 19 vijekova, preljubljeni apostol u Efezu, riječ veliku i slatku, koja sve razjasnjuje, sve tumači, punu smisla, i divno slatku srcu ljudskomu: »Bog je ljubav!« Naš Bog, naš Stvoritelj, naš Otac. Onaj, koji je svojom božanskom rukom umijesio zemlju tijela našega i dahom s usta svojih dao našim dušama besmrtan život; ovaj Bog od kojega imamo sve, koji je naše početo i svrha naša; ovaj Bog je Beskrajna Ljubav. Kad bi Bog, koji je u sebi blažen, mogao osjećati žalost, njega bi neizmjerno boljelo, što ga ne poznaju. Da, i među onima, koji su po krštenju postali djecom Božjom, koliko ih je, koji ga ne poznaju, kakav jest. Čovjek, daleko od toga da u Bogu traži sredstvo, kako bi ga spoznao i ljubio, ustavlja se kod vlastite naravi, izgrađuje Boga slična sebi; daje mu svoje kukavne misli, svoje promjenljive i nestalne osjećaje, svoje niske sklonosti. U istinu Bog je malo poznat, tako te, upitaš li o njemu

više kršćanskih duša, svaka ga predočuje na svoju. Jedne u njemu vide samo pravdu i samo ga se boje, druge ne vide u njemu ništa osim dobrote s puno slabosti, i malo se brinu, da mu vjerno služe; druge opet doista ga drže mogućim, ali kritikuju njegovu mudrost; opet drugi drže ga mudrim, ali mu svemogućnost ograničuju. I s toga ove duše, jer kroje Boga na svoju, vazda manjkavo i nepotpuno, ne mogu ga ljubiti ljubavlju žarkom i neograničenom, ljubavlju čistom i čvrstom, na koju ima pravo. Oh, kako je nepoznat naš Bog! On u sebi ima sve savršenosti u savršenom skladu. On nije manje pravedan nego li dobar, moćniji nego mudriji; ništa u njemu nije previše, ništa mu ne manjka. Ne samo da u njega nema naših slabosti, nego on nas čini dionicima svoje moći; ne samo da nema u njega prostih osjećaja, nego hoće da svojom spoznajom i ljubavlju uzdigne naše duše i očisti srca. Ali što čovjek osobito o Bogu ne zna, to je, da je Bog Beskrajna Ljubav. Njegovo svemogućstvo, pravednost, dobrota, i mudrost njegova svojstva su božanska; svojstva neizreciva, koja naša pamet u njemu može razlikovati; ali što je on prije svega, po bitnosti svoga bića, jest Ljubav, Ljubav živa i oživljujuća, počelo bića i vrelo svijuh dobara. Bog je Ljubav! Stvorio nas je samo za to, da u nas izlijeva preticanje svoje Beskrajne Ljubavi; on može vršiti samo djela ljubavi; sve njegove misli, svi njegovi čini, svako njegovo htijenje jest Ljubav.... Ali onda, sve štogod me stigne, jer dolazi od njegove volje ili pripuštenja, sve što mi od njega dolazi, bila to žalost ili radost, sve je to Ljubav. Ako me progonstvo otjera u tuđinu; ako me bolest baci u postelju patnje; ako mi para srce rastanak s dragim osobama ili smrt njihova; ako me ranjavaju nezahvalnosti i klevete; ako mi dušu kidaju zablude kojega od mojih, sve je to Ljubav. Ne znači to, da je ona pakost, da je ono zlo što me bije, djelo Ljubavi. To nipošto! Ljubav ne čini zla, ne zadaje smrti, jer je ona uskrsnuće i život. Ali ja bih mogla ne mariti za zlo; mogla bih u tom biti ravnodušna; dapače u sudbonosnoj zabludi mogla bih zlo odobravati i veseliti mu se. Ako dakle trpim, Ljubav hoće meni tu bol, Ljubav ju upravlja

prema meni i daje da ju okusim. Ako mi je priuštena kakva radost, čista i uredna, smješak je to Ljubavi, koja me okrjepljuje, veseli. Oh, draga moja sestro u Isusu, kako ovaka spoznaja Ljubavi osvjetljuje ovaj život, kako ga izmjenjuje, kako preobrazuje događaje i stvari! Kad smo tako zaodjeveni u Ljubav, živimo u njoj, sve primamo od nje, osjećamo, da živemo u Bogu i kao da smo u njegovu naručju.

Ako hoćete, ići ćemo zajedno u Ljubav; njom ćemo prožeti naše duše; njom ćemo ispuniti naša srca; njom ćemo osvijetliti putove naše. Da ju nađemo, unići ćemo u živo svetohranište, gdje ona boravi u svojoj punini: u božansko Srce Isusovo. Ondje, u ognjištu svetom ljubavi božanske, a ipak pristupačnu našoj ljudskoj slabosti, vidjet ćemo Beskrajnu Ljubav, spoznat ćemo, što je ona u samoj sebi, pošto uvidimo, što je ona u Isusu. Ranjeno Srce Isusovo nijesu li božanska vrata što nas uvode u Ljubav? Bez dvojbe Vi, moja setro u Kristu, poznajete bolje nego ja putove, što dovode do Beskrajne Ljubavi, putove dužnosti, posvemašnje samozataje, boli u svim oblicima.

***

Pismo Oca Charrier-a.

Petak, 20. travnja 1906.

Samo jednu riječ u hitnji! Bog Vam daje boli; neka je blagoslovljen! Oh, kako bih želio, da od ljubavi sva žrtvom izgorite Ljubavi Beskrajnoj! Ima trista prigoda, da se dadete lagano mučiti po Ljubavi. Neka Vas Bog preuzme svu, bez izuzetka ikakva.

Drago mi je, što ste kazali Vašoj sestri u Isusu Kristu....; bio sam ganut Vašim pismom Vašem bijednom Ocu!... Ako mislite, da je zgodno, pošaljite mi u Moret prijekor, koji ste mi namijenili; samo ne znam za što. Pamet mi je nešto teška, pomozite mi ju, da mi se otvori. Slavim našega Gospodina, što mi daje utjehu, da Vam mogu biti na raspolaganjue od 19. do 26. rujna. Hiljadu puta da je blagoslovljen! Da mi je konačno

mojoj kćeri biti sve ono, što naš Gospodin hoće da budem! Molite za to. Ostajem s Vama sjedinjen u Presvetom Srcu.

...Hvala na pomoći!... Nastavite! Blagosivljem Vas.

116. — 24. travnja.

Svidjelo Ti se, moj božanski Isuse, da za mojih bolova prosvijetliš moju dušu jednom zrakom radosti. Činilo mi se, da gledam ishod sunca. Neizmjerno obzorje širilo se preda mnom i pomalo postajalo grimiznim od plamena Ljubavi, i onaj grimiz poče sijati se poput rastopljene kovine. Još nije na nebu zasjalo Sunce Beskrajne Ljubavi; ali su zrake odavale, da je blizu; i ako su doline još bile u sjeni, vrhunci brda već su bili osvijetljeni. Vrhunci, čiste duše, sveto Svećenstvo već je predočivalo ishod sunca puno žarkijega. Oh, gledati, kako Beskrajna Ljubav osvjetljuje sve duše, gledati to božansko Sunce, kako obasjava svijet! Moj Bože, to bi bilo dobro!

***

Pismo ocu Charrier-u.

Revigliasco Torinese, 27. travnja 1906.

Velečasni!

...Sred žrtava progonstva i tjelesnih boli moja je duša od nekoliko dana sva radosna. Osjećam, Isus vrši svoje Djelo. Oh, kako dobro on vrši ovo djelo ljubavi!...

117. — 6. svibnja 1906.

Isus, moj preslatki Učitelj, vazda me privlači k Svećenstvu. Kad sam mu se molila za

našu jadnu Francusku, što je zaglibila u anarhiju i daje poticaja drugim narodima na bune i na zlo, rekao mi je: »Od mojih svećenika učinit ću malu četu, koja će se boriti za dobro, i učiniti, da zavlada Ljubav.« Istodobno je očitovao, da želi vidjeti sve svećenike na svijetu pod tačnom stegom, jer to jamči za pobjedu vojskama. Ta disciplina ima da obuhvati duše, tako te čitavo Svećenstvo bude iste misli, s istom svrhom, iste nauke, istoga načina u borbi ili u otporu protiv zla.

118. — 10. svibnja. 1906.

Dok mi je Isus davao ove poglede u procvat njegove Beskrajne Ljubavi, i duša mi pri tom uživala neiskazanu utjehu, rekoh mu: »Moj slatki Učitelju, zašto mi daješ take utjehe? Možda je bolje, da trpim i ništa ne vidim, i moj Otac voli, kad ja trpim. Pusti me dakle, ako hoćeš i ako to više služi tvojoj Ljubavi, da trpim u tami i tugi.« S nevjerovatnom nježnošću Srca svoga odgovorio mi je: »Sada hoću da te razveselim i tako te izliječim.« Ova riječ, nježna ko u majčinim ustima, rastopila mi je srce ljubavlju. Gledajući božanskoga Spasitelja, da se dotle spušta te se sâm zanima za zdravlje ovoga jadnoga tijela, ovoga griješnog ogrtača, što pokriva moju dušu, upoznala sam u Isusu Kristu, Otkupitelju svijeta, Riječ vječnu Oca, po kojoj je sve učinjeno.

U Kristu klanjam se stvoriteljnoj riječi, što je sačinila moje biće, i, s očima punim suzâ, sa srcem punim ljubavi, stavila sam se u božanske

ruke Isusove, ruke moga Stvoritelja i Spasitelja moga, kao malo dijete u ruke preslatke svoje Majke.

119. — Svibanj 1906.

Meni se otkrilo Srce Kristovo, ali ovaj put ne Srce tjelesno, krotko i ponizno, što kuca u čovječanskim mu prsima, ne vidljivi znak njegove žarke ljubavi, ta sveta posuda, u kojoj se prirediva la krv otkupiteljeva, Srce, koje je željezno koplje otvorilo na Kalvariji, nego njegovo Srce mistično. Zar nema Krist, vječna Riječ Oca, osim tijela od mesa, koje je uzeo na sebe, da se bolje ujedini s našom naravi, i mistično tijelo, koje on sebi ljubavlju sačinjava i kojem je on glava? I to tijelo, kao svako živo tijelo, nema li i ude i srce?

Crkva je mistično tijelo Kristovo, vjernici su mu udi, a Svećenstvo je srce njegovo. Dà, Svećenstvo je Srce ovoga živoga tijela, kojemu je Krist glava. Tijelo umire, ako mu je glava i srce smrtno ranjeno; jer od glave i od srca struji život po čitavome tijelu; ali tijelo može gledati, kako mu otpada više uda, a da mu ne presahne vrutak života. Tako i Crkva može katkada sa bolju gledati, kako joj pogibaju neki udi, a da joj ne smalakše život, jer joj glava, Krist Ljubav besmrtna, i jer njezino srce, sveto joj Svećenstvo, ucijepljeno u Krista, Vječnoga Svvećenika, ne mogu uginuti.

Svećenstvo, mistično srce Kristovo i pravo srce Crkve, za Crkvu je organ života jednako nuždan i neophodno potreban kao i srce tijelu

čovječjemu. Bez svoje glave, Krista, bez svoje duše, Duha Svetoga, Crkva ne bi opstojala, i bez svoga srca, Svećenstva, koje joj daje toplinu i život, bila bi mrtva. Po njemu se božansko gibanje, što proizlazi iz njene glave, prenosi na sve ude, po njemu oživljujuća krv milosti kola do krajnih joj dijelova, po njemu životna toplina ljubavi zagrijava joj ude. Biskupi, svećenici, svi stepeni svete vlade, hijerarhije, dijelovi su, molekili su, ako se tako smije kazati, koji sjedinjeni u jedno sačinjavaju korporaciju Svećenstva. Svećenstvo je dakle ono, što su dijelovi, koji ga sačinjavaju.

Ono je dakle srce Crkve, ali da u njoj obavlja životne zadaće, mora biti jako i zdravo, mora biti slobodno i žarko; treba da mu je djelovanje puno života, vazda jednako i uvijek u ovisnosti o Isusu.

I. Treba da je jako i zdravo. Čistoća čini svećenika jakim. Čist svećenik jak je protiv samomu sebi, jak protiv neprijatelja unutarnjih i protiv neprijatelja, koji ga napadaju izvana. Čistoćom je on uzvišen nad ostale ljude; on vlada njima dostojanstvom i vlašću, što mu ulijeva onu vrhunaravnu snagu, koja mu daje pobjedu nad samim sobom. Čistoćom ubija klice zla, što ih svaki čovjek po rođenju dobiva; pa ako ih ne može potpuno uništiti, barem ih učini ukroćenima.

II. Treba da je slobodno i žarko. Slobodan svećenik treba da bude od okova, koje mu hoće da nametne neprijateljstvo bezbožnika, slobodan

od obzira ljudskih i častohlepnih, slobodan od požuda sjetilnih i udobnosti, slobodan prema vani i prema unutra onom pravom slobodom, koja mu dopušta, da vrši djelo Kristovo, nipošto pako onom lažnom slobodom, koju traže neki neovisni i nesređeni duhovi, što se pouzdavaju samo u sebe i zabacuju svaku zakonitu vlast.

120. — Revigliasco, Svibanj 1906.

Evo nekoliko dana da trpim u duši, na srcu, u svem svojem moralnom biću, vidim toliko stvari, što tugom napunjaju!

Danas sam toliko trpjela, da su mi suze često navirale na oči, i odmah za razmatranja pred nogama Isusovim pustila sam neka teku. Trpim radi sadašnjosti, a još više radi budućnosti. Duša mi je u agoniji. Moram neprestano uzdizati se Bogu i govoriti mu: »Ti to pripuštaš, Gospodine, jest, Ti to pripuštaš!« Jedino ova misao, Bog pripušta, pomaže me, da izdržim skrajnu bol, što mi dušu kida. Htjela bih okrenuti oči, a Isus to ne će; naprotiv on mi daje da gledam pogibelj, a za što, kad ja ne mogu ništa u tom, da ju odbijem.

Moj Bože, moj Bože, Tebi prikazujem svoju bol, Tebi prikazujem agoniju moje duše, neka bude na korist naše redovničke zajednice!

POGLAVLJE XXIII

Vjera u ljubav

»Ako me je Bog toliko obdarivao, bilo je samo s toga, što sam vjerovala u njegovu Ljubav.«

Pismo ocu Charrier-u.

Revigliasco Torinese, 12. lipnja 1906.

Velečasni!

...Nadala sam se, da će Vam moje pismo stići prije 6., na dan, kad sam s našim Gospodinom slavila desetu godišnjicu, da i Vi toga dana koju osobitu riječ kažete za svoje dijete; a eto valjade da ja sama obavim tu svečanost zahvalnosti; možda se nije toliko svidjela Gospodinu, jer on voli gledati duše i srca sjedinjena u molitvi. No najdraže je Isusu milo jedinstvo naših volja s njegovom ne samo u zamašnim prilikama, nego, i to naročito, u mnoštvu malih protivština, nedaća, pogrešaka i razočaranja, kojima obiluje naš zemaljski život. S toga sam nastojala da u toj maloj tugi tiho se prignem dušom i srcem.

...Ja, moj Oče, trpim vazda, ali u radosti. Do konca travnja trpjela sam puno u duši, a onda mi je Isus dao velikih utjeha time, što mi je pokazao buduće slavlje Beskrajne Ljubavi. Jednom sam kazala našemu Gospodinu, da je možda bolje te me liši ovakih radosti, i da je Vama, Oče, draže, kad ja trpim. I dobri Učitelj mi odgovori, da mi daje malo radosti za to, da ozdravim. I doista, od tada, premda vazda trpim, osjećam se bolje i jača sam. Gledajte, moj Oče, kako je Isus dobar; dobar je kao majka.

Kažu mi, Oče moj, da ste preopterećeni i ne možete više djelovati. Treba da malo štedite svoje sile, znate dobro, da Vas još trebam. Uostalom svako treba da čini svoju dužnost: moja dužnost trpjeti, Vaša djelovati, pustite dakle meni patnje a sebi zadržite rad. Ali

Vi hoćete obadvoje sebi, a meni ništa ne prepustiti; to nije pravo.

... Ja inače strastveno volim gorje, ali koji put mi dođe napast, da ih manje volim, od kako me dijele od moje drage Francuske, od moga Oca, od sviju stvari.

... Kako bih rado da ne počinjam pogrešaka, da nijesam mlitava, samo da sve bude za duše i za svećenike. Sve se više osjećam darovanom Ljubavi Beskrajnoj, ali opet vazda sam tako nevoljna, puna mlitavosti.

121. — Ponedeljak duhovski, 1906.

Za ove sabranosti gotovo ništa drugo nijesam znala činiti osim trpjeti, osobito za razmatranja i podukâ, ali svejedno, uza sve to trpjela sam za Ljubav i pod rukom Ljubavi.

Propovijedi su mi padale na dušu. Kad je bio govor o Beskrajnoj Ljubavi, o božanskim misterijima u samomu Bogu, u duši sam osjećala preslatko uživanje, kao da sam gledala ljubljene predjele, kojima sam već prolazila. U jednoj poduci govorio je Duhovnik o mučenicima. Ne znam zašto, od neko doba, kad je govor o mučeništvu, duša mi drhće i srce skače; dođe mi želja, da mi je Isusu darovati to najviše svjedočanstvo poklonstva i ljubavi; kad mislim na one, koji će možda imati tu milost, ili na one, koji su ju imali, dođe mi kao neka zavist. To je zavist, koju imam, i sama pomisao na to, veseli me i ugodno me dira. Ali kad o tom razmišljam, vidim, ja bih bila strašljiva; jedva s nešto odvažnosti snosim obične boli.

122. — 17. lipnja 1906.

Divila sam se preslatkom Milosrđu Božjem prema meni. Prekjučer sam popustila u nestrpljivosti ne samo unutra, kako to često biva, nego i izvana; rekla sam nekoliko riječi, koje su bile znakom zlovolje, što sam imala gledajuć, da mi se premalo iskazuje uslužnosti, a trebala sam ju radi žrtvenika. Gospodin me je odmah upozorio na pogrešku, ali me s početka nije prikorio. Slijedeći dan, jučer, dok sam mislila, da sam posao svršila, opazih, da sam stvar naopako učinila, pa sam morala početi iznova. U isti čas, kad sam ustanovila tu pogrešku te sam, kô prilično umorna, morala brže bolje opet ono učiniti, pokaza mi moj božanski Učitelj, da je to pripustio, neka ono više muke i umora bude naknada za nestrpljivost jučerašnju. Istodobno mi je pokazao, da on tako uvijek postupa sa mnom, da stavlja naknadu uz pogrešku, a to iz skrajne želje, da me vidi posve čistu. Božanski Gospodar moje duše kao da je veoma ljubomoran na moju čistoću; ne bi htio, da tu ima i sjenke, a u njoj je toliko nevolje.

Tako me Isus neprestano salijeće milosrđem spram moje duše. Kao zaručnik, koji počinja ludosti da ukrasi zaručnicu, koju od svega srca ljubi, i Isus čini ludosti milosrđa, da me vidi vazda ukrašenu bijeljinom, vazda ugodnom njegovoj ljubavi.

Pismo ocu Charrier-u.

30. lipnja 1906.

Moram Vam kazati, dobri moj Oče, da je jučer dobri Učitelj darovao duši mojoj veliku radost: ne mogu

Vam iskazati utjehe, što sam osjećala slušajuć pripovijedati sve, što je neka osoba govorila na moj račun, naime, da sam provela mladost na svjetsku lakoumno, da ona od svoje strane nikada nije vjerovala, a ni sada ne vjeruje, u moje zvanje, da ona konačno ne shvaća, kako se može u mene imati povjerenje, i t. d.

Ovo je dobro i posve onako kako treba. A to je bila prava istina, ja pako volim istinu. To me je utješilo iza jednoga pisma, što sam dan prije bila primila, a malo me bilo naljutilo.... Među ostalim ova dobra sestra molila me, da pitam Gospodina, koje su njene pogreške, i da joj to kažem, kao da ja imam komisiju propitivati pogreške bližnjega i popravljati ga....

... Gledajte moj Oče, meni se čini, što su moje nevolje poznatije, to je na veću slavu milosrđa Isusova. A onda, tu je opet nešto da darujem za moje drage svećenike! Ali Vama se ne svida, kad kažem »moje« svećenike. Svakako su nešto malo moji, kad im dajem sve što imam, i kad bih im dala i život, ako bi to bilo moguće; ali nastojat ću, da tako više ne govorim, ako Vam nije pravo.

123. — 3. srpnja 1906.

Na blagdan sv. Ivana i jučer Isus je držao dušu moju svu u njemu sabranu. Otajstvo Pohoda uvijek je za mene vrelo milosti i prosvjetljenja. Marija je dobro predstavljala rad svećenika. Svećenik ima Isusa u sebi, nosi ga u duši obilježenoj svećeničkim biljegom, u srcu po ljubavi; on ide k dušama, govori i radi, a Isus u njemu sakriven vrši svoje djelo milosrđa. Ali za to treba da Isus doista živi u svećeniku, kako je bio živ u Mariji, i da svećenik, poput Djevice, prima nadahnuća Duha i pušta neka Riječ Božja, koju nosi, nesmetano radi u njemu i po njemu.

124. — 6. srpnja 1906.

Isus mi je kazao: »Djelo ljubavi po Svećenstvu ne može se izvesti poput drugih djela novcem; ono se može izvesti samo s puno boli, žrtava i poniženja.« Ova riječ Isusova uspalila je u meni vruću želju trpjeti i biti poniženom. S toga, kad mi jučer rekoše, što je jedna osoba govorila o meni i o mojoj prošlosti, radovala sam se u duši radošću vrhunaravnom, i da je ona osoba bila tu, i da sam to mogla učiniti, a da ju ne iznenadim, ja bih ju od svega srca bila zagrlila.

125. — 28. kolovoza 1906.

Više od mjesec dana nijesam ništa zabilježila, bila sam tako poslovima zaokupljena. A ipak katkada treba da pišem, da proširim srce, da duši podam malo oduška. Već više od petnaest dana naslućujem velik križ, to jest bol što me čeka za tri, četiri mjeseca, ako se ne varam. Kakva će biti? Ne znam ništa.[1]) Ja se utapam u Bogu, u njegovu volju vazda klanjanja dostojnu, u njegovo vazda očinsko srce.

126. — 21. rujna 1906.

Duhovne vježbe

Jučer me Otac pitao, s čega sam trpjela zadnjih sedam mjeseci; odgovorila sam mu nešto općenito i onda prešla na drugu stvar. Nijesam mu otvorila srca onako široko, kako mi je

[1]) I doista, nekoliko mjeseci, pošto je ovo napisala, spopade ju teška unutarnja bolest, što je trajala više sedmica.

trebalo. Već ima godina, kako se običajem zatvoriti i sve čuvati u duši, a to mi nije najmanja moja bol. Mislim, da bi bilo bolje i da bi naš Gospodin volio, da skupa s Ocem imam sve otkriveno; u duši nosim poletna čuvstva prema Beskrajnoj Ljubavi i prema Svećenstvu, i trebala bih im dati oduška s njime; u dnu imam još tuge i nemira zbog budućnosti, a i to bih morala očitovati.

Kad sam jučer bila sa Ocem, nijesam znala ništa kazati osim nešto izvanjskih stvari; glede nutarnjih stvari upućivala sam ga na svoje papire, a na papirima, čini mi se, nema što zamašitijega, jer od sedam mjeseca, baš poradi svoje zatvorenosti, malo sam pisala, a uz to mi ni poslovi nijesu davali vremena.

Od neko doba imam osjećaj, da mi je duša zatvorena u tijesnu i mračnu tamnicu, gdje se stisla i guši se; ne mari, ne kuša izaći van; vazda ima mir, dubok mir, ali trpi, trpi jer nema zraka; ona je poput utamničenika, kojemu je svejedno, ništa ne želi osim smrti.

***

Jutros sam spremala pregled prošle godine; duboko sam osjećala bol radi svojih nevjernosti i slabosti sve do objeda. Za zahvale po objedu najednom sam osjetila snažan udarac u srce, i odmah sam se očutjela sva obuzetom nazočnošću našega Gospodina s nečim, što mi je dušu podizalo. Izašavši iz blagovaonice odoh u kor; nazočnost božanska bivala mi sve osjetljivijom;

silila sam se, da pratim molitve na glas i odgovaram, ali me Isus bio svu zauzeo, i bila sam kao zaogrnuta Beskrajnom Ljubavlju.

U duši mi reče Isus: »Hoćeš li me ljubiti za sva stvorenja? Hoćeš li pustiti, da ti u srce izlijem kap Beskrajne Ljubavi,« I pokazao mi je, da je ova duga godina patnje bila priprava na milosti, koje će mi dati za ovih duhovnih vježba.

***

Opetovala sam ove riječi Gospodinove i rekla sam mu, da nikada moje jadno sitno stvoreno srce ne može zadržati ni kapljice Beskrajne Ljubavi; da ja nikad ne bih mogla ljubiti neizmjerno, premda bih to željela.

Poučio me, ako se ne varam, da uistinu ja ne bih mogla ljubiti načinom beskrajnim, to može samo Bog; ali da će Beskrajna Ljubav, koju hoće da stavi u srce moje, učiniti, da ljubim koliko to može jedno stvorenje; da moje srce, moja duša, ne bi nosila ono beskrajno u ljubavi, nego bi joj služilo samo prolazno. To je ono, što on čini već neprekidno, tako te su mi srce i duša vazda u poslu, da propuste Ljubav.

23. rujna. — Jučer navečer imala sam časovito užasnu bol; vidjela sam toliko bolnih stvari! Međutim ja se od svega srca predajem.

Moj Otac mi je govorio o ljubavi i poniznosti. Čini mi se, prava ljubav spram Isusa isto je što i poniznost. Ljubiti Isusa znači htjeti da je Isus sve, i, dosljedno, htjeti sâm ne biti ništa. Ljubiti Isusa znači htjeti, da je on u nama i s na-

ma zadovoljan, dosljedno, prikazati se na svako razaranje, na sva uništenja, na sve boli. Ljubiti Isusa znači činiti njegovu volju po što po to. Ljubiti Isusa znači svima silama se s njime sjediniti, i njemu sličnim postajati, i s toga učestvovati u njegovu skrovitom životu, u klevetama, što su ga stizale, u njegovu trnovom krunjenju, u njegovu grimizu izrugivanja, u bičevanju, u pljuskama, u ruganju, u napadajima, što su mu parali tijelo i srce. Ljubiti Isusa znači biti mu drug u Križu, u strahotama Kalvarije, u sramotnoj smrti, u hladnoj zapuštenosti groba njegova.

Ljubiti Isusa znači htjeti ga utješiti, pomoći mu u njegovu djelu otkupljenja, privoditi mu duše, i u to ime rabiti sredstva, koja je on sam upotrebio, to jest žrtvovati svoj odmor, svoju čast, svoju krv, svoj život, čitavo svoje biće. Ljubiti Isusa znači sve ovo činiti radi njega, a da za to stvorovi ne znaju, čuvajući tajnu svoje žrtve za oči Božje.

24. rujna. — Jutros mi je Isus podkučio neizmjernu žrtvu. Kad sam vidjela veleč. Duhovnika, da za Prime ulazi sâm, uzbuđen, uznemiren, pa našu Majku, kako ide iz sakristije u licu zbunjena, razumjela sam, moj se Otac razbolio,[1]) možda umire, možda je i mrtav. Bila sam sva skršena. Duhovnik nas je pričešćivao drhćućim glasom. Obratila sam se k Isusu i re-

[1]) Otac je držao neke govore redovnicama, a kad se razbolio, morao je prekinuti držanje duh. vježba.

kla: »Oh, Gospodine, dođi mi; ovaj čas trebam tvoje pomoći!«

Digla sam se i išla na Pričest klanjajući se volji božanskoj i s njom potpuno sjedinjujući svoju volju. Ali koje li boli! Iza zahvale izašla sam; u radnoj sobi naše Majke čula sam, što se do tada znalo, ali nije bilo baš povoljno.

Kad sam bila sama s Majkom, suze, koje sam suzbijala svom silom više od pola sata, navališe mi na oči. Sve to jače sam vazda htjela ono što Isus hoće; govorila sam često: »Moj Bože, ako hoćeš, ostavi mi moga Oca«; ali jedino sam željela ono, što je Isus htio. Kušala sam suzbiti suze; rekla sam Majci, valjda je to bolje. Dobra mi je Majka rekla, ne, treba plakati, ona to hoće. Plakala sam; mislim, pala bih mrtva, da sam se svim silama suzdržavala. Međutim čini mi se, plakala sam, što sam manje mogla.

Sestra X. upita me, hoću li sa više naših sestara da obavimo devetnicu, pobožnost, da se isprosi zdravlje Ocu. Ja sam joj zahvalila i rekla: Molite, sestro, ako hoćete, ja ću s vama moliti, ali ja ne tražim drugo, osim da se ispuni volja našega Gospodina. Što on učini, bit će najbolje.

Napokon iza dosta vremena dođoše vijesti; nije bilo ono, čega smo se bojale. Liječnik je jamčio; bit će mi povraćen moj Otac. Još sam dugo plakala, ali slatko, sa osjećajem klanjanja i zahvale. Duša moja, srce moje biše tako duboko ranjeni, rana je bila tako bolna, da suze, ta krv duše, nijesu mogle tako brzo usahnuti.

Za razmatranja u 9 sati Isus mi se javio i rekao mi od prilike ove riječi: »Jer nijesi pripu-

stila ni malo razmaka između vijesti o žrtvi, koju sam ti pokazao, i savršenog primanja moje volje, moja darežljivost sa darovima bit će obilnija prema tebi; meni je naime milo, kad nađem volje podložne mojoj, i srca, što se dosta pouzdaju u moju ljubav te vjeruju, da ja ne mogu drugo htjeti osim što je dobro.«

Gospodin mi je iskazao toliko milosti, ne, jer da sam dobra, jer da sam ponizna; ne, jer da sam umrtvljena ili vjerna ili strpljiva ili revna. Oh, sigurno ne, jer od svega toga ja nijesam ništa, ja sam nevoljna i slaba i siromašna u krepostima, njih ama baš ni malo nemam.

Ako me je Bog toliko obdarivao, činio je to, jedino, jer sam vjerovala u njegovu Ljubav. Dă, u jednostavnosti srca vjerovala sam, da je Bog, koji ništa ne treba i sebi je posve dovoljan, dao se na stvaranje, samo da ima što ljubiti izvan sebe. Vjerovala sam, da je u divnom stvaranju čovjek jedan od osobitih predmeta njegove ljubavi; vjerovala sam, da ništa od Boga ne može doći tomu ljubljenom stvorenju osim opet ljubav. Vjerovala sam, da je u upravljanju sa mnom Bog radio jedino iz ljubavi; ja sam priznavala ovu Beskrajnu Ljubav, manje možda u slasti i primljenim prosvjetljenjima, nego li u mnogovrsnim patnjama, što su salijetale dušu, srce i tijelo moje. Vjerovala sam u Ljubav, koja tješi, koja uzdržaje i koja opaja, vjerovala sam u Ljubav, koja reže, koja gazi, koja lišava.

Moj Bože, ja sam vjerovala u tvoju Ljubav, ja u nju vjerujem svom jasnoćom uma svoga; vjerujem u nju svom bistrinom razuma svoga,

vjerujem u nju svom snagom volje svoje, vjerujem u nju osobito svim žarom srca svoga. Moj Bože, ja vjerujem u tvoju Ljubav i hoću da u nju vazda vjerujem, poslao mi ti kakvu god bol, kakvim god me križom opteretio, kakve god me pomoći lišio, kakvo god mi dobro sustegao, ja ću vjerovati u tvoju Ljubav!

27. rujna. Duša mi je puna neizreciva mira. U osjetnoj strani ima bolnih neizvjesnosti, bojazni, boli; to traje i osjeća se katkad oštrije, katkad nejasnije, ali to sve ne siže do više strane. Kao da neko dobro posjedujem čvrsto, mirno, potpuno, i ništa na nj ne navaljuje.

Pismo ocu Charrier-u.

Revigliasco, 1. listopada 1906.

Molite se malo za svoje dijete, koje svim srcem hoće da ljubi našega dobroga Gospodina, ali to čini slabo. Premda nijeste više ovdje, dobri moj Oče, još sam srčana, i u svemu se predajem Isusu. On je tu, i na njega hoću da se oslanjam, u njega jedinoga da se pouzdajem. Osjećam, da su velika bol i velika žrtva podnesene prošlih duh. vježba doista bile korisne i ojačale me. Bol je doista dobra stvar za dušu, i nju šalje Beskrajna Ljubav.

127. — Revigliasco, prvi petak listopada 1906.

Kad sam danas bila pred izloženim Presvetim Sakramentom, osjetila sam, da mi srce postaje sve žarko i prsa da mi gore neobičnom vatrom.

Činilo mi se, da mi se duša i čitavo biće topi, kao vosak pred velikom vatrom, rastapa u dodiru sa Beskrajnom Ljubavlju što izbija iz

Srca Isusova. Sred izobilja slasti i boli, što mi zadaje Ljubav, rekla sam božanskom Učitelju: »Zašto me obasiplješ tolikim dobrima? Zašto meni daješ toliko ljubavi?« Odgovorio mi je: »S toga, jer sam te odabrao, da moju Ljubav objaviš mojim svećenicima.« Na to sam rekla: »Ti dobro vidiš, da Ti u tom ništa ne mogu poslužiti; sama sobom ne mogu ništa, i ovaj svećenik,[1]) kojeg si mi, kako se činilo, bio dao za ovo Djelo, ne će ništa da čini, a uz to je bolestan, i Ti ćeš ga valjda brzo k sebi odvesti.« Isus mi je odgovorio: »On je već učinio više, nego ti misliš; pusti samo, da ja u tebi vršim svoju volju!« Isus me je poučio, da je sav moj posao u tom, primati od njega i puštati da prolazi, ne taruć si glave o ostalom. Iza duh. vježba, koje sam međutim obavila vrlo nesavršeno, još me više obuzela Ljubav; katkada osjećam, kao da me neka viša privlačiva sila izvlači iz mene same.

128. — 7. listopada 1906.

Nešto se osobito u meni zbiva. Stojim pred više veoma bolnih križeva: bojim se za zdravlje svoga Oca; budućnost moja puna je strašnih neizvjesnosti; kako se god stvari okrenu, bit će žestokih boli, o tom sam sigurna, i ja im se nadam; sve to osjećam vrlo zorno, a ipak duša mi je u miru, u pokoju, u vedrini, da se čudim i sama. Imam kao sunce u duši. Nešto toplo, milo, oživljujuće, jako, što mi dušu obavija i odvaja od sviju stvari zemaljskih. Držim, ako se ne varam, da je to s toga jer je Beskrajna Ljubav zaposjela moju dušu.

[1]) O. Charrier.

Čini mi se, razabirem, da u mojoj duši ima vrhunaravna sila, ali puno višega stepena, jača; ili je ovo posebni dar, posebni stan Duha ljubavi.

Sramim se pred beskrajnom dobrotom Božjom spram najsiromašnijega stvorenja; ali dobro shvaćam, da ja pri tom nijesam ništa; da mi to Bog daje samo za to, jer treba da to dade jednom od svojih stvorova; da je to samo za njegovu slavu, za procvat kraljevstva njegove Ljubavi. Kad se ne bi služio menom za svoje Djelo ljubavi, služio bi se nekim drugim. Treba most, da prođe božanska Ljubav; ja sam taj most, ja sam prosta daska, jadno deblo drveta bačeno s jednoga kraja do drugoga, eto to je sve. Moj Bože, pomozi mi božanskom svojom milosti, da ne stavljam zapreke prelazu tvojemu. Ne dopusti, da zaustavljam tvoje djelo ljubavi!

129. — 17. listopada 1906.

Jutros pod Misom osjetih se prinukanom iskazati, što je mili Učitelj, živ u meni, meni u duši govorio: »Uoči dana velike nevolje, kojom će proći svećenici Francuske, a i drugi još, vrijeme je, da se otkrije svima (ne samo nekima, nego svima) posebna objava, koju im daje božanski njihov Učitelj o svojem Srcu; neka saznadu, kojom ih je ljubavlju ljubio; da ih time utješi u njihovim patnjama i dade snage u njihovim borbama.«

Kako mi se čini, Isus mi je još kazao, dok se ovo otkriva svećenicima, svima svećenicima,

valja kazati tačan datum, kada im je darovao svoje Srce. Ako se dobro sjećam, to je bilo u prvoj polovici lipnja 1902. Isus veli, da je korisno znati ovaj datum. Ne znam, trebam li to pisati svojem Ocu; ne znam, kako je s njegovim zdravljem, gdje je, pa je li i živ. Moj Isuse, pokaži mi, što mi u tom treba činiti.

POGLAVLJE XXIV

Razmatranja o prva dva otajstva krunice

»Beskrajna Ljubav... što bi mogla drugo činiti ako ne djela ljubavi?«

130. — Listopad 1906.

Prvo otajstvo — Utjelovljenje

I. Bog snuje djela ljubavi u vedrim visinama, gdje obitava, u velikoj vječnoj tišini, gdje počiva, a da ne prekida sveudiljnog djela što vrši.

Bi li mogao Bog, Beskrajna Ljubav što drugo snovati? Što bi mogao drugo vršiti osim djela ljubavi? Bog je dakle snovao ljubiti i biti ljubljenim ne samo od samoga sebe nego i od novih bića što će ih stvoriti, na koje će moći izlijevati oživljujuće vode svoje ljubavi, što se prelijeva, i od kojih može s njihove strane primati najmilije poštovanje ljubavi podložne i zahvalne.

Anđeo, svijet, čovječanstvo nastadoše redom po njegovoj svevišnjoj Riječi, i Duh ljubavi nalazio je zadovoljstvo u ovim odličnim djelima.

Čovjek, najmlađi od stvorova, bio je ljubimac Božji kao kakav benjamin, i o njemu je Bog snovao nove snove ljubavi. Oh, kako su divni snovi Božji!

Kao vješt kipar udesi čovječju narav; dahom s usta svojih dao joj je život; vidio je, kako je lijepa u prvotnoj svojoj ljubavi, te ga obuze vruća želja sjediniti se s njome, neka bude s njime što uže vezana.

Naskoro nadođe grijeh, da blatom ogadi remek-djelo Božje; ali Bog i dalje snuje.

Nastupiše vremena, Riječ je sišla; uzela je na sebe tijelo ćutljivo i smrtno, postade čovjekom. I tako se obistinilo, što je Bog snovao. On učini jedno, Boga i čovjeka, u Isusu Kristu sačini samo jednu osobu božansku... Ali Bog je Ljubav, a Ljubav vazda žeđa za sjedinjenjem. Snovao je dakle nova sjedinjenja, i tako nastade Euharistija, tako nastade Crkva, s čijim tijelom on najuže sjedini svoga Duha; tako nastade Svećenstvo, u koje postavi svoje Srce.

Beskrajna Ljubav bila je snovala sjedinjenje; Ljubav svemožna ga je ostvarila; Ljubav premudra i prepravedna nadopunila ga je divnim načinom, koji vraća potpunu slavu Bogu; predobra i premilosrdna Ljubav, dovršujuć sjedinjenje, podiže palo čovječanstvo, po Utjelovljenju mu povrati izgubljena prava i okrunio ga.

II. Kad se Riječ Utjelovljenjem htjela sjediniti s čovjekom, izabrala je čovječansku narav svakako najljepšu, najčišću, najodličniju. No

nije ju stvorila drugačiju od ostalih. Izuzevši grijeh, koji je istočnim zlom okaljao čovječanstvo, narav čovječanska Kristova nije se ni u čem razlikovala od drugih. Imala je iste duševne spoznajne moći, ista čuvstva srca; mogla je trpjeti, pa i umrijeti tijelom.

Jedinstvo s Riječju uvećala je, raširila, usavršila čovječansku narav u Kristu; nije ju promijenila. Krist je bio i jest vazda Sin Božji i sin čovječji, pravi Bog i pravi čovjek; tako je htjela Ljubav, Ljubav vazda žedna jedinstva u svrhu, da po jednom čovjeku sjedinjenu s Bogom u osobi Kristovoj svi drugi ljudi, njegova braća, budu u svemu slična njemu, budu dionici toga sjedinjenja. Tako je trebalo da se podigne čitavo čovječanstvo, i da čovjek uza sve trajne slabosti i nevolje ima pouzdanja reći Bogu: »Oče!«

Kad je Bog Otac htio izabrati jedno čisto stvorenje, da djelotvorno surađuje u Utjelovljenju; kad je Sin htio odabrati Majku, od koje da uzme svoju čovječansku narav; kad je Duh Sveti odredio, da obavi svoje plodonosno osjenjenje nad jednom Djevicom, neka rodi Krista, nije Presveto Trojstvo ništa nova stvorilo. Uzelo je jednu kćer rođenu od koljena Adamova, po naravi posve sličnu ostalim ženama, svojim sestrama; samo ju je očuvalo od ljage grijeha. Kako je vjerno sudjelovala pri nakanama ljubavi Božje, ova blagoslovljena Djevica, sva lijepa i bez ljage, milošću je bila poplavljena; Isus, u njoj živ, obogatio ju svojim darovima; neokaljana Djevica, Majka Božja uzvišenošću nadilazi sve stvorove, a ipak je stvor kao i oni; svaki ju čo-

vjek može zvati svojom majkom, voljeti ju kao sestru; ista ih narav približuje; ista ih ljubav veže u Isusu. Bog, Beskrajna Ljubav, prebistri Um, ljubi čovječanstvo, koje su udesile njegove božanske ruke od duha i tvari; nipošto se ne zgraža pred tvarnim dijelom, što je njegovo svemogućstvo izvadilo iz ništa. Ne boji se s njim se sjediniti, da ga uzdigne do sebe. Kipar se ne žaca od ilovače, iz koje vadi remek djela; ne omalovažava umijesen glib, koji mu može slavu pribaviti.

III. Bog je osobito zamilovao čovječanstvo, jer mu je ono posljednji stvor; osobito je ljubio Svećenstvo kao posljednji oblik sjedinjenja, koji je snovao. Isus Krist, Bog i čovjek, htio je učiniti od svećenika neku vrst novoga utjelovljenja svoje osobe, i to iz ljubavi prema čovječanstvu, kojemu je htio iskazati svoju naklonost time, da imadne one, koji će vidljivo, čovječanski i trajno zastupati njega samoga. Isus, uskrsnuvši i uzlazeći na nebo, htio je opet živjeti na zemlji na neki način u svećeniku, i po njemu se vidljivo i izvanjski sjedinjivati sa pokoljenjima, što će slijediti tijekom vijekova. Svećenstvo je proizašlo iz Srca Isusova, što gori od želje biti vazda među ljudima, poučavati ih, tješiti, čistiti. Jedinstvo svećenika sa Kristom mora biti slično tijesnom i potpunom jedinstvu među naravi božanskom i čovječanskom u Utjelovljenoj Riječi. Isus i svećenik valja da na neki način, pazeći dakako na razliku, sačinjavaju jednu osobu obzirom na poštovanje i ljubav vjernika kao i na duhovnu vlast nad dušama.

Kakve li ljubavi Krista prema svojem svećeniku, u kojem nanovo živi; ali opet kakvu ljubav mora imati svećenik prema Isusu, od kojega ima svu veličinu!

Po sebi svećenik ustinu nije viši od drugih ljudi. Kad Krist ustavi svoj pogled na jednu dušu, obilježi ju, neka ga slijedi i ima udio u njegovu vječnom Svećeništvu, ne daje joj drugačiju narav od ostalih. Vadi ju iz mnoštva, ne izuzimlje ju od nevolja zajedničkih čovječanstvu, uzme ju sebi u vlasništvo, pridržavajući sebi, bude li vjerna, da ju uzdigne, usavrši, uveliča milošću božanskoga svoga sjedinjenja. Bog se objavio ljudima po Kristu; Krist se i nadalje objavljuje čovjeku po svećeniku. Iza Krista dakle svećenik je objava Božja, vidljiva i osjetna, kroz vijekove; ona je milosrdno proširenje velikoga otajstva Utjelovljenja.

***

Kakvi osjećaji gospoduju čovječanskom naravi Kristovom? Kakvo je, ako je slobodno tako reći, držanje naravi čovječanske u Kristu spram naravi božanske? Bez dvojbe — ponizno. S toga vidimo, da se Isus neprestano ponizuje pred Ocem nebeskim... S toga ga vidimo, njega, Sina, Jedinoga, Preljubljenoga, kako gori od želje za poniženjem, kako se izlaže nepravdama, protuslovljima, udarcima, porugama, kao da mu toga nikad nije dosta.... Ova prekrasna i premila narav ljudska Isusova zna dobro, što je od Boga primila Utjelovljenjem; zna dobro, da je

i sama jedno stvorenje, odabrano jedino iz ljubavi i uzdignuta do osobnoga jedinstva.

Marija je sa »Evo službenice« odgovorila Anđelu, koji ju pozdravlja kao Majku Božju; Isus će kasnije reći: »Riječi, koje vam govorim, nijesu moje, ni djela, nego ih vrši Otac, koji je u meni.« Djevica se snizuje u času, kad je pozvana na neshvatljivu veličinu. Isus Krist, Utjelovljena Riječ, snizuje se i poništuje pred Ocem, njemu pripisuje svu mudrost svojih riječi i svu veličajnost svojih djela. A šta će svećenik? Po milosti Svećeništva i on je uzdignut poput blagoslovljene Djevice na neprispodobivo dostojanstvo; poput Krista mora raditi, da Riječ odzvanja u dušama, mora vršiti djela nadčovječanska. Poput Krista i Djevice i on će odnositi na Boga svu hvalu i slavu, snizivat će se pred utjelovljenom Riječi, pred vječnim Svećenikom Isusom, od kojega ima sve.

Svećenik će pred nogama Gospodina i Boga, čije Svećeništvo nastavlja vidljivo, pred tim velikim dobročiniteljem, koji ga je izvadio iz mnoštva drugih ljudi i obogatio tako divnim darovima, padati u svoje ništavilo i govoriti sa sv. Pavlom: »Ne ću se dičiti osim slabostima svojim, neka u meni boravi snaga Kristova.«

Što je koji stvor od Boga više primio, to većma treba da se pred njim poništi; jer što je više primio, to više mora vratiti; a šta će vratiti to ljudsko stvorenje, kojemu je baština siromaštvo; ima li šta, što bi više odgovaralo njegovoj osobnosti a ujedno služilo na veću slavu Božju

nego li je ta dragovoljna sniženost i duboka poniznost!

Utjelovljena Riječi, vječni Bože, Beskrajna Ljubav, žedna sjedinjenja, učini, da si izišao iz sama sebe i sišao do naše niskosti; toliko si ljubio svoje stvorenje, da se nijesi ustručavao na se uzeti narav čovječansku i teret njenih nevolja. Po uništenju svojem u Utjelovljenju i po poniženjima u čitavome svojem životu daj nam, te shvatimo, i ljubav kojom nas ljubiš, i nuždu da budemo ponizni pred tobom.

Mi smo uzvišeni tvojom sniženošću, i mi Te možemo slaviti samo vlastitim ponizivanjem; daj, božanstveni Isuse, da se sve to više sjedinjujemo s tvojom božanskom dobrotom i da sve to bolje razumijemo slabosti naše naravi i moć tvoje milosrdne milosti; da ponizujući se pred tvojim nogama u spoznavanju vlastitoga ništavila zavrijedimo biti s Tobom na vijeke sjedinjeni i budemo dionici tvoje slave. Amen.

***

Drugo otajstvo — Pohod

I. Naš veliki, neizmjerni, vječni Bog vazda provodi svoje snove ljubavi! . . . San ljubiti i ljubljenim biti uzimlje sve oblike, mijenja se u hiljadu vrsta, izbija u bezbroj načina. U otajstvu Pohoda nije samo san sjedinjenja, nego je i san saopćenja, silna želja očistiti jednoga stvora. Što bude uistinu čišći, bolje će se moći sjediniti, obilatije će moći biti obogaćen darovima božanskim.

Bog, Uzrok bića, Biće u potpunom (i isključivom) smislu, Biće živo, što po sebi bivuje, jedini je Život, vrelo svega života. Nije život u njemu, on je život po bitnosti. On je dakle i gibanje;[1]) svaki je život gibanje, a jer je Bog život u najodličnijem smislu, to mu je tako i gibanje, gibanje bitno. U Bogu se u divan sklad stapa i neograničeni pokoj i neprekidno gibanje; ovo je jedna od ljepota božanskoga Bića, jedna od uzvišenih ljepota, što zadivljuje duhove nebeske, naime, neizrecivi pokoj i neprestano djelovanje.

Djelatnost Božja tako je intenzivna, kako je pokoj dubok; ali još je intenzivnija, još je dublja njegova neprispodobiva Ljubav. On ljubi; on se sjedinio s našom naravi; sad hiti da ju očisti i s njom se tjesnije sjedini. Jedva što se Riječ Božja utjelovila, istom što je počinula u djevičanskom krilu Marijinu, osjeća se nukanom da očisti ljubljeno stvorenje. Nepokretna je Riječ u krilu majčinu, kao što uživa sveti pokoj u krilu Očevu, ali je od prvoga časa utjelovljenja djelotvorna, osjeća se potaknutom da djeluje, da izvodi na stvorenju djelo očišćenja i spasa, radi čega je i sišao na zemlju.

II. Neokaljana Djevica, neprispodobiva Marija, sluša poticaj Riječi božanske što u njoj miruje, i diže se; ostavlja slatki mir u Nazaretu; ide na put u gore; dolazi u kuću Zaharijinu. Djelatnost božanska ju osvojila, i ona mora raditi,

[1]) Riječ »gibanje« ovdje znači djelovanje. Isp. bilj. u Pogl. VI. br. 26.

dobro činiti; valja da sveta punina, koja se, to ona osjeća, prelijeva, odteče na druge stvorove.

Elizabeta se pojavi na pragu svoga stana, Djevica ju izdaleka pozdravlja, i po otajstvu neizrecive ljubavi, Riječ Božja odjekuje u glasu Marijinu, u jednom času obavi uzvišeno djelo spasa i života; na doticaj očišćavajuće milosti zaigra dijete u krilu Elizabete; po moći Riječi izvrši se novo stvaranje: grješnik postade pravednik; sin Adama nevjernoga, po Pravdi božanskoj lišen prava na nebesku baštinu, postaje opet baštinikom po moći Kristovoj.

Djevica je organ, kojim se služi utjelovljena Riječ za svoja čudesna djela; oruđe nježno i dragocjeno, koje vodi Bog po svojoj volji i upotrebljava za djelo ljubavi. Elizabeta je shvatila; obuzimlje ju religiozno poštovanje; pada na koljena pred Djevicom gostom i kliče: »Odakle meni tolika sreća, da Majka Gospodina moga k meni dolazi!?« Na to Djevica, oruđe i svjedok milosrdnosti božanskih, prosvijetljenja Duhom, koji ju je plodnom učinio, spjeva uzvišenu svoju pjesmu ljubavi i hvale. U »*Magnificat*« ozvanjaju redom poklici najčišće radosti, najistinitije poniznosti, najdublje zahvalnosti. Božanski dah prolazi ovom pjesmom punom proročanskih prosvjetljenja i oduševljene ljubavi. Dok tako Djevica Marija izlijeva svoje srce, u njoj je Riječ skrovita, no vrši svoje, nju upotpunjuje.

Na prve zvuke glasa Marijina, koju svu prožimlje sila Riječi, čisti se dijete Elizabetino i zaigrava; riječi pjesme »*Magnificat*« osvjetljuju

mu dušu zrakama istine. Malo po malo kroz tri mjeseca boravka Marijina kod rođakinje Riječ će božanska glasom Djevice posvetiti dijete, predteču, i staviti mu u dušu klicu preodličnih kreposti, koje će nakon trideset godina sjajno blistati.

III. Otajstvo Pohoda nije trajalo jedan dan. Kao sva otajstva Kristova, tako i ovo imalo se produljivati tijekom vijekova, obnavljati se na korist sviju poklonjenja, nastavljati se vazda oživljavano po Kristu na vijeke živomu. Kao što je Djevica na dan Utjelovljenja primila u krilo Riječ Božju, tako i svećenik na dan ređenja prima u dušu istu svetu ostavu. I čim ju je primio, osjeća se kao i Djevica nukanim da ju saopćava, ne može sebično sam ju uživati; obuzme ga nova djelatnost, vodi ga van i nosi k dušama, kojima hoće da dade dio svoga blaga. Poslije svećeničkoga zaređenja reče Petar slijepcu na vratima hrama: »Zlata ni srebra nemamo, no što imam, dajem ti: u ime Isusa Krista Nazarenca ustani i hodaj!«

Petar svećenik osjećao je, da u njemu živi Riječ božanska, imao je kanoti potrebu dati ju ljudima. Prvi apostoli, prvi svećenici bili su šibani, prijetilo im se, u tamnice ih bacali, no čuvali su u sebi Riječ ljubavi; ona ih je gonila i dizala; oni su neutrudivo naviještali riječ Istine, i tako su čistili srca, prosvjetljivali pameti.

Riječ živi u svećeniku i ne može biti besposlena. Tako i svećenik, pravi svećenik ima neutaživu potrebu raditi oko duša, obraćati ih, posvećivati ih, danomice davati više života vr-

hunaravnoga, koji ga napunja i potiče na rad. Svećenik riječju svojom, kojom prolazi Riječ Božja, poput Djevice na blagoslovljeni dan Pohoda, prosvjetljuje i očišćava.

U glasu svećenika treba da se redaju poklici pjesme »*Magnificat*«.

***

Pismo Ocu Charrier-u.

20. listopada 1906.

Velečasni!

...Pitate novosti o mojoj duši. Čini mi se, moj Oče, ona je poput onoga maloga crvenog balona, što daju djeci u ruke na blagdane, da se zabavljaju. I ona se ljulja između neba i zemlje, kako ju vjetar Božje volje baca ovamo ili onamo. Oh, kad bi božansko Djetešce, što ju drži, pustilo uzicu, kako bi brzo išla k nebu! Ali ju ne pušta, treba da ostane tu i služi za zabavu nebeskom Djetetu. Čini mi se, sve hoću što ushtjedne Isus, premda mi časovito dođe da molim molitvu božanskoga Učitelja u maslinovom vrtu. Zar ne, tu nema zla, moj Oče, kad se prvome dijelu molitve doda dio drugi?

...Dobri Gospodin umije dobro dati mi, što treba, da me posveti, ali se ja time slabo koristim. Sve te milosti daje iz Ljubavi. Ah, moj Oče, htjela bih živjeti od ljubavi i sve činiti u ljubavi! Gledom na više savršenstvo, mislim nijesam pogriješila, kad sam imala dosta vremena za razmišljanje; ali često sam puta poslije spoznavala, da su mi prvi porivi bili vrlo nesavršeni. Po Vašoj želji samozataju i zdravlje ostavljam na stranu, ali mislim, da bih i to mogla amo uključiti; čini mi se, da o tom imam posve jasne misli. Uostalom tu nema drugo što činiti sebi, osim što bi se činilo drugomu, koga se ne bi htjelo raznježiti, dajuć mu, uza sve to, što je razborito.

...Ne biste vjerovali, moj Oče, kako mi je drago, kad mogu druge zadovoljiti, osobito svoje sestre; voljela bih vidjeti cio svijet sretnim. Dok imate vremena,[1]) moj dobri Oče, molite se puno za svoje siromašno dijete, koje je toliko poslom zabavljeno, da nema vremena ni za šta.

***

Pismo Ocu Charrier-u.

Revigliasco Torinese, 9. studenoga 1906.

Velečasni!

...Blagdan Sviju Svetih raširio mi dušu. Moj Bože, kako će biti lijepo jednom ga slaviti u nebu, ali valja na to čekati i na zemlji patiti se i raditi. Nevjerovatno, kako je život obasut teškoćama, vazda valja biti u poslu i doskočiti im, spriječiti im zle posljedice, izmirivati, spajati, učvršćivati ili popravljati.

...Pravo mislite, moj Oče, da ja molim od svega srca za Vas i na Vaše nakane, koje su iste kao i moje. Molim Vas, pazite na sebe razborito, i molite za mene od dragoga Gospodina Isusa sve što mi, kako znate, treba, a to nije malenkost, jer sam najnevoljnija.

Pismo Oca Charrier-a.

13. studenoga 1906.

...Nadam se, draga kćeri moja, da se sve više sjedinjujete sa ljubaznom voljom dobroga Boga i da ju već unaprijed primate draga srca, kakva god za Vas bila u budućnosti. Do toga ja puno držim, da u ovoj stvari ne znate drugo kazati Gospodinu osim **da,** štogod on tražio od Vas.

Neka u Vašoj duši nalazi spremnost i odlučnost; spremnost, da ste poučljiva i pustite da Vas izgrađuje njegova milost; odlučnost, da vazda bez oklijevanja kažete: **Evo! Neka bude!** O kćeri moja, kako će Vam biti lijepo, kad se budete osjećala u rukama našega Gospodina

[1]) Otac je bio na oporavljanju.

igračkom, kao stvar za zabavu, s kojom će raditi što htjedne! Kako će opet biti milo Srcu dobroga Gospodina, da je naišao na dušu doista samo njegovu, srce predano samo Beskrajnoj Ljubavi bez ograničenja! Napredujte dakle hitro i ustrajno na tom putu istinske ljubavi. Gospodin se udostojao pokazati Vam ovaj put, da je baš za Vas... Slijedite ga odvažno, nikada se ne obazirite natrag.

POGLAVLJE XXV

Milosti i pouke razne

»Bol je hrana ljubavi; ona divno služi, da ljubav raste.«

131. — 14. studenoga 1906.

Ima mjesec, da ništa nijesam zabilježila. Moje unutarnje raspoloženje bilo je vazda isto: raširivanje duše u Beskrajnoj Ljubavi, boli u osjetnom dijelu, ali je boli nekako upijala Ljubav. Mnogo sam se molila za drage svoje svećenike; poklonila sam im sve što sam činila i trpjela. Katkada me silno boljelo gledajući, da su u opasnosti njihove duše, vjera im i vjernost.[1]) Što ću reći, možda je zlo, možda nije u redu, ali, čini mi se, imam dubok i bolan osjećaj majki, što vide djecu svoju izvrgnutu velikoj opasnosti. Htjela bih ih zaštititi, obraniti, očuvati, te svećeničke duše, koje me je Isus naučio toliko ljubiti; da mi ih je zaogrnuti Beskrajnom Ljubavlju, sakriti ih u Srce božanskoga Učitelja, te izbjegnu opasnostima, što im prijete.

[1]) Nekoliko mjeseci kasnije izdao je Papa Pijo X. okružnicu »Pascendi« protiv zabluda modernizma.

Kad ništa za njih ne mogu, idem k Isusu; kažem mu, da ga ljubim, da ga želim ljubiti svim srcem, svim silama svojim; kušam svojom nježnošću, ljubezljivim molbama izmamiti od njega milosti potrebitih mojim svećenicima.

Sred te duboke majčine boli, što mi srce kida, Beskrajna Ljubav, živa u mojoj duši, širi mir, slast i pokoj uprav rajski.

Bojim se za pojedine duše mojih svećenika, ali nemam straha za Svećenstvo, za Crkvu. Imam pouzdanje apsolutno, jako i vedro, da će slavlje slaviti Krist i njegova Beskrajna Ljubav. Sve današnje bune, svi sukobi ideja, sve borbe suprotnih načela, ova sveopća poplava zabluda, što potapa umove a suši srca, sve će to klonuti pred nogama Kristovim, kao što smireni valovi iza velikoga nevremena izumiru lagano kraj obale morske.

132. — 24. prosinca 1906.

Šest je nedelja prošlo od posljednje bilješke, šest tjedana boli i tjeskobe, unutarnje osamljenosti, preobilnoga rada i vanjskih uzrujavanja.

Danas je Badnjak, prvi u zemlji progonstva; ovo je jedan čas slobode i mira; tišina vlada u starom gradu, što nas zaklanja, a vani polje počiva u blijedoj mjesečini do dalekog horizonta, gdje se uzdižu Alpe, što pod nebom strše nejednakim svojim vrhuncima. Usprkos boli što mi stišće srce okružuje me mir, mir vrhunaravni;

tjeskobe sadašnjosti, nesigurnosti za budućnost ne uznemiruju me. Nešto jače, nego li boli zemlje, diže mi dušu, a to je Ljubav.

Oh! Ljubav Beskrajnu, počelo života, svjetlosti i snage osjećam u sebi, ona me podržaje i oživljuje. Bez ove sile nebeske šta bih mogla? ... Moj Bože, neka si blagoslovljen, što si mi objavio svoju Ljubav; o da mogu ja od svoje strane objavljivati ovu tajnu božansku svima dušama i utapati ih u taj živi ocean svijetla i istine, gdje si mene utopio!

Moj Bože, ja ti se klanjam u savršenosti tvojih djela; sve su to djela ljubavi; sve što odluči tvoja Mudrost, sve što naredi tvoja Volja, sve što izvrši tvoje Svemogućstvo, može biti samo dobro. Čini dakle, o moj Bože, svoja djela ljubavi; ako treba da mi srce puca, da mi duša plače, šta za to? Kad sam odveć nedostojna da djelujem na slavu Beskrajne Ljubavi, barem da mogu trpjeti i po njoj biti žrtvovana!

Dok ovo pišem, dvije su mi slike u duši: jedna prikazuje život što se gasi, druga, život što počinje. Nedaleko od mene u sobi počiva časna naša Majka; poslije pedeset i pet godina redovničkog života lagano se naginje nad grob. Poslova, kušnja, patnja nije manjkalo ovih zadnjih godina. Šest tjedana patnje i bolesti obori joj snagu: lagano ide u susret raspadanju tijela između sjene boli i posljednjih rastanaka. Eto života što se gasi.

Pokraj mene, u mojoj sobi, jedno dijete od devetnaest godina[1]) počiva misleći na Isusa, bo-

[1]) Postulantica.

žanskoga zaručnika, za kojim čezne, na život redovnički, koji želi prigrliti.

Ova duša nevina i priprosta, ne zna ništa o životu, o borbama. o patnjama; cvijet je to, što se razvio gotovo nesvijesno pod zrakama Beskrajne Ljubavi.

Ja sam tu između ova dva života već dosta umorna od prevaljenoga puta, ali primorana nadjačati umornost, da služim, da tješim, da podržajem ovaj život što se gasi, i da poučavam, da razvijam, da pomognem te se rascvjeta ovaj život što sviće.

***

Pismo Oca Charrier-a.

27. prosinca 1906.

Napokon imam sat slobodan i hitim brzo svojem dragom djetetu. Kakvih li bolnih kušnja u Vašem srcu! Kako Vas miluje naš Gospodin! ... Kao da Vas vidim svu smrvljenu i u ponoru ... Ali Vi to sve primate od Beskrajne Ljubavi svoga Isusa; jer sve to dolazi od njegova Srca. Znate to dobro. Kako je dobro trpjeti za onoga, po kojem trpimo. To je uistinu izmjenično davanje dobara, najbolji dokaz ljubavi. Isus nam daje udjela u svojim bolima, a boli su njegove dobro, jer su spasile duše; s naše strane mi mu prikazujemo svoje, i s njegovima sjedinjene postaju veliko dobro, jer nam daju da i mi spasavamo duše, kao i naš Isus, i u jedinstvu s njime.

Znate, da sam molio, što sam bolje mogao, na sve nakane redovničke Vaše kuće.

...Na koncu godine evo šta je sve uradio Vaš Otac. Kad ste me pomagali svojim dobrim djelima, pravo je, da dijelite i radosti:

Korizmene propovijedi 1, misije 2, Duhovnih sabranosti 32, propovijedi 596, ispovijedi 2665, općenitih ispovijedi 571, obraćenja, povrataka, ili popravljenih ispovijedi 103, providenih bolesnika 5,

Pomozite me da slavim Boga, što me još upotrebljava sebi na službu. Molite ga sa mnom, da mi oprosti bezbroj nevjernosti i prosite Utjelovljenu Ljubav, koja se učinila malenim djetetom u Jaslicama, da napokon mene sama obrati, tako te ne mognem više natrag.

Vi draga kćeri moja, stavite se sva na raspoloženje božanskomu Učitelju, neka je više no ikada slobodan raditi s Vama štogod ushtjedne.

U srcu Djetešca Betlehemskoga ostajem Vaš nedostojni ali posve odani....

133. — 9. Siječnja 1906.

Sinoć sam bila svjedokom žestokoga požara; vatra je bila silna; ogromni plameni, što su proždirali sijeno, slamu, žito, izlazili su na dva otvora. Žarko svijetlo širilo se nebom i bacalo blistave odraze na naudaljenije zgrade. Katkada se činilo, da vatra slabi, svijetlo tamni. Ali međutim požar nije se gasio, nego je naprotiv bio zahvatio novi dio zgrade, pa se vatra, koja se naskoro brže raspalila novom hranom, tako reći zgrčila u samu sebe prije no je progutala plijen, i gust joj je dim bio časovito oduzeo sjaj.

Mislila sam: tako je katkada i u duši ljudskoj. U kršćanskoj duši, koja Isusa spoznaje i ljubi, bol je hrana Ljubavi, divno joj služi da ojača. No kad se pojavi u duši, kao da oslabe sile što ljube. Svijetlo ljubavi sakrije taman oblak, oblada studen; duši se čini, da ju je bol upila i da svoga Boga ne ljubi kao prije. U molitvi, pod Pričesti, kad god se približi Bogu, ne zna drugo reći osim *fiat, neka bude*, strpljivo ali bolno. Ljubav kao da se ugasila; a nije tako, naprotiv, ova se hrani tom bolju, i kad nestane slikâ, što joj kriju svjetlost, pokazat će se žarkijom i jačom.

Bol! O kako je ona dobra za moju dušu! Čisti ju, jači ju, skida joj trosku zemaljsku, što ju tišti; uzdiže ju prema Ljubavi!

Moj Bože, moj Kriste-Ljubavi, oprosti mi, ako koji put uzmaknem pred boli, i ako sam ju katkada, ne poznajuć joj dovoljno vrijednosti, kušala odbiti.

134. — 29. siječnja 1906.

Jutros nešto prije 4 sata probudih se. Bilo mi je dobro, onda me spopade bol. Čitavo mi je tijelo bilo kao smrvljeno.

Pismo Oca Charrier-a.

2. veljače 1907.

Moja kćerko!

Valja da mi oprostite dugu šutnju. Lijen sam i nemaran, pa svuda zakasnim. Ali kad se radi o Vama, da Vas preporučim našemu Gospodinu, ne zakasnim. Znate, da njemu govorim vazda o Vama, ali nažalost, često kao sebičnjak... molim od njega milosti po Vašim zaslugama. A imam krivo, što ga dosta ne molim, da ih Vama dade. A Vi ih sada tako trebate. Obećajem Vam, da ću od sutra bolje raditi. Živo želim vidjeti Vas, da ste postigli svetost.

Pismo Ocu Charrier-u.

Revigliasco Torinese, 11. veljače 1907.

Velečasni!

...Da, da, Vas i čitavu stvar stavljam u božansko ognjište ljubavi (Presveto Srce našega Gospodina Isusa) i nastojim, da ondje izgubim sve, što bolnoga sadašnjost i budućnost nosi. Čini mi se, ne obavljam različite čine predanosti; ovo je više velika, općenita predanost, koja sve uključuje i obuhvaća.

...Ja od svoje strane hoću sve to više ono, što htjedne naš Gospodin. Velite, moj Oče, da nikada ne molite milosti za mene od dobroga Gospodina; a ja ih toliko trebam; dosta ste tvrd prema svojem siromašnom djetetu. Ali, sigurno, tako Vas nadahnjuje Isus, onda to nije zlo.

...Treba s toga da pomognem, i t. d., pa nemam ni trenutka slobodna. Sve, sve za redovničku obitelj.

...Premda sam se sva dala poslu i ovoj obitelji, ne zaboravljam, da Isus hoće, neka budem sva i za njegove drage svećenike, i njima darivam, ne, najbolje što imam, jer ja nemam u sebi ništa dobra, nego najbolje od onoga, što milost stavlja u mene, to jest sve čine kreposti, što mogu izvršiti, i ono malo ljubavi, s kojom ih vršim. Prikažite sve ovo Isusu za njegove svećenike, moj predobri Oče; imat će više vrijednosti, prikažete li to pod sv. Misom.

135. — 23. veljače.

Od zadnjega mjeseca nemam ni trenutka da dovršim, što sam počela pisati. Pohodio me naš sveti Utemeljitelj; pohod je bio pun blagosti i okrepe za moju dušu. Ostao mi je preugodan miomiris, i ako danas ne mogu posve tačno navesti riječi, koje sam od njega čula, mogu im barem smisao zabilježiti!

Naš blaženi Otac kazao mi je, da smo mi osnovane naročito za službu Beskrajnoj Ljubavi, ali da nijedna duša ne može dospjeti do ljubavi Božje, ako nema i velike, istinske ljubavi prema bližnjemu. Poučio me je, da se duše rijetko uzdižu na viši stepen ljubavi prema Bogu, jer ne goje u srcu velikodušnu ljubav prema drugima; nije dosta služiti dušama kako tako, ljubiti ih umišljeno, nego treba u srcu gajiti ljubav odličnu i nježnu.

U mnogim dušama ima čuvstava osvete, zlovolje; to one ne podržavaju hotimično, ali ne suzbijaju dovoljno, i jer su to samo laki grijesi, ne umire u njima ljubav, ali smeta razvitku Ljubavi Beskrajne. Naučio me je onu skrajnu blagost unutarnjih osjećaja, što dušu čini Bogu tako dragom, te joj onda nadolazi dar Beskrajne Ljubavi u velikoj obilatosti. Rekao mi je, valja vazda oprostiti i vazda dobro vraćati za zlo; poslije mi je kazao, budem li tako vazda radila, Beskrajna će Ljubav u mojoj duši odabrati sebi stan pokoja i slasti.

Primajuć ove milosti nijesam mislila da bih ih odmah u djelo provodila. Moj preslatki Učitelju, Ti si mi slao boli. Jesam li radila ono, što Ti hoćeš sa mnom? Mislim, da u mojoj duši nije boravila nikakva ogorčenost, pa i kad bih bila ranjena, srce mi je izlijevalo samo opraštanje.

136. — 1907.

Osjećam u sebi strastvenu želju poraditi, da Boga ljube. Čini mi se, u prsima nosim vrele vode, koje bi htjele naći izlaz i razliti se; vode istodobno vrele kao vatra i svježe kao bistar izvor; vode ljubavi djelatne, žive, koje su u mene salivene, ne za mene, nego za druge. Bog je od moje duše učinio duboko skladište ljubavi, kamo vazda nanovo nalijeva.

Ova ljubav nije moja, nije od mene, ovo je ljubav od Boga. Dolazi od Srca Isusova; silazi u mene, ali ne, da tu ostane.

Moje srce u meni mjesto je, kojim prolazi ljubav Božja, zemaljska stanica, gdje se prolazno

ustavlja. Ali ne, ne ustavlja se, vazda prolazi, val za valom ide, jedan drugog potiskuje. Kamo ide Beskrajna Ljubav što prolazi? U koji se bezdan strovaljuje? Ide od bezdana božanskoga Milosrđa, gdje izvire, u bezdane ljudske bijede! Između ta dva bezdana duboka je provalija, strašna praznina. To je ništa zla. Nad tim ponorom prebačen je most. Krist živi, Spasitelj. Tako po Kristu ide u svijet Ljubav Beskrajna. Po Kristu, dà, ali osobito po njegovu Srcu.

Srce Kristovo! O kako bih rado pjevala pjesmu poklonstva i hvale, uzvišenu pjesmu zahvalnosti i divljenja, koja bi svima jekama na zemlji i u nebu donosila slavu njegove neprispodobive ljubavi.

Isus Krist, taj božanski vodovod, koji daje Beskrajnoj Ljubavi, da od Božanstva dolazi k čovječanstvu; sveti most, koji im otvara saobraćaj; Isus Krist, Bog i čovjek, ima jedno Srce! On je Bog, i Srce mu je Duh Sveti, jer Srce Božje jest Duh Ljubavi! On je čovjek, i njegovo je Srce najsavršenije, najčišće, najžarkije od sviju srdaca ljudskih!

Konac drugoga sveska.

SADRŽAJ

Strana

Uvod 7

Poglavlje I. — Posljednje pripravne milosti — Naumi Božji... 43
1. Jedinstvo sa Isusom. — 2. Nebo će biti život u ljubavi. — 3. »Dat ću ti duše svećenikâ.« — 4. Svećenik, sijač ljubavi. — 5. Ljubav svećenika prema Bogu.

Poglavlje II. — Prosvjetljenja o Djelu. — Euharistija i pobožnost k Presvetom Srcu 53
6. Uloga Oca Ch. u Djelu. — 7. »Zvat ću ih ljubljenim sinovima moga Srca«. — 8. Euharistija i Presv. Srce. — 9. Mistične boli. — 10. Slava Božja.

Poglavlje III. — Druge potankosti o Djelu. . . 60
11. Djelo: Svrha mu, sredstva, zapreke. — 12. Nacrt Djela. — 13. Ispit savjesti za svećenika. — 14. Ja sam tek mali crv.

Poglavlje IV. — Božanska uvjeravanja. 70
15. »Svećenici su majke«. — 16. Pogled u dušu Oca. — 17. Beskrajna Ljubav i duše. — 18. Ići k ljubavi Beskrajnoj po Srcu Isusovu. — 19. Isto. — 20. Treba se izručiti Ljubavi.

Poglavlje V. — S. Al. Margareta i Svećenstvo. . 79
21. Jednostavnost i poniznost u Djelu. — 22. Srce Isusovo uzor svećeniku. — 23. Idea svećenstva u životu S. Al. Marg.

Poglavlje VI. — Duh Djela — Beskrajna ljubav. 85
24. Jedinstvo svećenika sa Srcem Isusovim. — 25. Tumač riječima: »Ako tko hoće da ide za mnom . . . « 26. »Bog je Ljubav«.

Poglavlje VII. — Dar Isusov svojim svećenicima. 91
27. Organizacija Djela. — 28. Dar Isusov svojim svećenicima. — 29. Svećenik je ovca u stadu Isusovu. — 30. Uloga S. Al. M. prema Svećenstvu. — 31. Družba Isusova i red Pohoda.

Poglavlje VIII. — Milosti i patnje. 98
32. Želja iščeznuti. — 33. Bol i rad. — 34. Boli. — 35. Poniznost i ljubav .

Poglavlje IX. — Darovanje Beskrajnoj Ljubavi. — Molitva Isusu vječnom Svećeniku. 102
36. »Šta se boji dok naviješta moju ljubav?« — 37. Život u Isusu. — 38. Pakao. — 39. Problem zla. — 40. Molitva Isusu vječnom Svećeniku.

Poglavlje X. — Ljubav Božja prema svećeniku. — Poniznost i ljubav... 110
41. Presveto Trojstvo i svećenik. — 42. Ne ustavljaj se kod sebe. — 43. Poniznost. — 44. Svećenik, brat Isusov.

Poglavlje XI. — Patnje i prosvjetljenja. 117
45. Unutarnje boli. — 46. Povodom razmatranja o smrti. — 47. »Bog Kristu, Krist svećeniku, svećenik dušama«. — 48. Slutnje o bolima. — 49. Isus, žrtva ljubavi. — 50. Čin predanosti. — 51. Sretna sam da trpim....

Poglavlje XII. — Prosvjetljenja o Svećenstvu. — Kušnje i utjehe. 129
52. »Kaži mojim svećenicima, neka dodu k mojemu Srcu«. — 53. Svećenik posrednik među Bogom i dušama. — 54. Vjernost svećenika. — 55. »Trpim u duši...«. — 56. Bol srca. — 57. »Ne ću te ostaviti kao napuštenu...«

Poglavlje XIII. — Razgovori sa Isusom. 135
58. Bilježnica intimna. — 59. Pogled u dušu Oca. — 60. Prvi razvoj Djela.

Poglavlje XIV. — Put u Italiju. 141
61. Opis puta.

Poglavlje XV. Tjeskobnosti i izvjesnosti o Djelu. 147
62. Pouzdanje i predanost. — 63. »Žeđam za samoćom. — 64. Jedinstvo među svećenicima. — 65. Uloga S. Al. M. u Djelu. — 66. Boli radi krzmanja Oca Ch. — 67. Obzir njegov na redovničku poslušnost. — 68. Molbe i prosvjetljenja. — 69. »Koliko trpim...«

Poglavlje XVI. — Želja iščeznuti. — Pouke o Svećenstvu. 157
70. »Budi ponizna i izvršit ćeš moje Djelo«. — 71. Uloga Oca u Djelu. — 72. Molitva za duše svećeničke u čistilištu. — 73. Jedinstvo s Bogom. — 74. Teret križa. — 75. Čistoća svećenika. — 76. Beskrajna Ljubav. — 77. Boli i poniženja. — 78. Marija, Djevica-Svećenik. — 79. Kraljevstvo Isusa Krista.

Poglavlje XVII. — Nova prosvjetljenja o Djelu i Svećenstvu. 173
80. Božić. — 81. »Snijeg pada«. — 82. Mir božanski. — 83. Srce Isusovo je Isus. — 84. Ljubav Isusova prema svećenicima. — 85. »Njegovih grijeha više se ne sjećam.« — 86. Mržnja, poricanje Boga. — 87. Isus hoće više ljubavi. — 88. Isus hoće boli.

Poglavlje XVIII. — Beskrajna Ljubav.— Marija Djevica Svećenik. 185
89. Duh. sabranost za Duhove. 1905. — 90. Ljubav svećenika prema Isusu. — 91. Želje poniznosti. — 92. Moralne boli. — 93. Beskrajna Ljubav. — 94. »Moji svećenici, moji dragi svećenici«. — 95. Ljubav Božja. — 96. Svećenik i pobožnost Presv. Srcu.

Poglavlje XIX. — Nove milosti sabranosti i mira. 209
97. Želja za svetošću. — 98. Strpljivost. — 99. Vrhunaravni mir. — 100. Milosrdnost Božja. — 101. »Treba da Bog vlada ljubavlju«. — 102. »Moj me Otac izružio...« — 103. »Drago mi je što trpim.« — 104. Jedinstvo s voljom Božjom.

Poglavlje XX. — »Bog je Ljubav«. 223
105. Beskrajna Ljubav mora biti upoznata . — 106. Ljubav već čini svoje Djelo. — 107. Isus kraljuje ljubavlju. — 108. Ljubav Božja i ljubav čovječja. — 109. Ispit savjesti. — 110. Presveto Trojstvo. — 111. Beskrajno Milosrđe. — 112. Sabranost i šutnja.

Poglavlje XXI. — Put u progonstvo. 241
113. »Ja sam stvar Beskrajne Ljubavi.« — 114. Opis izgona. — 115. Patnje.

Poglavlje XXII. Svećenstvo, mistično srce Crkve. . 249
116. Utjehe. — 117. Isus traži od svojih svećenika disciplinu duha. — 118. Nove utjehe. — 119. Mistično srce Kristovo. — 120. Unutarnje boli.

Poglavlje XXIII. Vjera u ljubav. 259
121. Želja za mučeništvom. — 122. Unutarnja čistoća. — 123. Tajna Pohoda. — 124. »Djelo će se obaviti samo bolima.« — 125. Slutnje o bolima. — 126. Duh. vježbe u rujnu 1906. — 127. Ljubav Božja. — 128. Božanske blagodati. — 129. »Došao je čas, da se objavi dar Srca Isusova.«

Poglavlje XXIV. — Razmatranja o prva dva otajstva krunice. 272
130. Uloga Isusa i Marije u otajstvima Utjelovljenja i Pohoda; primjena na svećenika.

Poglavlje XXV. — Milosti i pouke razne. . . . 284
131. »Puno sam se molila za svoje drage svećenike. — 132. Badnjak. — 133. Bol i ljubav. — 134. Spopada me bol. — 135. Ljubav prema bližnjemu. — 136. Srce Kristovo.